erotika

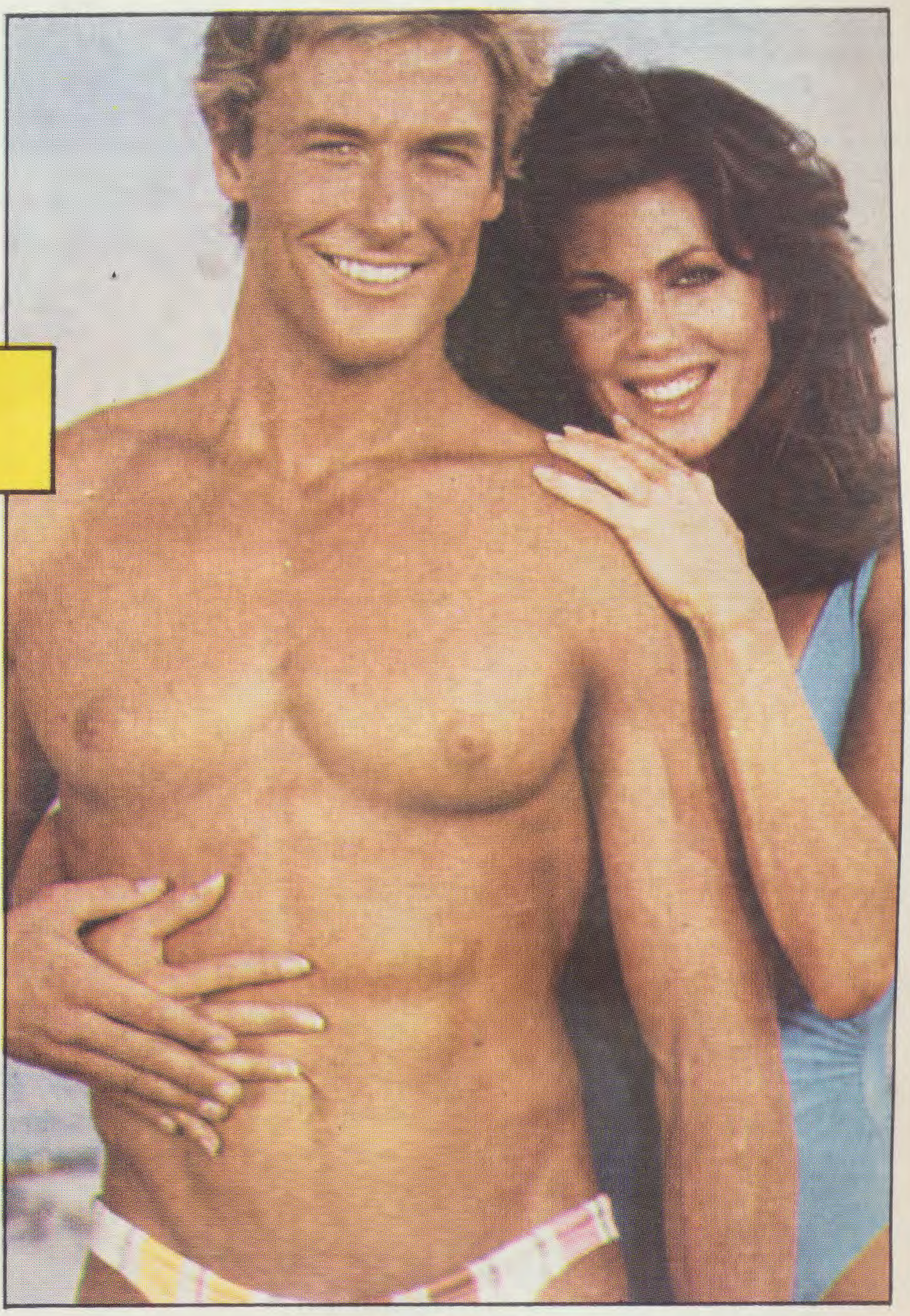
REVIJA ZA KULTURU I UMJETNOST LJUBAVI ● BROJ 24 ● GODINA III ● LIPANJ 1987. ● CIJENA 700 DINARA ● 3,80 DM



TIJELO
KAO POKLON CIVILIZACIJE

BAUK NIJE STVARNOST
SIDE

SPEKTAKLI



UZBUDLJIVI MIŠIĆI

Ono što nije uspjela u soap-operi »Dallas« — iz jednog »pokvarenjaka« napraviti ljepotana — postigla je Deborah Shelton u svom prvom igranom filmu s jednim drugim muškarcem. Film se zove »Hunk« i u njemu »Dallas«-Mandy igra mladu damu koja od vječnog slabića stvara mišićavog Adonisa (John Allen Nelson). Možda bi i »pokvarenjak« trebao posjetiti neki studio za nabijanje kondicije. . .



BOŽICA GRIJEHA

Nakon filma »Poštar uvijek zvoni dva puta«, Jessica Lange je proglašena novim seks-simbolom osamdesetih godina. Ali, dežurni kritičari nisu stali samo na tome: zbog lascivne i brutalne scene koja se odigravala na kuhinjskom stolu uz svesrdnu pomoć Jacka Nicholsona, zadobila je etiketu »nova božica grijeha«. Njena karijera, međutim, nije krenula putem skandala.
Danas Jessica živi na maloj farmi u Minnesoti, odgaja kćerku Alexandru iz braka s baletanom Mihailom Barišnjikovim, a svaku večer, kaže Sam Shepard, sadašnji muž, je uzima za ruke i nosi na travu gdje vode ljubav.



ZATVORENA U KUĆI

Karijera Marie Schneider sigurno i uporno korača silaznom putanjom. Iako je snimila mnogobrojne filmove, nije ponovila uspjeh »Posljednjeg tanga u Parizu. Taj njen antologijski film u kojem je briljirala s Marlonom Brandom i pokazala krevetnu akrobatiku na sto načina, odredio je njezin put. Senzualna, provokativna, seksipilna i agresivna ljubavnica Jeanne iz »Tanga« prošetala je kroz sve svjetske kino-dvorane i uzbuđivala muškarce na svim meridijanima. Ali Maria nije htjela biti samo poželjni, mračni predmet želje, nego i glumica. A to nije baš tako jednostavno! Sada živi zatvorena u svojoj kući, odbija šokantne role i brani od nasrtljivih novinara svoj intimni život. ●



KRALJICA DŽUNGLE

Italija ima novu seksi-zvijezdu! To je prekrasna Eleonora Brigliadori (27) koja je lansirana grandioznim spektaklom »Rimini«. Proriču joj sjajnu karijeru, osobito zbog njena provokativna imagea i stila »kraljice džungle«. Za sada vlada na talijanskim televizijskim stanicama, a počela je igrati u kazalištu u slavnom komadu Eduarda De Filippa »Velika magija«. Producenti joj se dive zbog ljepote i profesionalnosti. Možda će naći i scenarij za njene dimenzije! ●



POBJEDNIKU LJEPOTICE

Za dvadesetogodišnjeg Paula Belmonda, sina slavnog francuskog glumca Jean-Paula, velika je radost bila pobjeda u trci sportskih automobila, jer se je tako kvalificirao u završnu utrku koja će se održati za dvije godine. Još je veću radost mladi junak doživio na pobjedničkom postolju na kojem su ga čekale dvije zgodne, mlade djevojke, oskudno odjevene u blješteće kostime, kako bi zajedno s njim proslavile uspjeh. Iako je cijelo Paulovo lice zračilo srećom (a čije ne bi?), pobjeda i golišavo žensko društvo nisu mu udarili u glavu, nego je mladi junak ostao hladan i trezven. ●



SAN I JAVA

Zbog Ornelle Muti talijanski muškarci ne mogu spavati jer njene zelene mačje oči naprosto mame, a zavodljivost oblina nadražuje. Slično se događa i u njenom novom filmu. Suprug je već prve bračne noći izbacije iz kreveta zato što je bludno griješila prije braka. Privatno je najuzbudljivija talijanska zavodnica potpuno čedna: od novopečenog supruga Frederica Faccihnettija očekuje treće dijete. Više ne odlazi u lov na muškarce, već se povukla u svoje domaće ognjište. Zavođenje je zamijenila obiteljskom srećom. ●

SOCIOLOGIJA SNOVA

SEKS NA PRIJESTOLJU MAŠTE

Ako se shvate kao igra, a prema Simone de Beauvoir, igre oduzimaju svijetu težinu i dopuštaju da između nas i svijeta održimo potreban razmak, onda su seksualne fantazije dobrodošla oaza

Tekst Nina Ožegović

»Silovito trgam odjeću s nje i bacam je na krevet. Uzimam dugi, tanki bič kojim pucketam oko njenih golih nogu. Nekoliko puta snažno ju opalim po mekanoj koži, dok ona ječi od bola. Natjeram je da obuče crne mrežaste čarape i cipele s visokom potpeticom, to me uzbuđuje. Zatim ju lancima zavežem oko ručnih i nožnih zglobova za krevet. Tako je potpuno u mojoj vlasti, ne može se maknuti.

Ljubim je po cijelom tijelu tako dugo dok ne počne moliti da prodrem u nju. Ona je izbezumljena, drhti. Tada pozovem prijatelje...« To je njegova omiljena erotska fantazija. Čisti sadizam.

»Ulazim u ured nepoznatog muškarca. On bez riječi zatvara vrata i pokazuje mi fotelju nasuprot stolu. Sjedam, a on mi naređuje da masturbiram. Gleda me dok to radim, a zatim vodimo ljubav. Iznenada netko ulazi u sobu i to me jako uzbuđuje. Promatra nas neko vrijeme, a zatim se pridružuje. Uvijek doživim orgazam.« To je njena najdraža seksualna fantazija. Čista glad.

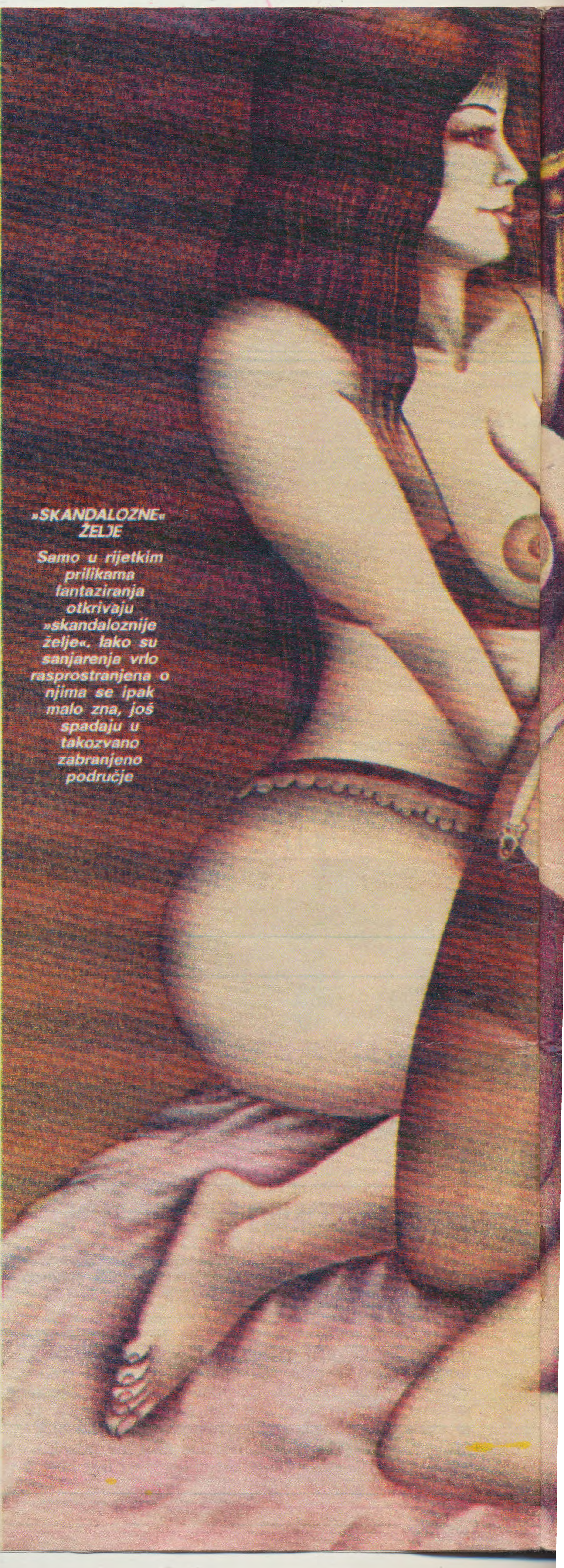
Erotske fantazije javljaju se negdje u doba puberteta, u vrijeme kada se otkriva spolnost. Tada su one nadomjestak za ono što ličnost još ne može ostvariti jer njen psihofizički razvoj nije završen. Međutim, seksualna maštanja nastavljaju se i u zreloj dobi. Tada se sanjari uglavnom o onom što se želi, a ne postoje uvjeti za to. Dok dječaci nesvjesno poluciraju sanjajući rasnu susjedu, odrasli svjesno nižu erotske slike u svojoj mašti. To su često puta surogati za loš seks, odraz neiživljenosti, nemoći, neznanja, a ponekad služe stimulativno, poput afrodizijaka u nekoj ishlapljenoj vezi.

U tu svrhu koriste se i pornići koji su samo ekranizirana seksualna maštanja.

UVIJEK SVJEŽA OAZA

Psiholozi tvrde da je sanjarenje obrambeni mehanizam kojim se suprotstavljamo okrutnoj stvarnosti.

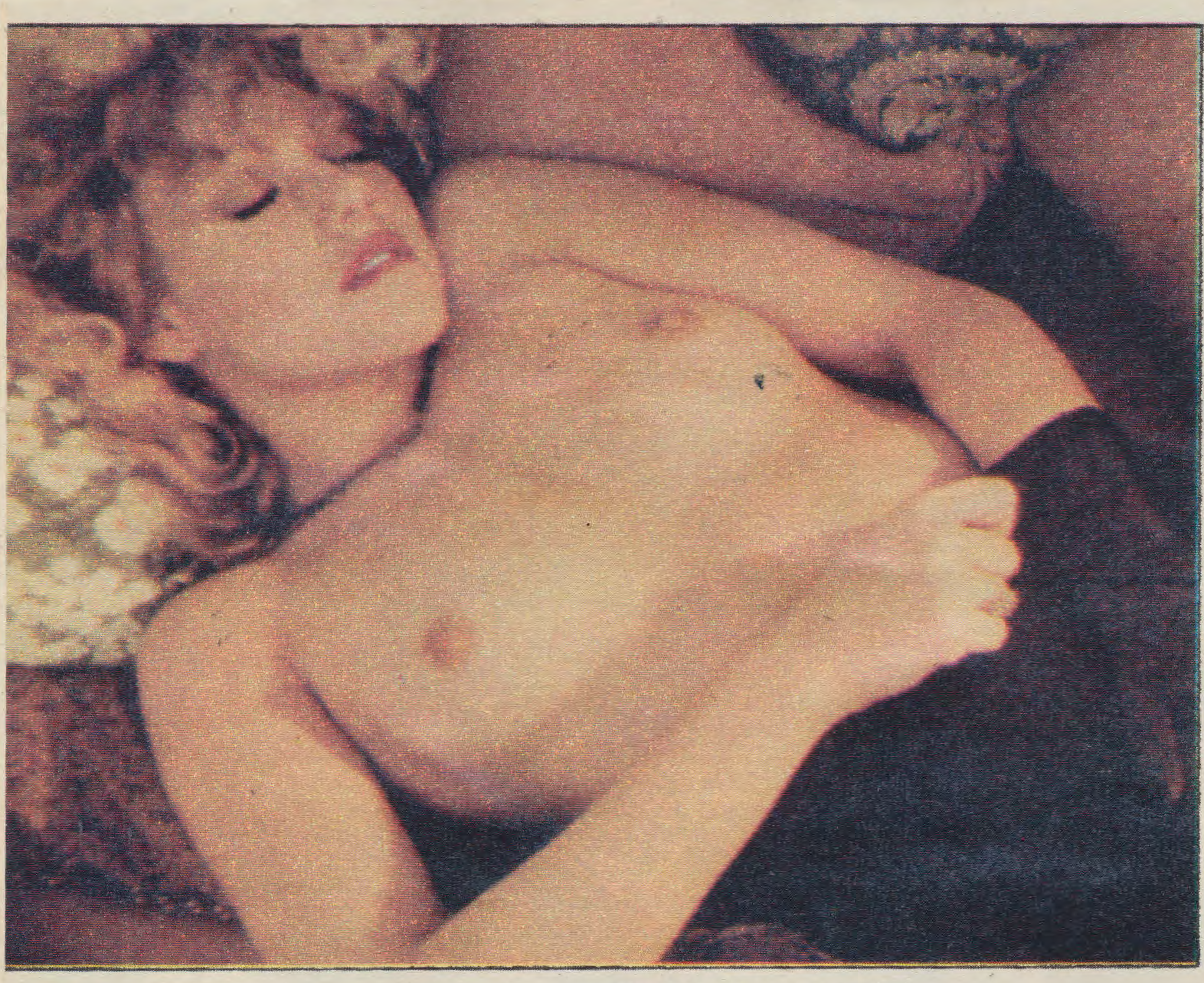
Neki idu još dalje, pa koristeći već otrcane psihologijske fraze, sanjarenje nazivaju putem lakšeg otpora, bijegom od života, pokušajem razrješavanja frustracione situacije. Kažu da je to jednostavniji način da subjekt svoje ciljeve, težnje i ambicije, koje ne može



»SKANDALOZNE« ŽELJE

Samo u rijetkim prilikama fantaziranja otkrivaju »skandaloznije želje«. Iako su sanjarenja vrlo rasprostranjena o njima se ipak malo zna, još spadaju u takozvano zabranjeno područje





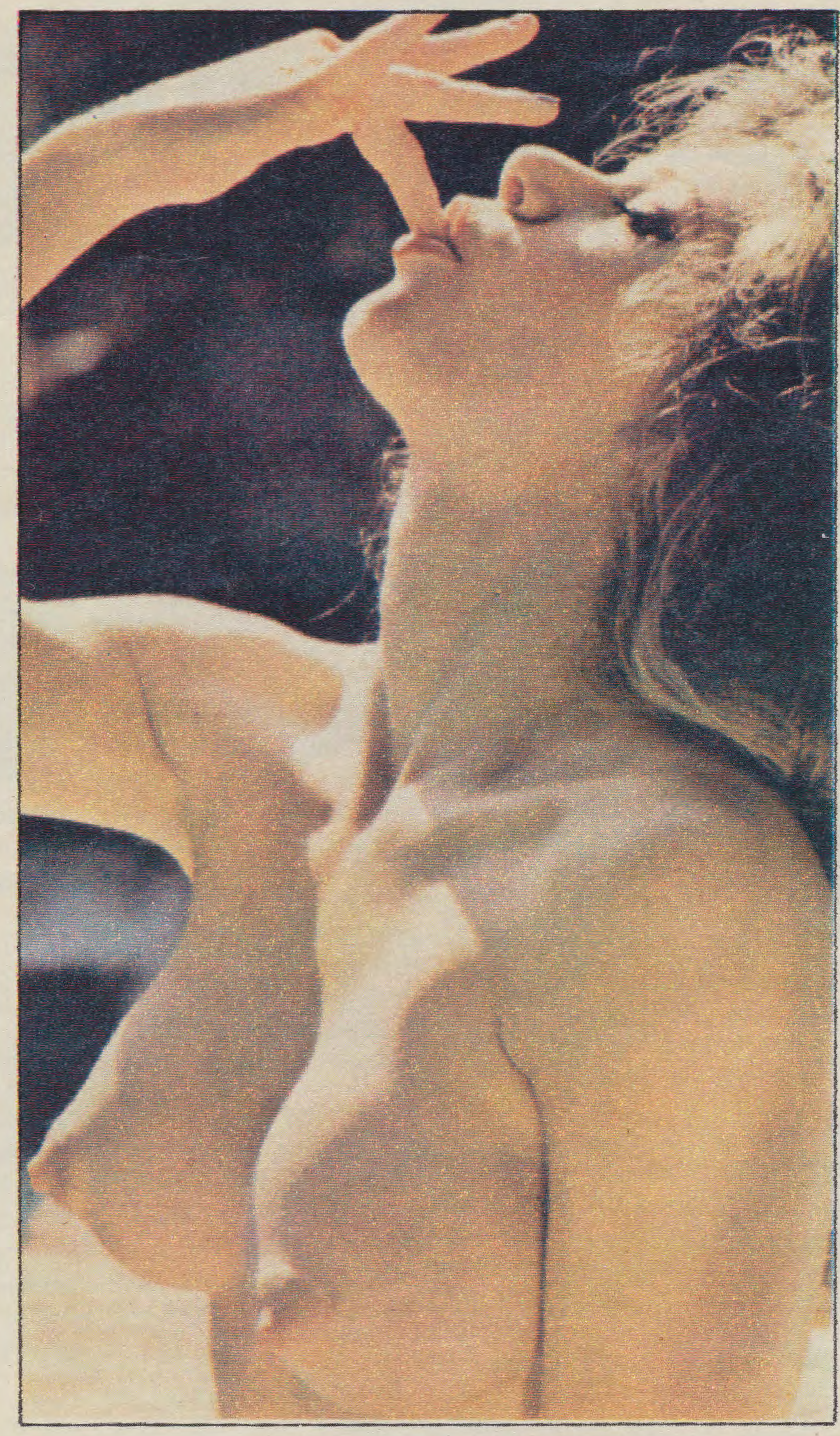
NIKAD BEZ TOGA

Erotske fantazije javljaju se u doba puberteta i nastavljaju se u zreloj dobi. Sanjari se, dakako, ono što se želi



NIKUD BEZ OPNE

Fantaziranja ne probijaju opnu straha i stidljivosti, jer posrijedi su neostvarene želje



SEKSUALNA GLAD

»Ušla sam u ured nepoznata muškarca i on je zatražio od mene da se svučem i da pred njim masturbiram.« Fantazija koja zapravo otkriva seksualnu glad

ostvariti u realnom životu, postiže u iracionalnom svijetu mašte. Pri tom navode mnogobrojne primjere koji svjedoče o relavantnosti takvih teorija. Primjerice, defektan čovjek zamišlja se kao atleta koji pobjeđuje na borilištu, nesimpatična i neprivlačna djevojka okru-

NASTAVAK NA 8. STRANICI

VPA
VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik:
MILIVOJ PAŠIČEK

RS MAGAZIN
erotika

Uređuje redakcijski kolegij.

REDAKCIJA
Magazin »Erotika«, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4. Telefon (041) 515-555. Telex 21 121 YU VSK. Magazin izlazi mjesečno. Cijena 700 dinara. Rukopisi i fotografije se ne vraćaju.

Predsjedavajući Savjeta redakcije:
DR. IVAN KRTALIĆ

Grafički urednik:
BERISLAV GRABUŠNIK

IZDAVAČ: »Vjesnik«, novinsko-izdavačka, štamparska i prodajna radna organizacija (v. d. predsjednika Poslovodnog odbora: Vjekoslav Koprivnjak) – OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Stevo Maduš). EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik«, Agencija za marketing, 41000 Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6, telefon 433-111, Oglasna služba: 424-710. Cijena oglasa: zadnja stranica 900.000, color unutrašnja stranica 800.000, crno bijela unutrašnja stranica 600.000, 1/2 crno bijele stranice 350.000 dinara.
TISAK: NIŠPRO »VJESNIK« – OOUR Tisak revijalnih izdanja
PRETPLATA I PRODAJA: Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. 515-555. Pretplata se upućuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-2052, NIŠPRO »Vjesnik« Zagreb, s naznakom: za reviju »Erotika«.
Pretplata za 12 mjeseci s popustom iznosi 7560 dinara, a za 6 mjeseci 3780 dinara.

Oslobođeno plaćanja osnovnog poreza na promet rješenjem Sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske broj K-1747/1-85. od 24. 5. 1985. godine.

erotika REVIJA ZA KULTURU I UMJETNOST LJUBAVI
Ovaj broj tiskan je u 310.078 primjeraka

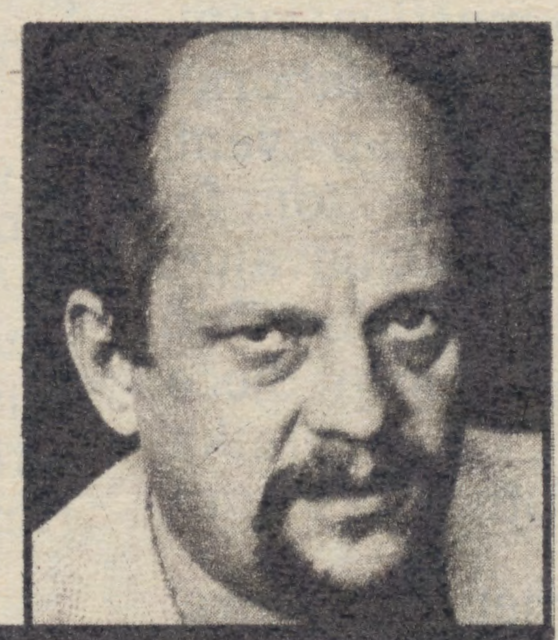
Vodič KROZ »EROTIKU«



Dr sci. Petar Bokun istaknuti istraživač i autor mnogih knjiga o seksualnoj problematici ocjenjuje: I u seksu se kod nas više priča a manje radi, još smo opterećeni balkansko-mediteranskim patrijarhalizmom (str. 10)



Milivoj Pašiček, naš glavni urednik u svojoj stalnoj rubrici »Refleksi« upozorava na dvoličnost ponašanja roditelja kad s djecom razgovaraju o seksu. Unatoč svim nastojanjima neke barijere teško preskačemo (str. 14)



Boris Kronast, naš urednik u rubrici »Bojište shvaćanja« analizira stare naslage shvaćanja u našem mentalitetu i traži odgovor na pitanje: Zašto se kod nas tako lako miješaju pojmovi erotskog i pornografskog? (str 28)



Marijan Draganić naš urednik, razgovara s poznatim zagrebačkim majstorom modne i erotske fotografije Ivanom Balićem – Cobrom o tome zašto se naše djevojke teško odlučuju svući pred objektivom kamere (str. 30)



Tomislav Sabljak, autor erotskih priča koje redovito čitate u našoj reviji našao je i ovoga puta svjež motiv iz naše erotske svakidašnjice (str. 38)



Zvonimir Majdak, koji vam se na stranicama naše revije predstavio i pseudonimom Suzana Rog, ponovno se vraća erotskim pustolovinama bivše striptizete s ceste Vrbovec – Bjelovar (str. 41)



Branka Trbović, naša suradnica razmatra povijest bikinija, odnosno vala svlačenja koji je zahvatio svijet nakon drugog svjetskog rata. Ta povijest pokazuje da je oslobođeno tijelo zapravo dar civilizacije (str. 56)



Dražen Jakčin, naš suradnik bogatom dokumentacijom osvjetljava fenomen transeksualizma. Primjerima sa svih strana svijeta dočarava sudbine ljudi koji su se igrom prirode našli između dva spola (str. 60)



Dubravko Stojsavljević, poznati zagrebački novinar obiljem podataka prikupljenih stručnih izjava i analiza dokazuje da bauk nije stvarnost side. Kako se ponašati da bismo umanjili opasnost od te bolesti (str. 106)



Ana Žube, naša urednica putovala je u Istanbul s grupom žena iz Splita i Zagreba i svojim reporterskim zapisom dočarava taj grad, zapravo sve ono što su naše žene u njemu vidjele (str. 112)

NASTAVAK SA 6. STRANICE

žuje se u mašti ergelom obožavatelja, a sramežljivi pubertetlija sanjari o seksualnim vratolomijama s učiteljicom.

Bez obzira na utemeljenost psiholoških doktrina, ostaje nepobitna činjenica da se maštalo od pamtivijeka i da su ljudi još u praskozorje civilizacije otkrili čar i ljepotu sanjarenja. Dapače, u tim drevnim vremenima, čovjeku mitotvorne misli događalo se da ne raspoznaje granicu između sna i jave, jer je doživljaj iz carstva snova bio toliko snažan i uvjerljiv da je postao dio realnog svijeta. O tome je još drevni kineski pjesnik, izražavajući zbunjenost i užas pred mogućnošću postojanja dvostruke stvarnosti zapisao: »Snivao sam prošle noći da sam bio leptir, a sad ne znam jesam li čovjek koji je snivao da je leptir, ili sam možda leptir koji sad sniva da je čovjek«.

Zbog te sposobnosti da prekorači banalne granice materijalnog svijeta i da izgradi najneobičnije konstrukcije, sanjarenje je ostalo svježa oaza sve do današnjih dana. Gotovo da i nema čovjeka koji se barem jednom nije prepustio nizanju slobodnih asocijacija i uputio na misteriozno putovanje neistraženim predjelima svoje podsvijesti.

Snatrenja najčešće nikada ne probiju opnu stidljivosti i straha, osim u najintimnijim krugovima, jer je uglavnom riječ o neostvarivim željama, vrlo osobnim htijenjima, a ponekad i skandaloznim težnjama koje su oprečne tradicionalnom načinu razmišljanja.

To se osobito odnosi na erotska maštanja u kojima ljudi čine sve ono što bi željeli, a ne usuđuju se ili ne mogu u stvarnosti. Erotske sanjarije vrlo su rasprostranjene, ali o njima se malo zna, jer još uvijek spadaju u tzv. zabranjeno područje. Naime, sve što je vezano uz ljudsku intimu vrlo je kasno ugledalo svijetlo dana i u određenim građanskim krugovima s početka stoljeća nailazilo se na veliki otpor.

TAKO SANJARE ŽENE

Demokratizaciji individualnog duševnog života, nešto je pomogao Freud sa svojom psihoanalizom kojom je ponudio civilizaciji znanstveno tumačenje snova zasnovano na instinktima erosa i thanatosa, ali opet je područje svjesnog sanjanja ostalo i dalje enigma. Istina, o mašti su napisani mnogobrojni elaborati i studije, mnogi znanstvenici doktorirali su na tom fenomenu, objašnjavajući važnost mašte i ludičkih elemenata kod igre djece, kreativnosti umjetnika, uređenja životnog prostora.

Ali, vrlo se rijetko progovaralo o seksualnim sanjarenjima. Nešto zbog toga što o tim duhovnim vježbama ljudi nerado govore i to sramežljivije muškarci nego žene, a nešto zbog toga što su psiholozi kao najpozvaniji stručnjaci, svoje dragocjeno vrijeme više posvećivali akutnijim psihičkim problemima i bolestima suvremenog društva.

Na tom području tek se posljednjeg desetljeća situacija malo izmijenila. Tome je pridonijelo i Društvo za racionalnu psihologiju (GRP) iz Münchena koje već 14 godina proučava fenomen seksualnih maštanja, ali za sada samo kod žena.

Četiri puta godišnje institut ispituje 8000 žena i njihove odgovore klasificira u pretince, uspoređuje s prethodnima i piše zaključke. Tako direktor GRP-a, psiholog Henner Ertel tvrdi: »Bez obzira na brojke i postotke, koji se gotovo i ne mijenjaju, proizlazi da žena što je inteligentnija i što ima više samopouzdanja u sebe, to ima intenzivnija seksualna maštanja«.

Istraživanja Društva pokazuju da žene najčešće maštaju o felaciju (38 posto), grupnom seksu (36 posto), analnom koitusu (23 posto), seksualnim igrama u vodi (19 posto), te kunilingusu (17 posto). Istodobno, psiholozi nude i znanstveno tumačenje najveće zastupljenosti grupnog seksa i felacija u sanjarenjima žena: kažu da te žene vole biti izvrgnute riziku da ih se promatra za vrijeme spolnog odnosa.

Tvrde da one većinom imaju stalnog partnera kojeg poznaju godinama, kojeg vole, ali im je seksualno vrlo dosadan. Radi neispunjenih želja osjećaju se skučeno. Pa ako bi dopustile da ih drugi gledaju, priuštile bi sebi strasniji i uzbudljiviji način života. Felacio vole i zato jer podsvijesno žele svladati muškarca, podrediti ga ili mu se osvetiti za ranije nanesenu uvredu.

POSLJEDICE NEZADOVOLJENOSTI

Istraživanja nisu stala samo na formi onog o čemu se mašta, nego su ispitivala i prostorne uvjete. Tako je proizašlo da su automobil (24 posto), plaža (31 posto), šuma i livada (26 posto), ured (18 posto) i lift (11 posto), najzastupljenija mjesta na kojima žena u svojim seksualnim fantazijama najviše voli doživljavati orgazam. Ta mjesta žene biraju, tvrde stručnjaci, najviše zbog faktora rizika i pomanjkanja vremena. Naime, parovi u snovima najčešće nisu sami. Obično je netko u blizini, skriven iza drveta, ali nije svjedok. Oni se razodijevaju na brzinu, djelomično i poluobučeni vode ljubav. Psiholozi to objašnjavaju ovako: takve žene rado bi prevarile svog supruga, ali nemaju hrabrosti za to. Budući da se boje svojih želja, u mašti su uvijek prisutni gledaoci.

Oni ih nesvjesno trebaju spriječiti da to uistinu i učine. Ili: takve žene su sklone ekshibicionizmu, iako to ne žele priznati.

Međutim, Nancy Friday, Amerikanka, autorica knjige »My Secret garden« razmišlja malo drugačije. Kaže da žene, koje imaju česte seksualne fantazije nisu manje vjerne od onih drugih. Fantazija je, napominje ona, nešto što se po definiciji ne događa. Najbujnije fantazije potječu od žena koje naprosto nisu htjele da se njihova maštanja ostvare. Prema Fridayjevoj, mnogim ženama potrebni su seksualni snovi, jer nikada u stvarnosti ne dožive takvo tjelesno ispunjenje koje bi bilo u skladu s njihovom sposobnošću predočavanja.

Društvo za racionalnu psihologiju nadalje je otkrilo da se žene mnogo bolje osjećaju u pasivnoj nego u aktivnoj ulozi. Pri tom, čak 32 posto tih žena zamišljaju upotrebu sile, scene silovanja, sudjelovanje nekoliko grubih muškaraca odjevenih u kožne jakne ili džins.

Barbara N. rastavljena, bez djece, knjižničarka, iskreno i bez straha priznaje: »To je predivno. Nema vremena za predigru, niti za razmišljanje. To je najuzbudljivija seksualna fantazija koja postoji. Potpuno sam odjevena i odjednom me neki znanac siluje, a zatim nestaje u noći, dok ja fantastično zadovoljena i još uvijek odjevena stojim. Nikad ni ne pomišljam da je trebala biti izgovorena i jedna riječ«.

Psiholozi tumače da takve sanjarije potječu od seksualno vrlo nezadovoljenih žena, introvertiranih, onih koje se boje kontakta s muškarcem, ili od onih koje, doduše, imaju stalnog partnera, ali on ne može udovoljiti njihovim prohtjevima. Neki opet smatraju da labilne žene maštaju o grubom seksu. Fridayejeva na to poručuje: »Ženama je seks još uvijek beskrajna i neiscrpna mogućnost da se uvijek iznova dokazuju i potvrđuju kao pripadnice nježnijeg spola«.

IZVAN STEGA I OKVIRA

Neki suvremeniji seksolozi uče svoje klijente da su



OBRAMBENI MEHANIZAM

Psiholozi kažu da je seksualno sanjarenje obrambeni mehanizam suprotstavljanja sivoj erotskoj svakidašnjici

seksualna maštanja najprirodnija pojava. Dapače, mogu poslužiti kao dodatno uzbuđenje parovima, neki novi stimulans ili podstrek.

Tako američki psihoanalitičar Otto S. Kerneberg kaže da je veliko umijeće u ljubavi kada su u odnosu dvoje ljudi dopuštene seksualne fantazije. Čak ih nije potrebno izreći, tvrdi on, nego je dovoljno pustiti mašti na volju i za vrijeme spolnog odnosa sanjariti o svemu onome što je inače »nedopušteno«. Takva maštanja bez osjećaja krivice, a sa saznanjem da oba partnera ulažu nešto što doprinosi užitku, smatra Kerneberg, pojačavaju intenzitet odnosa, povezanost, osjećaj intimnosti. Seksualna maštanja ne sprečavaju ništa, ni radnju, ni predmet, ni mjesto, ni osobu, pa ni osjećaje. Ona su neophodna, i ako ne postoje, mogu ukazivati na neurotsku smetnju, smatraju seksualni terapeuti. Naime, po njima, ona su indicija duševnog zdravlja.

Rijetki teoretičari s tog područja zapazili su da radnje iz erotskih maštanja prelaze sve granice, moralne stege i standardne okvire. Povrijediti tabu, draž je erotske mašte. Te neobične slike i doživljajne vizure ponekad mogu iznenaditi, naročito ako nisu u skladu s ranije stečenom neporočnom predstavom o zahtjevima vlastitog »ja«. Zbog toga često ostanu u mraku snova, a pojavljuju se u obliku neostvarenih želja, kao mora, noćno ludilo.

Istraživanja Društva za racionalnu psihologiju otkrila su da muškarci vrlo rijetko i skromno govore o svojim tajnim seksualnim maštanjima i željama, što nikako ne znači da ih ona ne progone. Dapače, maštaju i to vrlo strastveno, a u tim snatrenjima pojavljuju se često sado-mazohističke vizure, kožni pojasevi, bičevi, egzotični predmeti, kuplerajski interijeri, erotizirana odjeća, cipele s visokim potpeticama, mrežaste čarape, podvezice i drugi klasično-nadražujući rekviziti. Seksualna maštanja muškaraca često su sadistička.

Oni zamišljaju da ženu dobivaju silom, zanose se strahom žrtve, što ih uzbuđuje i potencira želju. Istraživanja seksualnih maštanja pokušava objasniti taj fenomen pojmom agresije.

Naime, svi psihoanalitičari, od Freuda do suvremenijih autora, slažu se da uzroke treba tražiti u ranom odnosu majka-dijete. Tvrde da majku malo dijete (sin) ne doživljava samo kao izvor ljubavi nego i kao seksualni objekt. Za njegov pojam majka se proturječno ponaša jer mu ne uzvraća istom mjerom, i to ga duboko razočarava te izaziva golemi bijes. Javlja se konfliktna situacija iz koje ne zna izlaz. Na nju odgovara agresijom koja tako postaje temelj budućih seksualnih maštanja u kojima živi sve dok se može nekažnjeno proživljavati. Samo u rijetkim prilikama seksualna agresija se opredmećuje u stvarnosti. Te osobe sklone eksibicionističkim perverzijama, odavno su dobile različite epitete, a oni koji to nisu željeli, svoje afinitete prikazali su u književnim djelima, na filmovima ili u slikarstvu. Nastala su epohalna djela erotske literature koja opet korisno služe za – maštanje.

Iz svega proizlazi da se bez maštanja ne može. Mašta je sastavni dio čovjekove ličnosti, javlja se vrlo rano, a razvija se cijeli život.

Erotske fantazije jedan su oblik maštanja bez kojih se možda može, ali, rekli bi njihovi fanovi, s njima je ljepše. Ako se shvate kao igra, a prema Simone de Beauvoir, igre oduzimaju svijetu težinu i dopuštaju da između nas i svijeta održimo potreban razmak, onda su dobrodošla oaza.●



LJUBAV SE MNOŽI DIJELJENJEM

I u seksu se kod nas više priča, a manje radi. Još smo opterećeni balkansko-mediteranskim patrijarhalizmom, pa nam imponiraju seksualne slobode pripadnica drugih naroda, dok vrlo teško podnosimo eventualne spoznaje o seksualnim pustolovinama žena iz naše blizine – smatra primarijus dr. sci. Petar Bokun, istaknuti splitski psihijatar, istraživač i autor mnogih knjiga o seksualnoj problematici

Tekst Bora Đorđević
Fotografije Jadran Mimica

Ponovno prikazivanje u televizijskom maratonu Bertoluccijevog filma »Posljednji tango u Parizu« s Marijom Schneider i Marlonom Brandom, nije ovog puta izazvalo neke posebno zapažene proteste pojedinaca, niti polemike. Nije bilo zgražavanja moralista poput onih prije desetak i više godina, kad se kontroverzni film pojavio u našim kinematografima, izazivajući oštre proteste. čini se da je i kod nas napokon »probijen led« dugogodišnjim otporima, neshvaćanjima, uskogrudnosti onih koji se uporno boje seksa i svega oko njega, onih što još uvijek uporno vjeruju da se i u ovom kompjuterskom vremenu, seksualna sfera mora kontrolirati kao vrag u boci, jer jedino tako može spriječiti »njegov 'negativan' utjecaj na mlade ljude i njihov odgoj«.

Danas se o seksu predaje u školama, govori na televiziji, piše u novinama, tiskaju se i mnoge knjige. Ali koliko u svemu tome ima znanstvenog, pedagoškog, medicinskog prilaza? Koliko se društvo sa svojim institucijama i stručnjacima trudi da i u seksu naši ljudi budu na moderan način educirani?

Nismo, naravno, slučajno izabrali za razgovor o tome znalca seksologije, magistra dr sci **Petra Bokuna**, istaknutog splitskog psihijatra, autora mnogih knjiga o seksualnoj problematici i istraživača.

● Kod nas se u posljednje vrijeme dosta govori i piše o seksu. S čime se to može povezati?

– To je samo privid ljudi koji su odustali od aktivne uloge u seksu, pa to kompenziraju klasičnim pomakom u verbalizaciju. Kod nas, uostalom kao i posvuda, uvijek se o seksu govorilo, ali na uho, pričalo u društvancima, najčešće u obliku lascivnih viceva. O tome da se seksualnost kod nas istražuje, osim individualnog istraživanja erogenih zona, nema baš tragova u stručnoj literaturi.

Svako vrijeme bez obzira na protuberance na Suncu i ine eksterne faktore »govori, priča, istražuje«, ali na individualnom planu. Lažni dojam stvara to što se više priča, a manje radi. Više se čuje i priča. To je poznati fenomen prazne konzerve. Ovisi to o polju interesa. Nezaposleni misle da se stalno govori o zaposlenosti, umirovljenici da se piše o povišicama koje do njih ne stižu, a seksualno frustrirani u svemu vide svoje seksualne komplekse.

● Seksualna kultura je uvijek bila sastavni dio kulture uopće. O tome svjedoče stare, velike civilizacije... Kakva je situacija s našom kulturom?

– Životne se aktivnosti međusobno prožimaju od pamtivijeka do danas, kako u kulturama, koje su o tom ostavile traga (asirska, harapanska, indijska) tako i onim (avarska, ilirska) koje nisu obogatile arheologe, ali budite uvjereni da su održavale seksualne relacije. Ove dvije posljednje spomenute dijelom



TATINA DOBRA CURICA

Puritanci, konzervativci i svi oni koji i danas kad se povede riječ o seksu izbjegavaju razgovor o tome ove redove ne bi trebalo da čitaju.

Zato što se zalažemo za ideju koja tek treba prodrijeti u svijest ljudi. No pođimo redom.

Jeste li ikada bili u ambulantama u kojima rade ginekolozi i komisije za prekid trudnoće. Istodobno jeste li čitali koliko mladih djevojaka odlazi u razna savjetovališta da bi steklo stanovite spoznaje o svoj seksualnosti. Koliko te djevojke, jer o njima je prije svega riječ, znaju o tom vrlo važnom području ljudskog života. I u jednom i drugom slučaju ostali biste poraženi neznanjem, olakošću i neodgovornošću koja ih krasi. A na pragu smo trećeg milenija koje se nikako ne slaže s ugaslim pogledom jedne maloljetne trudnice kojoj se to eto »desilo«. Dečko je obećao da će paziti, ona mu je vjerovala a oboje zapravo nisu imali pojma u što se upuštaju i što ih očekuje. Posljedice najčešće ostaju cijelog života.

Tko je sve zakazao? Kuća, škola, društvo, novine, filmovi, video, rano sazrijevanje mladih?

Naravno svi pomalo, jer znanja koja se eventualno mogu steći u

Tekst Milivoj Pašiček

školi nisu mnogo dalje od pričica o pčelici i cvijetu, no gdje će vaše dijete moći dobiti prvu i pravu informaciju o seksu, ljubavi, fiziologiji ako ne kod kuće. Zar je tako teško svladati nelagodu i sjesti s vašim djetetom, koje je odjednom od bebe i male curice postala žena i s njom porazgovarati. Objasniti joj što se s njom zbiva, upozoriti je na opasnosti kojima se izlaže a koja svoj korijen nose u neznanju i zatucanosti.

Divni su oni roditelji, pogotovo očevi koji u pravilu govore: ona je tatina dobra curica a za dečke ima vremena. Slažemo se jedino da sa stupanjem u seksualne odnose ima uvijek vremena, ali kad se to dogodi neka vaša miljenica bude za to pripremljena. Dobar razgovor s njom o toj temi, zatim posjeta ginekologu koji će uraditi svoj dio posla, i potom ona čarobna pilula učinit će da se bolje osjećate i mirnije spavate.

Jer, vaša će ljubimica kad tad »ono« ipak uraditi, pa zašto joj to od prvog časa ne učinite lijepim i ugodnim, a bez opasnosti od posljedica koje završavaju na ginekološkom stolu i pod kiretom. Da ne govorimo o eventualno iznesenoj trudnoći, o djetetu koje ima dijete, upropaštenu životu i zdravlju.

A sve što trebate uraditi to je da otvoreno, bez lažnog stida i srama razgovarate. Zar je to tako teško? Riječ je o vašem djetetu! To nikada nemojte smetnuti s uma. ●

EROTSKA NADAHNUĆA

VENERINE

UMJETNIČKE VARIJACIJE

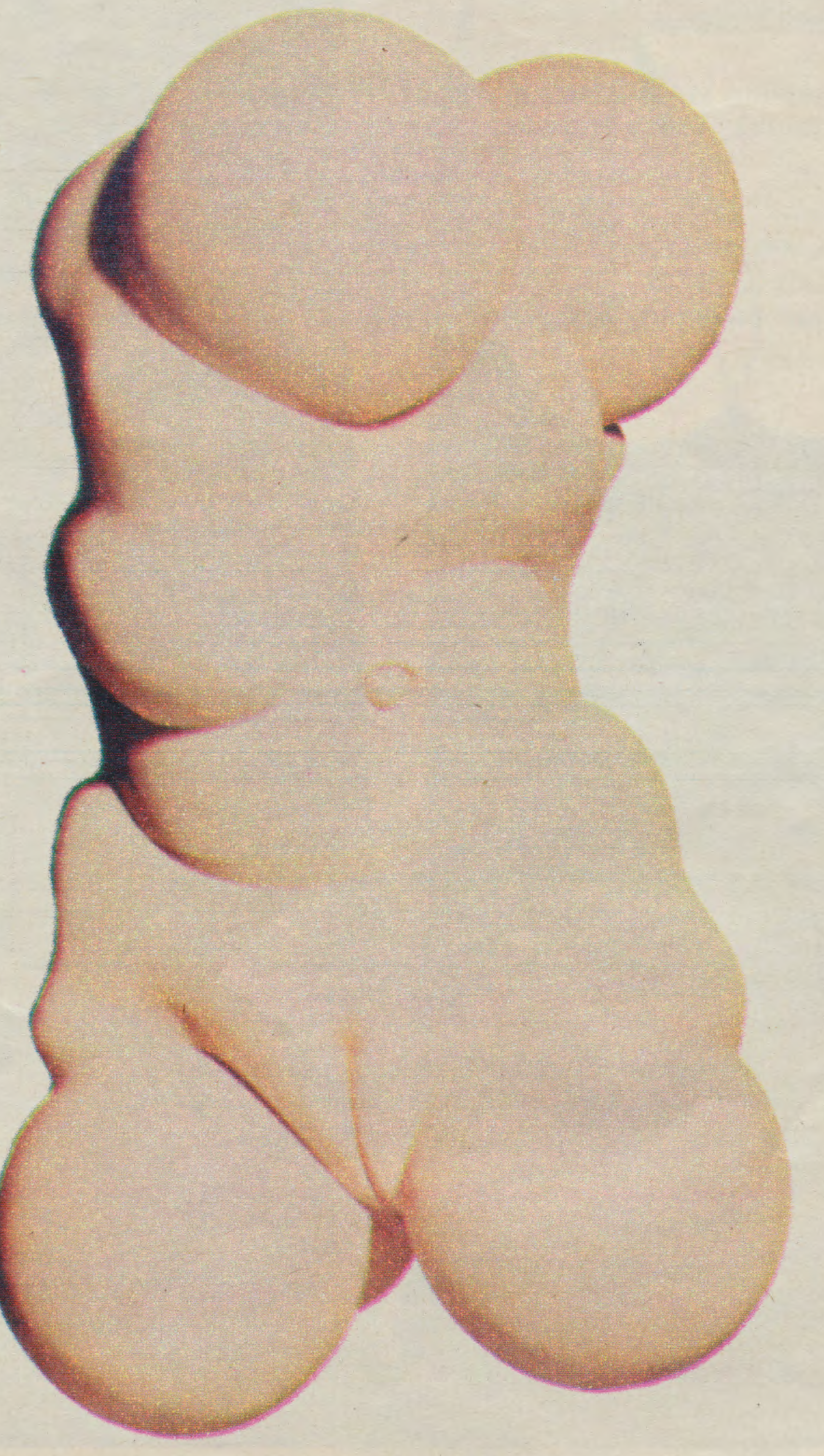
Umjetnike je Venera odvajkada namamljivala svojim tijelom. Oduvijek je ona bila idealna ljubavnica, erotski anđeo. No današnji joj umjetnici skidaju glavu, deformiraju tijelo, prave od nje čudne skulpture

Tekst Biserka Pupavac

Za umjetnike Venera je uvijek bila žena snova. Stalno ih je mamila i namamljivala svojim tijelom. Njezine su je prabake isticale kao nagu ljepoticu, poštovale je iznad svega i oduševljavale se njome. Oduvijek je ona bila idealna ljubavnica, erotski anđeo i učiteljica u postelji. Imala je besprijekorno idealno tijelo. Ali to je prošlost. Sljedbenici nekadašnjih umjetnika nisu više poštovali Veneru. Izveli su pravi atentat na njezino tijelo. Lišili su je glave i nogu i tako deformiranu slikali ju i pravili čudne skulpture.

Poznati francuski umjetnik Jean Dubuffet išao je čak i u vrlo grubo izrugivanje prema nekadašnjoj prekrasnoj božici. Čak ju je klevetao riječima: »Gospođo Venero, vaše fino namazano tijelo smrdi kao tristogodišnji beefsteak.«

Zato je u sve uključio parni valjak, prešao njime preko slike i pokazao u stotinu i četiri varijacije što se sve može napraviti u okvirima moderne umjetnosti i tehnike. Između izgubljene glave i batrljaka počiva monstruozno »tijelo žene« što je ujedno i naziv serije njegovih djela. Nekad je to tijelo nježno, a nekad nalik na zid išaran grafitima. Često tijelo pustoši poput vandala. Reže ga, bode, pili. Onda te rasjeckane komade slaže i boji. Kažu da božicu koju svi veličaju, on vrijeđa anti-umjetnošću. Njezino tijelo sablasni je apel za



TIJELO BEZ GLAVE
»Lutka« skulptura Hansa Bellmera iz 1936. godine

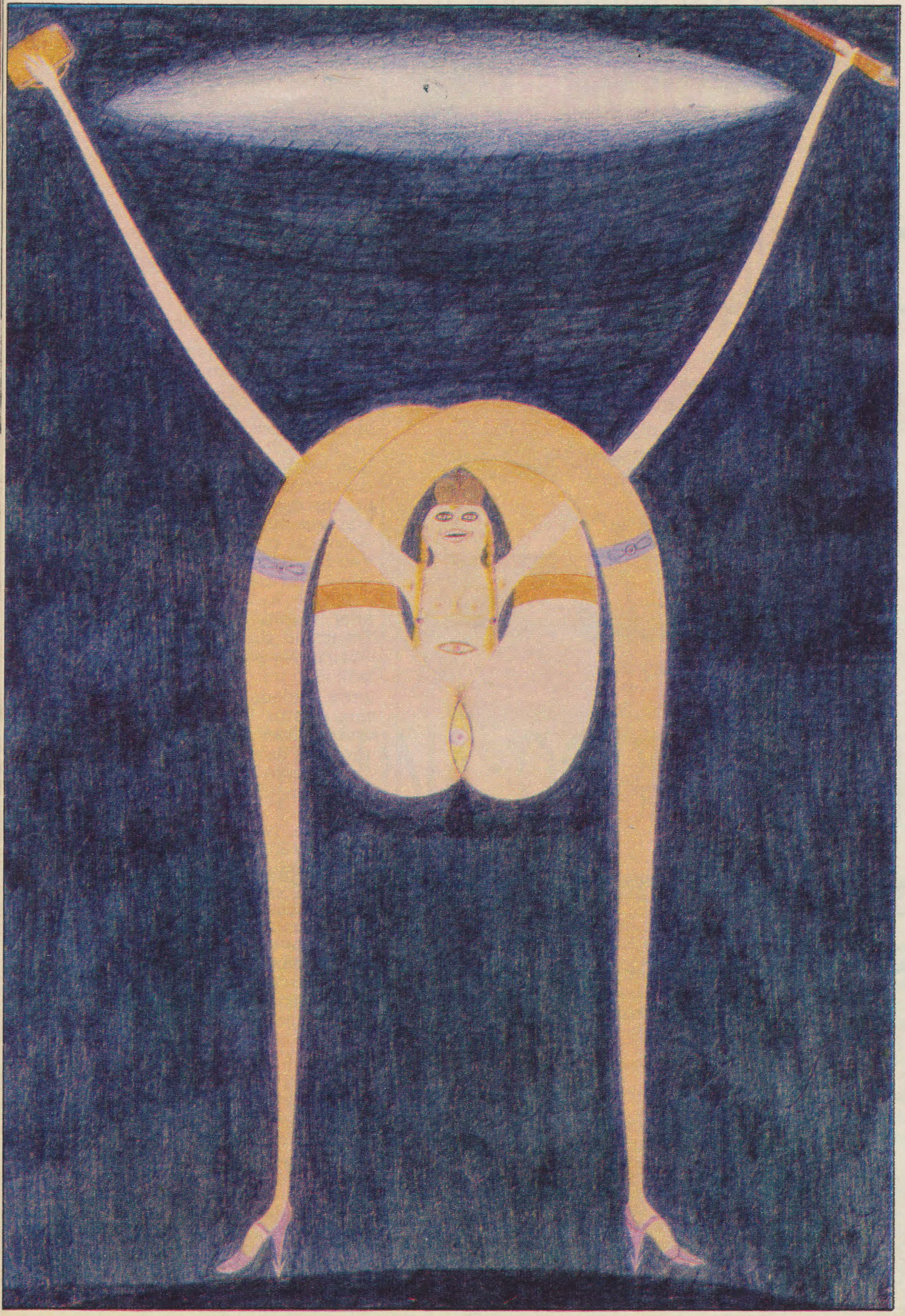
seks jer ga je naoružao zmijskom glavom.

Austrijanac Alfred Kubin nije sanjao o smrti Venere, već naprotiv o njezinom rođenju. Kao moderni jahač crne romantike, Kubin je slikao prokletu ženu i opakog satanu. Kao i slavni Botticelli bio je zaokupljen božicom koja je izlazila iz morskih valova.

Poslije Kubina o opasnoj vagini sanjario je francuski slikar Topor u Parizu. Na sve je načine pokušao taj ulaz u tijelo žene sagledati u drukčijem svjetlu. Po njemu je u ženskom tijelu pravi pravcati đavo, što se može donekle osjetiti i po njegovim djelima.

Žene u Americi su drukčije. Na to ukazuje Richard Lindner. Šezdesetih godina one su se dovoljno emancipirale, pa se i nisu dale pokoriti muškarcima. To su mačke-vampovi i gradske Amazonke koje od slučaja do slučaja koriste svoje žensko oružje. Njihov pasivni samosvjesni stav koji je odgovarao muškarcima je prošao. Nesramežljive kakve ih je majka priroda stvorila postale su seksi vještice. I gospođa Venera je dobila snagu. Dopušta pogled u dubinu i poziva: »Otkrijte anđela u meni«. Postala je uglađena i đavolska zavodnica. Ona mami, a istodobno i prijeti. Dovodi muškarca u opasnost čim pomisli na njezin brežuljak.

I sam Picasso, nekad proždrljivac žena, na svojim ih je slikama sjec-



ŽENA ZMIJA

1961. godine je Friedrich Schröder naslikao žensko tijelo raširenih udova u obliku zmije

kao na komadiće. A pozadina svega bilo je more koje se odlično uklapalo u samu kompoziciju slika.

Slikar Mel Ramos dokazao je svojim djelima kako se ženskim tijelom mogu privući oči i golicati tijelo. Za umjetnike novog doba vrijedi samo jedna zapovijed: »Treba uživati pod bilo kojim uvjetima. Pravo je zadovoljstvo vrijednost.«

Venere su i na platnima, poziraju za aktove, prostituiraju se za porno industriju. One su roba koja ima cijenu.

Već i Manetova »Olympia« iz 1863. godine može se smatrati kao sadašnja seksi prodavačica. Ona uz svoju mladost nudi i svoju atraktivnost, tj. prave izvore. Tijelo joj je vrijedno od glave do pete, a posebno se to odnosi na njezinu ruku koja dovodi do ludila muškarce, jer pokriva dio tijela koji najviše privlači pažnju.

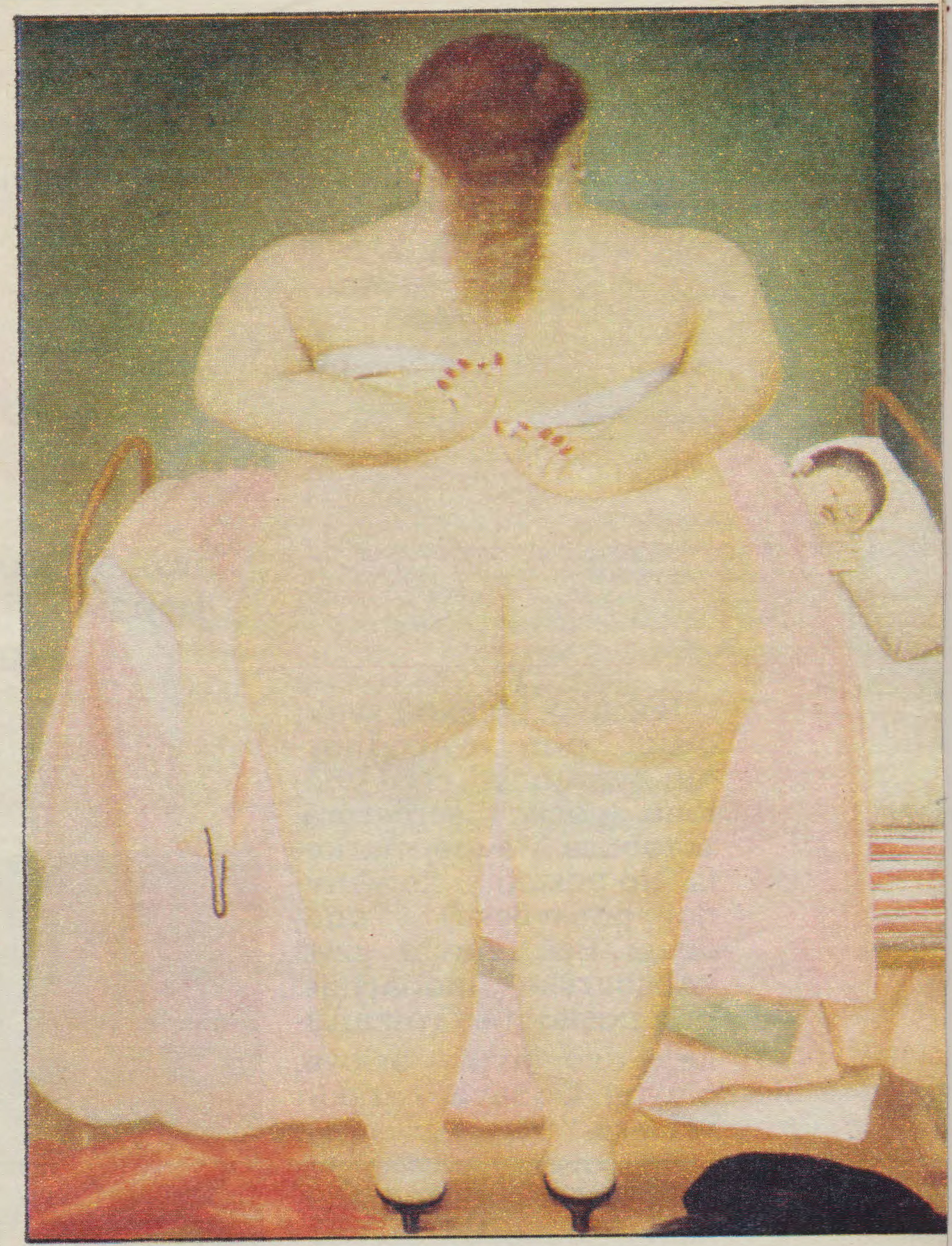
Godine 1912. Spötter Duchamp je iskoristio meso i krv Venere. Iz drveta je izradio glavu i tijelo, a udove je mehanizirao. Stvorio je marionetu. Poslije njega Picabio je potpuno mehanizirao takvu figuru i od nje napravio seks mašinu i idealnu ljubavnicu uvijek dobre volje, bez histeričnih napada, bez ljubomore. Venera je djelovala besprijekorno. A što bi jedan muškarac mogao još i poželjeti?

Njezina su jedina tajna bila crvena vrata na donjem dijelu tijela. Trebalo je i ljubavnog benzina. Ali to košta. No, kad su u pitanju seksualne brige muškarci se ne dvoume.

Američki slikar u Parizu Man Ray je 1920. godine kopirao antički model i prilagodio ga vješalici u obliku ženskog tijela. Naravno ona je bez glave, ruku i jedne noge.

Modeli drugih umjetnika imaju spremne ruke, raširene noge na sjajnom parketu kao vješali-





FERNANDOVI SNOVI
U snovima muškaraca žena je uvijek majka. Djelo Fernanda Botera iz 1976. godine

IZGUBLJENO LICE
1934. godine René Magritte je na tijelu naslikao lice

ca ili stok, ili pak leže u crnoj koži na leđima, koljena dignutih prema čelu i na njima jastuci... Kao stolica.

– Svaka stvar koju vidimo, pokriva drugu, a mi rado želimo vidjeti ono što je skriveno – kaže Magritte i otkriva ono što Venera obično skriva. Isprsi se, gola je do kože, smije se kao smrt. Istina je iza ljepote, jer smrt je izazov, a želja uživanje. Pojavljuje se »živeći kist«. Slika se akt u akciji. Žena postaje banalna djevojka, šablona s erogenim zonama. Neobična je skulptura Nikija de Saint Phallesa dugačka 27 metara u liku žene koja leži. Dostupna je publici, u nju se ulazi kroz Venerin brežuljak i ulazi u trbuh. I ovim se potvrdila misao Saint Phallesa da muškarci vide u svakoj ženi signal i poziv ●

AKROBATKINJA
Stilizirano žensko tijelo u obliku stolice. »Fetiš-figura« Allena Jonesa



EROTSKI VALCER U BEČU

Što je Beč danas? Grad kao i svaki drugi, pun svakodnevnih banalnosti, cigli i betona. Ali i starina. Kako te starine mogu zaplesati erotski valcer pokazuje ova reportaža

Tekst Marco Ugo
Fotografije Roland Pleterski

Beč je grad kao i svaki drugi, pun svakodnevnih banalnosti, cigli i betona, ulica i semafora, autobusa i supermarketa. No postoji (u kolektivnoj podsvijesti) i onaj drugi Beč, glavni grad habsburške monarhije, pun nostalgije i romantike, dvoglavih orlova, plavog Dunava, carskih valcera.

Da bismo otkrili taj drugi Beč uputili smo jedno naizgled jednostavno pitanje stanovitom broju ljudi: »Beč – kakve asocijacije stvara to ime u vama?«

Poznatu tortu Sacher spomenulo je 1,86 posto anketiranih. Odgovori 48 posto ispitanika na neki način su vezani za austro-ugarska nasljeđa. Najčešće su spominjani Cecco Beppe, Kapucinska grobnica, carica Sissi, Radetzky (njegovo ime spomenuto je u vezi s poznatim maršem Johanna Straussa, a ne zbog dugogodišnje vojničke karijere), Robert Musil, Joseph Roth.

Za ljude s područja kulture odlučilo se 36,1 posto ispitanika (Sigmund Freud, Egon Schiele, Oskar Kokoschka, Karl Popper), a 31,3 posto anketiranih spomenulo je turističke znamenitosti: dvorac Schönbrunn, Prater, Dunav, Mariahilfestrasse. Ne želimo čitaoce više zamarati pojedinostima ankete, neka o Beču govore slike koje pokazuju da i usred starina može živjeti erotika. Da Strauss (ne samo jedan), muški miris Knize Ten, Novogodišnji koncert, bečki knedli, sve je u tom gradu dobilo erotsku boju.●



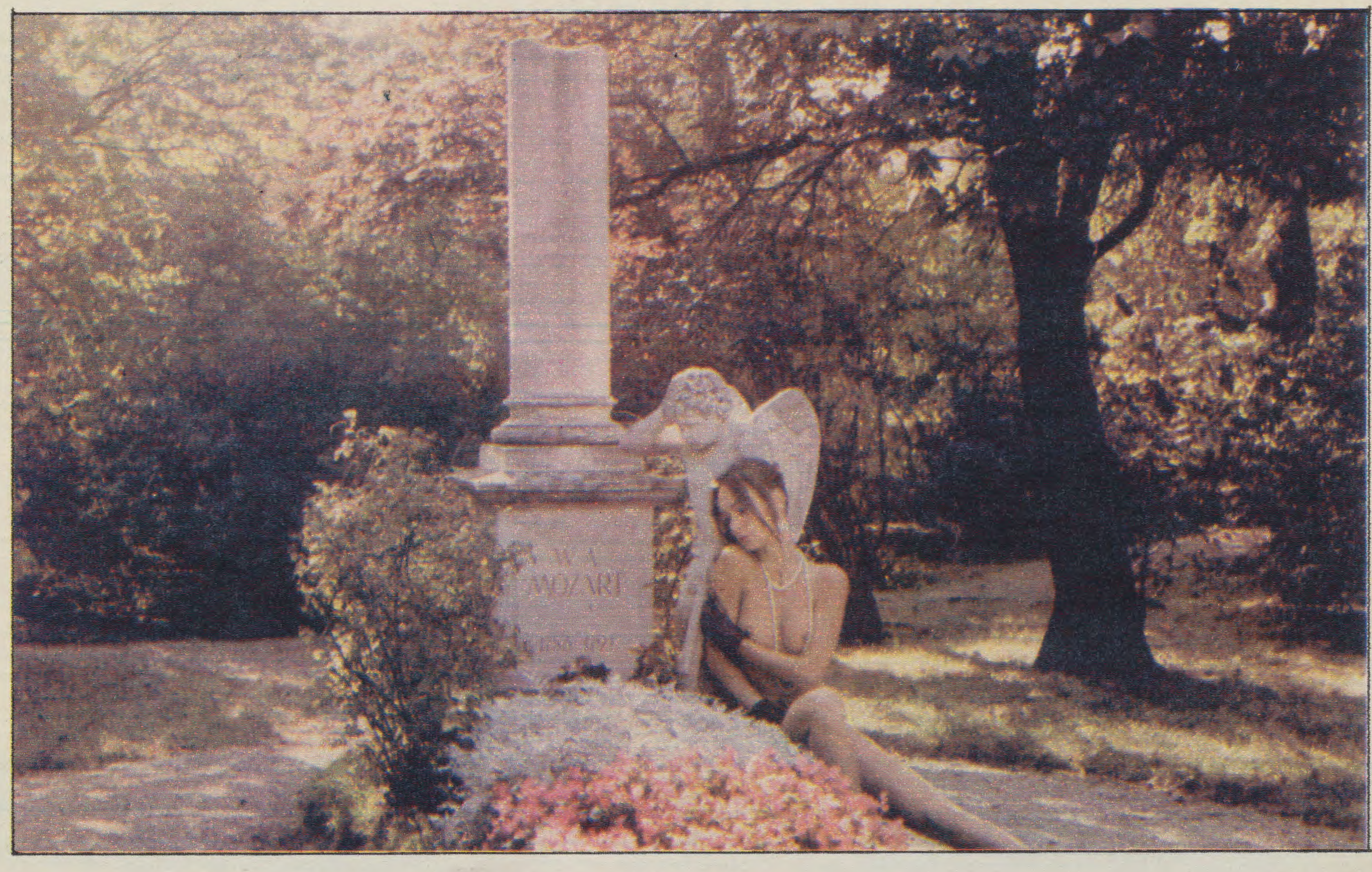
TIJELO I KAMEN

I hladni kamen oživljava nago žensko tijelo



SNJEŽNA IDILA

Schönbrunn pod snijegom, ukrašeni balkon i ljepotica zagledana u prošlost



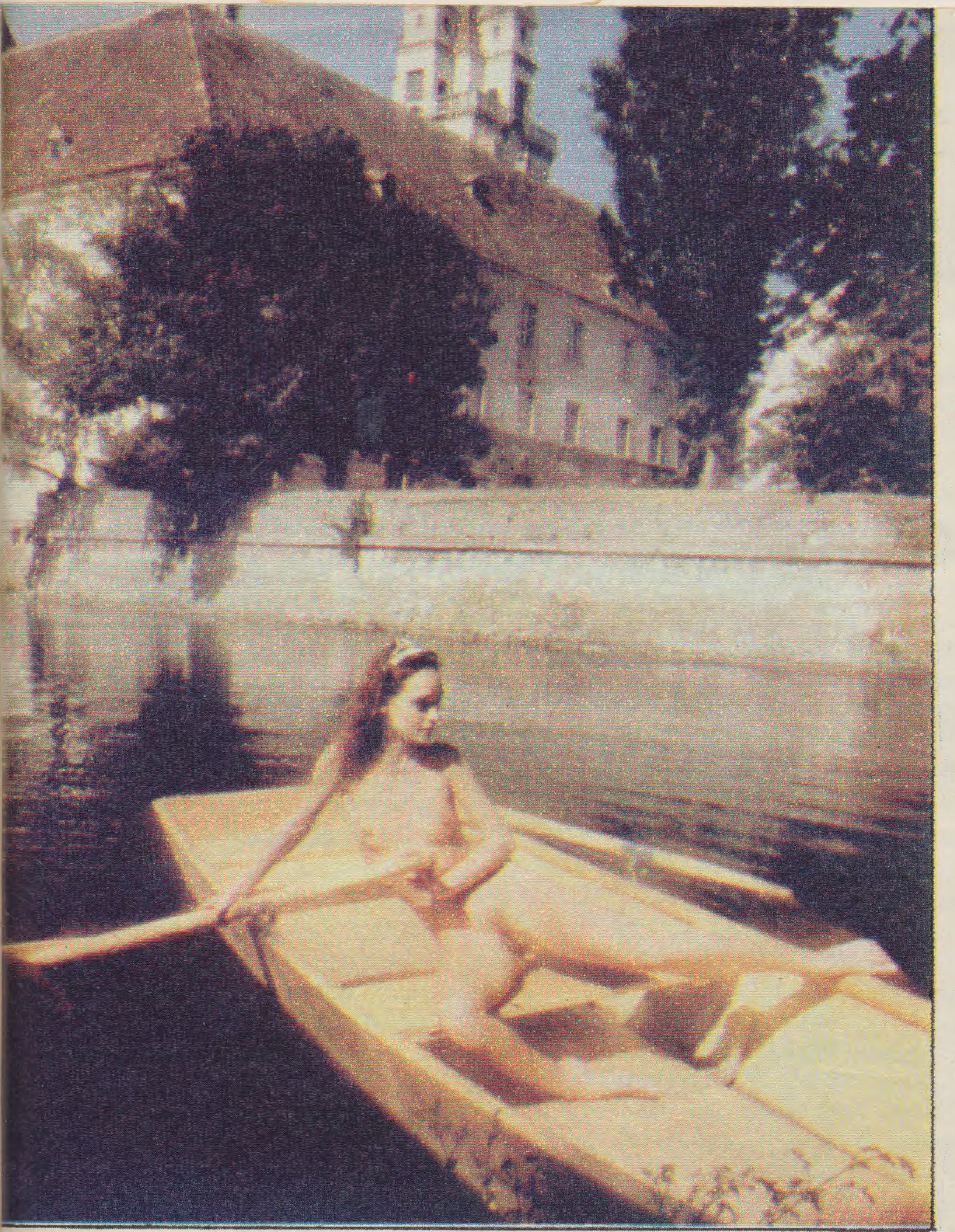
DVA ANĐELA

Ovako izgleda nadgrobni spomenik Wolganga Amadeusa Mozarta kad se kamenom nadjelu pridruži jedan gološavi, živi



POVRATAK ROMANTIKE

Stara dobra vremena u idiličnom parku kao da je oživio romantični šešir iz prošlog stoljeća



IZGUBLJENA MODRINA

Dunav više nije plav, ali golo tijelo mlade žene u čamcu vraća mu nešto od nekadašnjih čarobnih ugođaja



KONTRAST

Razdragani skok odudara od strogosti arhitekture ali je istodobno čini mekšom i toplijom



ČAJ I KOLAČIĆI

U ambijentu starog zdanja popodnevni užitak i trenuci opuštenosti

ANATOMIJA ŽENSTVENOSTI

NA VISOKOJ PETI SEKSUALNOSTI

Žene su nosile cipele s visokim petama i onda kad se obznanjivalo da »kraljice nemaju noge«. Od početka ovog stoljeća peta se ubrzano povećavala. Otkuda težnja za visokom petom?

Tekst Pero Kvesić



U SCENARIJU SVLAČENJA

Žene koje se svlače da bi djelovale erotičnije kao posljednje odbacuju cipele s visokom petom, zadržavaju ih na nogama i kad se posve razodjenu

Prisjetite se prekrasne Bajagine pjesme »Kad hodaš« koju izvodi »Riblja čorba« na ploči »Muzičari koji piju«:

Veče ne miriše na rakove i školjke,
mesec je bleda fleka boje cimeta,
uzimaš cipele za šetanje kroz snove,
ulica voli ritam tvojih koraka.
Vetar se provlači kroz nepoznate reči,
asfalt se miluje sa tvojim štiklama,
suviše mekan da bi mogao da spreči,
ovo je veče puno tvojih tragova.
Kad hodaš
ne zastajkuješ
i zemlju
ne dodiruješ .

Antropolog Desmond Morris, autor čuvene studije »Goli majmun«, u knjizi »Promatranje čovjeka« (»Manwatching«) daje upečatljivo objašnjenje zašto duge ženske noge djeluju na muškarce tako uzbuđujuće. On podsjeća da se djevojačke noge izdužuju pri ulasku u seksualnu zrelost, te je upravo razdoblje puberteta, stupanj (kada je već desegnuta mogućnost spolnog općenja ali tijelo nije konačno oblikovano) , ona životna dob u kojoj su ženske noge proporcionalno najduže u odnosu na cijelu visinu. Uzmemo li to u obzir, možemo lako zamisliti naše pećinske i pretpećinske pretke kojima je nagla, »prekonoćna« promjena u tjelesnim omjerima neke, do jučer, dječice izazivala nagli priliv krvi u glavu i još neke dijelove tijela. Pa, ako je već našim tako dalekim precima duga noga bila prvi i najočitiji znak da je izbor spolnih partnera obogaćen još jednom prinovom, ne trebamo se čuditi što su i suvremeni muškarci genetski uzbuđeni dugim nogama jednakim seksualnim nabojem.

Činjenicu da duge ženske noge muškarci doživljavaju »seksi«, Morris potvrđuje podsjećajući na erotizirane crteže idealiziranih pin-up ljepotica: noge su na tim crtežima i slikama u pravilu izduženije od nogu realnih modela. Mjerenja su pokazala da je produživanje nogu na crtežima dalo idealiziranje duge noge koje su jedan i po puta duže od stvarnih te su poslužile kao predložak crtačima.

Dobar primjer su i nedavno pronađeni i ponovno objavljeni pin-up crteži i slike za koje je pozirala Merilyn Monroe. Premda se već nekoliko desetljeća smatra da je M.M. bila žena idealnih proporcija – umjetnik ih je promijenio da bi pojačao erotski naboj svojih djela. Jasno, jedna od najupadljivijih razlika je upravo u tome da je nacrtanoj M.M. produžio noge.

REKORDI ENGLESKINJA

Stopama crtača krenuli su i fotografi. Doduše, zbog prirode medija njihov posao nije jednostavan kao crtačima, ali su rezultati daleko upečatljiviji. Kao prvo, fotografi se trude da pronađu modele koji stvarno imaju što duže noge. Taj trud je očit pratimo li povijest fotografije. Leona Siebenschön u »Cosmopolitanu« (preneseno u »Izboru« od lipnja 1986. godine) upozorava da »... usporedimo li slike, primjerice, s natjecanja ljepotica u prvoj polovini 20. stoljeća i danas, zapazit ćemo vrtoglav razvoj. Čovjek današnjice sustiže visinom žirafu. U »Večernjem listu« od 13. i 14. ožujka 1982. godine nalazimo kraći članak »Noge – sve dulje« (uz prigodnu fotografiju): »Noge Engleskinja sve su dulje. Stručnjaci jedne londonske tvornice čarapa pratili su, kažu, visinu ženskih nogu u posljednjih 50 godina i utvrdili da su se one produžile za 3,8 centimetara ...« Međutim, iako moramo priznati da je bolja ishrana, zdraviji život i bavljenje sportom u evropskih žena nakon prvog, a naročito nakon drugoga svjetskog rata zasigurno doprinijelo njihovom izgledu, zdravlju i kondiciji, a vjerojatno i ukupnoj visini, teško možemo povjerovati da je ista moglo promijeniti proporcije duljine udova. Ono što se promijenilo jest da je broj žena voljnih fotografiranju višestruko uvećan, te je između njih lakše odabrati one koje više odgovaraju traženom idealu.

Nakon izbora modela na scenu stupa fototehnologija i trikovi: koriste se pogodni objektivi, kutovi snimanja i položaji modela kako bi noge ispale što duže. Nakon pola stoljeća bombardiranja rezultatima takvih nastojanja došli smo do situacije da je kao ideal ljepote i poželjnosti nesrazmjerne dugonoga žena, zamišljena ljepotica kojoj noge počinju gotovo ispod grudiju (a grudi strše uvis.) To što je u stvarnosti takvih žena izuzetno malo, nimalo nije olakšalo situaciju ženama. Da bi se barem donekle mogle mjeriti s idealom zamišljene ljepotice preostalo im je samo da se u stvarnosti posluže trikovima koji će nadoknaditi trikove foto-tehnike.

Najefektniji od tih je cipela s visokom petom.

PRIVLAČNA VISINA

Žene su nosile cipele s visokim petama već i onda kada se o Isabeli Kastiljskoj i visokomoralnoj kraljici Victoriji tvrdilo i narodu obznanjivalo da »kraljice nemaju noge«, i onda kada je u Engleskoj »noga« bila opscena riječ, i onda kada su se noge koncertnih glasovira zastirale suknjicama da ne bi izazivale povredu ćudoređa ...

Ne bi nas trebalo zavarati što se noge tada uopće nisu vidjele, što se puritanski ljubavnici nisu nikada razodijevali do kraja i što su se dodirivali samo u mraku. Muškarci su znali da noge postoje, a po prilici i gdje se nalaze. Za razliku od pretpećinskog pretka koji je izravno gledao i roktao, ondašnji potomci su naslućivali i pretpostavljali kolike su i tiho stenjali razdirani genetski uprogramiranim uzbuđenjima. Jedino mjerilo za procjenu bio im je odnos ukupne visine i širine vidljivih dijelova tijela, te je skrivena visoka peta uspješno doprinosila rezultatu te procjene a ona je bila povoljnija za ženu.

Od početka ovog stoljeća, kada je dopušteno da se cipela vidi, pa kroz razdoblja u kojima je nužno da se vidi što više cijele noge, moda se mijenjala, ali je visina visoke pete dio koji najmanje mijenjamo. Visina ženske pete može biti niska, srednja, visoka, i vrlo visoka. Čak iako se vrlo rijetko nosi, cipela s visokom petom je obavezni dio ženske garderobe.

Visoka peta nesumljivo doprinosi privlačnosti žene povećavajući joj ukupnu visinu i stvarajući iluziju dužih nogu, ali time njezini efekti nisu iscrpljeni.

Kad žena obuje cipele s visokom petom, anatomija njezina tijela u trenu se prilagodi i nastanu promjene u držanju i obliku tijela. Kut između bedrene kosti i zdjelice se poveća, pa se zdjelica mora prilagoditi tako da se izvije prema naprijed. Time se pomakne prema naprijed i krstačna kost što povećava njen kut s lumbalnom kralješnicom. Mijenja se statika prenošenja opterećenja

s lumbalne kralješnice na zdjelične kosti, čemu su zglobovi kukova, koljena i stopala anatomski neprilagođeni jer tako raspoređeno opterećenje neravnomjerno opterećuje prednje strane zglobova. Prva fiziološka posljedica kod slabije muskulature je brzi zamor mišića zbog pojačanog mišićnog rada uslijed poremećene ravnoteže...

Narodski rečeno, žena koja obuje cipele s visokim petama izvije se u struku prema naprijed, stražnjica se jače isturi i otvrdne, gornji dio trupa drži se uspravnije što istakne grudi, isprsi se, trbuh postane zategnutiji, ali jače naglašen, stopalo postane vizualno kraće, skrati se i korak, ali gibanja lijevo-desno pri hodu se povećavaju. Sve u svemu, naglašuju se sve razlike naspram muškog tijela, te cjelina figure i njeno držanje djeluju izazovnije na muškarce. Ili, drugim riječima, žena na visokim petama je sličnija Merylin Monroe nego što je bosa žena slična Veneri Milskoj.

EMITIRANJE IZAZOVA

Bilo je u povijesti mode nekoliko razdoblja u kojima su visoke pete nosili i muškarci. (Pogledaj, na primjer, graviru aristokrata iz 1650. godine na 110. stranici knjige Gilla Dorfesa »Moda«.) No, dok je muškarac s visokom petom feminiziran, žena je ženstvenija. Varijantu feminiziranog muškarca možemo naći u nekim razdobljima uniseks-mode, može čak biti i poželjna, kao namjerna feminiziranost, međutim to su ili privremeni modni trendovi ili transvestitska patologija, tako da je logično da visoka peta može djelovati samo kao detalj (mali, ali značajan – stub oslonac!) ženske mode.

Dok glavnina ostalih dijelova ženske garderobe, ne računajući ukrase, ima kakav-takav funkcionalni izgovor, cipela s visokom petom je proizvod koji nema nikakvo drugo opravdanje osim emitiranja seksualnog izazova.

Do tog zaključka možemo doći i ako razmotrimo kako se u praksi ostvaruje tvrdnja Rolanda Barthesa iz knjige »Mythologies« da se »žena deseksualizira upravo u trenutku kada se potpuno razodjene«.

Žene koje se svlače s namjerom da djeluju čedno, recimo pred doktorom ili pred ljubavnikom do kojeg im je stalo »što će misliti poslije« (tj. da ostave dojam nepokvarene) ili ako se svlače pred partnerom do kojega im nije stalo, redovno kao posljednji dio odjeće skidaju gaćice.

Nasuprot njima, one koje se svlače s namjerom da djeluju erotizirajuće kao posljednje odbacuju cipele s visokom petom ili ih čak zadržavaju na nogama nakon što su se potpuno razodjenule. (Naravno, ako tom prilikom nisu došle obučene u hlače ili ne nose onu glupu deerotizirajuću napravu zvanu »hulahopke«.) Problem mogu biti čarape koje je nemoguće skinuti prije cipela, ali se on rješava tako da se i čarape zadržavaju.

(Jasno, ova dva scenarija svlačenja odgovaraju ljubavnim situacijama u kojima je **gledanje** željeni ili neizbježni dio igre. U mraku ili tijesnom kontaktu međusobnog svlačenja više ih se ne može tako dijeliti ni ocjenjivati.)

U tim mehanizmima svlačenja možemo naći uzroke poznatoj ikonografiji pin-upa: jedan od likova u kojima se pojavljuje imaginirana žena-boginja seksa, je gola, ali s peticama, čarapama, pa i halterima. Nerazodjevena do kraja, pa, po Rolandu Barthesu, još uvijek »seksualizirana«, nogata, ali sve erogene zone na vidjelu promatraču ili raspolaganju partneru.

Inače, ima ljudi koji se kunu da visoke pete, osim vizualno stimulirajućeg dojma, imaju i prednosti pri ljubavnoj igri. Potkrepljuju to pozivajući se na uobičajenu razliku u visini muškaraca i žena, tvrdeći da je idealan omjer partnera kada se stojeći gledaju oči u oči, što je ženi moguće postići ako se propne na prste ili, još lakše, ako nosi visoke potpetice.

VISOKE PETE I KREVET

IKONOGRAFIJA PIN-UPA očito pokazuje seksualni karakter visokih peta. Ako su modeli bosi, onda je noga u takvom položaju da izgleda izdužena ili se ne vidi. Ako imaju cipele, onda su visoke pete gotovo obavezne. Dapače, cipele s visokim petama su toliko snažni seksualni simbol da ih često možemo naći na fotografiji iako nisu na nozi modela; recimo, nemarno odložene pokraj kreveta ili ih bosa manekenka nosi u ruci. Ako je slučajno model u nekoj drugoj vrsti obuće (tenisicama, skijaškim »pancericama« ili ronilačkim perajama), onda su drugi erotsko-uzbuđujući sadržaji takvi da cjelina slike nadoknađuje nedostatak »krucijalnog elementa«.

Drugo obilježje po kojemu možemo odrediti taj karakter je povezanost cipela s visokim petama i kreveta (ili bilo koje pogodne ležaljke.) Pregledamo li stotinjak tisuća fotografija na kojima se vide žene (a to iskustvo ima danas svaki odrasli muškarac zapadne civilizacije) zapazit ćemo da, što je žena koju prikazuju bliža krevetu (ili nekoj drugoj sličnoj podlozi), to su visoke pete češće prisutne. Ženu u visokim petama snimljenu u kuhinji gotovo da i ne možemo pronaći, (osim ako je gola i raskrečena na kuhinjskom stolu ili presavijena preko dske za peglanje ili sl.) Što je sadržaj fotografije više povezan uz proizvodni rad ili druge korisne poslove, koje žene obavljaju u društvu, to su visoke pete manje zastupljene. U posljednjem slučaju moramo izuzeti fotografije sekretarica, stjuardesa i zanimanja u kojima se očekuje da žene djeluju »ženstveno«, no i u tim slučajevima prisutnost obuće o kojoj govorimo ukazuje da li je fotografija napravljena s informativno-dokumentaristričkom ili lascivno-erotskom namjerom.

Treći element pin-up ikonografije vezan uz visoke pete na koji valja obratiti pažnju su đonovi cipela. Gotovo u pravilu, a kod ambiciozno rađenih fotografija kakve viđamo u visoko-profesionalnim magazinima kao što je »Playboy«, bez izuzetka đonovi su sasvim novi. To su đonovi s kojima se nije hodalo. Drugim riječima, cipele čija je namjena da obuju noge podignute u zrak!

FATALNA ŽENA?

Dok je djelotvornost prvog elementa svojstvena dugim nogama samim po sebi i izravnom podsjećanju na poželjne ženske osobe iz životnog iskustva potrošača pin-up proizvoda, u djelotvornosti drugog elementa ogleda se prošireno mišljenje po kojem je seksualnost (kao vrsta zabave i užitka) nešto izuzetno i oštro odijeljeno od proizvodnog rada, životnih obaveza i svakodnevnog rasporeda.

Treći pak element zasniva svoju snagu na mašti. Psihijatar Arthur H. Feiner u časopisu »Medical Aspects of Human Sexuality« od listopada 1970. godine kaže: »...seksualna atraktivnost je sposobnost pobuđivanja fantazije«. I odista – neoštećeni đonovi pobuđuju s jedne strane asocijacije na takav standard u kojem se hoda samo po tepisima i medvjeđim krznima ili se cipele obuvaju samo jedanput, a onda bacaju; takav standard koji lišava sve probleme i omo-

gućuje ispunjenje i najmanjih i najhirovitijih prohtjeva. S druge strane, oni pobuđuju asocijacije na ženu koja ne hoda, koja lebdi ponad tla, toliko izuzetnu da je oslobođena gravitacije, a kad je već toliko izuzetna onda bi i seksualni čin – izuzetan događaj sam po sebi (tumačenje drugog elementa) – morao biti po svemu toliko izuzetan da je nestvaran, dakle, sasvim odijeljen od stvarnosti i time neuporediv i neprocjenjiv.

Svijet mašte pin-upa u kojem se đonovi ne habaju je svijet oslobođen svih ostalih životnih problema koji inače onemogućuju i ograničavaju ljude u dosizanju željenog. Problemi opterećuju svijet te se ne možemo u potpunosti prepustiti ograničenom uživanju.

Stoga su »fatalne žene« još i prije pojave Marlene Dietrich uvijek propete na visoke pete. One obećavaju neispunjivo, no i lažno obećanje, dok mu se vjeruje, je bolje nego ništa. Zato su »fatalne žene« neodoljive.

Počeli smo ovaj članak s jednom poznatom i lijepom pjesmom, završimo podsjećajući na drugu podjednako lijepu. Đorđe Balašević pjeva o »Crnom labudu«: »...poručuje »campari«, mirno povlači dim, / lupka čašom o šank, / okrenula se karta, sad sam načisto s tim, / ona sad drži »bank«... / ...ona je drukčija, s njom nema šmekanja... / ... to nije putnica na listi čekanja, / čim se spakuje, startuje već... / ...sva elegantna, tanka i mistična / da pri hodu mi dotiče hod...«

Prisjetite se te pjesme, pokušajte si dočarati lik o kojem se pjeva, pokušajte pogoditi kako ga je Balašević zamišljao dok je pisao stihove i pokušajte odgovoriti:

– Da li njen »image« bezuvjetno uključuje i cipele s vrlo, vrlo visokim petama? ●

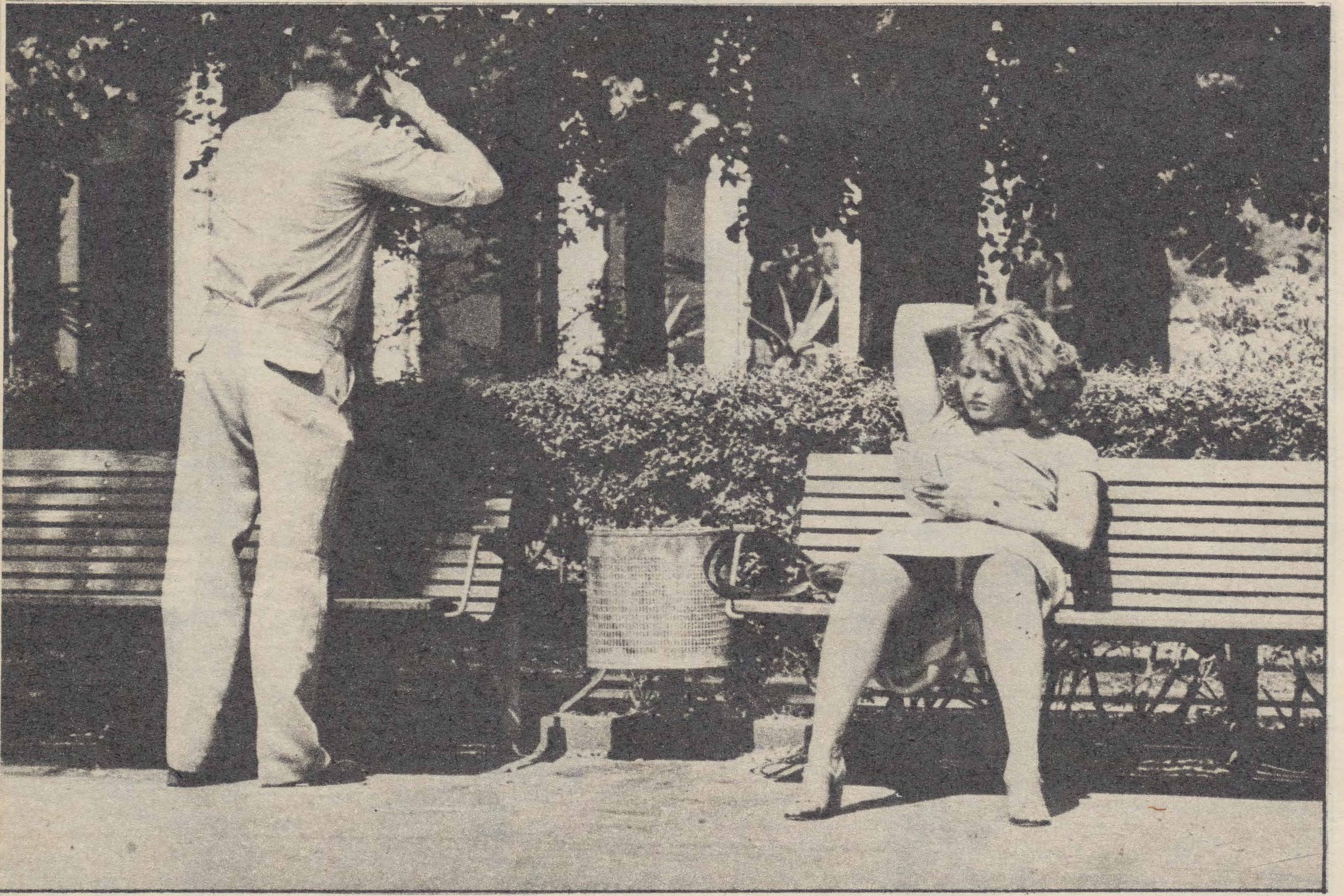


UZBUDLJIVOST PETE

Visoka peta nesumnjivo doprinosi privlačnosti žene, povećava joj visinu i stvara iluziju duljih nogu koje znatno uzbuđuju muškarce

KREVETSKI MEMOARI

SVA MOJA ODLIČJA



Zapušteno i već tamno moje ordenje! Tuguje u kutiji zaborava u dnu regala i da me nije pokrenula razbludnica Etelka proživio bih još tko zna koliko uvjeren kako sam već dugo prava seksualna nula. A iza mene stoje djela, sabrana u kutiji, i ona kazuju: činio si dosta

Tekst Zlatan Jukić

Fotografija Zlatko Ramničer

Ovo je vrijeme memoara. Pišu ih svi: pismeni i nepismeni, oni što dobro pamte i oni što ne pamte ništa; danas si stvarno nitko ako ne pišeš memoare. Kako u tom pogledu nisam učinio ništa, nemam zasluga iz rata, nisam projektirao mostove i zgradurine i zato primao priznanja i nagrade, čak nemam ni pristojnu mirovinu a o stanu da ne govorimo, odbacili su me u kut gdje je »bog rekao laku noć«. Ostaje mi stoga da ugovorim sastanak s vlastitom neuspjelom biografijom, da se lijepo pogledamo u oči i kažemo »bobu bob, a popu pop«.

Memoari, međutim, moraju biti zanimljivi.

Koga zanima sastanak jedne promašene ličnosti s njegovom trajnom promašenošću? Koga zanima i taj bob i taj pop? Nikoga, dakako. Čisti dim. Morat ću posegnuti za ozbiljnijim stvarima.

Hvala Etelki, toj lažnoj razbludnici koja je, dok je još u njoj bilo alkoholnih vrenja, doletjela u ovo moje gnijezdo »bogu za leđima« i prodala mi nekoliko šašavih komplimenata, što ne bi inače izdržao nikakav zdrav razum. No, kad pare ispariše, ona se osvrnu po mom dvorcu i reče:

– Pa ovo je dušegubka! Ti ne održavaš čak ni higijenu ove rupe! Kamo sam to zašla, dođavola?

Ah, alkohol, alkohol! Više neću piti!

Sumnjam da će draga Etelka održati zavjet naročito u njegovu drugom dijelu, ali joj svejedno hvala. Čim sam je čuo kako tutnji niz stepenice, zaključio sam da sam svinja koja pokušava živjeti na staroj slavi i da mi ne ostaje drugo nego zasukati rukave. Dovesti u red ovaj dom gluhih.

Tako je počelo. Iz najtamnijeg kuta, iz najsporednijeg. Kad je na redu »veliko spremanje«, da bi kako-tako održao vlastiti duh koliko toliko budnim, počneš od najbeznačajnijih stvari. Pod lažnom izlikom »radimo temeljito«. Sve na sunce – sve u sjaj!

Jedna turobna kutija sačekala me u kutu regala. Kutija moga ordenja. Ma kakav nikogović bio, iznenadio sam se i uzbudio koliko ga ima.

Dodjeljivano mi je u raznim prilikama i uvijek po zasluzi. Evo u ruci mi je »Medalja mučenika trećeg reda«. Tri tjedna

sam se vukao s nekakvom feministkinjom, poznatom javnom damom našeg kulturnog podneblja, u tri tjedna tri puta smo se sručili u postelju toplog gnijezda, a rezultat je bio da sam izdržao nekoliko seminara o tome kako sam kao i svi drugi čista muška svinja. Moj uski pogled na svijet nije mogao dopustiti da netko može nositi takvo tijelo, a da u njemu nema ni zametka pozivu na grijeh.

»Medalja mučenika trećeg reda« mi je dodijeljena, jer sam ostao budala. Od malih nogu dakako. Jer, tri sam tjedna ulupao s jednim priručnikom kako u seksu uživaju samo muškarci!

Kao da mi to ne govore iz onog vremena studentskih domova kad još nije bilo pomena o feministkinjama. Ali ima u meni nešto mazohističko, teško se mirim, volim da sagorim na tom prljavom poslu. A na kraju ćorak!

Ovu ću medalju svakako usjajiti prvu. Nije mi uzalud dodijeljena!

Već je na redu: »Purpurna podvezica Uskrsnuća«! Rijetko, značajno odličje. U njoj se krije nešto gotovo božansko.

No, da bi je umjeli ocijeniti, moram posegnuti u davninu. U ono nesretno naselje zvano »kućari« gdje je radila dama za novac frau Rema. Doveden u stadu četrnaestogodišnjaka, kad sam navlačio gaće, ta dobrostiva dama pređe mi nježno rukom preko leđa i reče:

– Iako ti je ovo bilo prvi put, vjerujem da u ovom poslu nećeš zatajiti. Ima u tebi nešto!

Danas zagnjuren u tekst ovih memoara, gotovo s tugom šapućem:

– Kamo sreće da mi je rekla: »Mali, bit će bolje da odustaneš od ove rabote! Nije to za tebe!«

Svi koji su dobili takvu neprolaznu ocjenu bili su sretniji od mene. Ja sam, na žalost, vjerovao dami od zanata. Počeo sam raditi zdušno, katkad samo s jednim hrenovkama na dan, kao začaran slušao škripu federa pod madracima, blaga i uzbuđenja stenjanja, ljubio suze radosnice, ukratko – pregulio se! Bio sam blijed kao smrt, usukan kao glista!

Hodajući leš kojeg vuku iz postelje u postelju. Bez milosti! Bez upita hoću li preživjeti! Radilo je ono prokletstvo: »Ima u tebi nešto!«

»Purpurna podvezica Uskrsnuća« zablistala se na mojim grudima kad sam malo prezasićen skrenuo s pravog puta.

Zdravih i jakih radodajki bilo mi je preko glave. Kako nisam želio izgubiti ritam, kako je on bio u meni, okrenuo sam se slabašnim ženama. Dobro ste pročitali: onima slabašnim koje samo što nisu izdahnule. Vidite na vašim grudima se nikada neće zablistati takvo odličje, jer totalno ne razumijete stvar. Dok su me zdrave i punokrvne vodile k sebi kao baby biff-telca, ove malokrvne, s očima više okrenutim nebu no zemlji, utišana disanja i gotovo nikakvog krvnog optoka, skrušeno bi sjedile u kutu, a kad bi se i osmjehnule, to bi bio osmijeh nekoga tko druguje s nebom. Potom kad joj nježno pružiš ruku, ona je tu ruku primala kao ruku sveca i potajice u sebi započela brojiti krunicu kako ni nju stvoritelj nije zaboravio.

Položene na radni prostor, gotovo nikakve, uvijek sklopljenih očiju u znak neizmjerne zahvalnosti, u času gibanja, počele bi oživljavati. Naravno njihova zdravstvena slika nije uvijek obećavala da će i preživjeti taj najsretniji trenutak radosti, prijetio je užasima: smrtni slučaj, autopsija, okružni sud, svašta!

Međutim, pravi ljubavnik ne smije biti kukavica i danas s ponosom tvrdim da je i klinička smrt uvijek zaobišla moje gnijezdo. Jer, taj uspavani krvni optok trebao je injekciju, budilnik, trebalo ga je produbiti i pokrenuti, i svaka bi čudesno oživjela. Odjedanput su oči oživjele, na licu zaiskrio osmijeh sreće, čak i zavodljivosti, ona je disala punim plućima, ona je zahvalno stenjuckala. Kad bi otišla ka kupaoni začudio bih se koliko u njoj ima života.

Zar može biti veće nagrade nego kad leškareći imaš pravo pomisliti da si pomalo bog. Svemogući i dobročinitelj! Ili da ne upadamo u religiozne termine, sigurniji dijagnostičar nego sav Klinički bolnički centar Rebro. Udahnuo si život nekim osobama, prezreo si Anite Ekberg i sve te seksualne gorostase, pretpostavio im jednu skrušenu dušu i udahnuo u nju život.

»Purpurna podvezica Uskrsnuća« s pravom je u kutiji.

Danas, kada u svojoj intimnoj sreći pređem dlanom preko svoje nabuhle trbušine, kad 105 mojih kilograma klati se pločnikom, kad mu od sala škripi disanje i podsjeća na zaboravljeni podvarak na štednjaku, ponekad onako dremljivo pomislim kako bi ipak trebalo sresti kakvu nesretnicu pred izdahnućem i povesti je u svoj brlog. No takvih je sve manje. Vrijeme galofaka i dodataka jelima, neprekidne bolničke pretrage i ispiranja, podigle su naciju na viši stupanj zdravstvene zaštite, pa pomišljam pakosno kako mene nije uništila seksualna narodna pasivnost, već škola narodnog zdravlja »Andrija Štampar«. Moje kandidatkinje danas žive i ponašaju se kao da će vječno živjeti, a ja s takvim životomanima ne želim dijeliti postelju.

Zapušteno i već tamno moje ordenje! Tuguje u kutiji zaborava u dnu regala i da me ne pokrenu ona raspusnica Etelka, proživio bih još tko zna koliko, uvjeren kako sam već dugo prava seksualna nula ili bolje rečeno – mizerija! A iza mene stoje djela, sabrana u ovoj kutiji koja mi na svoj plemeniti način kazuju: učinio si dosta! Da su tvoji drugari s kojima svakodnevno obitavaš oko šanka učinili samo dio toga, sumnjam da bi se feministkinja ikada pojavila u našem kraju!

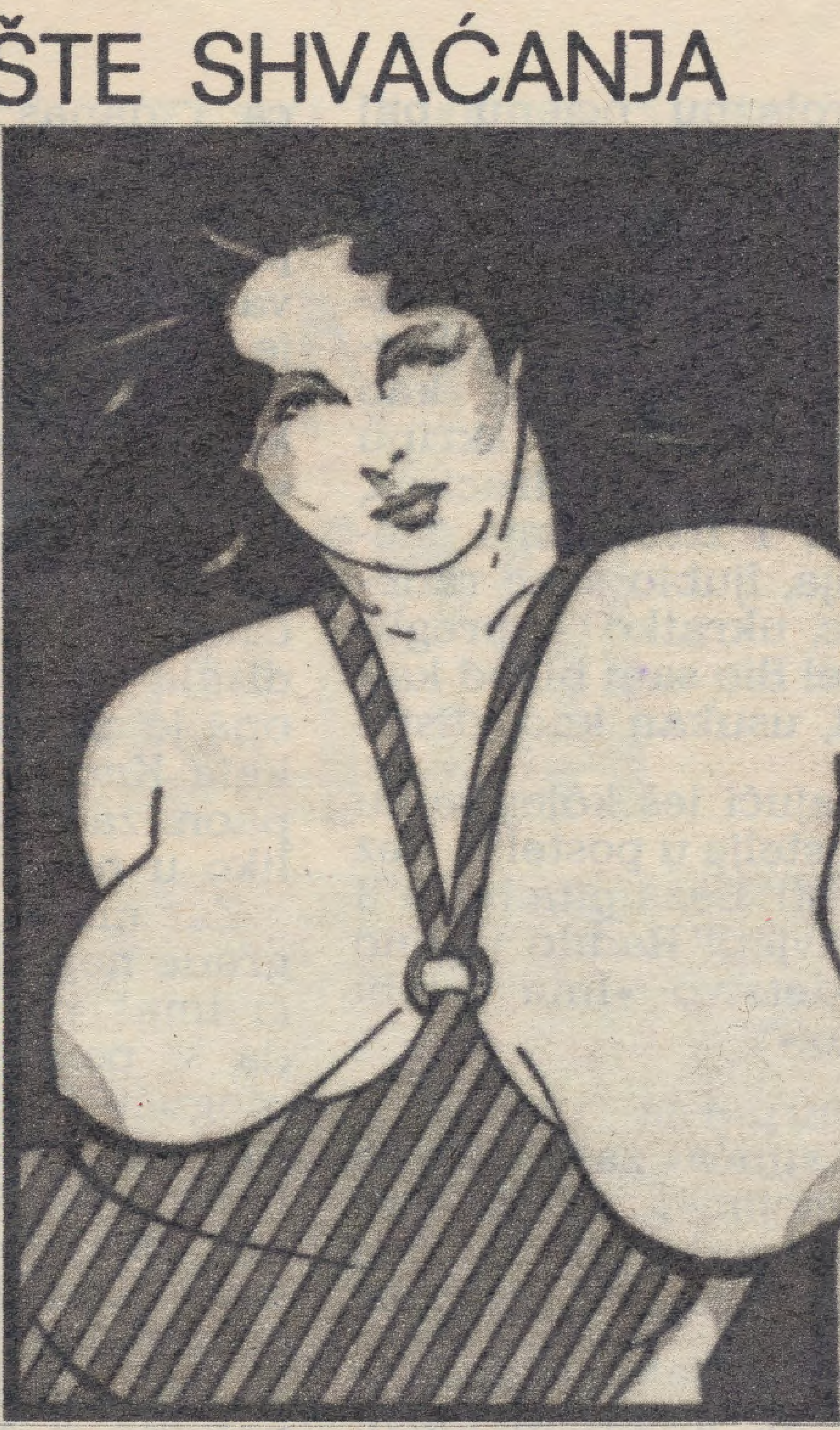
»Orden za neizmjernu hrabrost!« Da li da vam povjerim njegovu tajnu ili da je ostavim za drugi put? U dilemi sam, jer se opet bojim da me ne biste shvatili? Reći ću samo ukratko: kad se nakon čitavog tog košmara i u moje srce uvukla sumnja pod onim »idu dani«, a znajući da još uvijek nosim budnog siledžiju pod »rajsferšlusom«, okomio sam se na sugradanku čije dimenzije teško da pokrivaju moj regal. Pristupajaući joj rekoh sebi: ovo je pravi četverokrilni ormar s dodatkom »nahtkasna« sa strane. Dakako, pokazalo se da seksualni čin nema što tražiti u ormaru. Ali »Orden za neizmjernu hrabrost« bio je zarađen. Svi moji prijatelji zavukli su se u mišiju rupu pod tim golijatom. Rezultati se broje na kraju, a moja nagrada je iznosila dvije loze »nula tri«. S tim su me nagradile moje bliske muške kukavice. Hvala im!

Memoari. Budimo pametni. Jest kutija je puna medalja, i o svakoj bi se dalo danima pričati. Ali razum nas podučava da valja biti i oprezan. Da utješim one slavobitnice, koje su sasvim smetnule sa svoje pameti da za seks treba barem dvoje, moram priznati da postoji i kutija poraza. Deklarirana i ocvala muška šovinistička svinja, iz svoje kilaže im poručuje: ni vi niste zaboravljene! A ipak moja kutija sa sjajnim medaljama me tješi:

. Pusti te k vragu! Odi na biftek u »Bednjanac«, pothrani svoju trbušinu i reci im: baš mi je milo što to s vama nije uspjelo. Toliko za sada! ●

BOJIŠTE SHVAĆANJA

SJAJ I BIJEDA BALKANSKE LOŽNICE



Iz te ložnice u kojoj se sve odigrava pod pokrivačem i u mraku potječu brojne zablude o balkanskom mužjaku, superpotentnom i maštovitom ljubavniku. A on, što i život svakodnevno dokazuje, ne razlikuje erotsko od pornografskog, a ako je eros dio duhovne kulture onda smo mi na repu događaja

Tekst Boris Kronast

Traženje i nalaženje seksualnih simbola u svakodnevici, pa potom njihovo kojekakvo tumačenje i razvlačenje toga na sve moguće načine postalo je gotovo svakodnevna pojava. I individualni i društveni život, iskazuju sve upadljiviji dio erotskog. I dotle bi sve bilo u redu kad ne bi postojalo ono vječno ali što u sebi (ili bolje rečeno iza sebe) krije drugu stranu medalje. Jer, kad je o nama riječ uočljiva je temeljita zbrka pojmova, shvaćanja, pa čak ako hoćete i lažni moral. U pravilu se brkaju pojmovi odvratno, vulgarno i pornografsko s erotskim. A te su stvari različite kao nebo i zemlja. Na žalost, primitivizam i dvostruki moral upravo tu caruju i što je još gore, određuju norme ponašanja.

Otkud to? Pokušajte se primjerice sjetiti kad ste recimo u domaćem filmu vidjeli erotskí čistu, lijepu ljubavnu scenu. Ti prizori su gotovo u pravilu lišeni svake erotičnosti, osjećaja koji bi navodno trebali dočaravati, već su jednostavno svedeni na slikanje grubog parenja mužjaka i ženke. Dahtanje, soptanje, mahanje glavom, lamatanje nogu (naravno ženskih) po zraku postali su zaštitnim znakovima najljepše igre čuvstava koja je dana homo sapiensu. Štoviše, idemo korak dalje. Ni novine se više ne mogu otvoriti, a da se ne naleti na vulgarnost, psovku, odvratnost. Tu naravno ne mislimo samo na besmisleno prikazivanje golih sisa i dupeta (naravno opet ženskih) a sve to pod izlikom »narod to voli« pa onda mu treba i dati. Doziranje takve »erotike« varira, a te varijacije se razlikuju koliko neki list ili neka novina sebe smatra »ozbiljnim« pa si onda u manjoj ili većoj mjeri dopušta prodor te, balkanske erotike. Naopako!

Posebno bi trebalo analizirati u svemu tome odnos prema ženi. Ona je, naime, svedena na običan objekt koji zapravo i ne treba služiti ničem drugom do da izazove mušku požudu. Gledati nago žensko tijelo, kao nešto lijepo, estetsko to još nismo naučili, a pitanje je i hoćemo li?

Tu bismo mogli kazati da ličimo na psa koji je dugo godina bio na lancu, i odjednom je taj lanac pukao i on od sreće i veselja ne zna što bi prvo, pa sumanito juri i jurca uokolo praveći pri tome više štete nego koristi i sebi i drugima.

Kad je riječ o tom, našem, da ne kažemo opet onu riječ s neželjenim prizvukom, »balkanskim«, odnosom prema ženi kao objektu pokušajte se prisjetiti skandala kojim se Jugoslavija dobro zabavljala kad je čuveni »Playboy« pronašao i obnažio naše ljepotice, a najčuveniji fotografi ih slikali zajedno s prirodnim ljepotama naše zemlje.

Od malih obiteljskih drama do svrstavanja u jednoj jedinoj riječi — kurve, nacija je popratila taj događaj dotad bez presedana u nas.

Bilo je naravno i onih trezvenijih koji su na sve gledali drukčijim očima no oni su bili, a na žalost i danas su još u manjini. S druge pak strane kad su pojedini naši listovi objavljivali inozemne ljepotice na svojim stranicama i duplericama one su krasile urede, nalazile se po stolovima, vozačkim kabinama, javnim zahodima i tko zna gdje sve ne. To je bilo u redu, jer to su bile neke druge ženske. Da se razumijemo: smatramo krajnje neukusnim da se golim ženskim tijelom reklamira recimo jajčana tjestenina ili kifle s makom a i slika atraktivne ženske spavačice obješena o vješalicu malo će koga ponukati da je potraži i kupi.

Što je međutim s mladim naraštajem?

Seksualna je revolucija, da se malo našalimo, ušla i u škole. Doduše na mala vrata s pričama o pčelici i cvijetiću, ali je ipak ušla. Međutim kad te iste klince kojima mahom nespretni i nespremni učitelji i nastavnici pokušavaju objasniti nešto o čovjeku i seksu, slušate u igri onda iz njihovih usta izlaze prostakluci od kojih se diže kosa na glavi. Čiji je to utjecaj ili bolje rečeno tko je kriv? Radije se u to ne bismo upuštali ovom zgodom, ali najkraće rečeno tu svi skupa imamo putra na glavi. Prisjetite se samo kako ste uživali i bili ponosni kad je vaš potomak prvi puta, još zaplićući jezikom, sočno opsovao. Tu ste naravno prvi puta teško i nepovratno pogriješili. Drugo je pitanje koje treba postaviti, što u pubertetu? Imate li hrabrosti, znanja, volje pa i morala da se svojim djetetom čija se seksualna fiziologija probudila sjednete i otvoreno porazgovarate o ljubavi, masturbaciji, menstruaciji, začeću, kontracepciji. Neki će doduše stvar riješiti tako što će dijete odvesti liječniku specijalistu, no tko će mu zapravo objasniti, uputiti ga i naučiti što je to erotsko, što je draž erotskog a što je pornografija. Točno je kad se radi o ta dva pojma da su kriteriji dosta rastezljivi, no erotskim se nikako ne može smatrati prikazivanje čina parenja mužjaka i ženke ljudskog roda onako kako to vidimo na našim filmovima ili na televiziji. Gdje će i kada to dijete izgraditi svoje kriterije kad ga s jedne strane zasipamo upozorenjima i zabranama, nevještim odgojem i pravom poplavom kojekakvih gluposti i vulgarnosti, a s druge strane u pravilu mu nedostaje jednostavno, pametno i njemu razumljivo objašnjenje.

Balkanska je ložnica ostala svojevrstan fenomen. U njoj se ipak još uvijek sve odigrava ispod pokrivača u mraku, bez ikakvih radosti igre, davanja i pružanja u kojoj je dominantna egoistična figura muškarca, a žena je uloga manje više sporedna. Odatle zapravo potječu sve zablude i pogreške, nakaradni pogledi na život i seks, tu su korijeni zabluda i zabrana. Ali kad se taj mužjak iz balkanske ložnice nađe u odgovarajućem društvu postaje pravi lav. Mit o Jugoviću kao kvalitetnom, maštovitom, potentnom, predrasuda oslobođenom ševcu desetljećima je ustrajno razvijen i podgrijavan. Ta sjetite se samo one silne armije mladog ženskog mesa koje svake godine u dugačkim kolonama stiže na naš plavi Jadran, sve u želji da budu čestito i kvalitetno poševljene jer toga kod kuće nemaju. Stvarnost je ipak nešto drugo, jer taj superševac našeg podneblja najčešće je egoistični jadnik opterećen golemim predrasudama, što ga naravno ni najmanje ne smeta da se hvali skalpovima. No to je već druga priča.

Ne zahtijevamo da se prihvatite Platona i njegova učenja o erosu, ali je činjenica da je umjesto njega zavladala frojdovska pohota u erosu i postala nekom vrstom krilatice naše civilizacije. A ona je našavši se na našim prostorima postala krilaticom koja iz različitih pobuda i razloga (a glavni je primitivizam i konzervativizam) potpuno zbližila erotsko s nakaradnim, prostačkim, vulgarnim, nasilničkim pojavama. Iz toga se naravno rodila pornografija. No dok ona u civiliziranijim društvima ima svoje mjesto i općenito je u uzmaku čim se našla izvan kruga zabrana, kod nas je nastala potpuna zbrka. Jednostavno zato što nismo u stanju razlučiti erotsko od pornografskog. Jer, ruku na srce nago žensko tijelo, dobra umjetnička fotografija izaziva u očima balkanskog mužjaka istu pohotu i požudu kao i ginekološki prizor iz tvrdog pornića. Ali da ne ostanemo samo kod mužjaka; ni balkanska ženka nije u pravilu ništa bolja. Zamotana u veo pokornosti i ćudoređa s ljutnjom i gađenjem će jednako odbiti oba prizora.

I da ovo pokušamo završiti nekim zaključkom: odbacimo pornografiju, ali upoznajmo radosti erosa! To dvoje nikako nije isto i tu nema mjesta znaku jednakosti. Erotika je rekli bismo i radost življenja, ali i stupanj duhovne kulture. Trebamo li i tu biti na repu događaja?

IVAN BALIĆ-COBRA

NADAHNUĆE TIJELOM

Žensko je tijelo prije svega inspiracija, smatra ovaj vrsni zagrebački fotograf, no kad je riječ o nama veći je problem modela nego fotografa. Zato se danas teško dolazi do dobrih modela za erotsku fotografiju, pa čak i za modnu fotografiju s erotskim elementima

Tekst Marijan Draganić



Ivan Balić, jedan od najpoznatijih zagrebačkih umjetničkih fotografa ušao je u svijet fotografije sedamdesetih godina, nakon dužeg rokerskog staža. Svirao je prije toga u tada vrlo popularnim grupama kao što su bile »Bijele strijele« i »Roboti«. S diplomom Škole za primijenjenu umjetnost odlazi u jednu od najpoznatijih američkih škola za fotografiju »Famous Scool Photography«, a 1984. godine položio je u Hamburgu majstorski ispit iz fotografije. To je ispit koji slovi kao jedan od najtežih na svijetu.

– Sve te škole završio sam ne tolko zbog »šminke«, da bih mogao mahati s diplomama, već ponajprije stoga što škola, bez obzira na talenat, daje čovjeku bazu bez koje je gotovo nemoguće napraviti nešto iole kvalitetnije u fotografiji. Jer, tajna dobre fotografije nije samo u tome da se uzme aparat u ruke i krene na snimanje. Treba tu još dosta znanja: i iz tehnike, i iz kemije, i iz fizike...

Balić se sedamdesetih godina bavio najviše modnom fotografijom. Napokon, bilo je to i vrijeme ekspanzije tekstilne industrije, usvajanja novih modnih trendova u svijetu, bogato ilustriranih kataloga. Radio je i za naše i za strane modne časopise.

– Za proboj u inozemne, osobito talijanske modne časopise, mnogo mi je pomoglo sviranje šezdestih godina u rock grupama. Neko smo vrijeme nastupali i u Italiji, pa sam tada upoznao dosta ljudi iz tamošnjih novina, tako da sam ih sada samo potražio i ponudio im svoje radove. Objavljivao sam i u poznatijim modnim časopisima kao što su »Vogue«, i njemačka »Brigitte«. Međutim, sve su to povremeni poslovi. Jer, fotograf mora živjeti u nekom od velikih modnih središta da bi se mogao kontinuirano baviti modnom fotografijom. Ipak, ti izleti u svjetske modne časopise znače mi mnogo. Ponajprije kao određeno priznanje, kao dokaz da moje fotografije imaju kvalitetu koja se može uspoređivati s najboljim svjetskim ostvarenjima. U nas je takvo što ipak nemoguće, jer fotografa koji se bave samo modom praktički i nema, tako da s godinama čovjek izgubi osjećaj kakva je kvaliteta njegova rada.

● *Na ovim stranicama predstavljamo vas kao erotskog fotografa. Koliku pažnju posvećujete takvoj fotografiji?*

– Pa, bilo tko da se bavi fotografijom kad-tad krenete i u vode erotske fotografije. Žensko tijelo je prije svega pojam ljepote, a, napokon, u životu se sve manje više vrti oko žena. Erotskog naboja ima i kod modne fotografije, pa sam često, snimajući modnu fotografiju, napravio zapravo dobru erotsku fotografiju. Inače, erotikom sam se više bavio u vrijeme kad sam dvije godine, početkom osamdesetih, živo u Rimu. Tamo sam s kolegama osnovao i specijalnu agenciju za erotsku fotografiju, a radove smo prodavali časopisima u SR Njemačkoj i Švedskoj. No, moram priznati da se čovjek ubrzo zasiti snimanja golih žena. Jednostavno, nakon svih tih silnih žena koje stanu pred fotoaparat, uloviš se da tražiš na njima mane, koje osim tebe, kao profesionalca, nitko drugi i ne vidi. Divim se zato ljudima koji se bave isključivo erotskom fotografijom. Od kuda im snage da se godinama bave tim poslom?

● *Radili ste, eto, vani i u nas. Gdje je zapravo mjesto naše erotske fotografije, uspoređujemo li je svjetskim mjerilima?*

– Kod nas je izraženiji problem modela nego li fotografa. Nismo još raščistili kakav je zapravo moral tih djevojaka koje se u nas slikaju gole za časopise. Ima u našim glavama još uvijek mnogo svakojakih predrasuda. Fotograf zato strašno teško dolazi do dobrog modela za erotsku fotografiju, pa čak i za modnu fotografiju s erotskim elementima. Mislim da naša štampa, a posebno »Erotika« onako kako se razvija, pridonosi mnogo razvoju te kulture u



erotika

Jenny Binghamm, 20, SAD

Snimka Meyerpress – VPA





PEROM UŽITKA



Stranice erotskih zapisa:

- Domaće i strane priče
- Iz pera čitalaca
- Eseji
- Prikazi
- Povijest
- Humor
- Strip
- Grafolog
- Mali oglasi

STRASTI PRED VRATIMA ČITANKE

Što bi se dogodilo kad bi nastavnica pročitala u razredu neke ulomke iz zapisa »Suzane Rog«? Danas je to još nezamislivo, iako bi razgovor s učenicima mogao biti možda obrazovno poticajniji nego obično

Tekst Vlatko Jerić



Oni koji se sjećaju književnosti uglavnom iz školske lektire bili bi iznenađeni kada bi nekim slučajem naglo stekli uvid u ono što se u posljednje vrijeme u njoj zbiva i pojavljuje. Čak i oni čitaoci koji uživaju u pričama objavljivanim u »Erotici« skloni su vjerovati da su one neko slijepo crijevo ili poseban rukavac suvremene literature, a da je ona ozbiljna, akademska, pretenciozna književnost pisana s ambicijama da kad-tad uđe u čitanke, suhoparno uštogljena i uškopljena.

U raširenoj, ali netočnoj predstavi ozbiljni književnici su još uvijek, poput Vjenceslava Novaka, Augusta Šenoe, homerovskog Njegoša ili nobelovskom slavom ovjenčanog Andrića, nezainteresirani za putene sadržaje ili im prilaze u rukavicama i s izrazom gađenja na licu. Od književnika i »fine književnosti« se očekivalo da, ako već ne mogu izbjeći strasne ljubavne motive, onda barem samo diskretno navješćuju njihovo postojanje, naznačuju ih »među redovima« ili tek aludiraju na njih metaforičkim slikama vjetra koji se provlači kroz vrbovo granje ili mjesečevog odraza u planinskom brzaku.

No, dužnost nam je obavijestiti vas da se stanje promijenilo. Zaklonjen raznim grešničkim, otpadničkim, naoštrenim i golootočkim temama, suvremenu književnost dobrano natopljuje erotski plimni val.

U književnosti je, u svim razdobljima njene povijesti, oduvijek odzvanjala barem poneka sladostrasna žica. Prisjetimo se školske lektire i erotskog naboja Bore Stankovića ili spomenimo erotizirane stranice Milana Begovića koje zbog toga nisu ušle u nastavne programe. Mogli bismo otići u još dalju prošlost i navoditi brojne primjere svrstane u tzv. »zabranjena mjesta«, poznate uglavnom znalcima rafinirana ukusa. Ali dok je još relativno nedavno, do prije decenij ili dva, objavljivanje takvih stranica bilo dovoljno da izazove skandal koji će stati na put širenju umjetničkog djela, kao

što se to još početkom šezdesetih godina dogodilo romanu »Čengi« Alojza Majetića, danas je tako nešto nezamislivo. Možda je upravo zahvaljujući zavjetrini u sjeni politizirane literature, od koje se dobar dio bavi i onime što se svrstava pod zastupanje »društveno neprihvatljivih ideoloških poruka«, nastupanje literature koja bi još do nedavno izazivala moralizatorsko sablažnjiva skanjivanja odvija bez zastoja.

Daleko bi nas dovelo, a nemamo ni prostora, kada bi navodilo sve primjere. Za potkrijepu iznesenih ocjena dovoljno je navesti tek nekoliko, po principu »što nam prvo padne na pamet«.

SOČNE STRANICE STRASTI

Za prodor teme o kojoj je riječ dijagnostički se može citirati gotovo programatski ulomak iz romana Gorana Tribusona »Snijeg u Heidelbergu« (objavljenog 1980. godine): **... Donio si jednog dana malu, inače bezvrijednu knjigu Jeana Viscara: »Kobna strast«, koja je bila primjer najordinarnijeg ljubavnog kiča i rekao da ćeš postupiti točno kako u knjizi piše. Bio je to, naime, ljubavni roman pun strasti i patetike, u kojem jedan »dandy« udvara mladoj glumici sve dok ona maltene ne poludi za njim... Sve ti je polazilo za rukom, učeniče moj, sve, baš sve, pa je Helene polako i sigurno tonula u tvoju mrežu, kao kad mušica tone u mrežu zlog i proždrljivog pauka. Jasno, nije ti se prepuštala toliko zbog prijeko potrebnog novca kojim si je pomagao, koliko zbog tvog uzvišenog patosa naučenog iz knjige »Kobna strast«. Da, popodneva i večeri uglavnom si provodio s njom, dok bi dopodnevima učio napamet nove stranice Viscarova »remek-djela«. I sve je krenulo kao na stranicama romana, čak si je i u krevet odvukao u istom trenu i na isti način kao što je to učinio i glavni junak spomenute knjige. Sjećam se kako si se pomalo ljutio, a pomalo i šalio na vlastiti račun, što su ljubavni prizori u romanu bili prikazani dosta romantično i dosta čedno, tako da si i ti, spavajući s Helenom, morao biti veoma čedan i suzdržan. Nisi smio poduzeti niti jedan slobodniji, nastraniji ili sadističkiji čin. Govorio si mi iskreno se čudeći:**

»Zašto taj stupidni Jean Viscar nikada nije napisao neku pravu rečenicu kao — a onda joj on uvali kurac u usta—!«

Goran Tribuson u svojim brojnim i rado čitanim romanima koji su uslijedili nije podlegao slabosti Jeana Viscara. Dapače, ne ulazeći u ostale osobine njegova pisanja, moramo konstatirati da taj, za naše prilike izuzetno plodan i uspješan pisac u svako svoje djelo uplete sočne stranice opisa strasti koji pokazuju da poznaje i voli ono o čemu piše.

DJEVA KRAJ JEZERA

Tribusonov generacijski vršnjak je nezaobilazni Milko Valent. Prije svega artist, čovjek koji je u potpunosti posvetio život umjetnosti, Valent svojim djelom ne samo da dokazuje onu maksimu »ništa ljudsko nije mi strano«, već kao da nastoji dokazati da ono što se čini to »stranije« — to mu je bliže. Teško je zamisliti ikoju nastranost, ono što se u popularnom mišljenju smatra perverzijom, da on to nije utkao negdje u svoj opus i to najizravnijim riječima. Kao primjer navodimo kratki ulomak iz knjige »Gorki desert« (»Globus«, 1985.) Razgovaraju dva kandidata za sidu:

... voliš li me, Oskare?/ — volim te, Sebastijane ... / a gdje me najviše voliš?/ — svagdje te najviše volim .../ — i obrve mi najviše voliš?/— i obrve .../ — i oči mi najviše voliš?/ — i oči, i onaj sjaj u njima .../ —koji sjaj, Oskare?/ — onaj, božanski i kurvinski .../ — istovremeno? / — istovremeno, ljubavi .../ — a voliš li moj jezik?/ — volim, volim tvoj debeli i .../ —i sočni i vlažni i .../ — odvratni jezik, pohotljivi .../ — a voliš li moju zadnjicu?/ — volim tvoju malu okruglu .../ — moje dupe!/ — da, tvoju guzicu, kurvice .../ — zadnjičaru, ljubljeni .../ — da, volim kada mi kurac uđe .../ — u moju guzu, mačiću?/ — u tvoje dupe, pederu ...

I tako dalje.

Ni muza poezije nije ostala pošteđena. Svjedoče to i slijedeći istrgnuti reci iz pjesme »Defloracija« suptilnog liričara Luke Paljetka:

Kraj jezera izgubit djeva nevinost želi
na svaki način, zbilja dosta je te čistoće,
... i priče
povijesne pričat ću mu polako: Bila djeva
netaknuta kao glasovir ..., s kraja, promatrat ću što radiš, i kako, da li liče
pokreti ti na one iz priručnika, lijeva
gdje ti je ruka, desna također, na što
oslanjaš se i kad ćeš klonuti ...
... ti ćeš tašto
izvještaj podnijeti pretpostavljenom, bludna
osmijeha, prvi sam joj, reći ćeš, ali mlada
ona će onda k meni doći i reć': Dovrši!

NEISKLJUČIVI DIO SVIJETA

Nakon »Startove« erotske priče koja je izlazila desetak godina u svakom broju i uspješno plijenila čitateljstvo, a u kojoj su se ogledali brojni, pa i tada najrenomiraniji pisci, nakon biblioteke »Erotikon« Izdavačkog poduzeća »Prosveta« i brojnih sličnih epigonskih biblioteka koje su nikle nakon nje, erotske teme su stekle »pravo glasa« u književnosti i gotovo više ne postoji pisac koji se njime sa njima ogledao. Dapače, svojevremena »zabranjena mjesta« kod mnogih su se preobratila u »udarna mjesta« na kojima je njihova literatura najnadahnutija i najpoletnija. Primjera je dug niz: od nedavno preminulog velikog pisca Vitomila Zupana do lascivno-prpošne zbirke pjesama »Odiljati se« Ljerke Car Matutinović.

Ne radi se tu o jeftinom podilaženju vulgarnom ukusu široke publike da bi se postigla bolja prodanost. Količina i kvaliteta erotike same u nekoj knjizi nije u nikakvom srazmjeru s tiražom i brojem izdanja pojedinog naslova. Ne radi se ni o vlastitoj književničkoj opčinjenost opscenim. Radi se naprosto o tome da je i ljubavno-erotski-spolnim temama priznato da su neisključivi sastavni dio svijeta kojeg se pokušava što kompleksnije i potpunije izraziti.

No, nameće se zanimljivo pitanje: što će se dogoditi kad taj »novi val« konačno prodre u čitanke? Kad-tad, ali to je neizbježno. Biti će naprosto nemoguće izučavati književnost zaobilazeći te teme, što je do sada bilo, pa još je i sada, prihvaćena praksa. Kako će nastavnici izaći na kraj s nastavnom jedinicom, »Tomislav Sabljak« ili »Suzana Rog«? A u zasjedi čekaju još Vujica Rešin-Tucić, Dalibor Cvitan, Davor Slamnig, Miloš Kordić ... i ostali!

Zamislite situaciju u razredu nakon što se pročitaju ovdje citirani ulomci i učiteljica zapita: »Što je pisac htio reći?« Ili: »Prepričaj to svojim riječima«! Danas je to još uvijek nezamislivo, iako bi većina učenika to jedva dočekala a rasprava bi vjerojatno bila obrazovno poticajnija nego obično.

Da bi se mogli nositi s teškoćama koje im život navješćuje nastavnicima materinjeg jezika i književnosti bi dobro došlo i izučavanje seksualnog odgoja! Ali, kako rekosmo, još smo daleko od toga.

Tomislav Sabljak

MARIJANA MOJE MLADOSTI



Osjećam se jadno i kukavno. Gorak okus stida u ustima kao da sam ispio nekakav srednjovjekovni otrovni napitak. Drhturim od jutra na prozoru iza teške zavjese. Sada ću napraviti nekoliko koraka, uzeti toplomjer i izmjeriti temperaturu. Gorim. Sjećam se kako je sušičavi Viktor jednom živu žabu razrezao i dok se još živo vrtjela prislonio je na jabučicu. Vjetar povremeno pokrene zastor na prozoru kao da duhovi ulaze u kuću. S pokretnog stolića uzimam kocku šećera, nož i limun koji prepolovljujem, a potom brojim kapi limuna što se utapljaju u šećeru, kao da brojim kapi opasne medicine. O, da, bit će mi zasigurno bolje. Nikako mi ne ide u glavu, kako je mogla biti tako neoprezna, ali, i ja sam bio uporan, punih pet mjeseci, na razmeđu dvaju godišnjih doba vrebao sam taj trenutak. Mnogo godina kasnije sjetit ću se ove zgode. Čovjek kojeg nikada prije nisam vidio, nagovarao me da uhodim diplomatu. Pokazao mi je kazetofon veličine kutije šibica i zaista sam se u prvi mah polakomio za tom igračkom koja neprimijetno fotografira ljudski mozak. Odbio sam s indignacijom, ali nepoznati me čovjek podsjeti na moje rane jade.

– Uhodili ste Marijanu! – reče. Pravio sam se lud. Ili pak što mi se dogodilo kod Kovača. Ležao je bolestan. Mislim, ajde, posjetit ću ga, makar nije zavrijedio. Pretrgao je jezik dok mi je izgovorio na njemačkom naziv bolesti (Kehlkopfluftröhrenentzündung). Najobičnija grlobolja. Pored njega, na malom ćilimu delekozor.

– Da li si što uhvatio? – pitam.

– Ništa! – rezignirano će Kovač. Uzimam dalekozor, odlazim do prozora i vrludam gledajući kroz čudesnu Zeissovu optiku na prozore susjednih zgrada, i gle, posve neobjašnjivo, usred bijela dana, skida se žena.

– Evo, evo je! – vičem Kovaču.

– Pa kako ti je to uspjelo?

– To je talent! – ponosno odgovaram.

Ali groznica me ne prestaje tresti. Sve razmišljam da nije možda namjerno, ali odmah odustajem od takve pogubne misli. Ma gdje bi ona, divna Marijanica, to ljupko nevino stvorenje što još pripada rijetkim djevojkama, onim s rumenilom na licu kad im se iznenada približite. Ona svaki dan podučava klavir (i mama joj je držala satove klavira, a pod starost je pratila učitelje plesa), njeguje starog oca i završava postiplomski. Neobično ambiciozna. Možete je zateći na otvorenju izložbe, na koncertu, u teatru, na sastanku Mjesne zajednice. Dok joj je još majka bila živa, u kuću im je dolazio nekakav asistent koji je poslije završio u pederastiji i šizofreniji. Koliko su ukućani pričali, babe naročito, taj visoki Otočanin nije ju ni taknuo. Sasvim sam siguran da je Marijanica tvrdi, zapečeni jungfer. Ruku bih metnuo u vatru, toliko je poznam, kao što uostalom poznajem i sve stanare. Navečer, kad ne bih imao što raditi, kad bih se dosađivao premještajući se s jednog stolca na drugi, žvrljao sam po papiru praveći male portrete ukućana. Eno, baš mi je tamo teka u koju sam zapisivao katkada u dokolici. A, gle, kako je sve to ispalo naopako. Svi oni kao da ništa drugo ne rade nego se samo ševe:

Seka s trećeg s višom ugostiteljskom stoji naprčena u mraku, a dasa traži rupu, nevješt tom umijeću. Poslao sam joj jako davno ljubavno pismo, čekam reakciju, a ona mrtva hladna. Svake noći dolazi s drugim autom i drugim frajerom. I nisu baš svi takvi tikvani kao onaj kojeg sam zatekao, a kojem moram zahvaliti što sam vidio bjeloputu rit Sekinu kako se ljeska na mjesečini u dnu našeg vrta.

Danica s drugog došla je da mi zahvali što sam je preporučio za rad u tvornici. Odmah se skida. Pitam je: »Što to radiš, zar si poludjela, sad će moja žena«! A Danica mirno: »Na brzaka«! Izbacujem je. Poslije mi se ispovijeda, kako su joj svi obećavali posao i tucali je nemilosrdno.

Vera s četvrtog će u penziju. Bila je u braku tri dana, samo da promijeni prezime. Tucala se sa starcima, jednim zidarom najduže. Poslije smo saznali da joj je Vinko zidao vikendicu na Korani. Tucao je i nekakav poslovođa u trgovini namještaja. Tada je često mijenjala pokućstvo, sve dok jedne noći taj dilkan nije napravio tarapanu. Ćopio ju je s nekim tipom, došao u stan, sve u stanu porazbijao, oštetio pokućstvo s nekim alatom, istrgao luster i još je udario ispod oka. Sada ima psa. Ali ni pas je neće. Pobjegao od nje.

Prvi kat su zaposjele dvije obitelji. Nada i Krešo su se upoznali na Triglavu. Cijela je kuća navijala da uspije ta prva bračna noć dvoje provjerenih jungfera. Njezina se tako stisla da ju je na kamilici morala pariti. Nada i Krešo su odselili u Novi Zagreb, ali uvijek ih se sjetim, kao da čujem pucanj – da l' Nadina membrana ili čep iz boce šampanjca?

Blanka iz prizemlja pričala je svakojake gadarije o svome mužu. Na rijetke svetke mu se digne, ali onda ne zna pasti, njoj dosadi, pa uzme Zagorku i čita, pročita pola knjige, a Ico gudi, već gubi dah, nikako da se uzbudi, jer ga Blankino čitanje Zagorke destimulira. Stenje kao astmatičar, a Blanka ga upozorava na unuke koji bi mogli čuti ovu sprdačinu od ševe.

Autolakirer Vlado stalno vonja na boje. Lak mu se toliko upije u kožu da često hoda sa žutim piknjicama na licu kao kakav rabin. Dva tri puta je već snimao glavu (EEG). Mama mu je našla djevojku, zapravo je kupila za DM u Bosanskom Grahovu. Najprije je s Bosom išla kod frizera i po dućanima. Podrezala joj kečke, svukla čarape od debele vune, odvela čak kod kozmetičarke da joj odstrani mitisere. Našla joj je i posao, sve je Vladina mama mogla, samo ono najvažnije – da Vlado probuši Bosu – e, tu je mama bila nemoćna. Zdravi seksualni instinkt žene bio je jači od Vladinih hemunga i kad mu se ona stvar uspravi, Bosa osta skoro bez daha gledajući netremice u čudovično klatno Vlade koje će za koji čas progutati njena rezajažljivost.

Kasnije, pričalo se da ga Bosa vara, jer, siroti se Vlado prenapregao i onemoćao u najboljim godinama. Bosa tu svoju sramotu nije pričala, ali nema tajne koja ne izađe na vidjelo, pa tako i to, a naročito svima bi jasno što se događa, kad su Bosu zatekli, zamislite u vlastitoj veži, kako jaši na nepoznatom muškarcu i dahće; »Udri, udri, ne žali mi tijela!«. Poslije sam se zajebavao da je to bila deseteračka ševa.

Sve sam ih smatrao nastranim i izopačenim. Duše im bjehu okrenute prema zlu. I pri danjoj svjetlosti, mišljah, živjahu u mraku. Jedino ona, čista kao Marija iz vjeronauka koji sam posve zagubio iz pamćenja. Čujem klavir. Nakon što se preodjenula, zamislite, preda mnom, koji sam se krio iza prozora, Marijanica je sjela za klavir i svirala Brahmsa. Sulude misli vrzmaju mi se po glavi. Vidim je golu za klavirom, sisa tako velikih, da kad u ushitu prigne glavu klavijaturi, dotakne sisama tipke i zasvira nešto što ni sam Brahms nije mogao u snu sanjati. O, zar mogu biti tako pokvaren i maštati kao najogavniji perverznjak? Ali slika od prije kojih pola sata potpuno me zbunila. Ne, Marijana se nije namjerno skidala, da bih je ja eventualno mogao vidjeti. Htio sam sebe uvjeriti da je to puka slučajnost. Umišljam si opet da se to ona zbog mene onako dugo i bestidno skidala i da sada zbog mene svira Brahmsa.

Upravo mi javljaju da je ženi bolje. Sutra je već mogu posjetiti u bolnici. A danas, Marijana svira Brahmsa. Kad bih mogao probiti pod točno na onom mjetu gdje na stropu njene sobe visi luster. Padaju mi napamet svakojaki krimići: prisluškivači i tajne kamere. Gledam kroz bakrenu cijev lustera.

Marijana sjedi za *Petrofom* u narančastoj košulji, bijelim gaćicama, halterima i crnim čarapama. Košulju je otkopčala i njene grudi zauzeše dio prostora magične sobe. Svaka sisa završava velikim kolutom (asocijacija na dječačke rajfove koje smo tjerali ispred sebe) i dugom tamnom bradavicom. Ali bedasto je potpuno tako u prazno snatriti. Treba nešto konkretno poduzeti. S druge pak strane kao da neka slabost ulazi u mene. Dišem mirno i polako nastojeći biti svjestan sebe i situacije. Najprije moram raščistiti sa samim sobom. Da li želim najobičniju avanturu ili pak nešto drugo. A što to? Da nisam možda zaljubljen? Ne znam. Marijana mi se sviđa, mada mi se pokatkad čini da je odviše debela. Ipak, lice joj je ostalo nenarušeno, gotovo netaknuto. Zar se zaista želim spetljati s njom, tu, kat niže, da li možda nesvjesno želim razoriti vlastiti brak? Sve je to nekako jako konfuzno, i kad me zaboli glava od silnog dumanja, kad uzmem dva hemalgola, na koncu mi se učini kao da zapravo ja ne poznam samoga sebe. Bježim li ja to od Vjeročke koja je u bolnici i vrag zna kako će to ispasti, bježim li od prošlosti koja i odviše dugo traje, bježim li od samoga sebe?

I napose, tko je Marijana? Danas mi se učinilo, dok sam je gledao na grešan i nepošten način, voajerski, kao da gledam ne samo u njeno tijelo nego i u njenu dušu. Oduvijek je pokazivala, dakako, na sebi svojstven način, a to znači naivno i zbunjeno (odavalo ju je crvenilo na licu, znojni dlan i iznenadni šprahfeler) interes. Donosila mi je knjige, gramofonske ploče i kataloge izložbi, uvijek je nalazila razloge da pozvoni na vrata i sprijateljila se s Vjeročkom, kako bi izbrisala svaku sumnju ukoliko bi do nečega došlo između nje i mene.

Sada već malo i zastranjujem, a ako nastavim tako mogao bih je još optužiti da se danas namjerno skidala kako bih je mogao vidjeti s prozora. Ne znam što reći, kako opisati onaj tren kad je spazih, bila je to istodobno mješavina užitka, šoka, tjelesne klonulosti i tuge koja je nastupila u času kad su zidovi zapriječili putovanje do paranoidne ljepote. Bio sam toliko uzbuđen da sam bio pripravan izbaciti iz sebe sjeme užitka. Tresao sam se stišćući svoju muškost kao kad čovjek pogođen metkom zadržava krv iz rane.

A ona još uvijek svira. Šuljam se stepeništem kao tat. Pritišćem lagano zvonce. (Stari joj otac odavno poluslijep i gluh). Čekam. Otvara ona, odjevena u kućni ogrtač od istočnjačke svile. Neobično je vidjeti taj ogrtač sa sabljama samuraja na Marijani koja je do sada svirala Brahmsa. Stojim kao ukopan na vratima, bez i jedne jedine riječi. Ona me vuče unutra zatvarajući vrata. Opravdava to mjerom opreza u slučaju da netko bane na stube, a sada u ovoj situaciji dok je gospođa Vjeročka u bolnici, sada bi se to protumačilo na najgori mogući način.

Marijana živi s ocem u petorosobnom stanu. Imaju veliku verandu i balkone. Uvodi me u dnevnu sobu s klavirom. Stojim i držim u ruci »Ime ruže«. Pokazuje mi stolicu. Toči piće. Odlazi skuhati kavu. Osjećam miris parfema. Marijana se vraća s kavom, narescima, rotkvicama, mladim lukom, hrenom, majonezom, francuskom salatom. Otkud sve to, najednom? Nudi me, potom navlači teške zastore od samta boje trule višnje. Kaže, da je to zbog susjeda koji su nemogući.

Ne znam kolika je razlika u godinama između nje i mene, ali prvi put, sada mi je palo naum, kako da se ona još nije udala. Kljukala me hranom (sjetih se kako je baka Eva šopala purane) i svaki čas mi natakala, tako da me na brzinu uhvatilo. Spremao sam se da raspravljamo o Eccu, ali zahvaćeni oboje nekom neurozom, samo smo jeli i pili, šutke se pogledavajući s pogledima u kojima je bilo sve manje stida, a sve više žudnje i bestidnosti.

— Ne boj se, starog sam zaključala! — umiruje me. Gledam u njeno tijelo koje tako neodoljivo podsjeća na tijelo raskošne cirkuske plesačice što za jeftin novac rajca provincijske drkadžije. Imam potrebu uroniti među sise kao podvodni ribić i malom lampicom osvijetliti njenu mindžu koraljne boje. Marijana moje mladosti, o slatka mala Marijana. Prima me u svoj zagrljaj kao u nepoznat kontinent. Izgubit ću pamet! Ljubi me, gricka kao pripitomljeni miš, trlja bedrima poput balvana i pritišće sisama. Bože, ugušit će me!

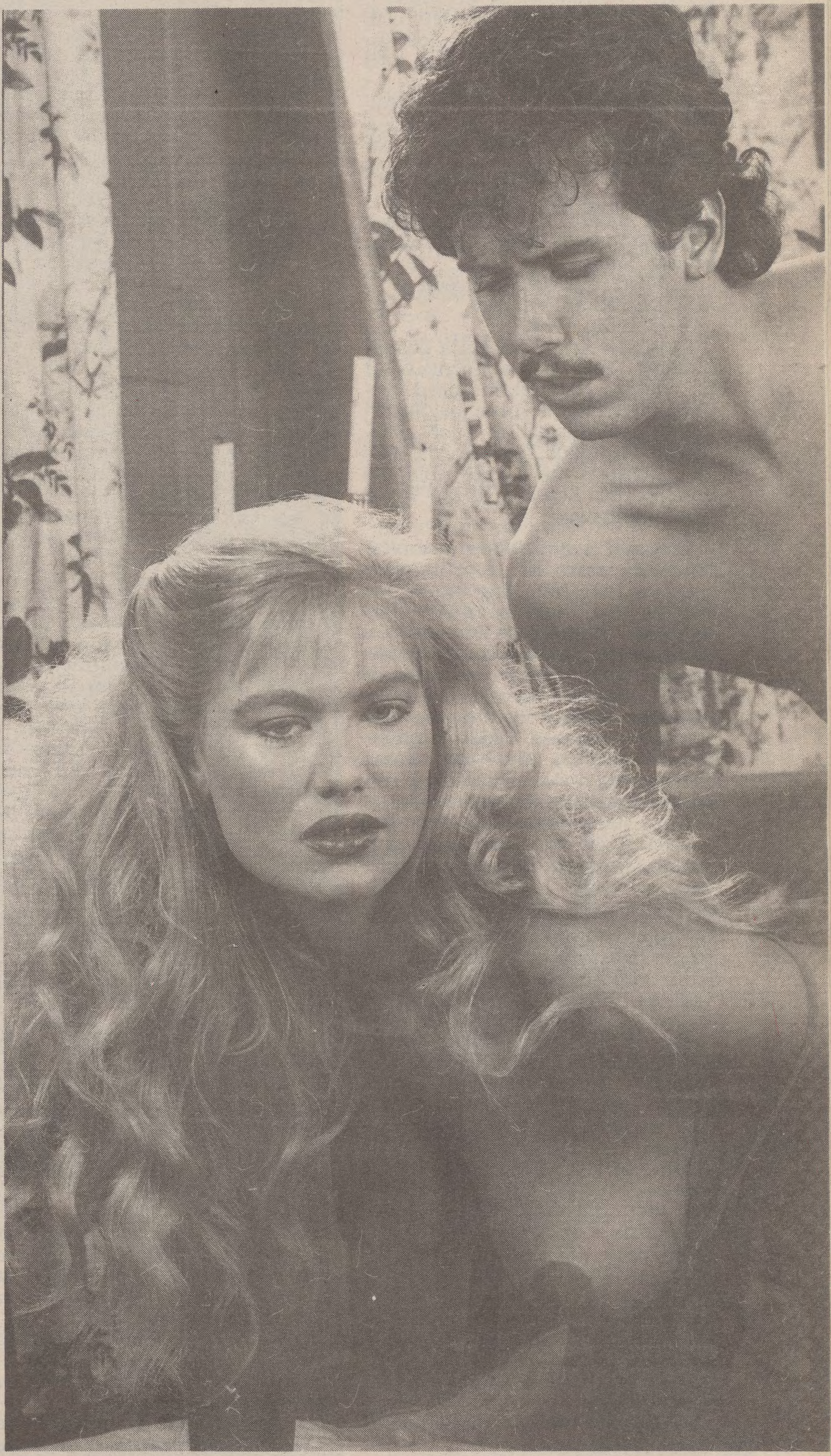
Sav se tresem ispod nje od požude, nemoći, stida. Mišljah nekad, nevinašce, a Marijana je enciklopedija opačina, mrtvome bi digla. Kad je ušao u nju, skliznuo kao u baru, bijah u dnu duše, razočaran što nisam prvi, bog sam zna, koliko ih se prije mene izredalo, kad je tako halapljivo otvorena kao morska vrša, pa uletiš i neopazice u zamku. Dva puta mi je na uho rekla da su joj plodni dani, ali ja sam savršeno odigrao ulogu starozavjetnog Onana ne dopuštajući da me ova prefriganka digne na štos. Istu noć sam se popeo u svoj stan. U međuvremenu iz bolnice je došla Vjeročka.

Kad sam legao uz nju, reče mi da me užasno želi. Bilo je ljepše nego ikada i Vjeročka jadna nije bila ni svjesna činjenice da Marijani može zapaliti svijeću kod Kamenitih vrata što je spašen ne samo naš brak, nego i naš seksualni život. Često čujem Brahmsa iz Marijanina stana. To meni svira, uobražavam ponosan. Trenutno se tuca sa svojim mentorom i s jednim tipom iz općine, računa plodne i neplodne dane, ide u kazalište i na koncerte i potpuno je zaboravila da uopće postojim. Naime, izbjegavam je gdje god mogu, naprosto bježim od nje. Prvih dana je još vrebala na vratima kad ću silaziti stepenicama, ali svaki put bih je nadmudrio.

Nekoliko puta je zvonila na vrata, ali naletjela je uvijek na Vjeročku, koja ju je lijepo otpremila čak i onda kad mi je donijela katalog Zagrebačkog salona. Moja Vjeročka savršeno je glumila da ništa pod milim bogom ne kuži. Jedina moja slabost prema Marijani očituje se u navici da pokatkad sjednem uz prozor s novinama i bacim pogled na Marijanin prozor koji je stalno pokriven zavjesom. Vjeročka uopće ne pravi pitanje od tog mog neudobna sjedenja uz prozor lihthofa. Tri četiri slučajna susreta prošla su zaista bez ikakva uzbuđenja, popraćena frazama »dobar dan«, »kako ste?«, »kakav divan dan«. I Brahmsa više ne čujem i kad nekad zažalim za uspomenama koje tako kratko traju stavim ploču Brahmsa i slušam prekrasnu muziku i kažem u seb
— O, kakav divan dan. O, kakv divne maštarije!●

Suzana Rog

NIKADA NEĆEMO PRESTATI



Posjetila sam u ambulanti »Viašpeda« doktoricu Klepec, mladu simpatičnu žensku, i povjerila joj da mi je izostala menstruacija. Čestitala mi je na ženidbi. Bila sam zapanjena. Otkuda doktorica zna da sam se udala?!

– Gospodin Jura je zlatan čovjek. S njim se da ljudski... – nije završila doktorica Klepec.

Dala mi je uputnicu ginekologu, ponudila da dođem preko reda ako mi šta treba, i srdačno pružila ruku.

Ginekolog Mužić potvrio je da sam noseća.

Jura je znao da sam taj dan išla na preglede. Kucnuo je čas da mu saopćim da će uskoro, za manje od osam mjeseci, biti tata. Odmarali smo se popodne na kauču. Malo prije jela sam kisele krastavce i već razmišljala što ću klopati navečer. Telefonirala sam Silvi ali je nije bilo u poduzeću. Nešto je dala naslutiti da će skoknuti u Leibnitz s frajerom koji na nju trza i već je mjesecima salijeće da joj nešto kupi za poklon u Austriji.

– Šta je bilo kod doktora? – upita Jura.

– Hajde pogodi!

– Moraš paziti na sebe – reče on. – Pretanko se oblačiš. Ne smiješ se prehladiti. Mislim, jajnici...

Taj me čovjek zbilja voli!, kliknem u sebi. Brine o meni više nego rođena majka. Stara me je konačno posjetila na Srebrnjaku i odmah zagnjavila svojim idejama o zimnici, kiselom kupusu. Gasila je za mnom svjetla baš kao da ona plaća račune! Rekla sam joj da prestane jer želim živjeti na svoj način, pri punom svjetlu. Otišla je spuštena nosa. Jedva je primila deset dekagrama kave kojoj sam joj velikodušno poklonila iz naše bogate zalihe.

– Jura – započeh oprezno – nemoj pasti u nesvijest! Tvoja je žena trudnica. U drugom sam stanju! Ginekolog je rekao da je sve u redu. Drugi mjesec.

– Onda smo ga napravili onu večer... – reče Jura.

– Da, onu večer. Nismo dangubili.

– Suzana, ti moraš dati otkaz na poslu!

– Zašto, uopće mi ne smeta?!

– Želim zdravo dijete. Kad tipkaš na mašini... To nije prirodan položaj. Previše sjediš. Moraš se kretati. Šetati.

– Ići ću pješice do ureda...

– Daj otkaz, s prvim.

– U redu, Jura.

Dala sam otkaz i postala gospođa Kralj. Tako su me pozdravljali pri susretu na hodniku, pred vratima ili u blizini stana na Srebrnjaku naši susjedi iz kuće, prof. Mohor i udovica Zlata Portiš, draga i jednostavna ženica koja me naučila peći kolače i druge stvari u domaćinstvu.

Živjela je u dvosobnom stanu čekajući da umre. Ali se prilika nije ukazala tako brzo kao što je ona mislila. Nije imala djece. A voljela je djecu. Radovala se što sam ja u drugom stanju. Davala mi je savjete kako da se čuvam. Ponudila se da mi svaki dan iz trgovine donese kruh, mlijeko i ostale potrepštine. Zahvalila sam. Sve je to na sebe preuzeo Jura. Ako bi bio zauzet, iz njegovog dućana donijela bi neka od trgovačkih pomoćnica.

Moja stara vrtjela je glavom kad sam joj rekla da sam u drugom stanju i da sam dala otkaz u poduzeću.

Držala je to glupošću zbog koje bih se mogla pokajati! Imati stalno radno mjesto, u ovo nesigurno vrijeme, kad su tisuće i tisuće pred vratima biroa za zapošljavanje, neprocjenjiva je vrijednost. Ona to nikad ne bi učinila. I tko mi garantira da me Jura neće jednog dana ostaviti? Danas se mladi bračni parovi rastaju više nego ikada! Da sam se vjenčala u crkvi brak bi izgledao čvršći. Ovako Jura nema straha pred kaznom božjom. Ne budem li mu po volji izbacit će me na ulicu. Šta ću i kako ću tada? Bez posla, bez stana...

– Kako bez stana? – planula sam. – Zar me se želiš odreći? Ja imam prava na stan u kome sam s tobom živjela!

– Stan jednako pripada i tvome bratu!

– Zaboravio je da nas dvije i postojimo.

– Kad ga nisi pozvala na svadbu.

– Pa, mama, on nam se uopće ne javlja! Ne znam njegovu adresu! Da ga tražim preko ureda za izgubljene stvari!?

– Mogla si pitati nekog od njegovih prijatelja. Milečka ili Krešu Ciglnečekog...

Još je uvijek voljela moga brata više nego mene. Premda on uopće nije mario što se s nama u Jugoslaviji događa!

Sad sam barem znala da u najgorem slučaju mogu računati samo na polovicu vrijednosti stana u kom sam provela djetinjstvo i mladost. Ne baš bog zna kakvu mladost...!

Imala sam vremena na pretek. Dala sam se na pospremanje stana. Napunila sam tri mašine vešom i oprala. Dani su bili sunčani pa se brzo osušilo. Bacila sam se na peglanje. Jura je kupio najmoderniju peglu koja ispušta paru i vlaži rublje. Kupila sam dvije knjige kuharice i proučavala kako se pripremaju jela. Voli juhe, čušpajze, sve što se jede žlicom. Međutim, kako dobro i ukusno skuhati za dvoje? Osim toga, Jura nikad nije bio gladan. On je uvijek s poslovnim prijateljima, ili uopće poznanicima, pio i jeo u nekoj od gostiona u blizini trgovine. Mesari, šef pošte i trgovački putnici, svi su oni zajednički jeli i sklapali poslove. Znao se vratiti sit, prežderan i ljut na samoga sebe. Nastojao je da ne dobije na kilaži. Zato je večerao samo jogurt ili krišku ementalera. S druge strane, meni je iz dućana donosio sve što bi mu došlo pod ruku i što je mislio da spada u pravilnu ishranu trudnice. A meni je uglavnom pasalo sve kiselo.

Postepeno sam se sprijateljila s gospođom Zlatom Portiš. Čisto je živnula. Pozvala me u stan na kavu i tom mi prilikom ispripovijedala svoju životnu povijest. Kad ju je služio vid bavila se heklanjem i izradom goblena. Preko jedne druge ženske prodavala je ove rukotvorine čak u Austriju i Njemačku te dobila devize. Na taj način živjela je sasvim pristojno iako joj penzija nije bila bog zna kakva. Gdje može biti bog zna kakva penzija žene koja je radila kao knjigovođa na željeznici?

S obitelji profesora Mohora ostala sam u hladnim odnosima sve do kraja. Od gospođe Zlate čula sam da je bio poslije rata u zatvoru, da je veliki Hrvat i da je zbog toga imao okapanja, ali ga ništa nije opametilo. Da stvar bude gora, zet mu je emigrirao i tamo postao glavešina.

Gospođa Zlata s vremenom mi je zamijenila majku a u nekim stvarima, posebno što se tiče klafranja i ženskih razgovora, čak i Silvu. Imala sam dojam da se Silva malo po malo udaljava od mene. Kao da joj ja donosim nesreću, recimo. Poželjela sam da o svemu otvoreno porazgovaramo ali nikad se nije ukazala prilika. Uvijek bi bio prisutan netko treći. A tada bi se samo zezali na moj račun. Trbuh se ispupčio. Da sam ga i htjela kamuflirati ne bih mogla. A i zašto bih? Bila sam ponosna što ću biti majka. Jura je brojio dane. Poslije šest mjeseci stao me ispitivati da li osjećam trudove. Ništa nije znao kako se osjeća žena kad je noseća.

Jednog dana Jura telefonira iz trgovine.

– Šta radiš? – pita.

– Ribala sam kadu u kupaonici.

– Ne smiješ se saginjati. Dogovorit ću s jednom ženom koja radi kao čistačica u Upravi. Mogla bi nam doći tjednom jedanput, dvaput i sve teže poslove obaviti...

– Mogu ja i sama, Jura! Moram se gibati. Tako piše. Potrebno je gimnasticirati.

– Ali ti se savijaš u trbuhu kad pereš kadu!

– Još mi nije trbuh do ispod brade.

– U redu. Zvao sam te zbog nečega drugog. Večeras ćemo imati goste. Zaboravio sam ti jutros reći.

– A tko su ti gosti? – pitam, brišem ruke u krpu i gledam se u ogledalo u predsoblju gdje je stalak s telefonom.

Nisam bila kod frizerke barem mjesec dana.

– Gosti su... Kako da ti kažem. Čovjek i žena. Muž i žena. On radi na općini. Važan mi je zbog nekih stvari oko gradilišta.

– Kojeg gradilišta?

– Zar ti nisam rekao da imamo gradilište na Šestinskom vrhu. Čisto sam lud od silnih poslova! No, dobro. Nikad nije kasno. Neću predugačko preko telefona. Uglavnom, stara moja, gradit ćemo kuću za našu obitelj. Nemoj pasti u nesvijest.

– Pridržavam se za okvir vrata – kažem a srce mi kuca.

Imat ćemo svoju obiteljsku kuću!

Možda Silva nešto o tome zna pa me zato izbjegava?

– Čuješ me? – pita Jura.

– Čujem. Tu sam. Gdje bih bila.

– Dakle, priredit ćeš večeru za tog čovjeka i njegovu suprugu. Plus nas dvoje. Mesa imaš u frižideru? Već znaš kako to ide.

Nešto za prilog. Salate. Kolač. Možda na kraju ispečeš palačinke? Čuješ me?

– Da, čujem te. Palačinke, da.



Bila sam zatečena i stavljena pred gotov čin. Nisam znala prvo o čemu da razmišljam. O kući, o gradilištu ili o nepoznatim ljudima koji nam dolaze u goste! Obećala sam Juri da će sve biti u redu i da ga neću osramotiti. Nije to pitao, vjerovao je u moje sposobnosti novopečene domaćice i kuharice. Ali ja sam samu sebe željela osokoliti i javno pred njim obećati da može biti miran.

Prvo sam skuhala čaj. Kavu sam izbacila, jer je navodno škodljiva, kao i nikotin, ženi koja očekuje bebu. Grickala sam napolitanke i razmišljala. Što iznijeti na stol? Večera... Obična ili svečana večera? Čovjek iz općine je važan. Njegova je dakle pomoć neophodna da bi mi jednog dana imali kuću pod krovom. Na Šestinskom vrhu. Gdje je to? Vrh... Negdje visoko. Sigurno se vidi Zagreb kao na dlanu. Zašto mi Jura nije pričao koliko smo bogati? Čula sam u tramvaju, dok sam još bila neudata, kolike stotine milijuna valja ispljunuti za najobičnije gradilište. A naše, na tom vrhu, sigurno je nešto posebno.

Onda sam otvorila frižider koji je bio krcat svakovrsnim namirnicama. Frizer prepun mesa, svakovrsnog. Perad, teletina, lungići, govedski odresci, krmenadli. Jura nije propuštao da neprestano obnavlja zalihe. Njegovi prijatelji mesari davali su mu najbolje. Ni oni nisu loše prolazili, jer su u Jurinom dućanu dobivali i ono čega nije bilo na policama.

Još zamotan u celofan, sasvim friški, u frižideru se nalazio podugačak kermenadl što ga je Jura, kako mi je rekao, preko volje uzeo od prijatelja Zdenka. Nije stao u frizer pa sam ga ostavila dolje računajući da ću u nedjelju ispeći kokicu koja je zauzimala puno mjesta. Sjajno, kliknuh u sebi. Ideja je tu! Ispeći ću kermenadl, obložiti ga mladim krompirom, napraviti nekoliko vrsta salata i sve to servirati na onim tanjurima s pozlatom što sam ih od nekoga dobila kao svadbeni dar. Imam sladoled, imam šlaga. Voće za desert. Palačinke.

Onda sam se sjetila susjede Zlate. Nekoliko puta već mi je donijela da probam kolače koje je pekla. Bili su izvrsni. Ništa sličnoga još nisam imala u ustima. Svaka slastičarna u Zagrebu može se sakriti pred njenim umiješem.

Zamolit ću je da za ovu specijalnu priliku ispeče kolače kako bih mogla važnim gostima ponuditi pravu stvar.

Odnijet ću joj sve što je potreb-

no, jaja, maslac, čokolade. Neka ispeče i za sebe i za nas.

Gospođa Zlata bila je oduševljena što je molim da mi učini uslugu koju ona uopće nije smatrala uslugom.

Nema toga na svijetu što ne bi za mene uradila!

Kad se Jura popodne vratio s posla tek s nekoliko piva u trbuhu, umoran i ižmikan, obavijestila sam ga što sam sve poduzela i koga sam angažirala kao pomoć. Poljubio me je u haljinu, na mjesto gdje je trbuh bio najispupčeniji.

– Zbilja ti nisam rekao da imamo gradilište? Ne ide mi u glavu. Ali nema problema, sad znaš.

– Jura, ti si genije – rekla sam oduševljeno. Mislila sam nadodati »poslovni«, ali nisam, to se podrazumijevalo.

– Imat ćemo kuću na jednom od najljepših mjesta u Zagrebu i okolici – pričao je moj mužić ispružen na kauču. – Ovaj čovjek zove se Mirković, treba mi zbog nekih dozvola. Neću te s time gnjaviti. Znaš kako je. Ništa ne ide ako se ne podmaže! Već sam mu nešto dao, i dat ću mu još, danas poslije večere. Neka ispadne fino, kulturno. Bolje nego da mu dajem negdje u autu ili lokalu, zar ne? Voli popiti. Ženu mu nisam upoznao.

– Jura, nemoj se ubijati poslom. Ja sam i sa ovime prezadovoljna. Mislim, ako je gradnja kuće pretežak zalogaj za nas. Ako moraš raditi prekovremeno, i šta ja znam.

– Ništa se ti ne sekiraj. Nisam s kruške pao! Tvoje je da paziš na sebe i dijete, da se rodi zdravo i bez falinge. Shvaćaš? Pričao mi je jedan bolničar kakva se nakazna djeca rađaju. Bez ovoga, bez onoga. Bolje da se nisu živa rodila!

– Nemoj o tome. Tako me je strah!

– Ali nas smo dvoje zdravi. U mojoj familiji nije bilo takvih slučajeva.

– Ni u mojoj – brzo sam nadodala.

– Znači, s večerom je sve u redu, nema problema?

– Rekla sam ti za kolače gospođe Portiš?

– Jesi. Ako joj šta treba, ti joj daj iz našeg bunkera.

Bunkerom je zvao sobu u kojoj je nagomilao zalihe kućnih potrepština, od klozet papira do ulja i svijeća.

Ispružila sam se pored muža na kauču. Dovoljno je prostran čak i ako ga ne razvučemo. Moja vitka linija još se nije ozbiljno popunila. Koliko ću dobiti kilograma za vrijeme trudnoće?, znala sam se pitati vidjevši žene u savjetovalištu za buduće majke. Debljina ih je nagrdila. Naročito su im stradavale noge. Tužile su se na vene, bolove u kičmi i stopalima. Iako su sve te muke već jednom preživjele, žene su ostajale i po drugi, treći put trudne znajući kakve ih patnje čekaju. Ništa ih nije moglo odvratiti da se žrtvuju i kockaju sa svojim zdravljem. Žene su lude. I ja sam luda. Sigurna sam da me možda ni smrtna opasnost ne bi spriječila da rodim i rađam...

– Nećeš ništa pojesti? – pitala sam Juru.

– Bježi s hranom što dalje od mene!

– Za pola sata stavit ću kermenadlu u pećnicu...

Želja za seksom nije me bila napustila. Čula sam pričati žene da im uopće nije do odnošaja kad su u drugom stanju. Posve su zadovoljne s činjenicom što u njima buja predivni zametak. Doživljavaju najveće uzbuđenje svoga života koje se ne da usporediti ni sa čim drugim. Opijene su budućim materinstvom. Nerado šire noge i pred vlastitim suprugom. Dapače, osjećaju neku vrstu gadljivosti. Odjednom im se ne sviđa njegov vonj. Smrdi im, gadi im se. Tjera ih na povraćanje.

Svašta sam čula i pročitala.

Ništa od toga nisam našla ni u sebi ni na sebi. Jedino što mi se apetit vrtio oko istih jela, pretežno kiselkastih. Jednom sam poželjela trešnje usred zime i Jura je stupio u vezu s jednim pajdašom u Sežani koji je obećao da će ih preko veze nabaviti s juga Italije.

Nije uspjelo i ja ga zbog toga nisam optuživala da me ne voli dovoljno. Što lično nije otputovao i donio mi košaricu svježih crvenih trešanja. Koješta. Nisam kraljica ili princeza.

Tih prvih mjeseci trudnoće Jura me je uzbuđivao i privlačio jednakom snagom kao na samom početku, još dok se nismo vjenčali, i sve je izgledalo kao zabava i uživanje. Spavali smo na velikom francuskom krevetu s ugrađenim radio-aparatom na uzglavlju. Budila nas je glazba, uspavljivale nas predponoćne melodije. Svako sam se veče obavezno tuširala i dotjerivala pred ogledalom u ugodno toploj kupaoni. Trljala sam se preparatima za masažu, štrcala dezodorans ispod pazuha, ponekad kapnula kap kolonjske vode na šumoviti brežuljak i u dugačkom frotir mantilu, u paperjasto laganim papučama ulazila u spavaću sobu gdje je Jura čitao sportske novine. Rijetko bi prošla noć a da se ne bismo mazili i fino polagano jebali. Svršavala sam ko luda. Kažem, ona moja točka osjetljiva na dodir kurca proširola se na sve strane. Cijela moja pička postala je osjetljiva točka. Jura nije bio svjestan koliko je jedinstven ljubavnik. Ni jedan do tada nije uspio tu točku beskrajno umnožiti!

Nisam bila gola ispod ogrtača za kupanje. Kupila sam nekoliko spavačica, jednodjelnih i dvodjelnih koje su mi izvrsno pristajale. Voljela sam da mi Jura skida gaćice i donji dio pidžame. Sve je bilo poznato pa je valjalo malo odugovlačiti. Čekati trenutak kad će se dodirnuti naše dvije gole kože. Pristao je na tu igru. Njegova šaka kao malj na mome ušću. Kao stražar koji čuva ulaz u svete odaje. Onda bi stao prebirati prstima i jedan po jedan uvlačiti ih u pidžamu. Mene je već hvatalo. Jedan trenutak ostala bih mirna. Onda bi nekakvi nepoznati trzaj munjevito prošao od pete do tjemena. Pripijala sam se uz rutava prsa svoga muža, gurala bedro među njegove noge i koljenom oprezno mu gnječila jaja iznad koji se već uzdizao napeti tvrdi kurac.

Obično bih jedva razumljivo mumljala koliko ga volim i želim, kako ta žudnja nikad neće prestati, jer smo stvoreni jedno za drugo i valjda je tako moralo biti da se sretnemo i upoznamo kako smo se već upoznali. Postala sam brbljava. Voljela sam opisivati što radimo i kako to božanstveno divno radimo. Jura je naprotiv bio šutljiv ali je znalački radio. Možda je samo bio umorniji od mene? Tko zna. Ali pružao mi je sva zadovoljstva.

Tako i spomenuto popodne, s nekoliko piva u sebi, lagano oznojen prilegao je na kauču. Znala sam da me neće odbiti. Naročito ne zbog toga što sam u drugom stanju. Razgovarali smo o običnim svakodnevnim stvarima, što se događa, koga je vidio, s kim je pio, koga je susreo, a ja sam usput, već narajcana, sa vanjske strane milovala ga po šlicu, po hlačama, kružnim pokretima, od vremena do vremena pritiskajući dlanom. Pojavila se nabreklina. Mogla sam mu kroz tkaninu hlača osjetiti oblik. Bio je sapet gaćicama. Nisam žurila da ga oslobodim. U tom neprirodnom položaju borio se za izlaz i pritom rastao, otvrdnjavao, koprcao se.

– Sabina, više ne smijem na tebe – reče Jura.

– Zašto? – začudih se.

– Ne smijem te pritiskati.



– Gluposti!
– Da ne povrijedim bebu.
– To još nisam čula. Hajde, ne boj se ti za nju. Ona je dobro zaštićena. Na sigurnom je. Nikad neće biti tako zaštićena.
– Svejedno, ja bih stalno mislio...
– Otkud to odjednom?
– Danas ujutro dok sam ti gledao trbuh to mi je palo na pamet. Ne mogu si pomoći...
– Pa šta ćemo onda? – pitala sam naivno.

Kao da postoji samo jedan položaj! Zapravo me je zagolicala mogućnost promjene. Nije da nismo sve iskušali, sve figure koje nisu akrobatske točke, ali smo ipak najčešće koristili ljudskom rodu najpoznatiji i najomiljeniji položaj: žena dolje, mužjak je jaši. Nije bilo potrebno izmišljati nove poze kad nam je i ova pružala užitak.

Ali sada, u trudnoći, možda sam postala nastrana i perverzna odmah sam pristala da se prebacimo na nešto novo.

– Kako ćemo onda? – ponovila sam a odgovor sam znala.
– Hm, odostraga. S boka. Da ne pritiskaš trbuh.

– Nisam navikla – rekoh tobože se nećkajući a pristala bih to raditi i na vršku igle.
– Jednostavno je.
– Čekaj da isključim telefon.
Jura je bio izvanredno pažljiv. Prišao mi je odostraga pošto sam ja legla na bok. Kućnu haljinu povukao je visoko na leđa. Milovao mi je guzu. Pokušavala sam mu dohvatiti kurac ali mi je ruka bila prekratka. Nježno me je gurkao, bez riječi tražio da se skvrčim i izbacim guzu kako bi imao što lakši pristup mojoj nestrpljivoj pici. Šćućurila sam se kao preplašena životinjica koja čeka napadaj grabežljivca u svom gnijezdu. Jura je tiho stenjao. Nije još uhvatio grif da bi me bez suviših pokreta poslužio odostraga. Zato sam mu se još više približila, obdigla nogu, ruku provukla između njih i susrela s njegovim glavićem. Nježno sam ga pomilovala, još više ispružila ruku da ga obuhvatim čitavog, po mogućnosti pri samom korijenu. Jura je razumio moje namjere. Stisnuo se uz moje guzove koji su sada počivali u njegovom krilu. Kurac mu je lagano ulazio a ja sam ispravljala položaj da bi nam što ljepše bilo.

– Boli te? – pitao je uzdahtalim glasom Jura.
– Ne, zašto bi me boljelo?
– Tako, mislim. Ti si sad drukčija. Može te boljeti ono što te prije uopće nije...

– Oh, Jura, baš je krasno. Dobro si se sjetio. Kao da me cijepaš. Kao da se raspoljavam. S ove strane sam još uža, zar ne?
– Da, nekako je tješnje.
– I ti to osjećaš?
– Da, kao slatki mali procijep. Tako nešto.
– Oh, gurni ga još dublje. Čekaj, ja ću ti pomoći. Dobro je?
– Uvijek je s tobom dobro.
– Nikad se nećemo prestati jebati! Ni pod starost!
– Nikada – dahtao je Jura.
Jednoliko je ulazio i izlazio, ulazio i izlazio.
Svršili smo gotovo istodobno. San mnogih partnera. Brbljala sam, uzdisala i huškala ga da mi ga bespoštedno zabija, uvjeravala da me ne boli i da me ne može povrijediti. Prilijepio se uz moje guzove. Vrdala sam njima kao da su me mravi napali. Molila sam Juru da me čvrsto drži kako bi ostali spojeni i pri najsnažnijim pokretima. Na kraju sam vikala, ispuštala krikove. Lice mi se zažarilo. Klonula sam na kauč raširenih ruku.

Polagano je Jura isklizao iz mene.
Poslije nekoliko trenutaka čula sam njegovo ravnomjerno disanje u snu.

Možda bi se neka druga žena naljutila na muža, koji je odmah poslije fantastičnog seksa, zahrkao pored nje još vrele i razigrane. Ima takvih budala koje se hrane člancima i knjigama u kojima je točno preporučeno što treba a što ne treba raditi poslije fuka. Muka mi je od toga! To su zbilja invalidi kojima treba stručna pomoć da bi upoznali sami sebe. Ja sam bila presretna i prezadovoljna što moj čovjek, koga sam ja izmorila, počiva na kauču i odmara se. Neka spava! A što bi trebao činiti! Sliniti mi uz uho, izjavljivati po tisućiti put ljubav? Riječi, dosta sam se naslušala najbezveznijih riječi i izjava koje su imale samo jedan cilj: da me smotaju, zalude, da pristanem i pođem u nečiji stan ili na pusto mjesto uz nasip kojim ide željeznička pruga. Jura je bio škrt na riječima, ali je zato pokazivao što zna i umije. Nije pričao o planovima već je mudro u tišini radio. Eto, kuća, na primjer. Netko drugi godinama bi smišljao, planirao, tražio mišljenje mudraca prije nego bi odlučio zidati kuću. Jura nije takav. On mi čak zaboravi reći da posjedujemo gradilište na jednom od najljepših mjesta u Zagrebu!
I kako bih mogla biti ljutita na njega što sada spava kao malo dijete a iz mene polagano curi njegovo sjeme i morat ću se ustati, oprati i staviti kermenadlu u pećnicu?!

Ne bih bila ništa bolja od većine žena. ●

(ULOMAK IZ ROMANA)

NASTAVLJA SE



Gina Lunari

PUSTOLOVINA S TAKSISTOM

Zadržala sam se na velesajmu s jednom znanicom, poslovnom suradnicom, dulje nego što sam namjeravala, a obje smo još imale nekih službenih obaveza te večeri. Bila je jesen, neobično hladna, i da sve bude još gore, lijevala je kiša kao iz kabla.

U takvim se prilikama teško može pronaći taksi.

Već dugo sam telefonom zvala centralu i pokušala pribaviti dva taksija, a kad mi to nije uspjelo, dogovorila sam se sa znanicom da ćemo, ako budemo imale sreće, sjesti u isti auto. Ja ću se iskrcati prva, jer je njezin cilj udaljeniji od mojega.

Napokon je stigao taksi te smo, odahnuvši, istrčale iz zgrade i sjele u nj.

Čim sam ugledala vozača, obuzelo me nevjerojatno seksualno uzbuđenje. On se nekoliko puta osvrnuo i pogledao me te sam naslutila da se osjeća kao i ja.

Zapravo, nije bio ništa osobito. Naprotiv. Moglo mu je biti oko četrdeset i pet godina. Bio je bezbojan, sasvim prosječan, u jeftinom sivom odijelu i kariranoj košulji. Imao je tamnu, glatko začešljanu kosu i vitke ruke, ne baš njegovane. Nije bilo na njemu ničega što me inače privlači na muškarcima.

Ipak, odustala sam od namjere da se iskrcam prva. Brzo sam smislila laž i rekla kako sam zaboravila da se moram odvesti do gradskog središta, a zatim sam se, perverzno čekajući, skutrila na stražnjem sjedalu.

Vozač je imao jeftin ručni sat. Osim toga nije baš spretno upravljao autom.

Ocjenjivački sam ga promatrala. Lice mu je bilo prosječno i bezizražajno, oči sitne, trepavice kratke i svijetle, koža blijeda, gotovo siva, a vrat već donekle naboran. Odjeća mu, kao što već rekoh, nije bila pomodna, otmjena ni seksi, već vrlo jednostavna, gotovo olinjala.

Dakle, imao je sva ona obilježja koja me inače kod muškaraca ostavljaju hladnom ili me čak odbijaju. Međutim, kod njega su me privlačila.

Osim toga nije se doimao kao prekaljeni ženskar, nije se doimao grubo i zapovjednički kao svodnik. Moram priznati, u mašti sam ponekad priželjkivala susret s takvim grubijanom. Željela sam iskusiti brutalnost; a ako mi bude dosta, dići se i oholo otići. Ili se upustiti u borbu.

Kad se znanica iskrcala, krenuo je dalje.

Promatrala sam ga i čekala što će se sada dogoditi. Koliko god ga gledala, nisam se mogla osloboditi dojma da je otrcan. Zapazila sam da su mu ruke donekle prljave: možda je cijeli dan vozio taksi i nije ih stigao oprati.

Osjetih blagu mučninu, koja se, prije nego što sam je i postala potpuno svjesna, pretvori u divlju uzbuđenost. Željela sam da me dotakne tim rukama, a predodžbe o tom djelovala mi je već na tijelo.

Nije pitao kamo treba da me odveze.

– Idemo k meni – progovorio je prvi put.

Skrenuo je prema mostu i napokon se zaustavio pred zapuštenom kućom starom pedesetak godina.

Šutke sam pošla za njim unutra.

Više nisam mogla prepoznati samu sebe. Kao da sam se potpuno izmijenila, kao da su nestale sve moje uobičajene osobine. Nisam mislila ni na što drugo osim da moram ići s njim i da sam spremna na sve.

Prošavši kroz blještavo osvijetljeno predvorje, popeli smo se škripavim dizalom. Bilo mi je drago što u njemu nema zrcala. U tim trenucima nisam željela vidjeti svoje lice, premda inače ne propuštam nijednu priliku da se pogledam u ogledalo.

U skučenom je dizalu stajao blizu mene, ali je nekako gledao kroz mene i nije me ni dodirnuo. Pogledavala sam mu mršavo lice i željno čekala ono što ću doživjeti. Slutila sam da nešto takvo nisam još nikada iskusila.

Kad smo izišli iz lifta, čija su se vrata užasno sporo otvorila, krenuli smo kroz sumoran hodnik. Zaustavio se pred vratima stana i otvorio ih.

Smjesta sam ušla za njim, i ne pogledavši što piše na vratima.

Prođosmo kroz sićušno, mračno predsoblje, veliko samo jedan četvorni metar, i uđosmo u sobu. Naletjela sam na raspremljenu postelju. Ponjava je bila zgužvana. Zacijelo je neženja ili razveden, pomislila sam, jer živi, sudeći prema svemu, sâm u tom jednosobnom stančiću.

Kad sam na stoliću ugledala šalicu, tanjur i lončić, osjetila sam opet mučninu, koja se u tren oka pretvorila u ludu požudu. Zaista ne znam što ju je izazvalo!

Bez ikakva se okolišanja počeo svlačiti. Nekako nisam ni očekivala da će mu zagrliti, ljubiti me, udvarati mi se. Stoga sam i ja počela skidati odjeću, jer sam vidjela da mi neće pomoći.

Prvi se svukao. Stajao je preda mnom gol. Vitak, gotovo mršav. No dio koji je utjelovljenje muškosti nipošto nije bio slabašan. Naprotiv, mogao se smatrati neuobičajeno velikim. Međutim, te me dimenzije nikada nisu osobito uzbuđivale. Smatram da su zgodne samo za gledanje. Izdaleka. Ako premaši određene granice, ud postaje neugodan, nanosi bol.

No on se nije još ni uzbudio. Zavrnuo je pokrivač, legao i gledao me dok nisam svukla sa sebe i posljednju krpicu.

Pričakao je da legnem kraj njega. Nije me nagovarao. Kao da je to smatrao sasvim razumljivim.

Ruka mu je odlutala niz moj trbuh i za trenutak se zaustavila na kovrčavom trokutu. A onda mi je, ne baš čistim prstima, opipao nabreklu brazdu. Htio je provjeriti jesam li već spremna. Bio mu je to suvišan trud. Pukotina mi se odavno ovlažila.

Izabrao je uobičajeni položaj. Uguravši mi koljena između bedara i polako ih raširivši, glavićem mi je minutu-dvije draškao ulaz u rodnicu, a onda je uvukao ud.

Moram priznati, nisam lako podnijela tako golemog uljeza u sebi. Boljelo me, no istodobno se palila u meni sve jača strast. Nije bio bezobziran ni grub. Ne znam,

možda sam samo zato izdržala tu ogromnu stvar u sebi.

Nisam stigla do orgazma onako brzo i jednostavno kao inače. Klizio je u meni sporo i jednolično. Trajalo je to vrlo dugo. A onda mi se činilo da ću cijela eksplodirati.

I njegov je orgazam bio žestok, ali potpuno nečujan.

Inače se poslije vrhunca užitka uvijek osjećam ugodno opuštenom, te počinjem razmišljati o poslovima. Međutim, ovaj put me on odmah počeo opet gladiti, te sam prihvatila igru.

Nije me poljubio ni jedan jedini put, nije mi dodirnuo grudi, nije me pomilovao nigdje osim između nogu.

Na čelu su mu se sjale kapljice znoja i nije me gledao u oči. Promatrao je samo svoju ruku kojom mi je užurbano trljao nabrekle i

skliske stidne usne. Palcem mi je svaki čas klizio po otvrdnuloj dražnici i povremeno uvlačio, kao slučajno, srednjak u rodnicu. Svaki je dodir bio na pravom mjestu. Uživala sam u tom jednostavnom nadraživanju i nisam mu ni pokušavala uzvratiti...

No ubrzo je zatražio nešto zauzvrat. Premjestio se na krevetu tako da mu je sada ono njegovo čudovište bilo upereno ravno u lice. Znala sam što očekuje od mene.

Premda ne uživam u takvim oblicima seksualne igre, udovoljila sam mu. Kad mi je vrh glavića dotaknuo nepce, pomislila sam da ću se ugušiti. Tada sam si pomogla rukama i ubrzo ga spretno dovela do vrhunca zanosa. Istodobno sam govorila sebi sa sam potpuno poludjela. Zamišljala sam kako bi taj prizor izgledao na fotografiji.

Nakon toga je ležao kao mrtav, nije govorio ništa niti me dodirivao.

Netremice sam ga promatrala. Vidjela sam sve kao pod povećalom. Kožu, kosu, pore. Nisam se micala.

Kad je ponovo oživio, okrenuo me na trbuh. Znala sam što sada slijedi.

Ponovno nije bio bezobziran ni sebičan. A ni tašt. Većina se muškaraca nevjerojatno ponosi penisom. A on je imao razloga da bude ponosan. No nije se glupo i naduveno dičio njime, kao što većina pokazuje visuljak čak i ako nije veći od malog prsta. Naime, te budale ne mogu zamisliti da netko ima veći i ljepši ud i očekuju da žene, čim ugledaju to čudo prirode, padnu ničice.

U njega se nije moglo zapaziti takva opsjednutost vlastitim penisom. Vjerojatno sam baš zbog toga bila tako pokorna. Nije me ni na što prisilio, nije me ni namjeravao siliti. Polako je ulazio u mene, oprezno i sve dublje.

Nevjerojatno sam se uspalila kad se polako počeo micati naprijed-natrag. Očito, nije mu to bilo prvi put, jer mi je, gladeći me na pravim mjestima, pomogao da u pravom času opet doživim eksploziju.

Ležali smo još neko vrijeme jedno kraj drugoga, potpuno iscrpljeni. No nismo se gledali ni razgovarali. Nismo ni zaspali.

Osjećala sam ga još posvuda, i to mi je bilo vrlo ugodno, ispunjavalo me ponovno onom čudnom pohotnom mučninom...

Tada sam ustala i potražila svoju odjeću. Nisam se htjela okupati u njegovoj kupaonici, već sam se odmah počela oblačiti. On je ostao ležati.

– Možeš li mi pozvati taksi? – upitah. – Moram ići. Imam važan sastanak.

Nije se ni nasmiješio dok je zvao najbliže stajalište taksija. Situacija je bila na svoj način smiješna i ironična, ali on nije imao baš nikakva smisla za šalu.

Nisam htjela dočekati taksi u njegovu stanu, već sam se pozdravila s njim i zaputila prema dizalu.

Nakon toga nisam se dugo vozila taksijem, bojeći se da bih ga mogla ponovo sresti. Međutim, nisam ga više nikada vidjela. ●

Morgan Deil

VRTNA ZABAVA

(ULOMAK IZ ROMANA)

Svog sam bivšeg momka poznavala tek dva mjeseca i zapravo se nisam namjeravala zabavljati s njim, jer mi se nije osobito sviđao. No te sam večeri malo više popila, i kad me pratio kući, na rastanku sam mu dopustila da mi opipa grudi, ali kroz bluzu. To je bio naš prvi spoj, i nisam željela odmah spavati s njim, ali on je tako stenjao i govorio kako su mi grudi lijepe, trljajući pri tom svoju nogu o moju, da sam pomislila kako će biti bolje da mu to učinim ručno. Bio je toliko uzbuđen da sam se uplašila da ne pokuše nešto na silu. Spustila sam ruku na njegovu nogu i doživjela najveće iznenađenje u životu. Jer njegov je ud bio dug barem dvadeset pet centimetara i debeo kao vatrogasno crijevo. No dobro, vjerojatno nije bio baš takav, ali meni se tako učinilo.

Zavrtjelo mi se u glavi i usta su mi se osušila dok sam ga pokušavala obujmiti rukom. On je i dalje stenjao, govoreći:

– Samo ga tako stiskaj, svršit ću u hlače!

Užasno sam se toga uplašila i povikala mu da to ne učini, neka ga izvadi kako bih ga mogla dotaknuti. Ruke su mi toliko drhtale da je sam morao otvoriti raspor i izvući ga. Podigao se na sjedalu i spustio hlače. Kakva je to bila ljepota kad je iskočio van, onako dugačak i debeo, sa širokim crvenim vrhom! Nagnula sam se i uzela ga u usta. Držala sam ga objema rukama i lizala taj crveni vrh, dok su njegove ruke podigle moju suknju i začas se našle u mojim gaćicama.



Nakon toga mi nikad nije bilo dovoljno. Pola vremena koje smo provodili zajedno držala sam ruku u njegovim hlačama. Onda smo pošli na tu zabavu i upoznala sam neke njegove prijatelje. Zacijelo im je nešto rekao, jer su me momci pomno odmjerili.

Malo sam popila, i on me uskoro poveo u tamniji dio vrta, u grmlje. Moram priznati da sam to jedva dočekala, jer sam već bila sva u vatri. Ondje je stao, otkopčao raspor na hlačama i izvadio onu divotu. Pala sam na koljena, zgrabila ga objema rukama i strpala u usta. Već sam bila mokra i užasno uzbuđena, ali sam ipak osjetila nešto neobično. Okrenula sam glavu i ugledala dva njegova prijatelja kako nas gledaju. Osjetila sam se strahovito prljavom, ali jednostavno nisam mogla prestati. Ubrzo mi je nečija ruka kroz suknju počela pipati stražnjicu. Jedan od momaka stao je iza mene, podigao mi suknju i svukao gaćice. Osjetila sam njegove prste u svojoj vlažnoj maci i počela sam jecati od uzbuđenja.

U ustima sam držala svog momka, a stražnjicu sam nudila ovome, šireći pri tom noge koliko sam najviše mogla. Začas sam osjetila kako njegovo toplo meso ulazi u mene. Bilo je divno biti tako ispunjen s obje strane. Jedva mogu pisati dok mislim na to.

Drugi je momak samo stajao i gledao što se događa, a onda mi je prišao i dopustio mi da ga pipam. Onaj koji me ševio, držao me za struk, gurajući me naprijed-natrag, tako da se i moja glava kretala u istom ritmu, ne ispuštajući pri tom ud moga momka iz usta. Da mi nisu bila tako puna, bila bih vikala i jecala.

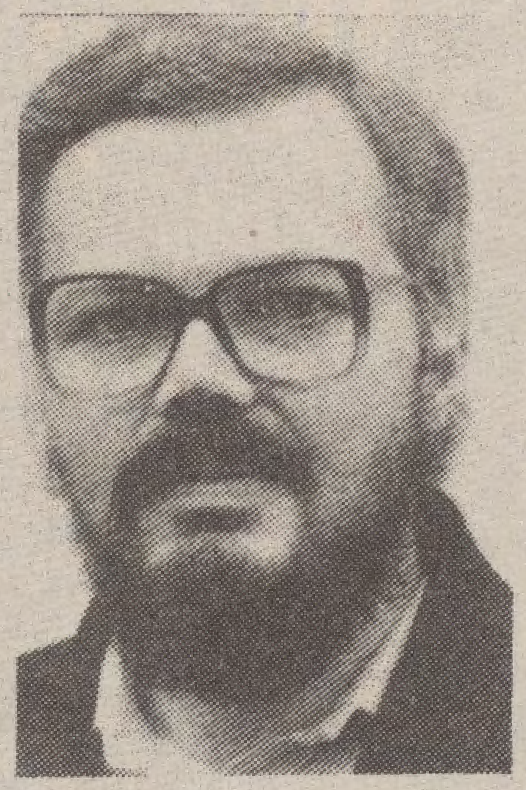
– Svršavam, oh, svršavam! – jedva sam izustila izvijajući leđa i gurajući stražnjicu prema momku koji je ulazio sve dublje u mene. Tad je moj momak zgrabio svoje koplje i istresao se u mene, a ni drugu bujicu nisam dugo čekala. Nakon toga nekako su me odvukli u auto i odvezli me kući.

Jedva sam čekala da se ponovno sretnemo. ●

IGRE U UTROBI DIVA

Roman »Ispraznite Titanic« koji se upravo pojavio u izlozima osvjetljava i intimnu stranu istraživača sudbine broda što je stradao u čuvenoj katastrofi. Oni kao da su svi bili opsjednuti istim glasom: sve u čemu se može nalaziti užitak valja potrošiti. Može kako hoćeš, nije važno s kim i nije bitno gdje

Tekst Kata Pranić



Motivaciju za ispisivanje stranica knjige »Ispraznite Titanic«, autor Milan Osmak nije crpio iz nekakvog erotskog filma, priče, ili neke opsežnije književne vrste. Olupina nekad najskupljeg i najljepšeg plovećeg objekta na svijetu »Titanica«, koji sudarivši se prije sedamdeset godina s ledenom gromadom završava u dubini mora inspiracija je piscu. Od tada su svjetski biznismeni, istraživači morskih dubina i oni skloni skandaloznom i spektakularnom trošenju novca, snivali i tražili skončani »Titanic«, navodno pun dragocjenosti. Naravno u tom svijetu sve je dopušteno i uživaju se svi užici; financijska moć s granice snova opravdava i razvratan život.

Doduše, autor, obrise tog nestručnog, ali pratećeg, a može se čak reći i poslovnog dijela života, daje perom tek naslutiti. Zanima ga više tajnovitost i snovitost otkrivanja lokacije olupine »Titanica« i bogatstva koje nosi, odnosno kako pronaći olupinu. Zavidno poznavanje podvodnih umijeća, ronilaštva, suvremene opreme, (u romanu) neusporedivo je veće od interesa za erotskim.

No, ova konstatacija nije i isključiva. Roman »Ispraznite Titanic« nije erotska proza u smislu nizanja pornografskih detalja priče, odnosno likova, tehniziranih erotičara. Sve se to ipak može dokučiti. Samo što ne kane s ruba pera na papir. Pisac bogate mašte (čak prije dra Roberta Ballarda, američkog oceanografa koji je otkrio »Titanic« na dubini od 4000 metara i »istražio bogatu olupinu i otpočeo šverc draguljima«) ostavio je čitaočevoj mašti mjesta. Rijetko autor erotske prizore iz romana provodi kraju, rijetko ih detaljizira. Često se čitaču učini, ako je nepažljiv, kako je sve završeno prije no što je počelo.

Ali u biti, priča samo što ne eksplodira od erotičnog naboja. Erotika se najviše očituje u mislima aktera, ona ovladava njima na svakom mjestu i u svakom poslu. Čak i u najpovjerljivijim muškim poslovnim razgovorima rukom se posegne za nekom utegnutom i podatnom ženskom i (muškom) zadnjicom. Uistinu se valja upitati, prije no što to učine akteri priče: koji je to prizemni smisao življenja? Seks, seks u svim mogućim formama, varijantama, kombinacijama, tako poručuju glavni junaci.

Interpražnjenje, ispucavanja njihova erotskog naboja u smislu oslobođenja kompleksa (Mirjana Karčić, neuspješna studentica engleskog i turistička voditeljica s otoka Suska, čineći preljub s muževim najboljim prijateljem Abotom Kenneryjem, prividno preskače jaz između rodnog sela na Susku i nove domovine Amerike.

Koliko god pisac junake priče (tehnički) seksualno emancipirao oni opet zapadaju u moraliziranje svojih postupaka, u traženje učinjenom.

John Osman, rođeni Amerikanac, porijeklom Hrvat, čija je baka Mara putnica »Titanica« preživjela katastrofu i kojem je bila vrlo čudnih svjetonazora, ali draga kao i sve bake, otkrivši ulogu prevarena supruga, otkriva da on u biti, genetski, a ni misaono, nije čovjek kontinenta na kojem je rođen. Ne želeći to sebi priznati, bježi s »Žute Ruže«, ostavlja svoje kolege ronioce, posao u koji je zaljubljen i bježi odmoriti se na Susku. Otoku na čijem je groblju, bijeloj nadgrobnoj ploči pokojne tete Marine, prvi put istinski erotski doživio svoju zaručnicu Mirjanu Karčić.

Smiraja ipak nema. Amerika, »Žuta Ruža«, morske dubine, nevjerna supruga Mirjana, koja se tek razmahala u pomnom temeljitom upoznavanju nove životne sredine Amerike, vraća ga natrag.

Sad već s ugroženim američkim svjetonazorom i suptilnom slavenskom dušom John Os-

BRADAVICE NA MJESEČINI

man, ipak odlučuje živjeti u zemlji svoje bake Mare. Mirjana još malo istražuje Ameriku, ali i njoj je već dosta. Dovoljno za znatiželju, i prešutno odobrava Johnu odluku o životu na Susku, za to se i ona u mislima odlučuje.

Jedino stujardesi Candice McGooffie je »sve jasno«. Odnosno ona nije u dvojbama. Niti moralnim, niti erotskim. Sve u čemu se može naslutiti provod i uživati treba potrošiti. Račun i ništa više. Ispucavanje. Gola erotika, bez imalo emocija. Tjelovježba. Može kako hoćeš, nije važno, s kim, nije bitno gdje.

Ovaj roman bio bi pravi erotski da je Candice McGooffie glavni akter priče. Ovako ona je samo putokaz i okvir za vatrena erotska razmišljanja. U kritičnim situacijama, kad bi priča mogla pući i izgubiti sve smisao i tok, pojavljuje se ona i svojim temperamentom vraća stvari na svoje mjesto. Pri tome malo i odstupa od svojih principa. No, sve je u računu. Što li sve čini ta ženska?

Roman »Isprazníte Titanic« čita se lako, brzo, ali je za maštovitije čitače. Odnosno one malo čeznutljivije i kojima nije potrebno sve reći u slici.

Vidi se to, uostalom, i iz kratkog ulomka što ga ovdje donosimo. ●

– Uzalud ih, dragi, tražiš. Nije ovo tvoj apartman u »Esplanadi«! – Gaćice je lijepo ostavila doma. Uvjerena da joj one neće trebati u razgledanju seoskog groblja, a i večer je topla.

John se pridigao na laktove, kreće jezikom od lijevog do desnog njenog naklobučenog vrha. Vide ih oboje: crne se bradavice na mjesečini. John nastavlja kliziti usnama dolje. Preostaje joj jedino da ga češka po bikovskom zatiljku i mrsi mu tamnu kosu.

On se ne zaustavlja! Nakon ovlašnog cjelova njenog pravilnog ovalnog pupka (mati Fumica dala je časnoj sestri-primalji zlatnik za sv. Nikolu u toku porođaja), ne zaustavlja se! Kleči nad njim a on je ljubi, kratko udahne i opet ljubi... Hoće li ono o čemu je ona često maštala. Zasigurno i Marina, mati Fumica sve Suščanke. Slatko do ježenja usred lipnja, bogovsko a protiv odredaba matere crkve (uživati je grijeh, izvolite se samo množiti u slavu gospodnju...) hoće li? I jezikom progovoriti, u njoj, hrapavo i divljački. Dakako da on to zna, i njenu želju. Mirjana osjeća da mu nije ni prvi put. Vješt je, dobar makijavelist, oštar nož, i nevini uzmak. Rašpom gore, spužvom dolje. To ona upravo hoće!

Ona mutava gužvanja i na brzaka s istogodišnjacima i žvalonjama, prošla je to i u školi!!! Ima gasa. Ohhh! Na utuk ostalim ženskama i onoj američkoj Talijanki, pa Candici McGooffie, i kojoj god. Tog se brancina neće druge dohvatiti, niti će joj se on otrgnuti. Njen je. Sad mu se treba izmaknuti jer se onaj njegov muški dio upomamio, neovisno o Johnu navaljuje otraga. Vraže su građeni ti muški. Ima ga sada na način »za činit dicu«, za cijelu sebe do potiljka. Ostalo bi i za brižnu tetu Marinu... Zato je s Johnom legla ovdje, jer joj ga nitko ne može oteti. Inače ne bi, dala bi mu nasred mora u onom njegovom gumenom plutalu...



Nije vjerovala da dospijeva u ulozi jahačice i misliti. Na primjer: briga sad Johna, hoće li ona od njega zanijeti, kad ne čuva ni opečena leđa.

– Misliš li da mi možda upravo pravimo a little baby, malo dijete...

John bi se ljubio. Zar nakon **onoga,** neisplanutih usta. Ne! Johne, dragi ne tako, to je kao da, bože prosti, ljubim sebe. Ne, a ipak da. Malo se uvijek moramo i žrtvovati njima i ne biti histerični...

Zamahom ju je okrenuo da je odzvonila stražnjicom o kamenu ploču, oh teto kamena! Uspjeli su ne razdvojiti se. John joj sad pobire mjesečinu iz očiju. E, baš neću spustiti kapke. Gledaj, gledaj me do utrobe. Dio santo, unatoč davnim ginekologovim odrečnim uvjeravanjima ona **osjeća** da joj sve sporijim pokretima bokova stiže u blizinu spirale. Neka. Dokle će? ●

IZ PERA NAŠIH ČITATELJA

ŠOGORICA ZA POPODNE

Kako me Mila, ljepša polovica u mom braku poznaje bolje nego rođena majka, sedmoga marta mi je smjestila dobar zajeb. Auto je poslije završetka radnog vremena odvezla do majstora da sredi sjedala, a onda mi za vrijeme objeda mirno saopćila da sutra, za Međunarodni praznik žena, s kolektivom putuje u Budimpeštu. Na tri dana.

Da mi je to rekla dan prije u mojoj duši odzvanjao bi Tarzanov krik iz poslijeratnih filmova. Ovako, ostao sam smušen sve do kraja televizijskog programa. Poslije sam u postelji dvaput dokazao svoju bračnu vjernost. Mogao sam i treći put, ali se nisam usudio – tek bi tada bio sumnjiv.



Sutradan je bilo sve kako je režirala. Morao sam je dopratiti do autobusne stanice i puna dva sata pričati s njenim kolegicama. Na kraju sam joj obećao da će mačka biti sita i da ću prati posuđe.

Kad sam stigao do svoga ureda, proslava je bila završena. One najljepše su pobjegle, a preostale su bile razgrabljene. Premda nisam vjerovao u uspjeh, okretao sam brojčanik telefona ne bi li pronašao neku od starih i provjerenih prijateljica. A one kao da su u zemlju propale.

Oko pet sati popodne vratio sam se kući utučen i naliven raznoraznim pićima. Uspio sam ućariti nekoliko drugarskih poljubaca i dva stiskanja koja su nešto i obećavala, ali ne za danas.

Navio sam sat da me probudi u deset i legao u postelju. Bio sam odlučan – oko jedanaest krenut ću u jurnjavu kroz svijet umjetnika – ondje će se već naći neka dobra dušica da mi vrati vjeru u ljude.

Ali čovjek nikada ne zna što mu je zapisano u knjizi sudbine.

Nisam odspavao ni pola sata kad zazvoni telefon.

– Je li Mila kod kuće? – odmah je granula šogorica.

Ton je bio takav da sam pomislio da tazbini gori kuća.

– Nije. Otišla je u Budimpeštu. Što se događa?

– Ništa – bijesno je proštištala Kaća, mlađa sestra moje žene i spustila slušalicu.

Nisam se ni namjestio da nastavim spavku kad telefon opet zazvrnda.

– Oprosti za maloprije – nešto umilnijim glasom javi se Kaća.

– Što se događa? – zabrundah.

– Ništa strašno – glas joj postade umiljat – samo... možeš li pronaći onoga Peru, tvoga školskog druga, ginekologa?

– Tko zna gdje je sad. Je li nešto ozbiljno?

– Nije – odgovorila je neuvjerljivo – ali ... potraži ga i zakaži mu da me odmah primi.
– Kad da te primi? – zinuh.
– Za sat, najkasnije dva. Hajde, telefoniraj mu, javit ću ti se za deset minuta.
Kad je spustila slušalicu, morao sam ustati. Stavio sam džezvu s vodom na štednjak, zapalio cigaretu i pokušao srediti misli. Kaćin muž ima sestru ginekologinju, a Kaća od mene traži da hitno nađem školskog druga. Odlučih da ništa ne poduzimam dok se stvari ne razjasne.
Pio sam kavu i cijedio drugu cigaretu kad se telefon oglasio.
– Jesi li ga našao? – pitala je šogorica svojim najslađim glasom.
– Nisam – slagah. – Nije ni u kući, ni u bolnici. I njemu je danas osmi mart; vjerujem da negdje nešto ševi.
Nastade tišina. U daljini, s njene strane žice, prepoznavao sam tipične kavanske zvuke.
– Ne znam što da radim – reče ona tihim, tužnim glasom.
– Možda ti mogu pomoći – promrmljah. – Što se dogodilo?
– Ne znam – šapnu ona.
Šutnja potraja.
– Čuj, Kaća – morao sam je malo podbosti – ne znam što je to tako strašno da meni ne možeš reći. Zadavila si muža? Gurnula šefa kroz prozor? Pišala na nuklearku?
Ona je šutjela, a i kavana iza nje se umiri.
– Nije ništa strašno – odluči se ona – ali obećaj da se nećeš smijati.
– Obećavam – što sam drugo mogao odgovoriti?
– Znaš – jedva sam je čuo, šaputala je – ostao je prezervativ.
– Gdje? – upitah, premda je to bilo suvišno.
– Kako gdje? Unutra! – prošištala je ona. – Nikako ga ne mogu izvaditi.
– A Goran (tako se zvao njen muž) o tome pojma nema? – upitah jedva suzbijajući smijeh.
– Ne prizna Kaća, nekako s olakšanjem.
Morao sam se nasmijati.
– Konju – siktala je plačnim glasom – ja ne znam kako da se vratim kući, a tebi je sve smiješno.
– Kaća – jedva sam govorio kroza smijeh – dođi da ti ga ja izvadim.
– Budalo – viknu ona i tresnu slušalicu.
Malo je trebalo da se počnem valjati od smijeha.
Ona, koja me toliko puta oštrim jezikom peckala da moja generacija (deset godina sam stariji od nje) veze nema sa životom, njoj to da se dogodi? Da mi je to netko ispričao, ne bih mu vjerovao, toliko mi je blesavo izgledalo.
Ovo sam morao proslaviti. Potražio sam »skriveno blago« i našao ga u kušari s prljavim rubljem. Uzeo sam bocu »Johnny Walkera«, pokupio sve ženske ilustrirane časopise, sjeo u naslonjač i počeo tragati da li je neka žena pitala uredništvo za sličnu stvar.
Nije prošlo ni deset minuta kad se oglasi zvono na ulazu.
Otvorih vrata.
– Samo se pokušaj nasmijati – reče namrgođena Kaća, gurnu me ramenom i, sitno koračajući kao gejša uđe u stan.
Zatvorih vrata i uđoh u dnevnu sobu, nasred koje je stisnutih nogu stajala šogorica.
– Nije ispao? – opet sam se morao nasmijati.
– Nije – plačnim glasom odgovori, a onda pređe u ofanzivu (to im je obiteljska osobina) – Prestani se ceriti. To se može svakome dogoditi.
– A kamo je pobjegao utjerivač prezervativa – upitah kad sam nekako došao do daha.
Ona baci torbicu na naslonjač, zbaci ogrtač i pruži mi ga.
– Upravo je svršio kad su nas prekinuli. Zamalo da nas uhvate – sva bijesna prosikće.
– Ostavio te u presudnom trenutku?
– Da, da, da – od trećeg »da« soba zazvoni.
– Taj i nije baš obdaren – nisam mogao odoljeti – kad mu je prezervativ spao.
– Prekini! – viknu ona. – Kao da je tvoj veći.
Opa, pomislih, mala se vraća u formu. To nije loš znak.
– Ne znam koliki je prema drugima – morao sam potpiriti vatru – ali nigdje nisam ostavio prezervativ za uspomenu.
– Hoćeš li mi pomoći ili me namjeravaš i dalje zezati – prekine me.
– Molim, svucite se – rekoh suzdržavajući smijeh.
Ona stisnutih nogu ode u kut i zavuče ruke ispod suknje.
– Okreni se – naredi kad je vidjela da je gledam.
Okrenuh se. Kad se vratim u prijašnji položaj, vidjeh da drži gaćice i hulahopke u ruci.
– Uzmi jednu od štipaljki – reče.
– Kakvih štipaljki? – tobože se začudih.
– Onih velikih, za fotografije.
– Ne – sjetih se izgovora – s njima ne možemo ništa. Krive su.
– Pa, kako ćemo? – upita.
– Imamo na raspolaganju dva načina – odgovorih. – Prvi, da ga vadim prstima i... drugi, da ga pokušam nataknuti na svoj.
– Prstima ćeš – huknu ona i pođe priljubljenih butina prema kauču.
– Maco – kliker mi je radio kako treba, premda mi to nije običaj kad mi se batina ukruti, kao sad – skini suknju.
– Zašto?
– Sadržaj prezervativa može se proliti i zamrljati suknju – poučih je.
Ona, i dalje ukrućeno, laganim kretnjama raskopča suknju koja pade na pod.
Svi su za moju ženu govorili da je ljepotica, ali sa svojom mlađom sestrom nije se mogla mjeriti. I kad se zaljubih u Kaćine bijele i dugačke noge, dobih opomenu:
– Operi ruke i donesi nekakav podmetač.
U kupaonici raskopčah patent-zatvarač i namjestih okamenjenog macana da stoji u zasjedi, između gaća i hlača. Uzeh ručnik i vratih se u sobu.
Raširio sam ručnik na kauču, a ona sjede na nj.
Uhvatih je za gležnjeve i polako joj podigoh noge. Sve sam radio polako, zagledan u njenu čupu ispod trbuha.
Onda je uhvatih ispod koljena i naredih:
– Raširi noge.
Ona me posluša.
Nagnuo sam se i zurio.
– Što buljiš – resko uzviknu – vadi ga.
To mi nije trebala reći. Koplje mi je samo ispalo i njihalo se puno žmaraca.
Okrenuh joj leđa i sjedoh uz nju.
Zavukoh ruku među njene noge i prstima joj rastvorih žbun. Unutrašnjost joj se presijavala od vlage.
Polako joj rastvorih usmine i počeh polako gurati srednjak u vrelu joj mačkicu. Imao sam sreću, valjda zbog toga što je dugo koračala ili stajala, uglavnom pod jagodicom prsta osjetih onaj tvrdi prsten na početku prezervativa. Pritisnuh ga i počeh lagano povlačiti napolje.
Dovukoh ga do izlaza i izvukoh.
– Jesi li ga izvadio? – upita.
– Još malo – slagah, podigoh se i prevrnuh među njene noge.
Prezervativ bacih na pod i uhvatih je za ramena.

— Ne — šapnu ona i poče me odgurivati rukama.
Nekoliko puta sam pokušao da joj ga ubacim ali, premda je bila otvorena, redovito bi skliznuo ispod nje.
— Sve ću reći Mili — prošaputa.
— Onda me pusti... pa ćeš joj moći više toga ispričati.
— Koristiš priliku — šapnula je gledajući me u oči.
— Bio bih lud, glup i blesav, kad ne bih iskoristio — odgovorih.
Da, nije me više tako žustro odgurivala.
Spustih ruku između nas, malo ga podigoh i on sklizn u gdje treba.
— Nećeš u mene? — upita trgnuvši se.
— Neću. Neću dolje — odgovorih i zagrlih je.
— Stoko — šapnu ona i zagrli me.
Uletih u nju do jaja i ona jeknu, iznenađena.
— Goran dolazi kući u deset — šapnu i pripi usta na moja.
Poslije nekoliko sati, kad smo se trljali ispod tuša, ona kroza smijeh reče:
— Tek se maloprije sve složilo.
— Što se složilo?
— Pa to, zašto se moja sestra udala za takvog kretena kao što si ti. Baka je bila u pravu.
Da, i meni se složilo. Sinulo mi je zašto njihova baka meni daje najveći kolač ili najbolji komad pečenja za vrijeme obiteljskih objeda.
Kad je otišla, bacio sam se u postelju i zaspao. Ali ni taj san nije bio duži od pola sata.
— Dane — po glasu sam odmah prepoznao sugovornicu: Marta, školska prijateljica, upravo razvedena — što radiš noćas? Čula sam da ti je žena u Budimpešti.
— Dođi do mene, pa ćemo se dogovoriti. Ali odmah.
— Ti si uvijek bio dobar prijatelj — nasmija se ona i doda: — Smjesta dolazim.
Nisam ni spustio slušalicu kako treba, telefon zazvoni.
— Dane — javljao mi se Mića, kolega s posla — ja sam u »Kavkazu« s dvije mačke. Ako je kod tebe slobodno, da dođemo?
I tako je počelo unedogled.
Kad je Mila došla, začudila se što joj se toliko radujem.
I otad, kad god sam u krizi, moram bar malo dotaći šogoricu da bi mi pošlo. I pali, što je najčudnije.●

Dane Milin, Beograd



KOBNA AFRODITA

Lijepo sam se uvaljao u pijesak nudističke plaže. Daleko od OOUR-a, ZUR-a i sličnih zajebancija. Nekakav dosadnjaković mlatio je praznu slamu po mojim ušima:

– Doista, poželjno je otići od žene i djece barem jednom godišnje. Nekoliko dana slobode i tucanja bogovskih mačkica nikome ne škodi, to samo poboljšava krvnu sliku braka.

Ha, otkrio mi je Ameriku! Priča same pizdarije! Kao da ja ne znam ništa o tucanju. Kao da ne bih rado išao na Olimpijadu jebača. A lova? Gdje mi je lova? Imam faks... Jebeš faks. Tko danas šljivi inženjere? Nisam mesar, nisam automehaničar, nisam kamiondžija ni poslovođa. Nemam auto, nemam stan, nemam vikendicu ni jahtu. Koja će me mačka ovako kilavog? Osim moje aždaje, djeteta, trinaest godina staža, jednoga posranog papira sa faksa i vjernog karoslava nemam ama baš ništa. Živi crkveni miš. Da bar imam fotelju! Subotom bih s klapom mogao ići u lov. Dnevnice bi curile, a sa tajnicom bi obnoć čerupao fazana. Razumije se da bi na to mjesto mogla doći samo preko mene golog. E goni ga u...! Sad bi mi dobro došla i moja aždaja, makar za jednokratno ispunjenje bračne obaveze.

Iznenada me u rebra pogodi raketa srednjeg dometa, to jest dosadnjakovićev lakat. Urliknuo je koliko je mogao tiše:

– Vidi! Gleda te. Kakva mačka za brzu potrošnju!

– Ma kakva mačka, kakva potrošnja. Odjebi! – rekoh bunovno.

Potom me u zatiljak pogodi interkontinentalna raketa.

– Pa nisi valjda peder! Vidi joj muf. Čista runska vuna.

Kome je na ovoj žezi stalo do potrošnje i mufova? Ipak otvorim četvrtinu oka i pogledam u smjeru susjedova kažiprsta. Auuu... kakva nimfa! Seksbombetina! Zaboravih radijaciju, dekintaciju, inflaciju i ostale realije.

»Hic Rhodus, hic salta« – sad ili nikad. Đipnuo sam kao klokan, usput nehotice nagazivši susjeda.

Jaooo... kakav stas! Kakvi sifoni! Kakav pulfer! Kakav gaz! AFRODITA! Zlatokosa božica. Bila je odjevena u Evin kupaći kostim. Duga kosa. Naočale sa srebrnim zmijskim okvirima nosila je u ruci. To je bilo sve što je božica imala na sebi. Pardon. Na Venerinu brijegu vijorilo se zlatno trsje, prikrivajući vrata Afroditina podruma u kojemu se čuva dvadesetogodišnji nektar. Dok se ljupko ljuljala šireći tisućugodišnji magnetizam svih zavodnica ovoga svijeta, dvije božanske polulopte skakale su poput bijesnih doga, prijeteći da će se otrgnuti s lanca i požderati me.

U jednom trenu ljepotica lagano pomaknu naočale i pogleda me preko njih. Posred mozga pogodi me plutonijska bomba. Sve mi pamet siđe u težište tijela. Učini mi se da mi je namignula. Koješta! Što će njoj ovakav zabezeknuti oženjeni šmokljan s lagano zaobljenim trbuhom? Pa ona takvih može imati na tone! Ipak, zov ratnika javio se u meni. Krenuh kao John Wayne iz najboljih dana. Uvukao sam trbuh sve do kralješnice i isprsio dlakava prsa. Putokaz mi je bila najljepša krma na svijetu. Ne bih je izgubio ni u najdebljoj magli. Vonj oznojena parfema i ulja za sunčanje razdirao mi je nosnice. Počeo sam kihati kao da me napala peludna groznica. Božica se iznenađeno okrenu, odmjeri moga mister Univerzuma i ohrabrujuće mi se nasmiješi. Mucajući na svim jezicima pokušah odrediti koordinate sporazumijevanja:

– Io te amo! Ich liebe dich! I love you!

Afrodita se šarmantno nasmiješi i zacvrkuće:

– Ne trudi se, frajeru. Pričaj naški. To ti valjda bolje ide.

Madre mia! Ovaj koktel Anite Ekberg, Marilyn Monroe, Brigitte Bardot i ostalih prsatih i guzatih diva je Jugićka! Još bolje. Sad bar imam priliku da pokažem svoje telektualne sposobnosti. Mic po mic i razveže mi se jezik. Prosuh silnu hrpu gluposti. Bacih biserje. Što čovjek sve ne čini da bi ženama dao ono što i same žele! Neandertalcima je zacijelo bilo lakše. Kresne ovakvu božicu toljagom po tamburi i za kosu je odvuče u pećinu. Kad se lutkica probudi, već je pet mjeseci u drugom stanju.

Okrenuh se oko sebe. Nigdje nikoga. More, sunce, borovi i nas dvoje, izgubljeni u svemiru. Savršeno mjesto da se i Robinzon Crusoe izgubi. U očima joj čitam pohotu. Cijela me unutrašnjost krvnički zaboli od želje. I dogodi se ono što se moralo dogoditi. Naturalna razmjena. Pao sam preko nje, ili ona preko mene. Grizao sam joj ušne školjke, trbuh, usnice, bradavice i vlažna bedra. Grizao sam sve što sam zubima taknuo. Upijao sam napetu kožu. Usisavao i isisavao život. Pio sam nektar božice ljubavi. Šapat se miješao s rikom.

Bez obzira na sve dogovore i obećanja, od moje božice sutradan ni traga ni glasa. Afrodita je propala u zemlju. Preorao sam sve plaže, okrenuo more, obalu i borove. Uzalud. Već sam počeo sumnjati da sam sve to samo sanjao. Dosadnog susjeda također nigdje. Koga da pitam za nju? S kim da reprogramiram sjećanje?

Tako sam ostatak godišnjeg odmora proveo u traženju. Čaša i ja tražili smo božicu moga života. Robinzon je ostao bez Petka. Nema Petka – nema metka. Kad je stanje teško, treba što više kafića i ćumeza. Svakom treba dopustiti da otvori birtiju. Ne volim dugo pješačiti od jedne do druge.

– Konobar! Još jedan dupli.

Koliko para, toliko muzike. Put pod noge i kući. Čeka me moj pomladak i moja najdraža kućna aždaja.

Čim otvorih vrata podstanarskog stana, zaboravih na more i avanturu. Avantura je avantura, ali obitelj je obitelj. Manji od makova zrna kradomice uđoh u kuhinju. Sve je pusto. Na stolu čestitka:

»S djetetom sam kod majke. Ni u bunilu me ne traži. U petak trinaestog rujna u deset sati vidimo se na sudu. Hoću razvod braka. Tvoja aždaja.«

Dišući na škrge poviknuh ptičjim urlikom:

– Što je njoj? Zar su joj vrane mozak popile? Malo se maknem od kuće, i to na njezin nagovor, pa odmah sranje. Pokazat ću ja njoj tko je muško, tko je gazda u kući. Zažalit će ona zbog toga. Čut će svoga boga.

U petak trinaestog, to sam joj i pokazao. Točnije rečeno, drugi su joj pokazali. Toga dana srušio se moj svijet. Krunski dokaz bile su fotografije o mojoj nevjeri. Fotosi su bili izvanredni. Bilo ih je dovoljno i za danski tvrdi pornić. Čak su i kolori bili divno pogođeni. Božica i ja. Superaktovi u svim fazama. Bez greške. Na tim umjetničkim nedjelima jedina greška bio sam ja.

Opet čaše, konobarice i birtije. Može i obrnutim redoslijedom.

– Barice! Dupli.

Važno je imati dobar razlog za piće. Što je ovo večeras? Svi piju. Zar su poludjeli? Tobože male plaće, a oni piju. Štrajkaju. Što se mene tiče, svi mogu štrajkati. Samo konobaricama to ne dopuštam. Sve štrajkačice bi stavio pred karu. Jebeš štrajkačice. Može i one sa sidom, ako su zgodne.

– Samo jednom se ŽIIIVIIII, sve je ostalo VAARKAAA... – lupih čašom o šank.

Ja nikada neću štrajkati. Moje radno mjesto je šank. Barica mi je šefica. Jebeš šefice, Štefice i ostale ice. Nanu mu! Ne mogu do svog radnog mjesta. Moram se laktovima probijati da bi mi dopustili da radim.

– Karačice! Još jedan dupli.

Zapravo, večeras je pravo vrijeme. Vani je toplo. Zacijelo je ostavila otvoren prozor. Kod stare ima dosta soba, vjerojatno sama spava. Mora i nju jednom zasvrbjeti. Pokazat ću joj mister Univerzuma. Mora pasti. Nije od kamena.

Sreća da je stan u prizemlju i da vani nema džukca. Ako je prozor zatvoren, lupit ću karoslavom o staklo. Neka vidi gazdu. Opet imam sreću, prozor je otvoren, čak je i svjetlo unutra. Čuje se nešto. Što je to? Je li to moguće? Nekakav orangutan rastvorio guzove moje aždaje i gudi odostraga. Začas sam se otrijeznio. Taj orangutan od dva metra što je ševio moju bivšu ženu bio je... dosadnjaković sa nudističke plaže! ●

Ljubiša Radonić, Zagreb

TIJELO KAO POKLON CIVILIZACIJE

U kasno proljeće 1946. na pacifičkim otocima Eniwetok i Bikini obavljeni su atomski pokusi. Svijet je na taj način čuo za egzotički otok a pariški kreator Reard njegovo je ime iskoristio za naziv kupaćeg kostima. Počela je gola era čovječanstva

Tekst Branka Trbović

Izronivši iz valovima zapjenjene vode Atlantskog oceana, mlada i lijepa djevojka je cijedeći kosu laganim koracima krenula prema toplini pješčane plaže. Vitko i preplanulo tijelo bilo je odjeveno samo u bijeli, dvodjelni kupaći kostim. Gipkim njišućim hodom, ljuljana nemirnim morem koje joj je dopiralo do oblih butina, ušla je u srednji plan objektiva filmske kamere. U kinodvorani većina muških gledalaca promeškoljila se u svojim stolicama i ispustila dubok, značajan uzdah. Ursula Andress, djevojka iz filma »Dr No«, jednog iz James Bond serijala, izlazeći iz vode, najavila je svoj ulazak u filmsku povijest. Bikini, koji je tada, na početku šezdesetih godina, prošetala pred očima mnogih ljubitelja filma, pridonio je da se izdvoji iz mase polupoznatih starleta pin-up modela, koje upravo bikini promovirao.

Kako se vremena mijenjaju! Ono što je na nju svratilo pažnju, danas bi, u najmanju ruku, izazvalo podsmijeh. Donji dio njenog kupaćeg kostima bio je veličine ženskih zimskih gaćica broj 120, a grudnjak kapaciteta omanjeg vojničkog padobrana. Nije samo dimenzija ono što je danas nakaradno na tom seksi bikiniju šezdesetih, već i njegov izgled koji je podražavao oblik pancir košulje. Bio je to pravi pancir-bikini. No, sve te činjenice o nezgrapnosti Ursulinog bikinija možemo zanemariti jer je on po moralnim kodeksima tog vremena uistinu bio erotski šokantan.



TRENUTAK ROĐENJA

Događaji na mjestu po kojemu je bikini dobio ime nisu nažalost najavljivali ništa vedro. Ali usprkos tome on je ipak razvedrio plaže. Na slici, prvi model iz 1946.

Još dvadesetih godina našeg stoljeća i same gole noge izazivale su užas na plažama dežurnih moralista, a kad su se prve dame ipak odlučile javno okupati, sumnjalo se u njihov moral. Jer, plivanje je bilo samo i isključivo za muškarce, a žene su mogle odjevene koračati po plićaku. Ispod haljina su nosile čvrste steznike s umecima. Tridesetih su se godina modeli kupaćih kostima malo promijenili.

Povećao se izrez na leđima, koji je dao naslutiti što sve žene nose ispod haljine. Ali ti su kostimi bili od vune i brzo su se smočili, a teško sušili.

PRVE SU PRIHVATILE GLUMICE

U kasno proljeće 1946. godine, francuski kreator Louis Reard ležeći poluodjeven u širokom krevetu svoje spavaće sobe, promatrao je svoju prijateljicu pri oblačenju. Obnaženo žensko tijelo odjeveno samo u grudnjak i gaćice, nesnosna vrućina koja je najavljivala pakleno ljeto i šum valova Sredozemnog mora poigrali su se s njegovim osjetilima, rodivši mu u glavi smjelu ideju. Pronašao je škare i iz jedne od ladica masivnog hrastovog ormara izvukao njen jednodjelni kupaći kostim i u nekoliko poteza ga podijelio na dvoje.

Te su godine oko pacifičkih otoka Eniwetok i Bikini vršeni pokusi s atomskom bombom. Kako je na taj način svijet putem štampe čuo za egzotični otok, Reard je želeći naglasiti bombastičnost svoje kreacije to ime upotrijebio kao naziv kupaćeg kostima.

U srpnju 1946. mlada osamnaestogodišnja striptizeta »Casina de Paris« Micheline Bernardin pronijela je pariškim kupalištem »Molitor« prvi bikini.

Žene su ga u potpunosti prihvatile, jer im je pružio novu mogućnost otkrivanja, a muškarcima otkrio novu draž kod žena, sakrivajući, još uvije, ono najprovokativnije. Iako su u Americi zagovornici morala metrom mjerili da li se vidi previše gole kože, a novine bile prepune napisa kao »nezamislivo je da pristojne žene obuku tako nešto«, ni »pristojne« žene nisu se mnogo osvrtale na te riječi. Od-

lučile su da je moralno ono što se njima svida. Među prvima koje su bikini prihvatile i uvrstile ga u svoju ljetnu garderobu, bile su, naravno, glumice. U Americi Marylin Monroe, Esther Williams, u Evropi Brigitte Bardot, Joan Collins, te bogata nasljednica Christine Onassis. Bio je to znak da je bikini ipak pobijedio. Čitave su generacije poduzimale kure za mršavljenje, kako bi skinule suvišne kilograme, jer je za nošenje dvodjelnog kostima vrlo važan stas.

Bikini je bio novost, bio je izazovan dio odjeće za plažu, bio je alarmantno opasan za muškarce nenavikle da im pred očima lelujaju gomile ženskih pupaka, ali više od svega bio je najava boljih, sretnijih postratnih vremena. Dva komadića tkanine koja su se do tada ubrajala u intimno rublje i nosila se samo ispod naslaga kombinea, haljina, majica i kaputa, svojim su javnim prikazivanjem nanijeli prvi ozbiljniji udarac kastriranom građanskom moralu, koji je dokrajčila Mary Quant uvođenjem mini-suknje u ženski modni inventar. Žena je pored svoje nagoviještene i dobrim dijelom iskazane duhovne emancipiranosti pokazala da je postala svjesna i svog tijela. Količina sek-



UPORNA TRANSFORMACIJA

Pojmovi su sazrijeli. Od 1946. do danas bikini je doživio više transformacija, ali i ostao jednako atraktivan

sipila, tog opakog ženskog zračenja, kojem se muškarci tako rado izlažu, a koji je bikini emitirao, nadvladala je sve žestoke puritanske prosvjede i progone. Izmišljotina Louisa Rearda iz godine u godinu bivala je sve elegantnija, funkcionalnija, podatnija, erotičnija i – manja.

TKANINA U PUKOTINAMA

Kako je izjavio Quentin Crisp, najpoznatiji homoseksualac uz Oscara Wildea i u nekim svojim teorijama o umjetnosti i životu preteča Andyja Warhola, moda je način da izbjegnete odluku tko ste, moda je nešto iza čega skrivate svoj izgled. Na sreću ili na žalost, moda se mijenja iz sezone u sezonu. Time njezini kreatori, reprezenti ogromnog sistema modne industrije, neprestano smišljajući nešto »novo« ostvaruju ogromne prihode. Bikini se, istina, kao modni detalj održao još od davne 1946. godine, ali je izgubio svoj prvobitni revolucionarni značaj i to zato što je s vremenom nestao prvobitni efekt šoka, te je jačanjem ženine samosvijesti postao masovno prihvaćen. Tokom vremena bikini je u izgledu pretrpio različite varijante. Godine 1961., na primjer, modna je ludost bila obući bikini izrađen od aluminija, 1966. smjelije djevojke nosile su bikinije izrađene od kose, inspirirane svakodnevnom odjećom žena Tahitija, 1975. gornji dio tog kupaćeg kostima bile su metalne, stilizirane lavlje glave s alkom u ustima, 1980. izrađen je i najskuplji bikini sa zdjelicama od srebra, a jednu vrstu najnovijeg modela teško biste mogli razlikovati od donjeg rublja i to, zamislite, muškog.

Kupaći kostimi su sve više i više otkrivali, smioni visoko izrezani prorezi na bokovima stvaraju dojam dugih nogu koje počinju već u struku, da bi se na kraju i onako maleni komadići tkanine pretvorili u nekoliko traka uraslih u pukotinu koja dijeli lijevu od desne polovice stražnjice i prebačenih preko vrškova bradavica. Bikini se pretvorio u tangu. Tanga se pretvorila u toples, oskudan kupaći kostim bez gornjeg dijela. Da se otišlo još samo jedan korak dalje, pod kupaćim bismo kostimom mogli podrazumijevati i zaručnički prsten na ruci.















NA TIJELIMA ZVIJEZDA

Najpoznatije glumice najviše su doprinjele pobjedi bikinija: Esther Williams, Marilyn Monroe, Elke Sommer, Raquel Welch, princeza Stephanie

POVRATAK TIJELU

Samo svijet oslobođen tabua mogao se tako smjelo vratiti tijelu. Bikini (u varijanti monokinija) je danas odjeća za mlade i lijepe, starije i sve druge, bez obzira jesu li ljepotani ili nisu



Bikini je ipak zadržao neke bitne komparativne prednosti pred smionijim modelima. Jednostavno i tanga i toples za nošenje zahtijevaju savršenu fizičku konstituciju, naravno u slučaju da dotična žena iole drži do sebe.

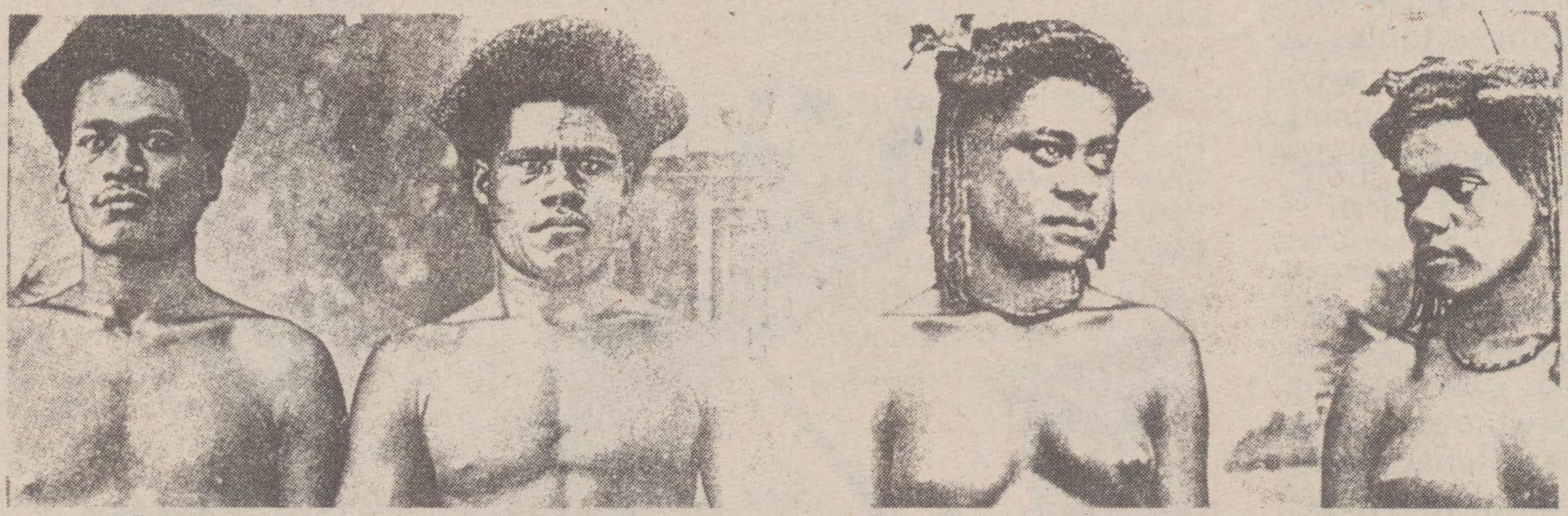
Poslužimo se, u ovom trenutku, još jednim mišljenjem Quentina Crispa: »Stil je način da odlučite tko ste i da to provodite.« Žena predebela, celulitne stražnjice i opuštenih grudiju, u najmanju ruku, nema stila, a najvjerojatnije ima ozbiljnih problema s kriterijem. Da se bikiniju neće tako lako doći glave, pokazala je i prošla ljetna sezona, kada je on, usprkos nekim predviđanjima, ostao dominantan modni detalj, a čak se i na velika vrata dočekao povratak jednodjelnog kupaćeg kostima, koji postaje predmet najnovije visoke mode.

Nije li ipak Louis Reard imao pravo kada je povodom odbacivanja gornjeg dijela bikinija digao glas i rekao: – Žena je kao poklon koji treba odmotati i vidjeti što je unutra. Bikini je dovoljno zagonetan i dovoljno eksplicitan da može rasplamsati maštu i ostaviti mogućnost slatke neizvjesnosti prilikom odmatanja. Za ovu priliku možemo parafrazirati poslovicu o zabranjenom voću. U ovom, bikini, slučaju, najslađe je ono voće koje nije potpuno otkriveno, pa makar ga skrivale samo 4 minijaturne krpice.●

OKRUTNE ŠALE PRIRODE

DVOJE U JEDNOM TIJELU

Tko su transeksualci? U najkraćem to su ljudi u krizi zbog svog seksualnog identiteta, zapravo osobe pogreškom prirode rođene kao suprotan spol od onoga čije psihičke i hormonalne karakteristike nose u svom tijelu



NEVJEROJATNO PRETVARANJE

Lijevo su dva pripadnika plemena Mesakin u dobi od 15 godina, a desno također oni u dobi od 17 godina, poslije kure mješavinama trava i posebnog režima ishrane. Tu su pretvorbu promatrali i liječnici Svjetske zdravstvene organizacije!

U srcu Afrike, u Nigeriji, živi i danas pleme Mesakin. Kao i mnoga druga afrička plemena rodovske zajednice, i ono je poznato po svojim izvornim narodnim običajima, svojevrsnoj primitivnoj umjetnosti i obredima čije se porijeklo gubi u tami prošlih stoljeća. No, za razliku od drugih, Mesakini, koji danas žive u cilindričnim kolibama od blata i pruća, poznati su i po jednoj osebujnosti: transeksualcima!

Svake tri godine, najstarije predstavnice plemena Mesakin biraju po jedno dijete, koje će pod nadzorom vračeva, sve do svoje petnaeste godine biti podvrgnuto posebnom režimu ishrane i svakodnevnom ispijanju posebnih mješavina trava. Koliko je taj postupak opasan, govori podatak da četvero od petero izabrane djece umire već tokom prva četiri mjeseca tog režima. Ukoliko izabrano dijete preživi, ono će u svojoj petnaestoj godini imati grudi poput djevojčice, djevojačku psihu i kosu, ali će imati i penis, koji će kod nekih moći postići čak i erekciju!

Ovo je zasad jedino pleme na cijelom svijetu koje svjesno mijenja spol odabrane djece, što u kasnijim godinama postaju mesakinski plemenske vode. Ta transeksualna djeca po plemenskim običajima ne smiju imati potomaka, a na položajima ih mogu naslijediti jedino isto tako oblikovani članovi plemena. Ukoliko se netko ogriješi o brojne plemenske tabue, Mesakini će ga protjerati. Zahvaljujući upravo tome, pet transeksualaca predstavnika tog plemena živi danas u Parizu, a najpoznatiji od njih je Ronda, koja radi kao dobro znani model!

TKO SU TRANSEKSUALCI?

Tko su zapravo transeksualci? Odgovor na to pitanje nije lako dati. Ipak, u najkraćem, to su ljudi koji su u krizi zbog svog seksualnog identiteta (najvjerojatnije zbog hormonalne neravnoteže u tijelu) greškom prirode rođeni kao suprotan spol od onog čije psihičke i hormonalne predispozicije nose u svom tijelu. Najčešće, se rađaju kao muškarci da bi kasnije promijenili svoj spol u ženski, iako ima i obratnih slučajeva, ali znatno manje. Zašto? Znanost ne zna odgovor.

Transeksualce valja razlikovati od travestita, ljudi koji uživaju u oblačenju odjeće suprotnog spola i ne pomišljajući na promjene spola. Transeksulaci, naime, teže k promjeni spola, kako bi konačno postali ono što zapravo osjećaju u sebi da jesu. Transeksualci nikako nisu osobe sa seksualnom devijacijom, a u pravilu vrlo su nesretni. Homoseksualci ih mrze jer su živa karikatura onog što ostali svijet zamišlja o homoseksualcima, a heteroseksualci misle za njih da su homoseksulaci i bježe od njih.

Dok znanstvenici diljem svijeta već godinama traže pravi uzrok transeksualizma, valja kazati da se on najčešće javlja u petoj godini života. Zamislite šok nekog petogodišnjeg dječaka kojeg svi smatraju dječakom, a koji otkriva da je zapravo djevojčica, jer misli i osjeća poput djevojčice! Što mu preostaje nego da mrzi tijelo koje mu je strano i da mrzi spol koji nije njegov? I stoga je, razumljivo, spreman na sve samo da konačno postane ono što i jeste. To će postići onim što je još do pred petnaestak godina bilo nezamislivo: hormonskim terapijama i potom operacijom.

I jedno i drugo je skupo. U SAD takve operacije, koje se službeno vrše u klinici »John Hopkins« u Marylandu, klinici »Trinidad« u Coloradu i klinici Stantfordskog sveučilišta – stoje nekoliko desetaka tisuća dolara, u Engleskoj cijena im je između 1500 i 2000 funti, a najskuplje je u Švicarskoj, gdje se pozamašnim iznosom u privatnim klinikama plaća i poslovična švicarska diskrecija.

NITKO TOČNO NE ZNA

Koliko ima transeksualaca u svijetu? To nitko točno ne zna. Ipak, procjene govore da ih je oko 3000 u Italiji, oko 50 tisuća u SAD, dvostruko više u Južnoj Americi. Ispitivanja u SAD pokazala su da se mnogi transeksualci nalaze među homoseksualcima i da je to ispušni ventil za seksulani život ovih nesretnika s kojima se priroda poigrala.

Francuska liječnica Sylviane Dullak – koja je prije šest godina bila muškarac i otac četvero djece, a danas je žena! U svojoj iskreno napisnoj knjizi »Postat ću ona« piše:

»Nas transeksualce često se trpa u isti koš sa homoseksualcima i travestitima

strijskih skijašica! Erika, pardon Erik, ušla je u povijest medicine i proučavanja transeksualaca i kao jedina žena koja je poslije pretvorbe u muškarca postala čak i – otac!

Sve je započelo zapravo 1967. godine, prilikom priprema austrijske skijaške reprezentacije za Zimsku olimpijadu u Grennobleu. Kada je zajedno s ostalim članicama reprezentacije bila podvrgnuta hormonskim testovima, ustanovljeno je da Erika u sebi ima isuviše muških hormona. Zbog toga joj nije ni dopušten nastup na Olimpijadi.

ŽENA POSTAJE OTAC

U Innsbrucku, nakon dugog testiranja, profesor Hans Marberger je ustanovio da je Erika Schinegger zapravo transeksualac, odnosno da joj je spol pogrešan. Nakon hormonskih kure, u siječnju 1968. godine Erika se podvrgnula trima operacijama za redom, poslije kojih je postala Erik. I dobila penis, kojim je, zahvaljujući postojećim sjemenovodima muškarca, mogla biti i otac.

Zimi 1973. godine, nakon brojnih avantura, Erik je upoznao mladu Renatu Naubacher. Nakon vjenčanja, dobili su i dijete, i ta je slika obišla svijet. Sve strepnje hoće li dijete biti normalno otpale su ,nakon prvih pregleda, i danas Erik pomalo zaboravljen od javnosti živi u Austriji, kao vlasnik hotela na jednom od brojnih skijališta. Godine koje su protekle bacile su u zaborav famoznu operaciju i još famoznije očinstvo i o toj senzaciji jedino govore još liječnici.

Naravno, ovako sretni završeci samo su iznimka. Mnogo češće, uz transeksualce su vezane prave drame koje nerijetko dovode do samoubojstva ili autokastracije. Stoga se o transeksualcima češće govori u »crnim kronikama« svjetskih listova, negoli u onim namijenjenim populariziranju medicine, iako bi trebalo biti obrnuto.

Jedno je sigurno: operacijom promjene spola ne rješava se problem transeksualizma, operacija je samo kruna preobrazbe koja započinje posjetom psihologu i koja je uvjetovana pogreškom prirode. Operacija dolazi u obzir samo onda kad je psihoterapijom riješen psihički sukob unutar ličnosti i kad su hormonalne kure već učinile svoje.

I BILJE POMAŽE

Ima li transeksualaca i u našoj zemlji? Sigurno je da ih ima. Koliko? To zacijelo nitko točno ne zna. Liječnička etika priječi da se saznaju pobliži podaci, no u nekim švicarskim klinikama koje se bave promjenom spola autoritativno izjavljuju da su za pacijente imali neke ljude iz naše zemlje.

To je sve što se kao podatak može dobiti.

Isto tako, ne govore se detalji ni o nekim biljnim mješavinama koje, navodno, mogu u sprezi s hormonskim kurama pomoći pri pretvorbi jednog spola u drugi, ali se šuška o nekim terapeutima u Svicarskoj koji se bave tom djelatnošću i to, kako kažu, s velikim uspjehom.

Zapravo, riječ je o toliko delikatnom problemu da svako detaljnije otkrivanje pojedinošti neminovno odvodi u senzacionalizam. Problem transeksualaca je mnogo ozbiljniji i on to ne zaslužuje, pa stoga o tim detaljima na ovom mjestu nema ni riječi.

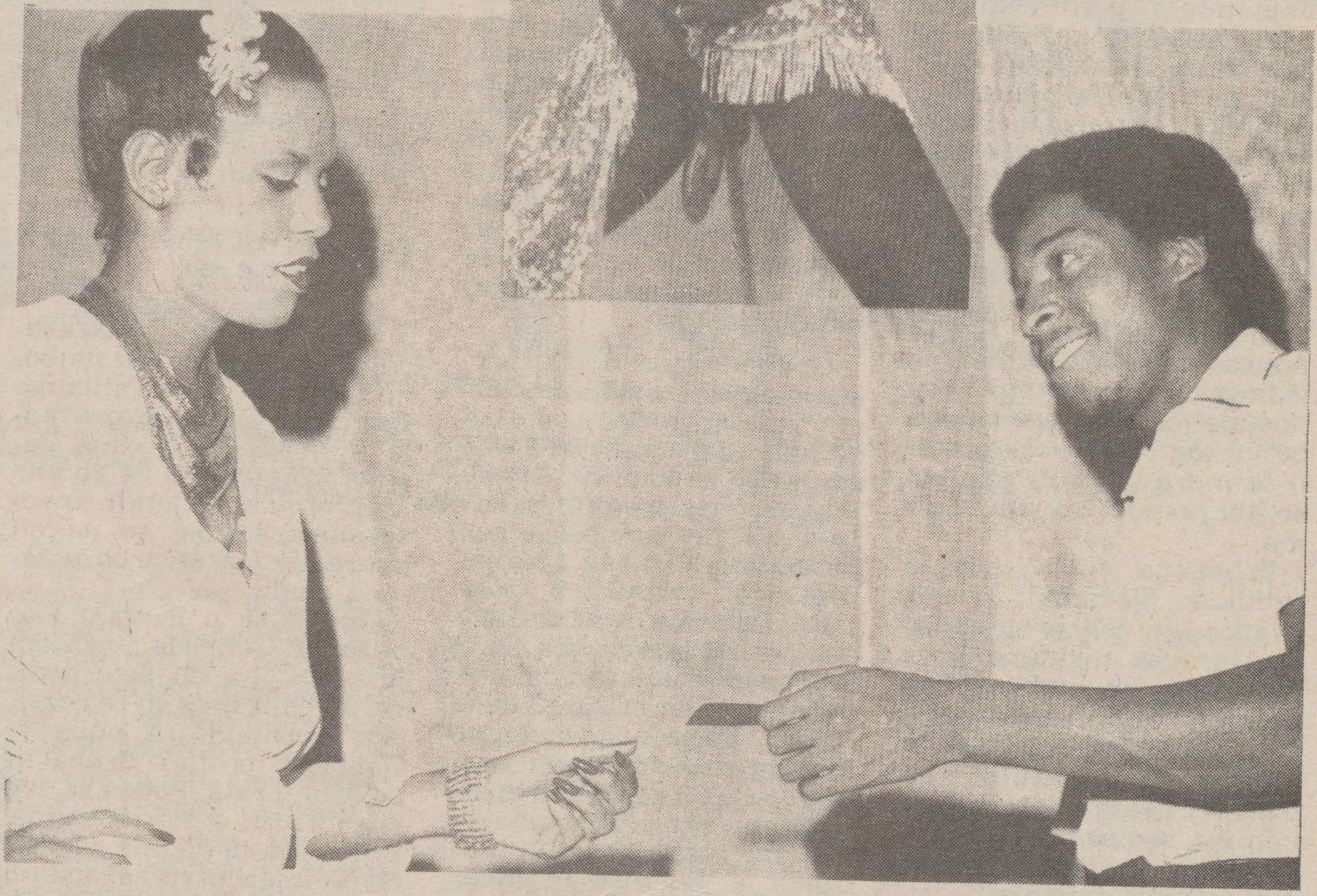
Tek proučavanjem problema transeksualaca i pretvorbom spola u spol, znanstvenici danas mnogo dublje prodiru u zagonetku zvanu čovjek. Zahvaljujući upravo transeksualcima, medicina i biologija su stekli danas mnogo veća saznanja o psihi i podsvijesti, te genetici ljudskog roda.

A transeksualci, oni nisu ni poročni ljudi, ni perverzni, već ljudi kod kojih je priroda nevjerojatno pogriješila.●

ZAMAMNA RONDA

Pripadnica plemena Mesakin koja danas živi u Parizu i radi kao model. Smatraju je jednom od najljepših žena na svijetu, a ona je ustvari transeksualac, kako je to vidljivo na manjoj slici!







NAJPOZNATIJI NA SVIJETU

Erik Schinegger, nekadašnja Erika i jedna od najboljih skijašica svijeta. Pretvorena je iz žene u muškarca, a zahvaljujući reproduktivnim organima koji su od ranije postojali u njegovom, onda ženskom tijelu, postala je čak i otac. Na slici s kćerkom Claire

VATRENA PRIČA

Jadranka se udala vrlo mlada i u početku braka jutra je često dočekivala u ljubavnim igrama s mužem. Zatim je sve zamrlo da bi se njene strasti probudile u seksualnim doživljajima u četvoro i na kraju na sasvim drugom kolosijeku

Tekst Boris Kronast



Ako je za sreću potrebno malo, onda je moja sugovornica sretna žena. No da osobno od života očekujem ipak više nego što to čini ona i to je posve jasno. Počinjem ovu priču pomalo razglabajući o sreći zbunjen životnim putem koji je ta žena sasvim svjesno odabrala. Dugo se kolebala treba li progovoriti, zapravo ispričati svoju priču. Znao sam je doduše u grubim crtama, no bez njena pristanka, naravno, nisam mogao a ni želio napisati ni slova. Dopisivali smo se, vodili duge telefonske razgovore. Kolebanje je bilo razumljivo, ali nisam odustajao. Želio sam dokučiti pravi razlog, jer premda sam priču znao bilo je u njoj nešto što je nedostajalo. Jedna karika. Osjećao sam da ću je naći.

Dočekala me na kolodvoru grada u kojem živi. Prljava, siva zgrada, nekoliko užurbanih putnika, pas koji je drijemao na proljetnom suncu i kao kontrast svježe zelenilo tek nikla proljeća. Rano je poslije podne. Gladan sam i umoran od duga drmusanja u vlaku. Gledaj je, vitka tridesetogodišnjakinja, plavuša, njegovane ruke, svježe lakirani nokti. Lice bez šminke, dugačke trepavice.

– Ja sam Jadranka – pruža mi ruku. Malu, pomalo znojnu. – Idemo – nastavlja brzo.

Kažem joj da bih se prvo trebao smjestiti u hotel, nešto pojesti, a onda sve ostalo.

– Ima samo jedan, a i taj nije bog zna što. No morat ćete se s njim zadovoljiti – nasmiješi se i ubrza korak.

Cijelo je vrijeme bila sa mnom. Šutjela je, držala se pomalo rezervirano. Bojao sam se da se na kraju ipak predomislila. Kasnije sjedeći u prilično urednom i udobnom restoranu, nakon čašice crna vina postala je razgovorljiva. Napetost je polako popuštala.

– Koju ćete mi priču sada ispričati?

– Ne ovdje i ne sad – prekinula me u pola rečenice. – Idemo k meni. Tamo ćemo biti mirni, a priča i nije tako kratka.

Uzimam taksi. Šutjela je za vrijeme vožnje, rekavši samo adresu vozaču. Nakon dvadesetak minuta kola se zaustavljaju pred nevelikom kućom na periferiji. Vrt, cvijeće, mali povrtnjak.

POČETAK S ALBUMOM

Ukusno namještena dnevna soba, televizor u boji, gobleni, udoban trosjed, fotelje, niski stolić. Nudi piće, no ja se odlučujem za kavu. Vani polako pada večer. Toplo je. Kavu je poslužila u velikim šalicama.

– Želite li vidjeti nešto?

Znatiželjno potvrđujem. Ispod stolića izvlači album sa slikama. Listam ga. Vjenčanje, svatovi, godišnji odmor, trudnoća, dijete, izleti, isječci iz jednog života.

– Udala sam se mlada – počinje – ni devetnaest punih godina nisam imala. Ivica je bio od mene stariji šest godina. I prvi muškarac. Lijepo smo se slagali, brak je bio u redu. Oboje smo radili, došlo je dijete. A onda nakon sedam godina naš brak je ušao u krizu. Sve je postalo monotono, dani su prolazili. Kretali smo se u istom krugu ljudi, ista tri kina, sve je postalo dosadno, praznina se uvukla u naš život. Ivica mi je bio prvi i do tada jedini muškarac u životu. I tu je bila greška. Znali su proći tjedni a da mi se nije približio. A katkad u početku braka znalo se dogoditi da i zoru dočekamo budni u ljubavnim igrama.

Slušao sam je pažljivo kako polako otkriva život. Nije u njenu glasu bilo ničega, strasti, života, bilo kakvih osjećaja. Samo hladna priča, go-

tovo medicinski precizna. A tada, kao u nekakvoj priči, obrat. Ustala je i oči joj odjednom promijeniše boju.

– Sumnjala sam da ima ljubavnicu. Jedne večeri dok smo sjedili pred televizorom odlučila sam ga otvoreno pitati. Što to nije dobro; što se s nama događa? Isprva nije želio razgovarati, ali bila sam uporna. Počela sam od nas, ako hoćete od sebe. Tražila sam svoju grešku. Zašto više ne želi voditi ljubav, zašto mi odjednom život postaje teret? I taj je razgovor, barem se meni tada tako činilo pomogao. Počeli smo prije svega razgovarati. Dugo u noć je trajao taj razgovor. I završili smo naravno u krevetu. Te sam noći prvi puta napravila nešto što mi se inače čak i gadilo. Dovela sam ga do orgazma, pustivši ga da mi svrši u ustima. Bio je iznenađen tim postupkom, jer kad god bi mi to predložio ja sam ga odbijala. Te mi je noći priznao da nije nikada imao ljubavnicu, ali da ga ta misao u najmanju ruku i te kako privlači. Danima mi to nije izlazilo iz glave. Što osjeća prevarena žena? Kako bih reagirala, bi li se rastala od njega zbog ljubavnice? A tada jedne noći dok smo vodili ljubav rekla sam mu da može imati ljubavnicu ako to želi, no pod uvjetom da to i ja znam.

Nasmijala se kod tih riječi i ponovno sjela, prekrstivši duge, lijepo oblikovane noge.

SUSRET U ČETVORO

– Ipak otkud vam takva ideja – zapitao sam je – jer u krajnjoj liniji takva veza je prigušena opasnost za brak?

– Tada to ni meni nije bilo posve jasno – nastavila je – ali djelovala je uzbuđujuće.

– Niste li ipak potajno priželjkivali i ljubavnika?

– Bila je to u početku zbrka iz koje je teško bilo izaći – rekla je otpijajući gutljaj hladne kave i za trenutak ušutjela. – Nismo više o tome govorili sve dok Ivica jednog dana nije donio kući nekakve novine, više se i ne sjećam koje. Pokazao mi je dio u kojem su bili nekakvi oglasi. Kad sam ih počela čitati shvatila sam o čemu se radi. Bili su to oglasi za razmjenu partnera, grupni seks. »Ne misliš to valjda ozbiljno?« zapitala sam ga. »Upoznaš ljude preko novina, popričaš s njima pa hop – u krevet.« Počeo me uvjeravati kako to nije nemoralno, pa to ljudi već odavno primjenjuju. Odlučila sam se, nakon nekoliko dana razmišljanja. Taj prvi susret nije bio nešto naročito. Ona mi se svidjela, on već manje. Nakon večere, sjedjeli smo i razgovarali. I njima je bilo prvi puta kao i nama. Netko je trebao početi. Osjećala sam se prilično glupo i već htjela odustati, kad sam primijetila da je ona dobrano obnažila noge i kako moj Ivica pilji u njih. Sjedjeli su jedno pokraj drugog, tako da ju je on počeo milovati. Znatiželja je nadvladala i ja sam ih mirno promatrala. Razodijevali su se uzajamno. I dok su njih dvoje već bili dobrano zabavljeni igrom, on je i dalje sjedio i gledao ih. Baš kao i ja. Odlučih preuzeti inicijativu. Trudila sam se, no, uzalud, njemu se jednostavno nije mogao dići. Kad sam opet pogledala prema Ivici i našoj gošći, ona je jahala na njemu. Vidjela sam njegov ud kako ulazi i izlazi iz njena tijela. Prišla sam im i počela joj milovati grudi. Pružila mi je usne na poljubac i ja sam je poljubila. U početku polako, ispitivački, no kad mi je gurnula jezik u usta, uzvratila sam joj punom mjerom. Milovala sam je, a ona tada prekine poljubac i počne mi glavu gurati prema dolje. Prelazila sam joj usnama po tijelu, no ona je i dalje gurala glavu sve dok mi se usne nisu našle na njezinim kovrdžama. Željela je da je ljubim, dok je Ivica bio u njoj. Pokušala sam ljubeći ih oboje. I moram priznati da mi se ženski okus svidio. Više nego kad sam njemu radila felacio. Svršili su oboje vrlo burno. To je bilo prvo iskustvo, no ja sam ostala nezadovoljena.

CRNKA PREKRASNIH OČIJU

– S obzirom na prvo iskustvo sasvim ste se lijepo snašli – pokušao sam se našaliti.

– Nakon toga smo nastavili, isprobavali razne kombinacije – nastavila je ne obraćajući pažnju na moju upadicu. – I ne mogu reći da mi se nije svidjelo. Čak moram priznati da mi je katkad bilo vrlo uzbudljivo promatrati Ivicu s drugom ženom. No tada nisam znala da me zapravo uzbuđuje prizor ženskog tijela u ljubavnoj ekstazi. Stoga sam mu predložila da mi damo oglas i potražimo samo ženu ili djevojku kao partnericu. Dobili smo desetak odgovora i odlučili se sastati s jednom dvadesetdvogodišnjom djevojkom. Te sam noći prvi put doživjela seks i ljubav onakvu kakvu sam je sve godine braka podsvjesno priželjkivala.

Ona, Dijana, bila je crnka, prekrasnih zelenih očiju, krupnih grudi, uska struka, divnih oblih punih bedara. Došla je k nama ujutro, i ja sam je dočekala kod kuće. Ivica je bio na posiu. Za čas smo uspostavile kontakt, i veselo razgovarajući i šaleći se priređivale ručak. Dijana je osoba koja vas na prvi pogled osvaja i zato sam je zavoljela. Širi oko sebe tako zaraznu vedrinu da ne možete ni trenutak ostati ozbiljni, jednostavno, život vam se odjednom čini ljepšim, punim, sadržajnijim. Dok smo pile kavu i konjak u maloj pauzi pripremanja objeda, jednostavno me u jednom trenutku zgrabila i poljubila. Uzvratila sam joj i završile smo u spavaćoj sobi na našem velikom bračnom krevetu. Sve mi je bilo tako prirodno, lijepo, užitak mi je strujao žilama. Svlačile smo jedna drugu, milovale se i dodirivale, gledale, ljubile po cijelom tijelu. Bila sam izluđena od strasti. Dijana se bacila na mene, raširila mi noge i prosto zalijepila svoj jezik na moju uspaljenu picu. Pri tome me držala za guzove. Činilo mi se da će mi bradavice na grudima prsnuti od uzbuđenja. Nije mi međutim dozvolila brzo svršavanje, a ja sam osjećala strašnu pohotu opijanja njenog strasnog tijela. Ruke su nam poput pipaka istraživale, zavlačile se posvuda. Htjela sam zajednički svršetak. Brijala je mačkicu, ni jedne dlačice nije imala, ponudila mi je svoju ženskost i ja je dodirnuh jezikom, ispočetka polako i nježno, a onda sve snažnije i mahnitije. I ona je isto tako jezikom obrađivala moju micu. Svršile smo zajedno, a val zadovoljstva koji sam osjetila nadjačao je sve ono što sam dotad u svojem ljubavnom životu doživjela.

I sada dok je opisivala svoje prvo lezbijsko iskustvo Jadranka se uzbudila. Bradavice su joj se ukrutile napinjući tanku svilenu bluzu, ispod koje nije imala ništa.

– Kad smo došle k sebi – nastavila je dišući nešto dublje dok joj se licem razlilo lagano crvenilo – nastavile smo naš posao u kuhinji. Jedino sam morala baciti i lonac i krumpire što su se kuhali, jer je voda zakipjela i sve skupa je temeljito zagorjelo. Smijući se tome, dogovorile smo se da Ivica kad se vrati priredimo pravu predstavu. Pristala je s veseljem, rekavši mi da podjednako voli i žene i muškarce.

POSVE NOVO ISKUSTVO

Poslije užitka koje mi je pružila, mogla sam je shvatiti. Kad je Ivica došao, ručali smo, popili čašicu vina, a zatim smo nas dvije otišle u sobu i njemu rekle da se pojavi tek za pola sata. Čim smo se našle u sobi pale smo jedna drugoj u



zagrljaj. Igrale smo se istražujući jedna drugoj tijelo, milovala sam joj obrijanu picu koja me strašno privlačila, sisala joj bujne dojke, jednostavno ludovale na krevetu. U toj igri nismo ni čule kad su se vrata otvorila i kad je ušao Ivica. Bio je gol, a ud mu je stajao kao koplje. Došao je do kreveta, i dok me Dijana svojim jezikom slala u ponore slasti, klečeći među mojim raširenim nogama, on joj bez riječi zavuče svoj ud. Miješala je ne želeći mu uskratiti zadovoljstvo, ali vodeći brigu i o meni.

Poželjela sam vidjeti ga kako ulazi u nju i izmakavši se prišla mu iza leđa i počela milovati po lopaticama. Dijana više nije mogla izdržati i počela je svršavati. Umirio se u njoj i kad je klonula krenuo je prema meni.

ležeći na leđima, i ubrzo i sama stigla na vrhunac planine. On međutim još nije bio tamo. Pogledale smo se i istodobno mu prišle dok je ležao na leđima i odmarao se. Ja sam ga uzela u usta, a ona me ljubila po licu.

Zatim smo ga naizmjence ljubeći i sišući dovele do vrhunca.

— Priča je svakako vrlo vatrena — opet sam je prekinuo — vjerujem i istinita. Ali me zanima da li ste spavajući s njom prvi puta, bez muža, imali osjećaj kako ga varate?

— Ne, bilo je to jedno posve novo iskustvo — odgovorila je — i ja to nisam doživjela kao prijevaru. Prije bih rekla da je to bila, koliko god vama čudno zvučalo, ljubav na prvi pogled. Ivica nije tada ništa primijetio, za njega je to jednostavno bila porcija dobrog seksa u kojoj je uživao, a čiji sam inicijator bila ja. U meni se nakon ta dva dana, jer ona je kod nas ostala dva dana i dvije noći, nešto slomilo. Shvatila sam da sam od prikrivene postala aktivna lezbijka. Ne stidim se o tome danas govoriti. Bilo je to razdoblje mojeg života kad sam morala sama sa sobom raščistiti neke stvari. Ipak tu je bio brak, dijete, posao, prijatelji i sve ostalo, ali i ljubav koju sam osjećala prema Dijani. I svakim je danom ona postajala sve veća, snažnija i jača, a ja sam se prema Ivici hladila. Postao mi je odjednom tuđ i stran, čak tako da nisam podnosila njegovu prisutnost u kući. Počele su svakodnevne svađe, jednom me čak istukao. S Dijanom sam se dopisivala, to su vrlo vatrena pisma, koja ljubomorno čuvam. Uglavnom, nakon šest mjeseci, rastali smo se. On je uzeo dijete, odselio se od mene, otišao u drugi grad, gdje mu žive roditelji. To je bio šok, jer sam vjerovala da će dijete ostati sa mnom. Nije. No možda je tako bolje. Jer Dijana i ja smo sada slobodne, možemo raditi što hoćemo. Doduše ne živimo zajedno, ona je iz jednog grada na moru, ali planiramo otići u neki veliki grad, možda čak u inozemstvo i tamo živjeti. U svijetu se čovjek može izgubiti, nitko ne obraća pažnju na tebe i naš život može biti lijep. Ja sam u svakom slučaju svjesna svojeg odabira. To je put s kojeg se neću vraćati.

I druga kutija cigareta gotovo je već prazna. Negdje u gradu sat izbija sitne ure. Jadranka je zašutjela. Pokušavam je shvatiti, ali ne mogu. Ljubav i sreća. Što je to? Vrijeme je odlaska. U oronuli hotel, a ujutro na vlak i natrag u Zagreb. Taksija nema, morat ću pješice. Noć je ugodna, proljetna. Iza mene u malom vrtu ostaje kućica u ulici, i Jadranka u jednom gradu. ●

GOLIŠAVA PROŠLOST

SULTANIJA OLIVERA

Svako vrijeme, svaka epoha nosi svoje osobitosti, način života, moral, shvaćanje, plete najrazličitije sudbine. Jednu zanimljivu sudbinu čuvaju priče i legende od onih vremena kad su Turci osvojili naše krajeve i učvrstili se na tom prostoru. To je priča o Oliveri, ženi iz naših krajeva koja je postala sultanija i ostala zabilježena po svom raspusnom životu

Tekst Dražen Jakčin

Zvala se Olivera. Bila je najmlađa kćerka carice Milice i cara Lazara, onog što je sa cvijetom srpskog plemstva 1389. godine bio sasječen na Kosovu polju. Bila je gotovo djevojčica, i upravo se zato lako uklopila u novi ambijent. Zlatnožuta kosa spuštala joj se na ramena, a oči su joj sijale poput zvijezde. Tijelo joj je tek propupalo ženstvenošću, ali se već moglo naslutiti da će biti krasotica.

On se zvao Bajazid, a nazivali su ga i Jildirim-Munjeviti. Imao je 29 godina i već je imao dvije žene: jednu Turkinju i jednu Grkinju. Bio je sin onog Murata što je od noža srpskog junaka Miloša Obilića poginuo na Kosovu. Bio je i brat Jakuba, kojeg je mučki dao zadaviti svilenom omčom kako bi se kao mladić dočepao osmanlijskog prijestolja.

Bilo je to u Aledžahisaru, poznatom danas kao Kruševac. Olivera je plakala, dok se Bajazid ironično smješkao. Vodili su je osmanlijskom sultanu kao dio ratnog danka za njegov harem, a pored nje u osmanlijsku vojsku moralo je još stupiti 20 tisuća srpskih vojnika kao stalna pripomoć.

Dok su Oliveru uvodili u džamiju, Bajazid ju je netremice promatrao. Zaslijepljen njezinom ljepotom, naredio je da joj se lice odmah zastre svilenom koprenom, kako ga više nitko od muškaraca, osim njega, ne bi gledao. Nisu joj pred Bajazidovim očima zderali s tijela halje i sultanu pokazali tijelo nove haremske ljepotice, jer je to sam Bajazid zabranio. Već prilikom prvog susreta, strašni se ratnik u nju zaljubio.

I nije prošla ni godina dana, a Olivera je postala ne samo Bajazidova ljubimica, već i njegova supruga-sultanija. Za tih godinu dana, Olivera je upoznala i grijeh i strasti...



HAREMSKA ŠKOLA

Za nekoliko tjedana boravka u haremu Olivera je po običajima upućena u sve tajne tjelesne ljubavi

PRVA ISKUSTVA

Tek što se Olivera našla u haremu tvrdog grada Burse, na tlu Azije, među planinskim vijencima, dadoše joj prve haremske pouke. Po običaju, bacili su je u bazen, gdje su se već brčkale druge haremske ljepotice. Prali su je i prali, potom je polijevali vodicáma za ljepotu i trljali joj u kožu miomirise i kreme, a onda joj djevojke drvenim i željeznim malim kliještima skinuše sve malje sa stidnice, kako je to zahtijevao običaj. A pošto neke haremske žene nisu mogle odoljeti, Olivera je upoznala i tjelesnu ljubav između žena. Našla se tu neka ostarjela konkubina koja bijaše poput raskalašenice iz »1001 noći« i koja se iznad svega voljela trljati o tijela mladih djevica.

Neizreciva bijaše njezina vještina u umjetnosti draškanja, a neusporedivo je mogla sisati nježne dijelove djevojaka, dok im je istovremeno milo i prijatno trljala bradavice. I da bi izazvala i posljednji grč sladostrašća, mazaše njihovu ženskost šafranom. A djevice su joj se bacale u naručje, ophrvane smrtnim uživanjem...

Ali, to još ne bijaše sve

Olivera je ubrzo pala u oči i eunusima, strašnim haremskim čuvarima. Ni oni nisu mogli odoljeti njezinoj ljepoti. Neki od njih, koji su usprkos bolnom i primitivnom kirurškom zahvatu još mogli imati erekciju, a takvih je uvijek bilo, podučili su je u daljnjim ljubavnim vještinama, čuvajući cvijet njezinog djevičanstva za samog sultana. No, i u ono vrijeme, znalo se za uživanja na drugi način.

I tako, za nekoliko tjedana boravka u haremu, Olivera je bila dobro upućena u sve što je o tjelesnoj ljubavi i ljubavnoj vještini trebala znati. I mora da je bila kao one ljepotice iz »1001 noći«, jer joj mnogi pjesnici već tada posvetiše svoje stihove:

»Usta su joj bojena bojom crvenog ahata i pljuvačka joj vlaži nabubrele usne koje gase svaku žeđ. Neka je blagoslovljen Alah, koji joj dvije dojke-blizankinje načini kao dvije voćke od slonovače, da svaka bude podobna i mila ruci ljubavnika. Trbuh joj ima napupale sjene, lukavo razmještene, a njeni su guzovi – oh, oh, srsi me podiđu kad ih se sjetim – tako teški da je tjeraju sjesti kad bi htjela ustati, i da ustane kad bi željela leći. A bedra, dvije mramorne grane koje se u lûk spajaju. Bijaše to voćnjak prepun slatkih plodova: grudi – narovi, obrazi – breskve, guzovi – lubenice!«

ZAMAMNA NOĆ

Spoznavši da je ljubomora u haremu nepoznata, Olivera se brzo prilagodila životu. Zbog svoje spremnosti da se pozabavi ljubavnim igrama bijaše i u milosti dviju sultanovih supruga, koje su također voljele povremeno švrljati među haremskih ljepoticama. A da joj se oduže, one su stalno Bajazidu hvalile mladu i najljepšu suložnicu, koju još nije okusio.

I tako, jedne noći, Olivera bi konačno pozvana u sultanovu ložnicu. Po običaju Osmanlija, pored nje, u ložnicu bijahu uvedene još tri haremske ljepotice. Uvijale su se pred sultanom u šarenim, prozirnim velovima koji su više otkrivali nego zaklanjali njihove draži. Po običaju, također, sultan ih je sve opipao po tijelu, ne zadržavajući se samo na grudima, već pipajući i najintimnije dijelove tijela a potom je u krevet odveo Oliveru.

Brzim pokretima ona odbaci odjeću i pojavi se gola. Tek tada shvati sultan dar koji mu je podaren. Princeza mliječno bijela i meka kao što dolikuje, iz koje je kapala najljepša ambra, kao što ruža pušta miris iz slatke prirode svoje. Prevlačio je rukom po njezinim nogama i vratu, a onda nastavi lutanje kroz zamračene vrhove njezine kose, a obraze joj prekrivaše poljupcima tolikim, koliko je šljunka u šumnom moru. Sladio je svoje usne njezinim i pustio da mu se dlanovi odmaraju na svilenkastoj zategnutosti njezinih guzova.

I ona mu dade da spozna vrhunce i zanose koji nadmašivahu ljudsku snagu. Milovanja smjenjivahu milovanja, poljupci poljupce, jedno spajanje, drugo, dok ne zaspaše tako zagrljeni, jedno drugom u naručju, već savladani uživanjem...

Od te noći, Olivera bijaše vladarica Bajazida. Doskora je zanemario sve druge haremske ljepotice, zanemario je i svoje dvije dotadašnje supruge, pa je svo vrijeme između poslova kratio s Oliverom. Doskora je sultan bio blijed, neispavan, s podočnjacima, a da mu povrati snagu, Olivera mu je davala vina.

Povijesni izvori navode dvije pretpostavke o točenju vina u Turskoj: prema jednoj, taj običaj je uveden na prijedlog vezira Čandirli-Halil-paše, a prema drugoj, poticaj je dala sama Olivera.

Bilo kako bilo, tek Bajazid je svake noći ležao u ložnici s Oliverom, uz razne poslastice i ponajbolja grčka vina.

MOĆ UŽIVANJA

No, čini se, Olivera nije mogla samo tako zaboraviti ono što su je u haremu za kratko vrijeme naučili. Stoga je sama počela dovoditi u sultanovu ložnicu haremske ljepotice, pa je odsad Bajazid uživao ne samo u Oliveri, već i u drugim ženama, s kojima je uživala i sama Olivera! Kako su prolazili mjeseci, sve se to pretvaralo postupno u prave orgije, kojima je poticaj uvijek iznova davala sama Olivera.

S vremenom, Bajazid je uz Oliveru isprobao doslovce sve što se moglo isprobati, pa čak i onaj najteži položaj, koji se opisuje i u »Mirisnom vrtu«, arapskom priručniku ljubavi:

»Žena leži ispružena na leđima, muškarac joj sjedne na prsa, leđima se okrene njezinom licu, koljena su mu isturena prema naprijed, a nokti na nogama zariveni u tle. Potom podigne njezine kukove, povijajući ženina leđa unatrag, dok ne dovede njezinu ružu naspram svog uda, koji onda uvuče i tako postigne svoju svrhu!«

Olivera je zahvaljujući svojoj nezasitosti i ljubavnoj vještini postala toliko moćna da je od Bajazida mogla dobiti što je htjela. Jednom je zatražila da Bajazid vrati Srbima tvrđavu Smederevo, kako bi tamo mogli osnovati novu prijestolnicu. Ma koliko se sultanovi savjetnici bunili i dokazivali da će to ojačati položaj srpske vlastele, Bajazid se priklonio Oliverinoj želji, pa je srpskoj vlasteli ne samo vratio Smederevo, već i čitavu sjevernu oblast do Nikopolja.

Godine su prolazile, a Olivera je u međuvremenu rodila Bajazidu dvije kćerke. Istodobno, sultan je prestao odlaziti u harem, k svojim ljepoticama, no one nisu zbog toga žalile. Olivera ih je, naime, dovodila sultanu. Doduše, bilo ih je toliko da je svaka mogla očekivati da će sa svojim jedinim gospodarom leći tek jednom godišnje, no to ih nije mnogo brinulo. Znajući koliko mogu biti opasne haremske ljepotice kad se raspomame zbog nezadovoljenih strasti, Olivera se pobrinula da im na raspolaganju bude uvijek dovoljno eunuha s mogućnosti erekcije.

I tako je cijeli Bajazidov dvor zapravo živio u znaku uživanja.

Kažu neki izvori da je s godinama Olivera bila potpuno raspomamljena i da više nije mogla utažiti svoju silnu želju. Kad god bi Bajazid krenuo na ratni pohod, a njih je u to vrijeme bilo dosta, ona je ostajala sama. Doduše, Bajazid joj je svakog dana slao posebnog teklića s pismom, a kad bi se vratio donosio bi joj brda najskupocjenijih poklona, no to je nije moglo zadovoljiti. I zato je, kažu, Olivera počela tražiti utjehu i kod drugih muškaraca. Tako se rodila priča da je Olivera mijenjala, kad Bajazida nije bilo i po nekoliko muškaraca tokom jedne noći i da su svi oni odlazili iz njezinih odaja potpuno iscrpljeni.

Priča kaže da je to činila tako vješto da ljubomorni Bajazid nikada ništa nije otkrio. Olivera je podmitila i stražu, pa pišu da ih je podmitila onim što je i njoj donijelo zadovoljstvo, a što joj se toliko omililo da je odsad stražu oko njezinih odaja držalo samo najizdržljivije ljudstvo Osmanlija!

ISCRPLJUJUĆE IGRE

Sve o čemu pišemo zbilo se davno i vjekovna patina svašta je stvarnim događajima prido-



NOĆ U LOŽNICI

Već je prve noći Olivera postala Bajazidovom vladaricom, a nakon nekoliko mjeseci sultanova je ložnica iz noći u noć bivala poprište svakojakih orgija

dala. Tako je teško danas procijeniti što je istina, a što kasnija laž. Pa tako ne možemo sa sigurnošću tvrditi da je doista istina da je Olivera zapravo cijelo vrijeme tražila, kako kasnija pokoljenja bilježe, »muški ud koji će, dovoljno dug, prodrijeti do kraja njezine špilje duboko smještene između trbuha i dva bedra«. Čak kažu da je posezala i za velikim kamenim udovima, s kojima se igrala kad je bila sama.

Ma kakve orgije organizirala, Olivera je morala biti jako oprezna. Naime, po ustaljenom običaju, ukoliko bi je Bajazid uhvatio u preljubu mogao ju je odmah ubiti, ili joj odsjeći nos, a muškarca uškopiti! Držeći se tih pravila i osmanlijskih običaja, Bajazid je čak naredio svojim slugama, eunusima, da u njegovom prisustvu ne smiju Oliveri prići bliže od sedam koraka, a uopće joj se nisu smjeli obratiti ni jednom riječju ukoliko je bila nedovoljno obučena. Naravno, kad Bajazida nije bilo blizu, sve je bilo, kako smo vidjeli, drukčije.

Kako su se godine točile, Olivera je sve češće počela bacati poglede i na one mlade, a doskora još mlađe. Da ne bi Bajazid po uvijek nadraženoj njezinoj ruži primijetio koliko vremena provodi s ljubavnicima u krevetu, priča kaže da je pribjegavala sodomiji. No, tu moramo biti oprezni. Naime, podatak je iz zapadnih izvora, a u to vrijeme svaki snošaj koji nije bio namijenjen rađanju potomstva nazivan je u kršćanskim izvorima sodomijom.

U to vrijeme, Bajazid je porazio i veliku križarsku vojsku kod Nikopolja, pa je u zarobljeništvo pao veliki broj francuskih i njemačkih vitezova. Neki izvori spominju da im je vrijeme u zarobljeništvu kratila Olivera sa svojim družbenicama, no za takvo što nema nikakvih povijesnih izvora. Bit će da je mašta francuskih pjesnika u 15. stoljeću ipak bila vrlo bujna.

Iako Olivera Bajazidu nikad nije rodila nasljednika – pa je zapravo po starom osmanlijskom pravilu trebala prepustiti svoje mjesto drugoj ženi, ona je dugi niz godina zadržala svoj položaj uz njega. Plela je i rasplitala intrige poput prave vladarice, i s godinama svi su je se počeli bojati. Istovremeno, ogovarali su je za leđima da je ljubavnim igrama toliko izludila Bajazida da on više nije onaj silni Jildirim-Munjeviti, koji zna udarati i zbog čije hitrine neprijatelj ne može pobijediti.

LJUBOVANJE NA KONJU?

Te su zamjerke bile posebno oštre kad se na pragu Osmanlijskog carstva pojavio Tamerlan sa svojim hordama. Vraćajući se prema Samarkandu, jedan od mongolskih knezova imenom Timur zašao je u Osmanlijsko Carstvo, koje se tada već protezalo od Dunava do Eufrata. Kod Angore, današnje Ankare, došlo je 1402. godine do odlučnog sukoba. Izdajom, Bajazid je bio zarobljen i živ okovan u kola sa željeznim rešetkama, po kojima su Tatari pljuvali i mokrili.

Optuživana sa svih strana da je ljubavnim vještinama iscrpila Bajazidovu snagu i tako pridonijela njegovom zarobljavanju Olivera se zatvorila s najvjernijim pristalicama u zidine Burse i u mahnitom ljubovanju čekala tatarsku opsadu. Doduše, pišu neki da je na vijest o Bajazidovu zarobljavanju Olivera rasplela kose i glavom udarala o zid, htijući se ubiti, ali isto tako pišu da je njegovo zarobljavanje proslavila orgijom, u kojoj je 50 muškaraca pred njezinim očima ljubovalo s isto toliko žena iz harema, dok su nju zamarala istodobno trojica najizdržljivijih, koja nisu izdržala do kraja, pa su ih morali zamijeniti drugi. Što je istina, ne zna se, jer povijest je do nas doprla onakva, kakvom je pisahu razni izvori, prijateljski i neprijateljski.

No, doskora je tamni oblak tatarske opasnosti dospio i nad glavni osmanlijski grad. Tatari padoše pod gradsko zidе i započne dugotrajna opsada. Izvori kažu da je Olivera, kao sultanija, uspješno organizirala otpor i da su grad Timurove čete uspjele osvojiti tek nakon teških gubitaka. I dok je Bursa gorjela, Oliveru su vodili vezanu o konjski rep, dok je na sebi imala samo providni veo preko glave.

VIŠE OD TRI DNEVNO!

Daljnja povijesna događanja o sultaniji Oliveri znatno se razlikuju jedna od drugih. Naime, po jednima, njezina je ljepota – i spremnost da ljubavnim bojem umori i tatarsku muškost – bila takva da je bez mnogo nećkanja prešla u Timurov šator i tamošnja orgijanja, gdje je, navodno, i opet vodila glavnu riječ. Kažu da je pred Timurom izvela igru sa sedam vela, koja je ovog toliko uzbudila, da je skočio i s njom odjezdio na konju da bi je ljubavno zadovoljio na tatarski način. Ako je to bilo doista tako, to znači da su ljubovali, dok je konj jurio upropanj.

No, rekosmo, ima i drugačijih podataka. Tako, neki izvori kažu, da je Timur organizirao veliku gozbu, a kad su se Tatari pomamili za jelom i pilom, dao je dovesti veliki željezni kavez s Bajazidom. Potom je naredio da se Olivera pojavi naga pred svim vojnicima i da tako poslužuje tatarske oficire. Olivra je u suzama to navodno odbila, a onda je Timur zaprijetio da će pred njezinim očima ugušiti njezine kćerke.



DVOR UŽIVANJA

Seks je glavna zabava na Bajazidovu dvorcu a Oliverina je pomama bila nezasitna

Olivera je tada pristala, ponijela čašu opojnog vina Timuru, a neposredno pred njim se okrenula Bajazidu, pogledala ga sa suzama u očima, potom najbližem tatarskom oficiru istrgnula nož iz kanije i probila svoje nage grudi. Nemajući snage da vidi Oliveru mrtvu, Bajazid je u tom trenutku prinio prsten ustima i zubima otvorio tajni mehanizam pa se iz prstena iscijedio otrov od kojeg je odmah umro.

Postoji i treća verzija: naime, da je Olivera umrla u trenutku sladostrašća pod strašnim Timurom, koji joj je došao glave svojom težinom i svojim neobuzdanim načinom vođenja ljubavi. Po toj verziji, u lance okovanog Bajazida Tatari su još mjesecima vukli za sobom, tragom svog osvajanja, dok u najvećim mukama nije umro.

Poštovanom čitaocu preostaje da sam odluči kojoj će se verziji povijesti, kao najvjerodostojnijoj, prikloniti.

Tek ostaje činjenica da je poslije Olivere još mnogo princeza iz naših krajeva pošlo za Osmanlijsko Carstvo, da su neke od njih također dosegnule sultanska prijestolja, ali da se ni o jednoj od njih nisu zabilježile takve razvratnosti, kao o sultaniji Oliveri. Stoga među onim našim rijetkim ženama koje su u povijesti ostale zabilježene kao raspusne uspaljenice i raspomamljene bahantice, sultaniju Oliveru prati slava jedne od najvećih. Uostalom, francuski izvori pripisuju joj ljubavne bitke s više od 15 tisuća muškaraca, što za njezinih 28 godina života, od kojih 15 na dvoru sultana Bajazida, daje nevjerojatan prosjek od točno tisuću muškaraca godišnje, ili nešto više od trojice dnevno!

Ako je taj podatak točan, onda se sultanija Olivera može ubrojiti čak u najveće ljubavnice ovih naših prostora, pa čak i među najraspusnije žene ikad rođene ne samo u Evropi, već i u svijetu!

Inače, u gradu Bursu postoji i danas grobnica, koju nazivaju »Grobnica srpskih princeza«. Kažu da u njoj leži i tijelo sultanije Olivere. I još kažu da se među ženskim kostima nalaze samo jedne muške, one Bajazidove. Kažu, to je bila posljednja Oliverina želja, koja je htjela da i u grobu pokraj sebe ima jednog muškarca... ●

ŠTO JE SMIJEŠNO U SEKSU

DOĐI DRAGI, NEMOJ BEZ ALATA...

Sve dok možemo trebamo se smijati, savjetuju nam najveći pisci. Ali čemu se zapravo smijemo u ljubavnoj igri?

Tekst Slavoljub Marković



HUMORISTIČKI ZOV

»Dođi dragi, nemoj bez alata« — stih je iz nedavno objavljene zbirke narodne erotske poezije koji je očito aktualan danas kao i jučer

Predlažemo da za početak pročitate iduću mini-scenu, koju prenosimo iz »Leksikona viceva« Dragoslava Andrića, obimne antologije humora sa svih kontinenata.

Muž koji radi u noćnoj smjeni stiže kući s posla mnogo ranije nego obično. Zatiče ženu u krevetu, a kraj nje i susjeda, čija glava počiva na njenim grudima. Muž ga bijesno budi:

– Slušajte vi, gospodine! Tko vam je dao pravo da tu spavate?

– Tiše! – ušutkuje ga susjed. – Slušam glazbu!

– Glazbu! Kakvu sada glazbu?

– Samo oslušnite gospođinu drugu dojku, pa ćete čuti božanstvenu glazbu, izvolite se uvjeriti!

Sasvim zbunjen, muž se nagnuo i prislanja uho na drugu dojku svoje supruge.

– Ama, šta mi vi tu pričate koješta! Nikakvu vam ja tu glazbu ne čujem!

– Nije ni čudno – objasni mu susjed. – Niste stavili utikač!

PRAVO NA ZABAVU

Erotski humor je, vjerojatno, star koliko i humor uopće. Već je na prastarim zidovima pećina moguće pronaći komične seksualne prizore, stare i nekoliko desetina tisuća godina, o čemu piše i Georges Bataille u svojoj knjizi »Suze erosove«. Pišući o seksualnom životu starih Rimljana Kiefer spominje i opscenost svojstvenu Priapu, grafitima nastalim na Prijapovim svetištima i hramovima, koji su prvi put javnosti predstavljene tek u 15. stoljeću, u dodatku jednog izdanja Vergilija. Te lascivne pjesme opisuju kako je Priap, u mitologiji poznat kao bog plodnosti, svojim golemim falusom kažnjavao prekršitelje na razne nepristojne načine. Pravi autor tih pjesmica je ostao nepoznat, ali se vjeruje da su tu bili umiješani i prsti dobro poznatih pjesnika poput Tibula i Ovidija.

Estetizacija humorom najrazličitijih seksualnih tema koji su oduvijek golicale ljudsku maštu jedna je od osnovnih formula velike komunikativne privlačnosti lascivnih dosjetki, što nisu mimoišle nijedan narod i nijedno vrijeme. U kršćanskoj tradiciji – koja je oštro osuđivala preljub, predbračne i izvanbračne seksualne veze, sramotne riječi i priznavala seksualnost jedino u funkciji stvaranja potomstva – ovaj je humor na svoj način kršio te zabrane, društvene i religijske konvencije, izvrgavajući ih često ruglu. To se najčešće ostvarivalo izborom opscene leksike i povredom jezičkih (i preko njih posredno moralnih) normi.

Nadahnutost podatnim i lako dostupnim ženama i muškarcima koji TO uvijek mogu, bio je oblik prkosa uškopljeničkom moralu, ali ponekad i samoj prirodi, anatomiji i fiziologiji čovjeka. Svakako da je zanimljivo i to da se ovaj humor, bez obzira na njegovu delikatnost i lascivnost, oživljavao javno, glasno, u prisutnosti djece, djevojaka i žena (»Igrale momi tokmički, so košulite do pički...« – kaže jedna stara makedonska pjesma koja se rado pjevala u narodu). Ali zato i jedan Machiavelli u svojim briljantnim komedijama starim nekih četiri i pol stoljeća brani pravo na zabavu i »pučki smijeh« suprotstavljene »svečanom i strogom« govoru moralista i asketa i »uzvišenom« licemjerju imanentnom (da li samo) tom vremenu.

Prije nekoliko godina beogradska »Prosveta« je u svojoj popularnoj biblioteci »Erotikon« objavila knjigu »Mrsne priče«, zbirku erotske, sodomijske i skatološke narodne proze koju je dr Friedrich S. Krauss prikupio na našem jezičkom prostoru. Vjerojatno da i ne treba posebno naglašavati da najveći broj tih golicavih priča inzistira na svojoj humornosti, kakav je slučaj i sa ovom koju vam prenosimo.

GOLICAVO I SMIJEŠNO

Prepirale se Turkinja i kršćanka čiji je bolji kurac, ili turski ili kršćanski. Turkinja će: »Bolji je i ljepši turski lijepo osunućen (obrezan), pa lasno ulazi!« »Nije, nego kršćanski. Oko glave mu ona jačica pa kada ulježe, lijepo češuka, češuka!«. »Šuti, kurvo, popišah se od meraka!« – završi Turkinja.

Slično je intonirana i iduća narodna priča iz okoline Negotina, također evidentirana u Kraussovoj zbirci:

Prije svadbe kad su vjerenici bili nasamo, upitat će mladoženja mladu što je to što mu visi i pokaza joj svoga. »Pica«, odgovori nevješta mlada, a on se slatko nasmije. Poslije svadbe prve noći pokaza joj opet mladoženja kurac pa je ponovno upita: »Draga dušo, što je to?«, a mlada odgovori: »Pica«! »Nije to pica, već kurac!«, reče mladoženja. »Što, zar je to kurac? Kurac je ovoliki grenatirski«, njemu će mlada pa se lupne po laktu.

Erotska narodna poezija, koju je godinama strpljivo prikupljao i Vuk Stefanović Karadžić, svakako je priča za sebe. Ta »muška«, »pučka«, »skaradna« poezija, gotovo po pravilu anonimna i masovno prihvaćena, oslobođena licemjerja i izvještačenosti, svojevrsno je svjedočanstvo o najdubljim ljudskim osjećajima kojih se netko ipak zgraža. Njene tragove možemo pronaći već u falusnim procesijama i pjesmama koje su ih pratile, posvećene božanstvima plodnosti i vegetacije, kao i kasnijim svadbenim i karnevalskih obredima. Slavljenje razdjevičenja i ode falosu su brzo prerasle svoju mitsku osnovu i simbolički karakter stvarajući jednu nezavisnu formu koja se nastavila poigravati s ljudskom seksualnošću na duhovit i ironičan način i uz stvaranje ipak nekakvog ideala, makar to bio i ideal nečednosti o kome piše Huizinga, jedan od najboljih poznavalaca rane renesanse.

Uostalom, takvu ulogu pronalazimo i u idućim stihovima iz bogate »kolekcije« Vuka Karadžića:

»Da je sreća i od Boga daća,
Ne bi žene ni nosile gaća...«

Ili:

»Oj djevojko, što si tako bijesna,
što si bijesna, kad ti nije tijesna?«

Pišući o ovoj vrsti poezije, Ljubivoje Ršumović ističe njenu osobinu da vrlo lako stvara kontakt sa slušaocem (čitaocem). »Nabijena je seksualnošću do krajnjih granica. Samo humornost, dvosmislenost i ironičan pristup spasavaju ove pjesme od banalnosti. I to je dovoljno. I to je dobro. Ispjevane s ciljem da zabave, one tome cilju služe i dalje.«

»NEMOJ BEZ ALATA«

Međutim, javna je tajna da je ovakvu vrstu poezije oduvijek bilo moguće naći i u stvaralaštvu renomiranih, slavnih pjesnika poput Baudelairea, Verlainea, Mallarméa, Apollinairea, ali i jednog Brechta, Twaina, Puškina ili Jesenjina. U »Bordelu muza«, antologiji francuske erotske poezije koju je za naše čitaoce adaptirao i prepjevao Danilo Kiš, pronalazimo i ovake stihove čiji je autor Clément Marot (1496–1544):

»Privukao Roben jednom Margo k sebi,
Pokazav joj alat malo ga zaklati,
I namah on htede da ga upotrebi,
Ali Margo reče: »To će me zaklati.
Suviše je golem i dugačak da bi...«
»Dobro, reče Roben, da ne bude bola
Neću stavit celog«; a onda je zgrabi
I gurnu joj alat, al samo do pola.



ONA SE NE SLAŽE

U jednoj polemici, stanovita umirovljenica je tvrdila »da k... i kultura imaju zajedničko samo prvo slovo«. Žena na našoj slici se s time očito ne slaže, a vi?

»Jaoj, reče Margo, ja
sam vaša žrtva,
Stavite ga celog, i tako
sam mrtva.«

S novim izdancima erotske poezije, uglavnom narodne, susrećemo se i dan danas, zahvaljujući tiražnim zbirkama koje domaći izdavači rado objavljuju. Vitko Aleksić godinama neumorno bilježi »Nove junačke pesme«, od kojih smo za ovu priliku izdvojili sljedećih nekoliko primjera:

»Dođi dragi, nemoj bez
alata,
nova ćemo probijati
vrata.«
»Moj dragane, dobro
me ubodi,
ja sam mlada, ništa mi
ne škodi.«

»Kad sam bila mala
pišat nisam znala,
a sad, kurcu hvala,
kao iz bokala.«

I, na kraju, jedno duhovito razmišljanje koje izlazi iz okvira izravnih seksualnih aluzija:

»Mili Bože, kakva je to
nošnja:
mini – suknja – guzica
ko krošnja?!«

HUMOROM PROTIV TABUA

Ove godine se navršava točno pola stoljeća otkako se u Zemunu pojavio prvi broj »Derta«, prvog našeg lista koji se bavio erotikom. Vjerojatno nije slučajno što se istodobno radilo i o humorističkom listu, tako da su najrazličitije teme vezane uz seks i erotiku prelamane kroz prizmu humora, gega i dosjetke – što je bio i najefikasniji način da se obrani od stroge cenzure. U svom broju od 27. travnja 1928. godine »Dert« donosi i ovakve »Ljubavne misli«:

»Vernost je žestok svrab sa zabranom da se žena sme češati.

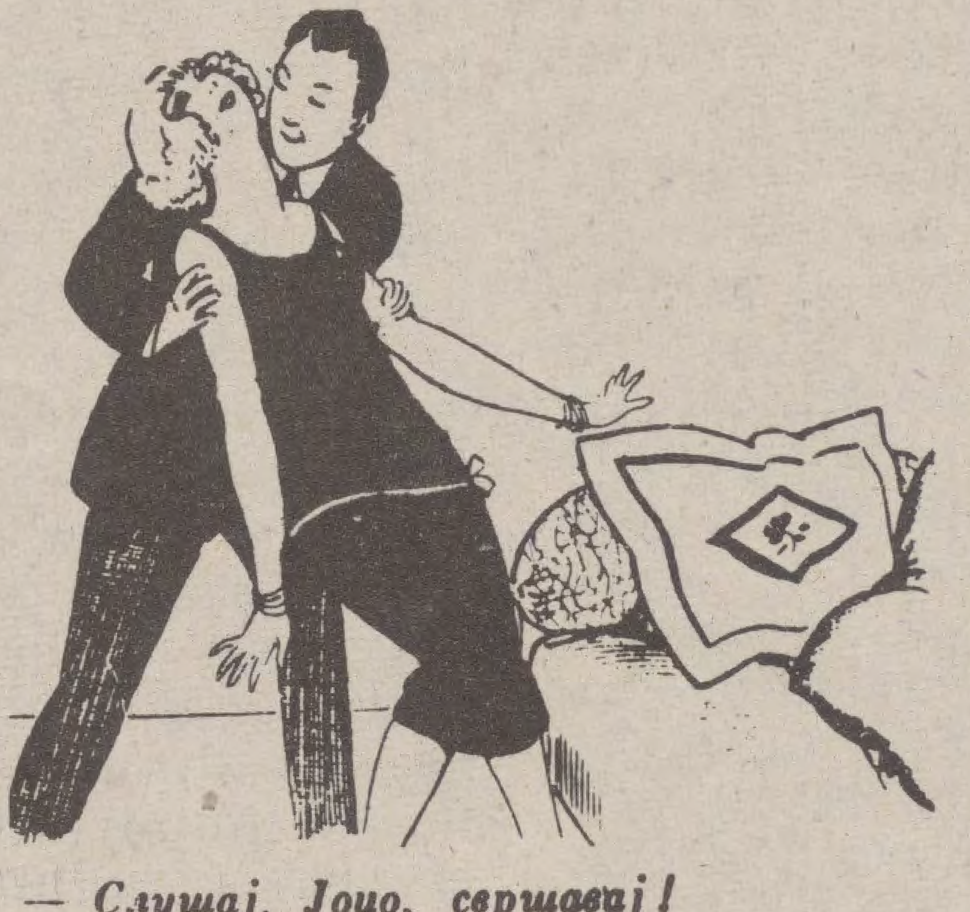
Žena je ležeći kapital u koji se stavlja stojeća glavnica sa tekućim kamatama.«

Na stranicama jubilarnog, 20. broja »Derta«, mogla se pronaći i ovakva scena:

Ona: – Volite li vi tanke nožice ili ste prijatelj punačkih?

On: – Kako da kažem... sreća je uvijek u sredini!

I kasnije naši listovi koji su se na bilo koji način bavili erotikom, ali i ne samo njome, umnogome su se koristili ovom vrstom popularnog humora. »Svako društvo ima izvjesne seksualne tabue, tj. teme o kojima se obično ne razgovara. Te teme se protežu od nečeg tako skromnog kao što je golotinja, pa sve do strahom opterećenog incesta« – kaže tim povodom sociolog Andrew Amkin u jednoj studiji o seksi-humoru. I dalje objašnjava: »Seksi-vicevi su način davanja oduška zbog tih zabrana, tako da ne djeluju tako zastrašujuće. Oni narodu poručuju: narode, ovo je u redu. Nije to tako strašno. Slobodno se nasmijte. A to je, nažalost, jedini oblik razgovora o sek-



— Слушај, Јоцо, свршавај!
— Ама ја тек почињем!
— Па онда сврши с тим почињање.«

MALI VREMEPLOV
Ovu je karikaturu na svojim stranicama objavio još 1928. godine »Dert«.

su kod velikog broja ljudi.«

Tako je, svojedobno, beogradski »Čik« na svojim stranicama objavljivao polemiku (naravno izmišljenu) između jedne umirovljene učiteljice i ginekologa dra Božidara Lazarevića. Umirovljenica se protivila vjerovanju da impotenciju uvjetuje nedostatak seksualne kulture: »Ja se mogu zakleti da k... i kultura imaju zajedničko samo prvo slovo. Kod k... je sve nekulturno: držanje, ime i izgled. Da je kulturan, ne bi se tako prosto zvao. Ne bi se skrivao u devet jama, već bi ga nosili kao cvijet iza uha.«

PORUKE JEDNOG UPOZORENJA

Kasnije se stanoviti dr Borislav Nikolov oglasio sljedećim upozorenjem: »Podsjetio bih da je i naša zemlja potpisnik međunarodne konvencije o proizvodnji sredstava za kontracepciju, potpisane u Ženevi, i da je po njoj dužna da:

a) proizvodi kurtone u 5 veličina (9, 13, 17, 21, 27 cm),

b) proizvodi mekane kurtone za osobe starije od 50 godina,

c) da proizvodi i crne kurtone koji se upotrebljavaju u danima žalosti, za izjavljivanje saučešća udovicama,

d) da putem reklama na TV i u štampi prikazuje način i svrhu upotrebe kurtona...«

Međutim, takav se humor nije dugo zadržao samo na stranicama tzv. »specijalizirane« štampe. Danas ga već možemo pronaći i u obiteljskim revijama, dnevnoj informativno-političkoj, pa čak i u vjerskoj štampi. Sljedeći vic je, tako, objavljen u vjerskom listu »Veritas«, reviji svetog Antuna Padovanskoga:

»Mlada žena, u kratkoj suknji i oskudnoj majici, uđe u crkvu za vrijeme večernje i zamoči ruku u posudu s blagoslovljenom vodom da se prekriži. Kada to primijeti župnik, približi joj se i promrsi: 'Oprostite, ali da se umoči samo prst, nije se trebalo toliko razodjenuti!'«

U svom broju od 27. ožujka ove godine, beogradski dnevnik »Politika ekspres« donosi i ovakvu mini-scenu. Pregleda ginekolog pacijenticu i primjećuje da je pocrvenila od stida.

– Vas, čini se, nitko nije dosad ovako pregledao?

– Jeste, više njih, ali ni jedan nije bio ginekolog!

Napustivši svoje specijalizirane rezervate, erotski humor je brzo pridonio simpatije masmedija. Zahvaljujući njemu, progovorilo se i o temama koje se vjekovima smatraju krajnje delikatnim. Do nedavno smo bili svjedoci velikog buma tzv. »erotskih komedija« (posebno danske produkcije) koje su bez pardona punile domaće kino-dvorane.

Tako je u samo tri ljetnja mjeseca tokom 1987. u Beogradu već legendarno »Hopa-cupa u krevetu« Johna Hilbarda vidjelo rekordnih 265.568 gledalaca, što je, nema sumnje, poseban fenomen. Danas taj žanr nema više toliko pristalica, ali je dovoljno odgledati neku od domaćih filmskih »limunada«, u kojima glumice nemaju što više svući sa sebe – osim partnera, pa shvatiti da njegov utjecaj, na pojedine naše redatelje i dio publike nikako nije za potcjenjivanje.

Međutim, takvi su filmovi u stanovitom smislu imali i funkciju »probnog pilota« i mogli su predstavljati indikaciju za to kakav bi uspjeh u našim kinima mogli imati filmovi čiji je pornografski karakter daleko izrazitiji od elemenata imanentnim, recimo, tim danskim »stavi – izvadi« komedijama.



EROTSKI BUM

Svjedoci smo velikog buma tako zvanih erotskih komedija, posebno danske produkcije. U posljednje se vrijeme tome bumu pridružuje i erotska karikatura

MJERA ZA ONO ŠTO NEMAMO

U međuvremenu smo dobili i erotsko kazalište, utemeljeno kabaretskom predstavom »Seksplozija« Mike Pavićevića, u kojoj su se glumci i glumice šalili šetajući pozornicom potpuno nagi, tako da je stvar i bukvalno visila u zraku. Naravno da ni televizija nije mogla ostati predugo ravnodušna. Svojedobno se prilično prašine podiglo oko emisije »Osvajanje sreće« koja je vrvjela od ovakvih prizora. Djevojčica ulijeće u kadar i kaže:

– Striko, striko, vidjela sam tatu u kupaonici. Progutao je slona pa mu sada viri surla! Za erotskim humorom su posegle i mnoge medijske zvijezde, pa i beogradski rocker Bora Đorđević, šef »Riblje čorbe«, čiji se koncerti više i ne mogu zamisliti bez poštapalica tipa: »Moje glupavo / ima nešto čupavo«, ili »Od tvoga dodira / kita mi eksplodira« što više vjerojatno i nije toliko duhovito koliko »škakljivo« kada se u mikrofon izgovori pred nekoliko tisuća djevojaka i mladića.

Jedno je, u svakom slučaju, evidentno: ova vrsta humora i danas ima veliku komunikativnu privlačnost. Razloge za to je moguće potražiti u njenoj relaksirajućoj ulozi, u tome što je i dalje u stanju zagolicati, ali i omogućiti oživljavanje doze ekshibicionizma i, naizgled naivno, suprotstaviti se određenim tabuima (otuda svojevremeno ekspanzija viceve o oralnom seksu i partnerima za jednu noć) – kao što je slučaj i sa spomenutim erotskim komedijama koje su prethodile dolasku pravog hard-core pornića (»Strasti« Chadea Wilsena) u naša kina.

Postoje, naravno, i druge teorije. Recimo, da nam sekci-vicevi ne bi ni bili potrebni, ili barem ne u tolikoj mjeri, kada bi svi imali divan i savršeno zadovoljavajući seksualni život. Oni postoje i kao mjera za ono što nemamo, a možda i malo umanjuju bol koja bi time mogla biti izazvana.

Bilo kako bilo, dobro je što ih ima. Pa da završimo uz jedan aforizam iz knjige »Pametniji popušta« Milenka Pajovića: »Žene su kao tvrđave, prođete kroz jednu kapiju i ceo grad je vaš!«

Sretno! ●

EROTSKI ATELJE UŽIVO

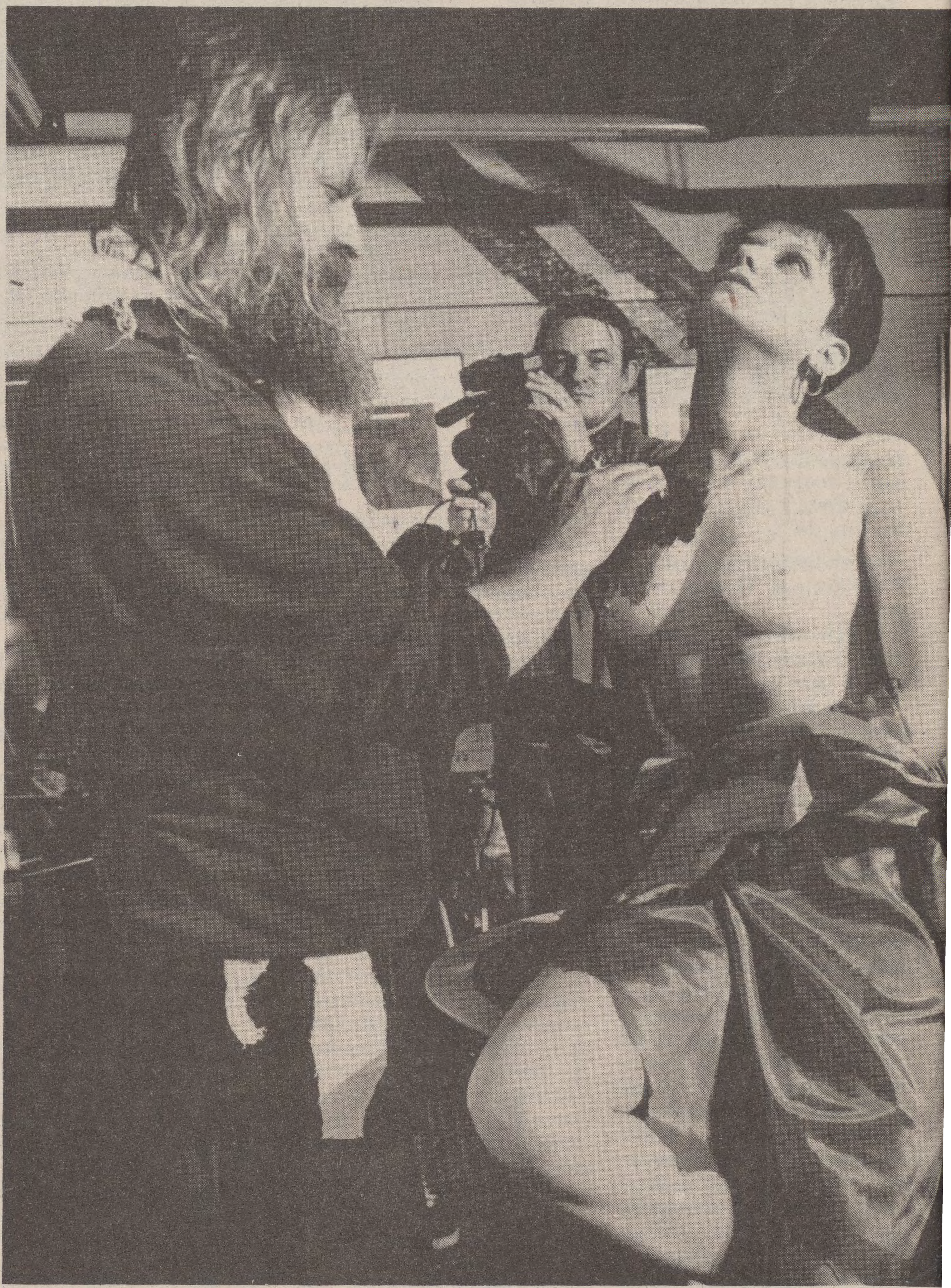
SISAČKA GOLA NOĆ

Fotografije Željko Puhovski

Nakon »Arabeske« i Zagreba, Sisak i Caffe theatar »Grill«. Mnogobrojni Siščani, koji svi nisu ni stali u prostorije simpatičnog kafića, već su strpljivo stajali na kiši i virili kroz zamagljena stakla pokazali su time izuzetno zanimanje za promociju svibanjskog broja našeg lista.

Bilo je napeto, uzbudljivo, raspoloženje na visini. Uostalom sve se vrtjelo oko erotike. Počelo je s Ivicom Perclom, pa je štafetu preuzeo glavni i odgovorni urednik Milivoj Pašiček, slijedio ga pjesnik Slavko Jandričko, pa opet Percl, onda Mladen Crnobrnja Gumbek i Zvonko Presečki, i kao kruna svega slikar Josip Demirović Devj koji je uz pomoć mlade Vlaste Sutnjak i violončelista Matka Štajcara izveo svoj erotski atelje uživo i pobrao na kraju buran pljesak. Sve je to bilo »presijecano« malom modnom revijom butika erotskog rublja »Kruna« iz Zagreba, a začinjeno promocijom novog koktela radenog iz »Segestikinih« pića koji je odmah dobio ime i kuma. Bio je to naš novi tjednik TOP, s kumče nosi kumovo ime.

Naravno Radio Sisak i njegovi novinari na čelu s Ivicom Kovačevićem cijelu su priredbu prenijeli u valove Radio-Siska. I na kraju da bi sve proteklo lijepo, ugodno, zabavno, opušteno u pravom erotskom štimungu kakvog taj grad još nije doživio svoj dio zasluga imaju i »Bilogora« iz Bjelovara, Tvornica trikotaže »Pounje« iz Kostajnice i najstariji sisački radni kolektiv »Segestica« koja danas posluje u sastavu koprivničke »Podravke«. ●



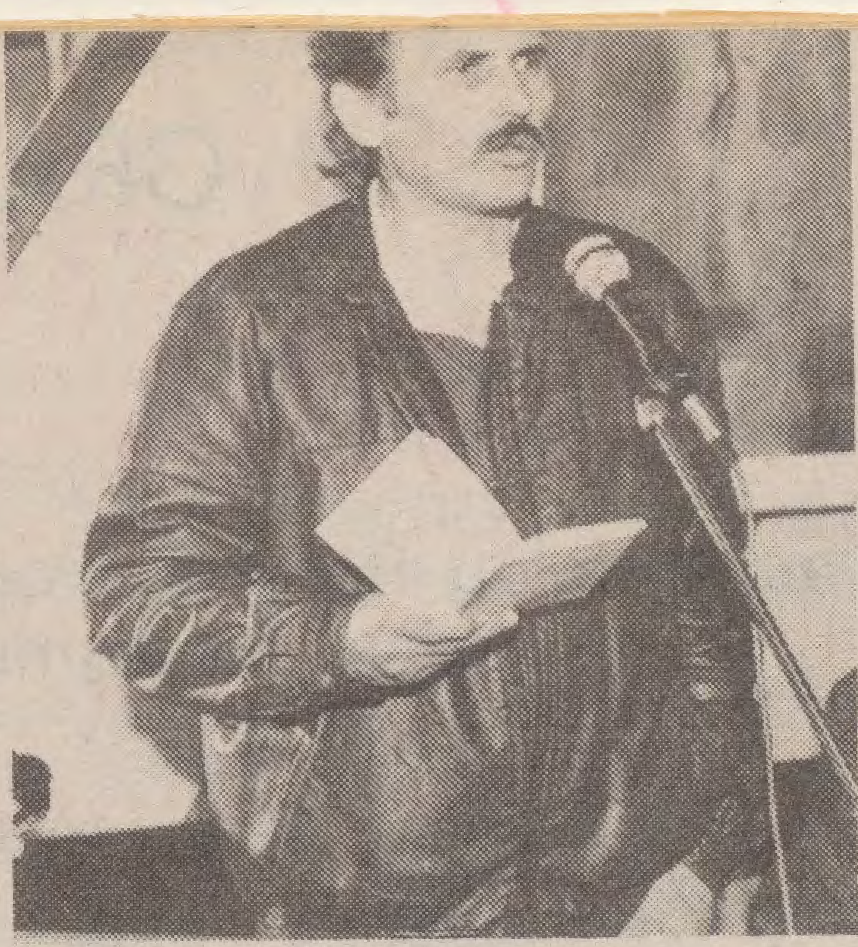
DOGODILA SE UMJETNOST

Uz to što su uživali u stvaranju umjetničkog djela na golom ženskom tijelu, gledaoci su čuli i ljubavne stihove slikara Josipa Demirovića Devja



EROTSKO RUBLJE

Pauze među pojedinim točkama bile su ispunjene atraktivnim modelima erotskog rublja butika »Kuna« iz Zagreba



PJESNIK EROTIKE

Slavko Jandričko se svojim sugrađanima predstavio svojim uzbuđujućim erotskim stihovima



KANTAUTOR SLAVLJENIK

Ivica Percl koji ove godine slavi dvije obljetnice, dvadesetak bavljenja šansonom i dvadeset i petu bavljenja glazbom, predstavio je erotsku poeziju, Krleže, Cesarca, Mujičića, Kiševića



NEUNIŠTIVI GUMBEK

Mladen Crnobrnja i Zvonko Presečki spretno i sretno ispreplećući prošlost i sadašnjost svojim su nastupom do suza nasmijali gledaoce



JAČI OD KIŠE

One koji su ostali vani ni kiša nije omela da uhvate djelić erotske atmosfere koja je vladala unutra



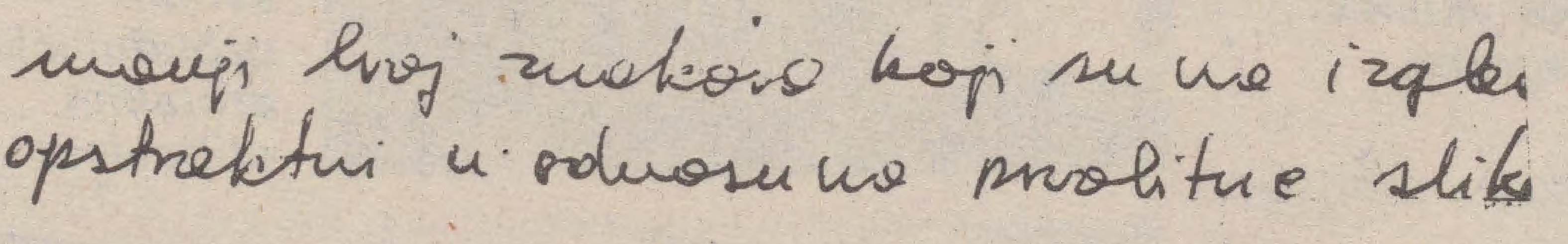
BIO JE I TOP

Uz najnoviju »Erotiku« svi su pojedinci dobili i prvi broj našeg novog tjednika »TOP«

ci su

ISTINA IZ VAŠIH SLOVA

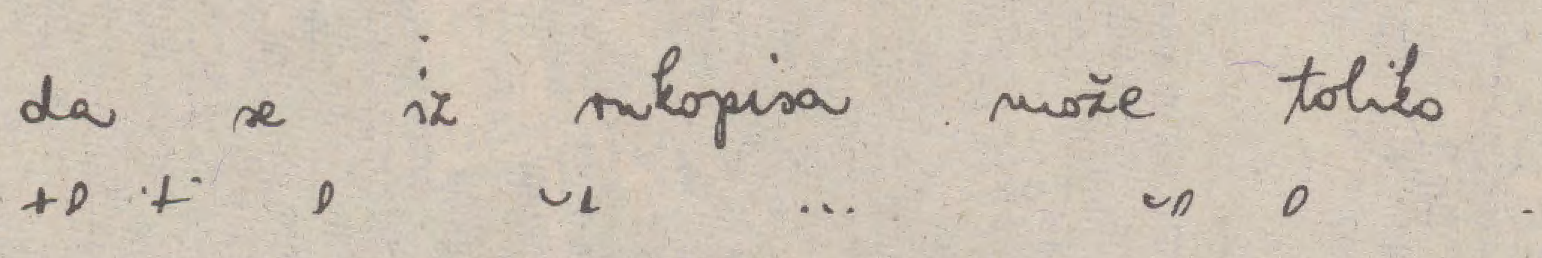
Naš grafolog Borut S. Pogačnik i u ovom broju nastavlja analizirati vaše rukopise. Pišite mu ako želite saznati kakvi ste i tko ste!



Osjećaj dužnosti karakterizira vašu osobu. Smisao za red, disciplinu, točnost i ostali atributi vaše persone ponekad se suprotstavljaju zamislima onih koji traže da se sve brzo mijenja. Ondje gdje se traži ustrajnost, logika i odlučnost, vaše je mjesto.

Žena koja bi imala u sebi histeričnih crta, znači onih koje bi bile u suprotnosti sa vašim, ne bi bila poželjna. Često se tvrdi da se suprotnosti privlače. To je točno u kemiji, ali u međuljudskim odnosima traži se komplementarnost, a ne jake suprotnosti. Možda su vaši osjećaji ponekad odviše hladni. Takav dojam naime dobivaju oni koji od vas očekuju veću angažiranost, više vatre... Možda bi se trebalo ponekad prepustiti struji... Jer što više planirate, to vam teže pada svaka, i najmanja promjena.

ŠIFRA: 442

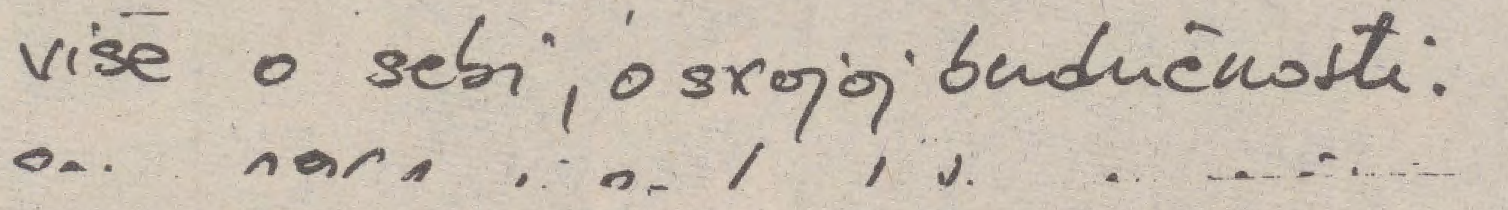


Mada mnogo razmišljate o sebi, zacijelo se ne poznajete toliko dobro koliko tvrdite. Vaša se raspoloženja mijenjaju. Ima razdoblja kada ste potpuno apatični, a ponekad ste izuzetno veseli i raspoloženi. Vaš način razmišljanja omogućuje vam da brzo mijenjate teme, da pratite odjednom više stvari, što nipošto nije loše.

Možda to potkrepljuje i vaša želja za samoćom koja je prilično naglašena. Puni ste dosjetki i okolina vas smatra veseljakom, ali postavljate prilično teške uvjete onima koji vam se žele približiti.

Na vaše pitanje o bolestima u rukopisu treba reći da se ne manifestiraju sve bolesti, a pogotovu ne kod svih ljudi. Već desetljećima liječnici i grafolozi traže metode na osnovi kojih bi se grafologija mogla upotrijebiti kao sredstvo za brzo dijagnosticiranje bolesti. Na žalost do toga još nije došlo. Nerijetka su empirijska istraživanja koja su dala odlične rezultate u otkrivanju bolesti. Znanstvene norme međutim zahtijevaju da neuspjele analize budu samo iznimke.

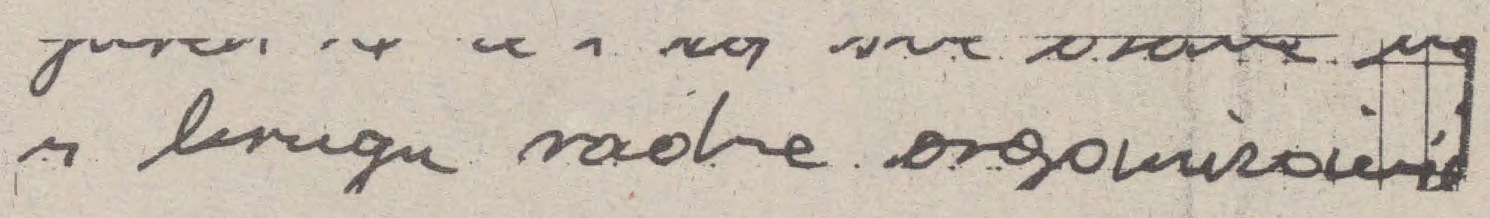
ŠIFRA: OAZA



Jako ste ambiciozni i vjerojatno se nećete zadovoljiti sadašnjim poslom. O vašoj budućnosti grafologija ništa ne može reći. To treba da pitate astrologe, hiromante i sve one koji se bave proročanstvima. U tomu nema ničega lošeg. U Kini postoji posebna tehnika zvana I-Ging koju je analizirao i Carl Gustav Jung. Jung je zaključio da je I-Ging zapravo mehanizam općenja čovjeka sa kolektivno nesvjesnim. Međutim grafologija može utvrditi samo ono što je već ovdje. Dakako, možemo i predviđati događaje, jer nije teško zaključiti da će agresivna osoba imati mnogo teškoća u životu, ali to nije ono što mi »vidimo«, nego samo pretpostavka (hipoteza). Dakle, možemo samo pretpostaviti: vaš će život biti pun okršaja sa okolinom, osim ako se vaš sadašnji stav prema okolini ne promijeni. A koliko se mijenjamo zna se po izreci: vuk dlaku mijenja, ćud nikada!

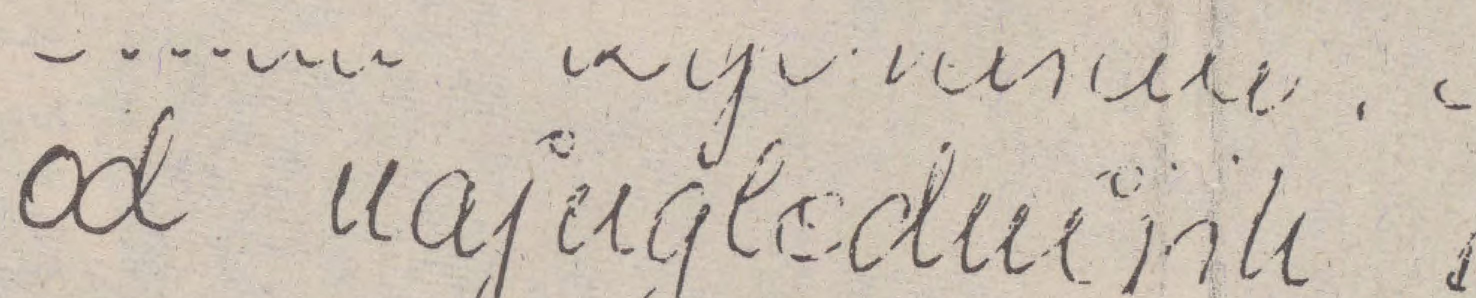
Imate mnogo energije, ali vam savjetujemo da je ipak racionalno trošite. Čuvajte se: niste neiscrpni! Možda imate stanovitih teškoća sa krvnim tlakom, kao i svi kolerici. Mislim da imate i vrlo zanimljive zamisli koje ćete vjerovatno i ostvariti. Zacijelo izuzetno privlačite ljepši spol. O sebi ne mislite ništa loše, dapače, znate da bi mogli i više.

ŠIFRA: VATROGASTVO



Možda ste odviše vezani uz sivu svakodnevicu. Dosađujete li se ponekad? Možda bi bilo dobro da analizirate koliko ste sami krivi za to. Budući da nemate snage za promjene, život vam postaje sve jednoličniji i običniji. Nitko ne želi opasnost i rizik, ali ni statičnost nije najbolje rješenje.

Bez podrške snažnije osobe teško odlučujete o važnim životnim pitanjima. Čini se da vam treba netko tko će vam zapovijedati i upućivati vas na pravi put. Potrebno je da pokadšto preuzmete inicijativu, jer će vam to i te kako zatrebati. Trudite se da budete disciplinirani i uredni, ponekad pretjerano. Razmislite o tomu!



ŠIFRA: DAMIR

Mislim da ima u tebi i dosta lirskog. Velika očekivanja možda ti još nisu ispunjena, ali mlada si još i dosta lijepih dana te još čeka. Možda ponekad ne vodiš sasvim pravilnu politiku prema ljudima oko tebe. Vjerojatno te ne shvaćaju, ne razumiju te. Možda ćeš zbog toga ipak ponekad primijeniti tzv. mimikriju. Ne želim da postaneš oportunistkinja, ali isto tako ne želim da imaš probleme zbog obratnog.

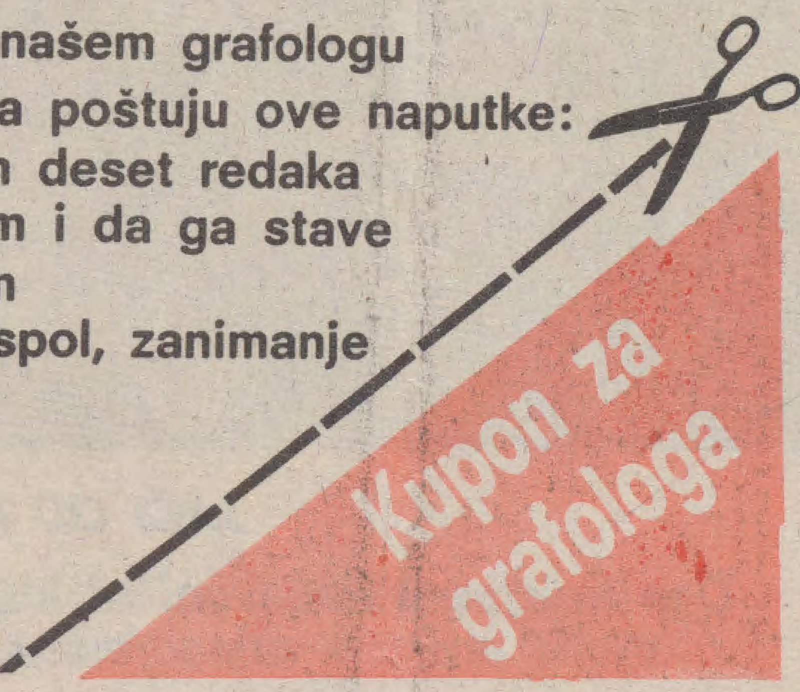
Mislim da su tvoje želje jako ženske i da osoba sa takvim osobinama neće teško naći sebi sličnu dušu.

Imaš dosta energije i mislim da bi bilo dobro ako bi možda počela studirati, jer zato imaš uvjete što se tiče inteligencije i ostalog. Možda baš zato što, možda u ovom razdoblju previše pažnje poklanjaš materijalnim stvarima, odnosno što si vrlo oprezna da ne bi što izgubila. Ali kao što sam rekao u prvoj rečenici: lirično i poetično u tebi treba da ostanu.

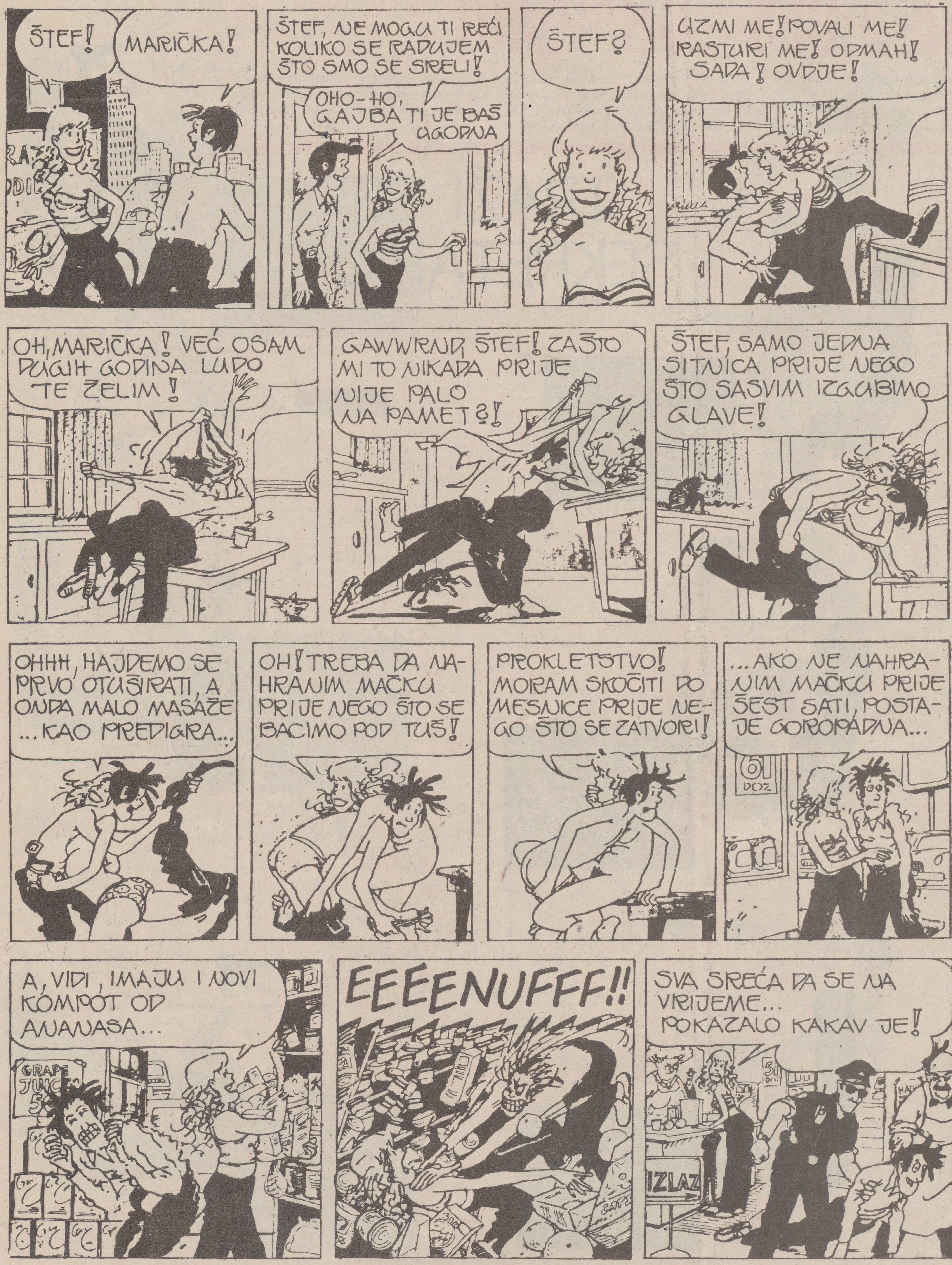
Kupon za grafologa

Čitaoce koji se žele obratiti našem grafologu za analizu rukopisa molimo da poštuju ove naputke:
- da napišu pismo od barem deset redaka (sadržaj nije bitan) s potpisom i da ga stave u omotnicu naslovljenu rukom
- da navedu svoje godine, spol, zanimanje
- da navedu šifru

Adresa: Časopis »Erotika« (za grafologa)
41000 Zagreb
Avenija bratstva i jedinstva 4



MARIČKA & ŠTEF



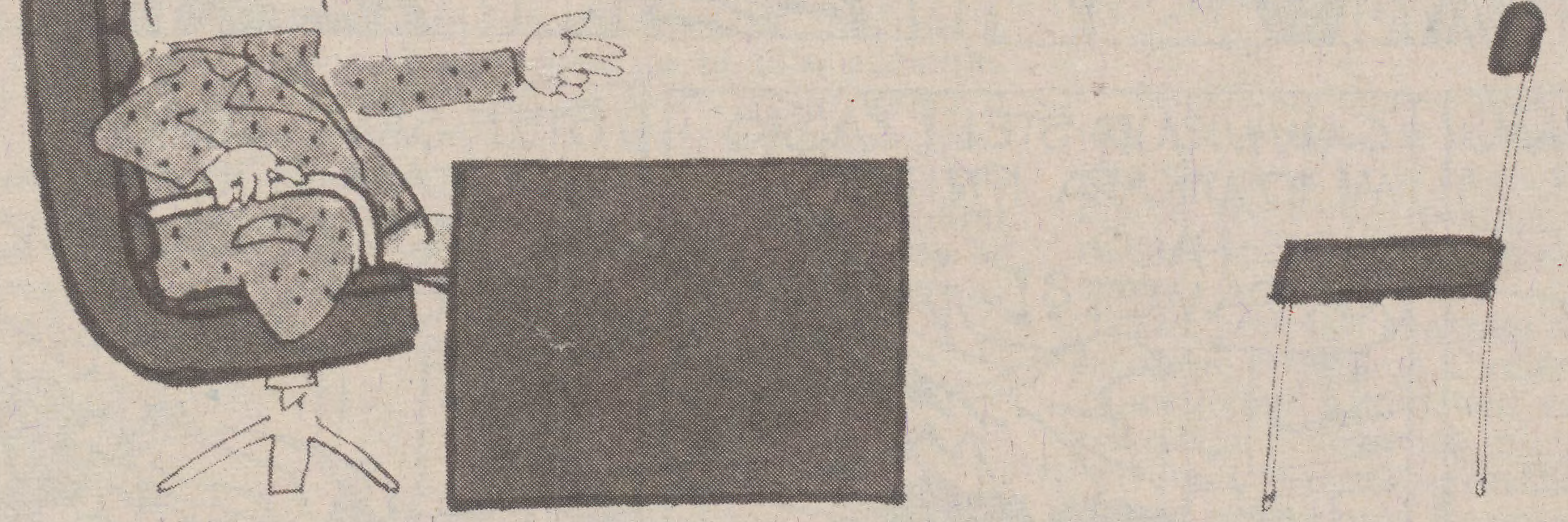
MAJSTORI EROTSKE KARIKATURE

JACQUES CHARMOZ

Istaknuti francuski karikaturist Jacques Charmoz bavi se grafičkim dizajnom, pretežno oprema knjige i radi plakate, ali je uz to i pri samom vrhu francuskog crtanog humora. Karikature objavljuje u najistaknutijim francuskim revijama, a izdavačka kuća Dargaud objavila mu je nekoliko albuma. Iako erotika ne dominira u njegovom opusu, ipak je obilježila dio Charmozovih radova.

TRAŽI SE SEKRETARICA










... pomalo tipkam kažiprstom desne, ali sa prstima lijeve ruke imam velikih problema...
... želim odmor u veljači i u kolovozu te stalne povišice...
Dobro..., zapravo... Sjajno... sve me se to doima... Mirela, nadam se da ćete se dobro osjećati u našem poduzeću!
Jacques Charmoz

MALI OGLASI

● Zgodan mladić (35/185/85), intelektualac, voli prirodu, sportove i sve što je lijepo, želi upoznati djevojku ili ženu radi zajedničkog ljetovanja na moru. Moguća je i trajna veza. Poželjna je fotografija i broj telefona. Diskrecija zajamčena.
Erotika 792

● Riječanin s obavezom (30/180/70) želi upoznati ženu, djevojku ili bračni par isključivo iz Rijeke ili bliže okoline, bez obzira na životnu dob ili obavezu.
Erotika 793

● Dominantan, maštovit intelektualac srednjih godina, radi dopisivanja, druženja, povremenih ili trajnijih intimnih susreta, pa i braka, želi upoznati poslušnu mlađu djevojku ili ženu. Prednost dugonogim, vitkim crnkama s telefonskim brojem.
Erotika 788

● Mladić (22) izrazito visok, usamljen i neiskusan, želi da mu se javi slobodna djevojka ili situirana žena do 35 godina višeg rasta iz Zagreba ili bliže okolice, koja bi ga oslobodila usamljenosti i uvela u tajne ljubavi. Može i neiskusna s kojom bi stjecao iskustva. Moguća trajna veza. Poželjna fotografija po mogućnosti slobodnija, ali nije uvjet, i broj telefona. Diskrecija zajamčena.
Erotika 794

● Iskusan Nišlija (25/174/67) želi upoznati osobe ljepšeg spola od 28 do 45 godina, sa ili bez obaveze, žedne ljubavi, intimne i maštovitih seksualnih doživljaja. Voli male grudi i krupniju pozadinu, ali nije uvjet. Diskrecija i telefon obavezni.
Erotika 795

● Intelektualac iz Beograda (34/196), zgodan, maštovit, senzualan, naturista bez predrasuda, ljubitelj erotike, želi upoznati suvremenu djevojku, dvije prijateljice ili parove radi uzbudljivih trenutaka i erotskih doživljaja. Diskrecija zajamčena. Poželjna fotografija i broj telefona.
Erotika 796

● Dva Grka (27 i 21) sa znanjem hrvatsko-srpskog jezika i sa stalnim boravkom u Beogradu, traže poznanstvo sa ženama od 20 do 50 godina radi zabave. Poželjna fotografija. Odgovaramo na svaku ponudu.
Erotika 797

● Mladić (26/173/76) sportaš, iz poznatog turističkog mjesta u Srbiji, stoji na raspolaganju svim dobro situiranim damama bez obzira na godine ili bračno stanje kao i zainteresiranim bračnim parovima. Dolaze u obzir i djevojke slobodnijih shvaćanja radi moguće trajnije veze.
Erotika 805

● Student (22/186/76) i apsolvent (25/186/80) žele upoznati djevojke, žene ili mlađe parove radi strastvenih susreta i obostranog uživanja. Prednost Zagreb i okolica. Poželjan broj telefona radi bržeg kontakta.
Erotika 798

● Muškarac (31/181/85) VSS, Primorac, živi i radi u Zagrebu s obavezom izvan Zagreba, često poslovno putuje po Jugoslaviji, ipak usamljen, osjeća potrebu za diskretnim susretima sa zanimljivom ženskom osobom radi podizanja kvalitete života u vremenu koje nepovratno prolazi.
Erotika 799

● Bračni par (on 40, ona 38), živi na sjevernom Jadranu, ljubitelji nježnosti i mašte, žele poznanstvo ženske osobe sličnih sklonosti. Poželjna fotografija koju na zahtjev vraćamo.
Erotika 800

● Veza oglasa 713. »Rada« javi ponovno adresu i broj telefona.
Erotika 801

● Mladić (22/180/80) osjećajan, iskren, nježan, maštovit, suvremenih shvaćanja i bez predrasuda, željan novih iskustava ispunjenih seksom i erotikom, traži istu takvu dušu radi zajedničkih lijepih trenutaka. Godine nisu važne. Uz pismo obavezna slika, po mogućnosti slobodnija, koju na zahtjev vraćam.
Erotika 802

● Bračni par (35 i 42 godine) želi upoznati žensku osobu od 30—50 godina, crnku, radi druženja, ugodnih i uzbudljivih susreta, kao i mogućnost zajedničkog življenja.
Erotika 803

● Neiskusan mladić (27/171/69) želi upoznati iskusnu žensku osobu do 60 godina, koja bi ga uvela u tajne ljubavi. Poželjna fotografija, koju na zahtjev vraćam.
Erotika 804

● Bračni par iz Niša (on 38, ona 37 godina), kulturni, maštoviti i senzualni, bez predrasuda, žele upoznati parove sličnih osobina radi povremenog druženja i razmjene seksualnih iskustava. Uz fotografiju poslati broj telefona i kratak opis o sebi.
Erotika 806

● Bračni par (33 i 35 godina), ljubitelji erotike i svega što je prirodno, bez predrasuda, veseli, druželjubivi, žele da im se jave slični parovi radi druženja, ugodnih i uzbudljivih susreta. Želimo da to bude što prije. Diskrecija zajamčena.
Erotika 807

● Mladić iz okolice Zagreba (22/170/70) dosta zgodan, nježan, pomalo stidljiv i zbog toga neiskusan, želi upoznati djevojku ili ženu do 45 godina koja bi ga uvela u sve tajne erotike i seksa. Poželjan broj telefona i fotografija koju na zahtjev vraćam.
Erotika 808

● Apsolvent iz Zagreba (24/176/72), tamnokos, nepušač, lijepo građen, emotivan, duhovit i razuman, želi upoznati simpatičnu i dobro građenu žensku osobu do 30 godina, bez predrasuda, radi ugodnih zajedničkih trenutaka. Poželjan broj telefona i fotografija, koju odmah vraćam. Moguća je stalna veza. Diskrecija zajamčena.
Erotika 809

● Mladić iz Sarajeva (32/186/82), intelektualac, privlačan, situiran, temperamentan i maštovit, sportske građe, naglašene muškosti, diskretan, traži poznanstvo ženske osobe sa ili bez obaveze, privlačnu, od 20 do 40 godina radi druženja uz mogućnost trajne veze. Diskrecija zajamčena.
Erotika 810

● Mladić (23/175/75), privlačan, nježan, iskren, želi da mu se jave zgodne ženske osobe do 40 godina željne ugodnog ljetovanja, lijepih trenutaka i druženja u prelijepom gradu na obali Istre. Moguća trajna veza. Poželjna slika i broj telefona.
Erotika 811

● Mladić (22/186/80), zgodan, sportskog izgleda, neiskusan u vođenju ljubavi, želi poznanstvo iskusne žene do 40 godina, koja bi mu svojim iskustvom nesebično otkrila tajne erotike.
Erotika 812

● Slobodan Primorac (42) SSS, ne puši, živi na moru, traži poznanstvo djevojaka ili žena, s obavezom ili bez nje. Mala prednost ljubiteljicama naturizma i medicinske struke. Ugodni intimni trenuci i susreti u diskreciji mogući na moru ili prema dogovoru.
Erotika 813

● Bračni par iz Beograda (32 i 28 godina), ljubitelji erotike i svega što je prirodno, predrasuda, druželjubivi i r znali, bez većih iskustava, da im se jave slični parovi i pojedinci oba spola radi ženja, ugodnih i uzbudljivih sreta. Odgovaramo svima prednost dajemo pismima s tografijom. Diskrecija zajam na, fotografije vraćamo.
Erotika

● Bračni par iz Zagreba i 33 godine), ugodna izgl nježan i stabilan, želi upoz slične parove i pojedince spola radi druženja i razmj iskustava.
Erotika

● Mladić (30/195) s vlas stanom, traži za druženje i znanstvo dopadljivu, supti senzualnu, a ne samo za po mene i »vodoravne« susrete teresantnu žensku osobu. željna fotografija, koju na htjev vraćam.
Erotika

● Muškarac tridesetih go na (180/80), želio bi upoz bračni par ili žensku osobu b obzira na godine, radi zaje čkog seksi-druženja i neza ravnih erotskih trenutaka. željna fotografija ili broj tele na. Odgovaram na svako pism
Erotika 8

● Situirani muškarac, ne šač, s autom i kućom, pun ra mijevanja, želi upoznati žen djevojku, za zajedničke izle lijepe intimne trenutke. Mog trajna veza. Prednost Marib okolica, ali nije uvjet.
Erotika 8

● Par iz Sarajeva (35 i godina), intelektualci, jednost ni, slobodnijih shvaćanja, ž upoznati sličan par radi intim susreta. Poželjan telefon.
Erotika

● Sarajlija (36/182/88), at ski razvijen, oženjen, s jed djetetom, s malo iskustva, t poznanstvo prosječnog br nog para iz Sarajeva ili b okolice, ali nije uvjet, radi ženja i povremenih sastan preko vikenda. Poželjna fo grafija ili broj telefona radi žeg kontakta.
Erotika

● Simpatičan Skopljana obavezom (30/174/70), nje osjećajan, povjerljiv, povre no bi se vrlo diskretno želio stajati s mladom ženom, s bez obaveze, koja ima hrabr da na tren ispuni svoje skriv želje. (Mogu i neiskusne ra znale djevojke, žene poseb zahtjeva, nježne prijatelj bračni parovi.)
Erotika

● Student (25), neiskus zgodan, traži ženu između 40 godina, koja bi ga u svo stanu bila spremna podučiti

vim iskustvima ljubavi. Kasnije može i uz prisustvo muža. Poželjna fotografija, ali nije uvjet. Erotika 822

● Mladić iz Vojvodine (29/197/70), odlično situiran, želi upoznati žensku osobu do 45 godina iz bilo kojeg kraja zemlje, koja zna uživati u tjelesnoj ljubavi, radi uzbudljivih i nezaboravnih trenutaka. Moguća trajna veza. Diskrecija zajamčena.
Erotika 823

● Bračni par iz Vojvodine (on 31, ona 28 godina), bez predrasuda, s dvoje djece, podijelili bi sretne trenutke sa sličnim parom do 45 godina ili sa usamljenom mladom ženom. Prednost imaju osobe koje znaju mađarski jezik. Poželjna fotografija, ali nije uvjet. Diskrecija zajamčena.
Erotika 824

● Bračni par iz Dalmacije (ona 25, on 28 godina), traži radi povremenih druženja bračni par ili žensku osobu. Odgovara na svako pismo.
Erotika 825

● Intelektualac (27/185/80), obdaren prirodnom i duhovnom ljepotom, veoma zainterisiran da otkrije tajna zadovoljstva koja pružaju blage igre dominacije i potčinjavanja, poziva zainterisirane osobe ženskog spola i parove na razmjenu mišljenja putem dopisivanja i druženja.
Erotika 826

● Trideset devetogodišnjak (179/74) želi upoznati žensku osobu do 40 godina, nezainteresiranu za seks, radi druženja, izlazaka i iskrenog trajnog prijateljstva s puno razumijevanja. Diskrecija zajamčena.
Erotika 827

● Četrdeset četvorogodišnjak, razveden, traži ženu ili bračni par, simpatični, emancipirani, bez kompleska koji znaju davati i primati nježnost i ljubav. Godine nisu važne. Poželjna je »vruća« fotografija, a nudim gostoprimstvo na moru. Diskrecija zajamčena
Erotika 828

● Bračni par srednjih godina, intelektualci, sa sjevera Hrvatske, traže poznanstvo osjećajne i ljupke djevojke ili mlade žene, za povremeno druženje i zajedničko ljetovanje na moru.
Erotika 829

● Razvedeni zanatlija bez djece (38/180/90), želi poznanstvo s djevojkom ili ženom bez djece do 40 godina, koja voli biti depilirana, nositi pojas i čarape. Brak moguć. Prednost Slavonija, Bačka, Srem. Poželjna slika.
Erotika 830

● Izrazito obdaren i maštovit mladić iz Zagreba



Ilustracija Miroslav Novak

OBAVIJEST OGLAŠIVAČIMA

Radi brojnih vaših pitanja kako dati i javiti se na naše male oglase ponavljamo uputu. Cijena za oglašivače iz naše zemlje je od ovog broja 8000 dinara, a iz inozemstva 45 DM. Dakle, nakon što ste izvršili uplatu na naš žiro račun 30101-833-2052, na adresu: Vjesnik, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6, s naznakom »za mali oglas u Erotici«, kopiju uplatnice zajedno s tekstom oglasa pošaljite na navedenu adresu.

Čitaoci iz inozemstva uplatu obavljaju na devizni račun: 30101-620-16-25731-3252051, Zagrebačka banka Zagreb, također s naznakom »za mali oglas u 'Erotici'«.

Kad je riječ o javljanju na objavljene oglase, vašu ponudu stavite u kuvertu, nalijepite kupon i napišite šifru na koju se javljate i pošaljite nam. Tajnost poruke i diskrecija apsolutno su zagarantirani. Jedan kupon, za odgovore možete koristiti najviše za pet šifri na koje se javljate. U tom slučaju svaku ponudu stavite u posebnu kovertu, napišite šifru na koju se javljate, a sve ponude zajedno u veću kovertu i na nju nalijepite kupon za odgovor koji objavljujemo na ovoj stranici.

(25/185/80), sa suprugom, želi upoznati bračne drugove, žene i djevojke, a može i dvije prijateljice, kojima će zauzvrat poslušno ispunjavati sve njihove seksualne želje i zahtjeve. Dobar provod i stroga diskrecija zajamčeni. Erotika 831

● Pozivam mlade, vitke ženske osobe, širokog općeg a posebno ranovrsnog erotskog zanimanja, bez predrasuda, prijatnog izgleda, da se jave sličnom Sarajliji, peta decenija, radi druženja, besplatnog ljetovanja na moru i eventualne trajne veze. Mala prednost Sarajevo. Diskrecija zajamčena. Poželjan telefon radi bržeg kontakta.
Erotika 832

● Osječanin (25/172/84), zanatlija želi da mu se javi usamljena djevojka radi ugodnih trenutaka, zajedničkih izlazaka, a moguć je i brak. Prednost Osječanki i iz okolice, ali nije uvjet. Slika poželjna, ali nije uvjet.
Erotika 833

● Zagrepčanin (35/180/76), intelektualac, simpatičan, voli sport i putovanja, vrlo emotivan, želi upoznati simpatičnog i intelektualnog momka do 25 godina, radi iskrenog prijateljstva. Fotografija i telefonski broj poželjni, ali nije uvjet. Diskrecija zajamčena.
Erotika 834

● Mladić (26/186/76) želi upoznati zgodne, izazovne ženske osobe velikih seksualnih prohtjeva, kao i bračne parove. Mogu se javiti i neiskusne djevojke, a i starije žene koje još uvijek imaju poneku neostvarenu želju.
Erotika 835

● Neiskusna Beograđanka (37/172/72), ženstvena, nježna, simpatična, radi prijateljstva i druženja želi upoznati sebi slične transeksualne osobe, muškarce, žene, bračne parove.
Erotika 836

● Mladić iz Zagreba (24/180/75), apsolvent, nepušač, ne pije, zelene oči, smeđa kosa, situiran, želi upoznati ženu, udatu ili neudatu od 25 do 50 godina, koja želi podijeliti intimne trenutke u potpunoj diskreciji. Poželjan broj telefona radi bržeg kontakta, ali nije uvjet.
Erotika 837

● Mladić iz Zagreba (25/180/76), posjeduje auto, simpatičan, ljubitelj nježnosti, ljubavi i prave strasti u erotskim doživljajima, želi upoznati vesele i skladno građene ženske osobe. Poželjan broj telefona radi lakšeg kontakta. Diskrecija apsolutno zajamčena.
Erotika 838

● Bračni par (27/27) želi upoznati lijepog senzualnog mladića, nježnog izgleda do 20 godina, bez predrasuda. Prednost Beograd – Skoplje. Poželjna fotografija i broj telefona radi bržeg kontakta.
Erotika 839

● Bračni par (27/27), puni života, nadahnuti erotikom, želi uživati s atraktivnom ženom do 45 godina bujnih grudi. Mala prednost ponudama iz SR Srbije. Poželjan broj telefona radi bržeg kontakta.
Erotika 840

● Bračni par iz Zagreba (ona 43, on 45 godina), želi upoznati maštovit, seksualni i diskretan par, radi intimnog druženja i trajnog prijateljstva. Odgovaramo na sva pisma. Poželjan broj telefona.
Erotika 841

● Mladić iz Bosne (28/182/72), crn, privlačan, bez ikakvih predrasuda, obdaren, maštovit, temperamentan, želi upoznati djevojku, ženu, ljubavni ili bračni par od 35 godina radi druženja i zajedničkog uži-

Magazin

erotika

41000 ZAGREB
Avenija bratstva i jedinstva 4

Javljam se na šifre broj: ____________

vanja. Poželjan opis i fotografija koju na zahtjev vraćam. Diskrecija zajamčena.
Erotika 842

● Intelektualac iz Sarajeva (32), privlačan, sportski građen, izrazito temperamentan i maštovit, prirodno obdaren, dobro situiran, želi upoznati ženu ili djevojku do 40 godina, privlačnu, sa ili bez obaveze, radi ugodnih erotskih doživljaja bez predrasuda. Moguća ozbiljna i trajna veza.
Erotika 843

● Plavuša, (34) udata, sa stanom u Beogradu, želi upoznati privlačnu, nježnu i suptilnu žensku osobu s kojom bi provodila prijatne trenutke, čime bismo usrećile i mog muža.
Erotika 844

● Apsolvent iz Zagreba (29/177/70), zgodan, simpatičan, nježan ali prilično neiskusan, želi upoznati zgodnu i maštovitu žensku osobu radi ugodnih susreta u potpunoj diskreciji. Poželjna fotografija, koju na zahtjev i uz diskreciju vraćam. Odgovaram na svako pismo.
Erotika 845

● Poljakinja (34/163/55) želi upoznati inteligentnog, simpatičnog i kulturnog muškarca između 35 i 45 godina. Govorim malo hrvatski ili srpski jezik, engleski, i razumijem nešto njemački jezik.
Erotika 846

● Student iz okolica Sarajeva (22/186/70) želi upoznati strasne djevojke ili žene do 45 godina, suvremenih shvaćanja, radi zajedničkih erotskih doživljaja i otkrića tajni erotike. Poželjan broj telefona radi bržeg kontakta i fotografija koju na zahtjev vraćam. Odgovaram na sva pisma uz zajamčenu diskreciju.
Erotika 847

● Zgodan i simpatičan student (22) želi upoznati žensku osobu između 18 i 25 godina iz bilo kojeg kraja Jugoslavije. Poželjna fotografija ili broj telefona.
Erotika 848

● Mladić (25/180/75) želi upoznati žensku osobu radi povremenih susreta, koja bi eventualno prihvatila i susrete s drugim parom.
Erotika 849

● Dva zanimljiva i simpatična mladića iz Zagreba (18) žele da im se jave usamljene i strastvene, mlađe, a i one »starije« djevojke, koje su spremne podijeliti sva ljubavna iskustva i užitke s njima. Poželjan broj telefona i slika, koju na zahtjev vraćamo.
Erotika 850

● Diplomirani inženjer (47/173/74) iznajmljuje garsonjeru mlađoj ženskoj osobi. Jedno dijete ne smeta. Prednost Rijeka, ali nije uvjet.
Erotika 851

● Studentica koja treba roditeljsku pomoć, ljubav i pažnju, neka mi se javi. Ja sam diplomirani inženjer (47/173/74).
Erotika 852

● Želite razbiti monotoniju, prevazići početnu ukočenost i probati nešto novo? Igrajte Party, novu, uzbudljivu, originalnu i golicavu erotičku igricu za odrasle. Party možete igrati sa svojim partnerom ili u većem društvu. Party je igra za osobe bez predrasuda. Komplet Party — 6000 dinara.
Erotika 853

● Mladić iz Zagreba (21/180/70), nježan, osjećajan, nepušač, antialkoholičar, želi upoznati iskusnu ženu sličnih karakteristika od 30—55 godina sa stanom ili kućom, radi stjecanja iskustva. Druženje bi se baziralo na tajnim erotskim susretima, prijateljstvu i obostranom seksualnom zadovoljstvu. Obavezna fotografija koju na zahtjev vraćam.
Erotika 854

● Par (ona 50, a on 30 godina), ugodnog izgleda, želi upoznati kulturan i diskretan par ili pojedince oba spola, suvremenih shvaćanja, radi zajedničkog druženja.
Erotika 855

● Plavuša (30/162/54), udata, lijepog izgleda, uz suglasnost supruga, želi upoznati nadarenog mladića od 18—22 godine ili čovjeka od 40—45 godina radi povremenih intimnih sastanaka, iz Beograda ili Novog Sada. Odgovaram svima. Poželjan telefon, ali nije uvjet.
Erotika 856

● Dalmatinac (53), situiran, višeg rasta, želi da mu se javi djevojka ili žena s obavezom, do 45 godina, radi povremenih diskretnih sastanaka i lijepih erotskih doživljaja. Prednost Zagreb i okolica Splita, te od Dubrovnika do Zadra.
Erotika 857

● Pristali muškarac (50/182/80), želi da mu se javi privlačna, osjećajna i nježna žena oko 40 godina, koja želi tajne i povremene susrete i dopisivanja. Poželjna fotografija, koju na zahtjev vraćam.
Erotika 858

● Suvremeni, dominantan intelektualac, rado bi upoznao pasivnu suvremenu žensku osobu bez obzira na narodnost, radi dopisivanja, igara dominacije i drugih neuobičajenih erotskih kontakata. Odgovaram na svako pismo. Puno razumijevanje i stroga diskrecija zajamčeni.
Erotika 859

● Bračni par iz Zagreba, zgodni i mladi, naturisti, bez predrasuda, traže prijateljicu ili par radi druženja i intimnih trenutaka te zajedničkog ljetovanja. Moguće razne kombinacije. Fotografija obavezna.
Erotika 860

● Bračni par (ona 37/170/60, on 40/174/72) s dvoje djece, simpatični, zgodni, radoznali, bez iskustva u druženju, ljubitelji seksualnosti i erotike, žele upoznati bračne parove istomišljenike, djevojke, žene, kao i muškarce, izrazito nadarene koji vole nježnost, erotsku masažu i atmosferu diskretnog intimnog druženja. Prednost Zagreb, Ljubljana, more, ali nije uvjet. Poželjna fotografija i kontakt telefonom, uz potpunu diskreciju. Molimo da nam se jave parovi pod šiframa broj: 445, 526, 533, 538, 556 i 608.
Erotika 861

30
da,
dis-
oba
ća-
že-
855
54),
su-
po-
od
od
vre-
, iz
da.
ljan
856
itu-
mu
a s
ra-
sa-
do-
b i
rov-
857
arac
se
a i
dina,
ene
želj-
za-
858
ntan
upo-
nenu
a na
anja,
ugih
kon-
vako
nje i
ćeni.
859
eba,
bez
ljicu
nnih
lje-
om-
vez-
860
(ona
2) s
tični,
sku-
itelji
žele
e is-
ene,
na-
nost,
feru
uže-
jub-
Po-
ntakt
dis-
n se
broj:
608.
861



KRIMI REPORTAŽA

POHOD ANĐELA SMRTI

Mnogo vas nedaća čeka zakoračite li u svijet plaćenih erotskih užitaka. Najstrašnije je ipak ako se nađete među mladim prostitutkama u Hamburgu i drugim metropolama koje nesretne i očajne kreću u užasnu osvetu prema muškarcima: uz užitke prodaju i sidu!

Tekst Milivoj Pašiček



ANITINA PRIČA

»Sve se to odvija u strogoj tajnosti. Odlazim od kuće kad je moj suprug na putu. Uvijek u isti noćni klub. Tu me čeka John s mušterijama. Katkad idem s nekolicinom odjednom«

Još jedna hamburška luda, crna, bludna, pomalo tužna, pa i krvava noć. I to sve zbog ljubavne želje, zbog onog što nas tišti negdje dolje, pa malo u glavi, u kralježnici... Tamo dolje uz luku neki čovjek leti kroz velika vrata i pada razbijene glave. Dvojica stoje u okviru vratiju s noževima i bokserima. Glazba trešti. I nakon dvije, tri minute kao da se i nije ništa dogodilo. Ni policiju nitko nije pozvao. Čovjek na ulici nije se dugo dizao. Svi su na njega i zaboravili, a on je do jutra iskrvario. Pisalo je tako u novinama. Naprosto u luci je nađen mrtav, i ništa više.

A unutra su plavuše velikih grudi zabavljale crnopute momke. Kažu da su svi redom pripadnici američke vojske stacionirane u SR Njemačkoj. A oni koji su se tukli su svodnici koji su razmahali jedan novi unosni posao – prostituciju s domaćicama, i to onima koje su u svojim maštanjima poželjele crne muškarce. I posao cvjeta, jer moto svodnika je vrlo jednostavan: »Vruće bijele žene dobiju ono što su poželjele, a mi dobru zaradu!«

Naime, u Hamburgu se već dugo priča o tome kako je sve više dokonih žena koje iz avanturizma, dosade, samoće, pa i zbog novca odlaze na stranputicu – u prostitutke s privremenim statusom. Ove su uz to i



PUT BEZ POVRATKA

Svodnici prijete, zlostavljaju, ucjenjuju. Izvade iz džepa fotografiju žrtve s trojicom ili više muškaraca u najslobodnijim pozama i ona mora popustiti

specijalne, jer je i njihova želja da vode ljubav s obojenima, pa na neki način spajaju ugodno s korisnim. Njihovi muževi, dakako, nemaju pojma čime se one bave dok njih nema kod kuće, dok su na poslu, ili na službenom putu.

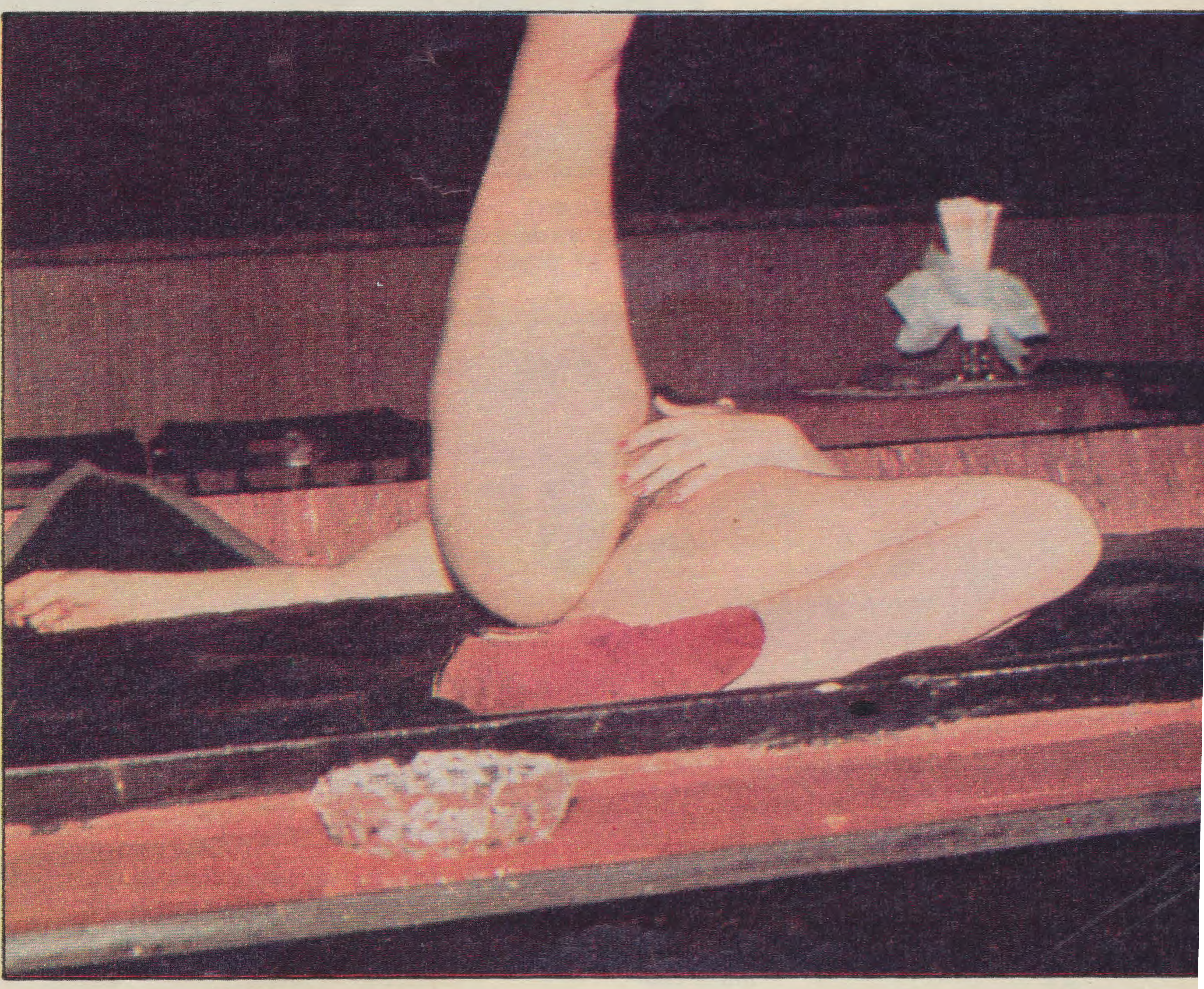
Prostitutke-amaterke, kako ih ovdje često zovu, nalaze opravdanje za svoj dvostruki život i najčešće o svemu pričaju kao 35-godišnja Anita, koja prezime ne spominje iz razumljivih razloga:

– Sve se to odvija u strogoj tajnosti. Odlazim od kuće samo kad je moj suprug na službenom putu. Odlazim uvijek u isti noćni klub. Tu me uvijek čeka John s mušterijama. Uvijek ih je nekoliko. Ne gubim vrijeme, jer se moram brzo vratiti kući. Započinjem negdje oko 20 sati. Brzo odlazim u neku prostoriju s posteljom iza kluba. Ponekad idem i s nekolicinom odjednom. Za sudjelovanje dobijem 50 maraka po muškarcu. Novac mi dobro dođe jer nikad ga nemamo dovoljno. Osim toga dogodi se da i uživam. Neki su stvarno divno građeni.

Anita priča da John ima također proviziju 50 maraka po dovedenoj mušteriji. Ali, John nema samo Anitu. Radi s najmanje petnaestak žena, koje se inače izdaju za uzorne supruge, majke i domaćice. Naravno, John debelo zarađuje i nije nimalo čudno da dolazi do tučnjava i krvavih sukoba ako se u cijeli posao želi umiješati netko sa strane. Jer, ove nepromišljene i lakomislene žene donose mu skupa kola, putovanja po svijetu i drugi luksuz.

OPASNA ZAMKA

Neke ljubiteljice noći nemaju svodnika. Same uzimaju novac i pružaju sve što se od njih traži, ali usput počinje i nezamislivo nedjelo, prodaju mušterijama sidu



I tako posao se vrti u krug sve dotle dok neka od žena ne kaže da joj je dosta, da se zasitila i obojenih ljubavnika i novca, da se želi vratiti obitelji. Naravno, John i njemu slični nastojat će ju zadržati svim silama, osobito ako se radi o plavojkama punijih oblina koje su kod obojenih u Hamburgu na cijeni. Povratak je za te razvratnice posut trnjem. Svodnici prijete, zlostavljaju ih, a najčešće ucjenjuju. Naprosto izvade iz novčanika fotografiju te nesretnice s trojicom ili više crnoputih muškaraca u najslobodnijim pozama i žena mora popustiti iz straha jer zna da će je, vidi li to, muž napustiti. Mnoge od tih domaćica uspjele su nakon silnih natezanja otkupiti svoju slobodu za mnogo veću sumu novca no što su je zaradile prodajući svoje tijelo u žudnji za određenim strastima. A vrlo je malo onih koje su imale toliko sreće da ih svodnici pustė tek tako.

OPASNE KAMENJARKE

Na St. Pauliju je živo. Svjetleće reklame na Reeperbahnu neodoljivo zovu. Čuvena prostitutka Domenica pokazuje svoje monstruozne sise u Bordellgasse. U »Salambu« se daje vrući pro-



NEPREDVIDIVE LASTAVICE

Novine često pišu da svi oni koji se druže s lastavicama s ruba pločnika moraju biti pripravni na sve



MUŠTERIJI NA OGLED

Sabini je sedamnaest godina. Čovjek bi ju po šminki prije svrstao u mlade starlete, nego li u prostitutke. Kad automobil stane samo podigne jarko crvenu majicu i pokazuje sve što može dati



CIJENA ŽELJA

Još jedan ludi i tužni ambijent u Hamburgu. Sve su ljubavne želje ispunjene, ali netko će na kraju odletjeti razbijene glave i uz glazbu će možda sjevnuti i noževi

gram: grupni seks između rasnih Crnaca i punašnijih plavuša. A na ribljoj tržnici dežuraju kamenjarke, ili kako ih često zovu – lastavice.

Jedna je upravo istakla ono što po vlastitoj ocjeni na njoj najviše privlači. Međunožni trokut zabijelio je bijelom čipkom. Neka kola se zaustavljaju u trenu.

– Koliko? – pita stariji muškarac.

– Osnovna je cijena 50 maraka – odgovara dama kojoj nije mnogo više od osamnaest. – Za te novce dobiješ sasvim vruću ševu. A sve drugo posebno se plaća. Poznajem ovdje ludo mjestašce. Začas smo tamo. No, hoćemo li?

Oboje se konačno dogovore za 30 maraka. Djevojka ga upućuje prema najbližem parkiralištu. Kola staju. Uranja mu glavu u svoje grudi. Čovjek je počeo letjeti u nebesa, kad eto ti vraga. Samo što je zakipio otvaraju se vrata njegovog automobila i dva snažna mladića vuku ga napolje. Palo je nekoliko šamara. Novčanik iz njegovog džepa skliznuo je u njihove ruke. Čovjek je još dobro prošao. Ostao je bez 3000 maraka.

Novine često pišu da svi oni koji se druže s lastavicama s ruba pločnika moraju biti pripravni na sve. Ali, ljudi kao da previše ne haju. Uz čašicu alkohola, samoću, poneko razočaranje, razum prepušta mjesto avanturi. A avantura nema nikad unaprijed ispisan scenarij.

Hamburžani su obavješteni i o još nekoliko trikova kojima se bave zaštitnici lastavica. Neki »operacioni« zahvati imaju i specijalne nazive. Na primjer kasiranje kod živahne trojke označava pojavu kad se dvije službenice ljubavi nude jednom muškarcu za ljubav u troje. A zadatak je jasan. Jedna privlači naivca i odvlači mu pažnju, dok ga druga ne opelješi. Maloljetnički okret naziv je za specijalitet kod maloljetnica (koja je to često samo po izgledu) odvlači muškarca u neki jeftini hotel. Tada se pobrine da ga što prije skine, a da sama još ne odlaže svoju odjeću. I kad je žrtva gola, u sobu upadaju dva snagatora s riječima: »Pokvarenjače jedan, ti ćeš napastovati našu sestricu kojoj je tek trinaest godina...« Potom slijedi prijetnja: »Ako smjesta ne platiš 3000 maraka sad ćemo te prijaviti zbog zavođenja maloljetnica, ili čak silovanja!«

Nesretnik naravno plaća, a ako nema uza se toliko novaca, razbojnici uzimaju koliko ima i odlaze bez traga. Zanimljiv je također posao prozvan foto-petlja. Svodnici naprosto pozivaju imućnije muškarce, često i ugledne, na seanse u tajne klubove gdje se uvijek nađe nekoliko mladih djevojaka spremnih na najpikantnije i najizazovnije usluge. Nakon svega gostima se jednostavno pokažu uredno snimljene fotografije u najrazličitijim pozama. Za šutnju naravno valja debelo platiti. Ta vrsta posla cvjeta, jer gotovo da i nema muškarca koji bi pristao da mu te fotografije dospiju na kućnu adresu.

Teško je pobrojiti sve štoseve kojima se svodnici bave ne bi li došli do para. Postoji i trik s brojem na tablicama automobila. Valja tek zapisati nekoliko brojeva tablica automobila koji su u kasne noćne sate švrljali sumnjivim ulicama, a osobito ulicom gdje se nude maloljetnice. Potom se po broju tablica saznaju i svi podaci o vlasniku, te mu na posao dolazi pismo vrlo kratkog i jasnog sadržaja: »Vjerujemo da ne želite da vaša žena sazna što vi to sve radite s maloljetnicama u sitne noćne sate. Zato se nadamo da ćete dopustiti da vas sve to još dodatno nešto košta.« Malo je onih koji neće platiti.

Sabini je tek sedamnaest. Na njoj jarko crveni ogrtač. Čovjek bi ju po šminki prije svrstao u neke mlade starlete negoli u prostitutke. Automobili zastajkuju. Sabina samo razogrne ogrtač i pokazuje sve što može dati. Ističe brzo i cijenu: sto maraka. A kad netko ozbiljnije trzne vadi iz torbice i svoje fotografije u najprovokativnijim pozama i jednostavno kaže: »To mogu raditi i s vama za dodatnih 100 maraka«.

I eto ih začas u nekom od jeftinih konačišta što se izdaju za te svrhe. Uz Sabinu nema tjelohranitelja, nema ni svodnika, nitko neće napasti njene ljubavnike. Sama će im uzeti novac, dati im se cijela, pružiti im sve što od nje traže, ali učiniti i nezamislivo nedjelo – prodati im sidu.

– Godina je dana tome kako je test pokazao da imam sidu – objašnjava Sabina. – Bio je to za mene luđački šok. Pomisao na to da ću brzo krepati izluđivala me. I odlučila sam se osvetiti muškarcima. Pa, zar mi to oni nisu uvalili?

Sabina nema grižnje savjesti. Ona naprosto želi biti anđeo smrti mnogim muškarcima. Po njoj valja ih zaraziti što više, kako bi osveta bila veća.

– A zašto bih ja uopće o njima i brinula? – nastavlja Sabina. – Mogu se zaštititi prezervativima, ali to većinom odbijaju. Ljepše im je bez gumice. I što ću im ja? Naravno da im ne mogu staviti na nos kako imam sidu. Tko bi me onda poželio i od čega bih živjela?

No nije samo Sabina započela stravični pohod osvete do smrti. Neki liječnici ocjenjuju da možda svaka treća prostitutka nosi u sebi virus SIDE. One čekaju uz željezničku stanicu, odlaze u lov u disko klubove. Ima ih u tajnim seksklubovima gdje se daju zabranjeni pornići s djecom ili sadizmom. Ima ih i tamo gdje mladi bračni parovi izmjenjuju partnere i tamo gdje mlade hostese ulaze u bazene s muškarcima.

Mnoge od tih mladih osvetnica uživaju drogu. Neke su i na taj način pokupile bolest. Recimo devetnaestogodišnja Bettina koja je na ulici od petnaeste godine. Četiri je godine radila za svodnika, a sada je sretna što je samostalna, ali i strašno unesrećena jer je bolesna. Govori odrešito. Riječi su joj stravične, ali u njoj kao da nema više razumijevanja, samilost je za nju nepoznata riječ. Kaže:

– Prije nego što skočim u mrtvački sanduk želim da mi je život lijep. Zato vodim frajere kao božićne guske. Sudjelujem u grupnim sekspartijama, idem s bogatim lezbijkama. Glavno je da zaradim mnogo para i da ne umrem u siromaštvu kad moram umrijeti brzo.

Novine sve češće pišu da valja sve učiniti kako bi se ovaj stravični pohod zaustavio. Jer neka u jednom gradu ima samo stotinjak prostitutki sa sidom, pod pretpostavkom da je svaka od njih na dan s pet, šest muškaraca najmanje, zaraza se može galopirajućim koracima širiti. Zato se provode opsežni liječnički pregledi. Mnoge prostitutke imaju već testove kojima na vratima svojih soba dokazuju da nisu oboljele od opake bolesti koja razara. Ipak, nikom nije jasno kada će se cijeli ovaj val zaustaviti, hoće li biti moguće obuzdati mlade sida osvetnice.

Na žalost, čarobna vrata u međunožju neodoljivo privlače. Muškarci kao da se i ne plaše. A djevojke pak lakomisleno ulijeću u svijet prostitucije, na put s kojeg najčešće nema povratka, pogotovu sada kad opaka bolest prijeti i kad svodnici više nisu najveći neprijatelji u svijetu razvrata i bludi.●

KAKVI SMO U KREVETU (3)

LJUBLJANSKI STIL IGRE

Testiranje seksualne pismenosti tridesetogodišnjaka oba spola i njihovog poznavanja temeljnih ljubavnih vještina obavili smo u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani. U ovom broju nastavljamo s prikazivanjem rezultata koje su postigli Ljubljančani, a u idućem ćemo zaključiti seriju komparativnim pregledom razlika i sličnosti iz sva tri grada

Autor istraživanja Ljuba Stojić
Suradnici Jana Petkovšek, Biserka Povše, Marko Pečaver, Srečko Klapš i Vojko Zupanc, a analitičari Petar Frank i Aljoša Stojić
Ilustracije Dušan Gačić

»Ne razbijam glavu time«, kaže 28-godišnja tajnica sa srednjom stručnom spremom (neudata i bez trajnih veza). »Ne pridajem tome značaja«, slično odgovara i 25-godišnji socijalni radnik s višom stručnom spremom, zaposlen u fotokopiraonici (neoženjen, ima trajnu vezu).

Ovakvo odbijanje da se uopće misli o jednoj temi dobijali smo od anketiranih u Ljubljani kao odgovor samo na pitanje da li opasnost od side ili AIDS-a utječe na njihovo ponašanje. Na početku pitanja podsjetili smo sugovornike na činjenicu da se ova opaka bolest prenosi i heteroseksualnim kontaktima, ali gotovo svi anketirani odgovorili su da to nema nikakvog utjecaja na njih (92 posto žena i 94 posto muškaraca).

I to u gradu koji je ovog proljeća bio prinuđen otkazati pod pritiskom javnosti Međunarodni festival gay-kulture. U početku je smetao samo neadekvatno izabran termin festivala, ali je na kraju preovladao strah od masovnog okupljanja pripadnika »rizične grupe« mogućnih nosilaca virusa side.

Ljubljančana se sve to, izgleda, nije dojmilo.



U DUHU POSTFEMINIZMA

Kojim položajima tijela pri seksualnom odnosu daju prednost Ljubljančani? Da li se položaji koje pripadnice ili pripadnici jednog spola navode kao svoje omiljene poklapaju sa onim što pripadnici ili pripadnice suprotnog spola znaju iz iskustva da su omiljeni položaji onih prvih? Žene su se koncentrirale na dva položaja koje najčešće spominju kao ženama omiljene: klasičan ili »misionarski« (42%) i »jahaći«, sa ženom odozgo (34%). Znatno rjeđe javlja se odgovor »Svi položaji« (14%), a od ostalih se tek spominju još bočni i otpozadi.

Nisu svi odbijali suočiti se s realnošću. Neki su, kao 32-godišnji poljoprivrednik iz prigradskog naselja (osmogodišnja škola, neoženjen, bez trajnih veza), priznavali svoju neobavještenost: »Zašto? Vidite, ja ne znam baš previše o toj sidi.« Drugi, naprotiv, misle kako znaju dovoljno da mogu biti mirni, kao prodavačica lutrijskih srećki (25 godina, srednja trgovačka škola, udata), koja bez dvoumljenja kaže: »Za mene je sida sasvim prirodna bolest, pa ne znam zašto bi to utjecalo na naše ponašanje.«

BEZ MJERA OPREZNOSTI

U tom duhu »kolektivnog osjećanja sigurnosti« oblikovani su mnogi odgovori, poput idućih:

– U nas još nije toliko raširena (administratorica u odvjetničkom uredu, 26-godišnja, srednja stručna sprema, udata).

– O sidi se u Sloveniji još ne piše mnogo (šalterska službenica u banci, 28-godišnja, srednja ekonomska, udata).

– Kad bih išao u inozemstvo, utjecalo bi. Ovako ne (elektrotehničar, 25-godišnjak, sprema se za brak)

– Na moje ponašanje ne utječe. Ali, imam pri-

TKO JE ANKETIRAN U LJUBLJANI?

U prethodna dva broja izložili smo rezultate istraživanja seksualnog ponašanja u Beogradu i Zagrebu. U Ljubljani je anketiran isti broj tridesetogodišnjaka, oba spola, kao i u prethodnim gradovima (po 50 žena i muškaraca), a demografsko-socijalna struktura spolnih skupina bila je, također, ujednačena (po 30 posto radnika, 40 posto službenika i tehničara, i po 30 posto stručnjaka s visokom stručnom spremom).

Kao što se vidi, istraživanjem su obuhvaćeni samo glavni slojevi radnog aktivnog stanovništva na uzrastima od 25 do 35 godina starosti, nezavisno od bračnog stanja. Među anketiranim ženama u Ljubljani našlo se dvije trećine s bračnim iskustvom (60 posto u braku i 4 posto razvedenih), a među muškarcima samo nešto više od polovine (52 posto u braku i 4 posto razvedenih). Nitko od onih koji su u braku nije priznao anketarima postojanje paralelnih veza. Većina neudatih žena živi izvan trajnih veza (26 posto), dok je kod neoženjenih muškaraca situacija obrnuta (28 posto ima trajne veze).

U cjelini uzev, anketirani muškarci su nešto zadovoljniji svojim seksualnim životom, nego anketirane žene. Razlika nema u kategorijama »Vrlo zadovoljni« (po 22 posto kod oba spola), »Nezadovoljni« (svaki petnaesti) i »Vrlo nezadovoljni« (samo jedna žena). Među »Zadovoljnima« je nešto više muškaraca (48 posto prema 40 posto žena), dok je među uvjetno zadovoljnima više žena (»Kako kad« 32 posto prema 22 posto muškaraca).

Kada se usporede, međutim, s ostalim pripadnicima vlastitog spola, onda muškarci nešto rjeđe nego žene vide sebe »iznad prosjeka« (petina prema četvrtini), a češće »ispod prosjeka« (10 posto prema 2 posto kod žena). Oni češće i ne umiju sebe ocijeniti (6 posto prema 2 posto).

jatelja koji radi u inozemstvu. Njegov seksualni život potpuno se izmijenio (građevinski tehničar, 23-godišnjak, neoženjen, trenutno bez djevojke).

Drugi snažan izvor sigurnosti je individualne naravi. »Općim samo sa svojom ženom«, kaže 29-godišnji prodavač sportske opreme. Službenica u sudu (25-godišnja, udata) opširnije obrazlaže isti stav: »Pošto ne varam muža, a on nije zaražen sidom, onda nema nikakvog straha.« Oni koji ne žive u braku dopuštaju stanovitu sumnju: »Sada ne utječe, ali šta će biti, to ja ne znam. Ako je stalan partner, podrazumjeva se otvorenost, da kažete jedno drugom ako ste imali odnose s nekim... (asistentica na univerzitetu, 28-godišnja, neudata, njeguje povremeno izne-nadne veze).

»Na moje ponašanje ne utječe«, kaže profesorica pedagoške akademije (34 godišnja, udata), »ali će utjecati na one koji prečesto mijenjaju partnere.« Ona tako misli, ali oni na koje se to odnosi ne: »Ne, na mene ne utječe«, odgovara 34-godišnji šef turističke poslovnice, diplomirani ekonomist, neoženjen, s više paralelnih veza istodobno. On svoju sigurnost nalazi na drugoj strani: »S homoseksual-



MUŠKI KRITERIJI

Muškarci s velikom sigurnošću pogađaju da je klasičan zapadnjački položaj najpopularniji među ženama (80% muškaraca tako misli). Međutim, već kod drugog mjesta nisu tako sigurni: popularnost položaja kad je žena odozgo znatno su potcijenili (svega 18%), a u istu ravninu s njim stavili su dva položaja koje žene jedva da i spominju (položaj otpozadi pripisuju ženama kao omiljen 20% muškaraca, a bočni 16%). Nitko od njih ne primjećuje da žene vole sve položaje podjednako, mada, istini za volju, neki spominju žensku sklonost promjeni položaja u toku odnosa, što se bar djelimično poklapa.

cima nemam intimnijih dodira.«

Oni malobrojni Ljubljančani na koje opasnost od side djeluje ostaju na nivou neodređene uznemirenosti (»Da, malo me je strah«, kaže 31-godišnja daktilografkinja u dekanatu fakulteta, neudata) ili neodređene opreznosti pri stupanju u nove kontakte (»Da, otad s više straha i predostrožnosti sklapam nove veze«, kaže 25-godišnji socijalni radnik, oženjen; »Da, izboru partnera treba pokloniti veću pažnju«, kaže 23-godišnji mašinski tehničar, neoženjen; »Da, preciznije biram partnere«, kaže 30-godišnja naučna radnica, neudata, sa povremenim vezama).

Nitko ne spominje upotrebu prezervativa u preventivne svrhe, a o razmjenjivanju »seropozitivnih testova« (ne starijih od jednog tjedna) prilikom upoznavanja s potencijalnim partnerima – nema ni pomisli. Izgleda da je sida stvarno još uvijek dosta daleko od nas. Bar se tako mi osjećamo.

Ako ne priznajemo nove opasnosti vezane uz seks, kako stoji s tradicionalnim? Gdje su danas, na primjer, granice seksualnih izopačenosti?

Za petinu anketiranih žena u Ljubljani, i čak za polovinu anketiranih muškaraca, granice jednostavno ne postoje. »Ako seksaš jednom tjedno«, kaže KV-zidar (29-godišnjak, oženjen).

Homoseksualizam se kod žena najčešće javlja kao izopačeno seksualno opredjeljenje (48 posto), katkad se uz njega stavlja i biseksualnost, a sasvim rijetko i lezbijstvo. Daleko iza homoseksualnosti (18 do 12 posto odgovora) javlja se skupina od pet oblika seksualnog ponašanja, koji su po mišljenju žena neprirodni ili neprihvatljivi: općenje sa životinjama, prostitucija,

grupni seks, silovanje i sadomazohizam.

Mnogi odgovori u kojima se spominje neka izopačenost sadrže i dodatna objašnjenja koja podržavaju načelnu širinu i toleranciju u seksu:

– Nenormalno je samo općenje sa životinjama. Homoseksualnost je nezdrava, ali je ne osuđujem. Ako se ljudi vole, neka onda i izraze svoju ljubav (profesorica slovenskog jezika u srednjoj školi, 29-godišnja, udata).

– Ne odobravam homoseksualnost, niti prostituciju. Žalosno je što ne možemo iskorijeniti silovanja kojih ima previše (socijalna radnica, 25-godišnja, neudata, ima trajnu vezu).

– Svatko neka radi sa svojim tijelom što hoće, ali ja sam protiv nasilnika! (prodavačica igračaka, 32-godišnja, udata).

Rijetki su odgovori koji strogo sužavaju granice normalnog seksa. Tako već citirana službenica u sudu (25-godišnja, udata) smatra nenormalnim »'čudne' položaje u postelji i nekim drugim prostorima, kao i seks u anus«, a nešto starija tajnica (31-godišnja, udata) »homoseksualnosti muških« dodaje i »upotrebljavanje raznih stimulativnih pomagala«.

Muškarci ispoljavaju mnogo veću toleranciju homoseksualizma (svega 10 posto ga smatra nenormalnim), ali podjednako zaziru od sadomazohizma i grupnog seksa (po 18 posto). U kratkom spisku seksualnih izopačenosti koje navode muškarci nalazi se još samo općenje s životinjama (8 posto). Karakteristično je da ovdje nema prostitucije i silovanja sa ženskog spiska. (Da li zato što se u oba slučaja muškarci javljaju kao »potrošači« i imaju racionalizaciju da ih žene uvlače u to da bi ih iskoristile?)

OTVORENOST ZA NOVOTARIJE

Ako su tradicionalne granice između normalnog i izopačenog dobrim dijelom porušene ili zamagljene, naročito u shvaćanjima muškaraca, ostaje da vidimo koliko se zadržao jedan od stupova-nosača represivnog seksualnog morala: tabu samozadovoljavanja.

»Da li masturbacija može biti štetna?« – glasilo je pitanje u našem istraživanju. Odgovori žena i muškaraca vrlo malo se razlikuju, i pokazuju da velika većina mladog zrelog svijeta ne vjeruje više u zastrašujuće priče prethodne generacije o »sušenju kičme« i »izbijanju bubuljica«. Tek svaki peti anketirani misli da pretjerano samozadovoljavanje može štetiti ženama, a svaki deseti – da je štetno i muškarcima.

Kolika je danas sklonost novotarijama i neobičnostima u seksu?

Opet nema izrazitih razlika u odgovorima žena i muškaraca iz Ljubljane. Samo jedan od deset anketiranih smatra da se novotarije uopće ne usvajaju, a ostali se djele na one koji misle da se »usvajaju bez rezerve« ili zavisno od situacije (»kako kad«). Kao što se moglo i očekivati prvih je malo više među muškarcima, drugih među ženama – ali ne toliko da bi se moglo govoriti o značajno različitim težnjama.

O kakvim je novotarijama riječ? Držimo se opet onog što bi prethodnoj generaciji moglo izgledati kao »strašna« vijest.

Oralni seks?

Polovina anketiranih muškaraca i žena nalazi da nema nikakvog ustručavanja pred oralnim seksom, bilo aktivnim ili pasivnim. U drugoj polovini onih koji zaziru od oralnog seksa ima stanovitih razlika među spolovima. Kompletno ustručavanje od oba vida oralno-genitalnog kontakta prisutnije je među ženama (16 posto, prema 4 posto među muškarcima). Nasuprot tome, među ženama uopće nema odbojnosti prema pasivnom oralnom seksu (»kunilinktus«), dok je takva parcijalna odbojnost dosta izražena među muškarcima (»felacija«). Najviše je otpora prema preuzimanju aktivne uloge u oralno-genitalnom odnosu, i to nešto jače kod žena nego kod muškaraca (36 prema 28 posto).

STIMULATIVNA SREDSTVA

Gotovo nitko ih ne koristi. »Možda u poznijim godinama«, kaže 25-

IZBLIJEDJELI MITOVI

Muškarci u svim krajevima naše zemlje vole misliti o sebi kao o ljubavnicima bez premca. O našim ženama mislimo kao o izuzetno privlačnim, a u novije vrijeme i emancipiranim. Ovakvo isticanje ženskih kvaliteta tradicionalno se naročito vezuje uz Slovenke.

Koliko ima istine u ovim predstavama o nama?

»Naše žene su poznate kao privlačne, a osim toga i emancipirane u seksu...«	»Koliko ima istine u tome?«	»Naši muškarci gledaju na sebe kao na velike ljubavnike bez premca...«
		36%
50%	DJELOMIČNO IMA ISTINE	40%
8%	UOPĆE NEMA ISTINE	20%
0%	NE ZNAM	4%

Mit o privlačnoj i emancipiranoj Slovenki drži se nešto bolje od mita o Slovencu velikom ljubavniku, mada i njega više od polovine anketiranih osporava. Međutim, to osporavanje nije tako izrazito i svodi se na parcijalno negiranje (»privlačna – da, emancipirana – ne«). Na drugoj strani, muškarcima čitava petina anketiranih Ljubljančanki odriče ona visoka svojstva koja sebi pripisuju, a svega trećina vjeruje u njih.

Jedan od najupadljivijih znakova emancipacije, kojim su u ranijim vremenima Slovenke plašile muškarce iz drugih krajeva, jest slobodno prilaženje žene muškarcu koji joj se sviđa. U sredinama sa jačom patrijarhalnom tradicijom ovakvo ponašanje žene smatralo se nedoličnim i tek u novije vrijeme su se feministkinje počele propagirati i za »pristojne« žene kao novo područje ravnopravnosti spolova.

Pitali smo i muškarce i žene kako stoji danas sa inicijativom žene pri uspostavljanju kontakta: da li se odvažuje na otvoreno ispoljavanje naklonosti i izravno prilaženje muškarcu, ili koristi tradicionalna »ženska« sredstva da zaobilaznim putem ohrabri muškarca da prvi pride?

»Da li žena ima inicijativu pri uspostavljanju veze?«

	Žene	Muškarci
– NEMA INICIJATIVE	10%	24%
– DAJE POSREDNE ZNAKOVE	54%	58%
– IZRAVNO PRILAZI	20%	18%
– ZAVISI OD OKOLNOSTI	16%	0%

U jednome se slažu i žene i muškarci: većina se služi posrednim pokazivanjem da je »prolaz otvoren«, a svega petina otvoreno prilazi. Muškarci su stroži od žena, pa svaki četvrti odriče ženama bilo kakvu, makar i posrednu inicijativu za uspostavljenje veze (to priznaje tek svaka deseta žena). Dosta žena uvjetuje svoju inicijativu posebno povoljnim okolnostima (svaka šesta), dok muškarci uopće nemaju čulo za ove nijanse.

godišnji bankarski službenik sa srednjom stručnom spremom (neoženjen, ima trajnu vezu). »To mi se čini nenormalno«, dosljedna je 31-godišnja tajnica koja je već navela korištenje stimulativnih pomagala kod pitanja o izopačenosti.

Nekoliko muškaraca navodi sredstva koja koriste za pojačavanje seksualne želje: »Ogledala u spavaćoj sobi« (novinar, 35-godišnjak, oženjen), »Porno-filmovi« (bankarski službenik, 23-godišnjak, trajna veza), »Marihuana« (socijalni radnik, 25-godišnjak, neoženjen), »Da, katkad neki afrodizijak, na primjer, 'španjolsku mušicu' za žensku« (skladištar s osnovnom školom, 30-godišnjak, povremene paralelne veze).

Žene su spomenule kao stimulativna sredstva samo »kreme za vlažnost kože« (NKV-radnica u tapetarskoj radionici, 34-godišnja, udata) i »razne mirise i 'seksi' sapun za kupanje« (profesorica, 29-godišnja, udata).

Na planu seksualne »bijele tehnike«, očigledno, nema mnogo vijesti koje bi naišle u Ljubljani na širu primjenu.



NOVO I STARO

Na prvom mjestu kod muškaraca je položaj otpozadi (64%), a na drugom »misionarski« (46%). Znatno niže su na muškoj ljestvici popularnosti »jahaći« i bočni položaj (24%, odnosno 18%). Vrlo rijetko javljaju se i odgovori »Promjena« i »Svi položaji«.

VIDEO-PORNIĆI?

Dvije trećine muškaraca i jedna trećina žena gledaju porno-filmove na videu u društvu prijatelja. Zanimljivo je, međutim, da muškarci češće nego žene gledaju ove filmove hladno, bez uzbuđenja (svaki drugi od onih koji gledaju, a među ženama tek svaka četvrta).

Prodor video-tehnike osjeća se i na seksualnom planu, pa se može zaključiti da otpori promjenama nisu uvijek nesavladivi, kao što ni napuštanje tradicionalnih shvaćanja nije izvedeno do kraja.

Kako u toj dvosmislenoj situaciji spolovi ocjenjuju jedni druge i same sebe po kriteriju »izvođačkog kvaliteta« u krevetnom suočavanju?

ZNANJE I VJEŠTINA

Vrlo malo anketiranih žena dalo je muškarcima odlične ocjene za ponašanje u krevetu (4 posto), dok je loših ocjena bilo četiri puta više (16 posto). Ne treba iz toga zaključiti da su žene generalno nezadovoljne muškarcima, jer im velika većina daje umjereno povoljne ocjene (80 posto).

Ocjene koje muškarci daju sami sebi uglavnom se isto tako raspoređuju, osim što ima manje umjereno pozitivnih (64 posto) – točno onoliko manje koliko se muškaraca uzdržalo od ocjenjivanja vlastitog spola.

Žene su dobile od muškaraca više izuzetno pohvalnih ocjena (mada ni to nije mnogo – svega 10 posto), ali i više izrazito negativnih (22 posto). Samim tim, dominacija umjereno pozitivnih ocjena nije onako upadljiva kao kod muškaraca (56 posto). Ocjene žena o sebi u svemu se poklapaju sa ocjenama koje im daju muškarci, osim što one o sebi misle u superlativima nešto češće (16 posto).

Možda bi se povoljnije ocjene koje su dobile žene mogle tumačiti i džentlmenskim stavom muškaraca (pomalo paternalističkim?), kad ne bi one same sebe ocjenjivale još povoljnije (što ne spada u tradicionalno ženske osobine), uz istodobno strože ocjenjivanje muškaraca (što, također, ne spada u »stare, dobre« tradicije). Izgleda da se u tome osjeća i nova samosvijest žene, koja je čini istodobno samopouzdanijom i kritičnijom prema muškarcu.

Kako Ljubljančani gledaju na stereotipne predstave koje naši muškarci i žene gaje o sebi analizirali smo odvojeno (vidi okvir uz ovaj tekst).

Ako i nisu slavno prošli kao »ljubavni izvođači«, ljubljanski muškarci dobili su vrlo visoke ocjene kao seksualni hedonisti. Tri petine anketiranih oba spola smatra da oni umiju dosta uživati u seksu, nitko ne misli da ne umiju nimalo, a vrlo rijetki su oni koji ocjenjuju da znaju samo pod određenim uvjetima. Ovog puta tek svaka treća ocjena je umjereno pozitivna.

Kad je riječ o uživanju, žene su ocijenjene nešto slabije. U kategoriji »znaju dosta uživati u seksu« razlika od muškaraca nije velika (56 posto muškarca i 52 posto žena ih tako ocjenjuje), ali odskače kategorija »pod određenim uvjetima umiju« (14 posto muškaraca i 16 posto žena). Našlo se i nekoliko muškaraca koji su potpuno odrekli ženama umijeće hedonističkog prepuštanja seksu.

Koji su to uvjeti potrebni nekim ženama za uživanje u seksu možemo zaključiti iz odgovora na druga pitanja iz ovog istraživanja.

Pitanje o važnosti emocija za uživanje u seksu postavljeno je sugovornicima oba spola. Nitko nije odgovorio da su emocije važne samo ženama, ali se iz odgovora jasno vidi da muškarci i žene različito stupnjuju značaj emocija u seksu. Dok svaki četvrti muškarac negira bilo kakav značaj emocija za seksualno uživanje, takvi odgovori su među ženama sasvim rijetki (6 posto). Uvjetni odgovori

(»kako kad«) uopće se ne javljaju kod žena, a nisu zanemarljivi kod muškaraca (12 posto). Najveći dio muškaraca smatra da su emocije važne za seks, ali je takvo mišljenje ipak češće kod žena (46 prema 60 posto). Međutim, dok trećina žena ocjenjuje da su emocije najvažnije za uživanje u seksu, takvih ocjena ima upola manje među muškarcima. Očito je, dakle, da su emocije značajnije ženama.

Drugi tradicionalni uvjet seksualnog hedonizma je sigurnost koju pruža institucija braka. Pitanje o tome postavljeno je pomalo provokativno: »Neki misle da seks u braku nikad nije tako dobar kao izvan braka... Kakav je vaš stav?«

Iz odgovora na ovo pitanje ne bi se moglo zaključiti da je ženama brak potrebniji nego muškarcima da bi uživale u seksu. Nešto više od polovine žena smatra da je seks isti u braku i izvan braka (54 posto), znatno manje ih se opredjeljuje – i to pretežno za seks izvan braka kao bolji od onog u braku (16 prema 10 posto). Primjetan broj žena uvjetuje seks u braku kvalitetom samog braka, nezavisno od seksa (8 posto), a dosta ih se uzdržava od bilo kakve ocjene (12 posto).

Muškarci su se oštrije podijelili na ovom pitanju: manje od petine izjednačuje seks u braku i izvan braka, dok se više od tri petine njih opredjeljuju, uz blagu nadmoć pristalica vanbračnog seksa (34 prema 30 posto). Zanemarljiv je broj uvjetnih odgovora, ali uzdržanih ima više nego kod žena (16 posto). Ispada da je ženama svejedno gdje se odvija seksualna aktivnost – pod okriljem zakona ili slobodno – i da je čitav spor pretežno muška preokupacija.

U bitne aspekte seksualnog hedonizma spada i briga o zadovoljstvu partnera, jer je u ravnopravnim, oslobođenim seksualnim odnosima, zasnovanim na obostranom pristanku i obostranoj kontinuiranoj želji, teško zamisliti jednostrano uživanje. Jednostavno, onaj partner koji ne osjeća zadovoljstvo u odnosu sklon je prekinuti ga u svakom trenutku.

OSJETLJIVOST LJUDSKOG TIJELA

Činjenica da dvije trećine žena priznaje muškarcima nesebičan stav prema partnericama u seksu mogla bi se uzeti kao znak napuštanja povlastica, egoističke pozicije tradicionalnog muškarca. Međutim, na takav zaključak baca stanovitu sjenu podatak da mnogo više muškaraca misli voditi računa o partnerici, nego što im žene to priznaju (80 prema 66 posto). Ili se trude, ali nespretno, tako da partnerke ne osjećaju nikakve efekte tog truda – ili samo uobražavaju da su nesebični, ne čineći dovoljno te se to u praksi i osjeti.

Kod ženske nesebičnosti u seksu nema nikakvih dvoumljenja: gotovo svi odgovori su potvrdni (98 posto žena i 96 posto muškaraca). S obzirom na nesklad između muške i ženske brige o partneru i njegovom zadovoljstvu, ovako visok stupanj ženske nesebičnosti mogao bi značiti i nepostojanje borbenosti kod Ljubljančanki. Ili one imaju neke druge metode izbora za svoje pravo na seksualno zadovoljstvo?

Međusobno poznavanje erogenih zona svakako spada u nužne preduvjete za brigu o zadovoljstvu partnera. U tom pogledu nema nikakvih razlika među spolovima: nešto više od polovine ocjenjuje to poznavanje kao djelomično (po 56 posto), a nešto manje od polovine kao odlično (40 posto za muškarce i 42 posto za žene). Potpuno nepoznavanje gotovo da se ne javlja. Dakle, ranije zaključene razlike u seksualnoj nesebičnosti nisu uvjetovane razlikama u znanju o osjetljivosti partnerovog tijela na erotske podražaje.

S obzirom na draženje erogenih zona predstavlja istodobno i izvor seksualnog uzbuđenja za onoga tko draži, tražili smo od anketiranih da ocjene koje zone njihovog tijela su omiljene kod pripadnika suprotnog spola. Za muškarce su najomiljenije zone ženskog tijela grudi i vagina (60 odnosno 52 posto), zatim znatno rjeđe bedra i leđa (26 i 20 posto), vrat i ušne školjke (16 i 12 posto), a spominju se još usne i trbuh rjeđe.

Zanimljivo je usporediti ovu sliku dobijenu od žena s točkama na ženskom tijelu koje muškarci smatraju najosjetljivijim. Grudi i vagina su u vrhu i na ovoj listi (88 odnosno 76 posto), ali s tim se iscrpljuje poklapanje ovih dviju lista. Na trećem mjestu je vrat (34 posto), koji kao omiljena erogena zona nije tako visoko. Zatim dolaze bedra (28 posto), trbuh i ušne školjke (po 26 posto), i leđa (20 posto). Usne i ramena spominju se sasvim rijetko. Ovdje su trbuh i ušne školjke znatno iznad svog položaja na listi »popularnosti« kod muškaraca.

Ako muškarci dobro znaju za neke erogene zone ženskog tijela zašto ih zapostavljaju tokom ljubavne igre? Vjerojatno zato što te zone ne nose isti naboj i za njih.

Od muških erogenih zona, kod žena je bez konkurencije najpopularniji penis (84 posto), zatim vrat i leđa (54 i 50 posto), pa usne (34 posto), bedra (26 posto), trbuh i grudi (po 24 posto), a pri dnu ramena i ušne školjke (18 i 16 posto).

Predigra je tradicionalno zapostavljena faza spolnog čina. Muškarcima je zamjerano što žure kroz predigru i nemaju strpljenja sačekati iduću fazu dok se i žena dovoljno ne zagrije. Oni su, za uzvrat, zamjerili ženama što su suviše pasivne tokom predigre i prepuštaju »sav posao« na vlastitom zagrijavanju svojim partnerima.

Kako se prema predigri odnose današnji tridesetogodišnjaci? Žene i muškarci iz Ljubljane slažu se u tri četvrtine slučajeva da muškarci posvećuju pažnju predigri, a svega jedna četvrtina im još uvijek zamjera žurbu. U odnosu na ponašanje žena u predigri nema takve suglasnosti u ocjenama muškaraca i žena. Sada se događa ono što smo već sretali kod muškaraca: žene znatno bolje misle o svom držanju za vrijeme predigre, nego što im muškarci to priznaju. Doduše, većina muškaraca smatra da su žene dovoljno aktivne, ali znatno više žena tako misli (62 prema 82 posto). Kad je riječ o onima koji zamjeraju ženama pasivnost, onda je razlika još upadljivija (18 prema 38 posto – više nego dvostruko!).

Još jedna zamjerka egoizmu tradicionalnog muškarca odnosi se na njegovu žurbu, ali sada tokom samog čina da što prije stigne do svog orgazma, ne vodeći računa o ženinom. Ovome smo posvetili nekoliko pitanja.

Zna li, prije svega, muškarac suzdržati svoj orgazam ako ima dobru volju da ga omogući i partnerici? Današnji tridesetogodišnjak samouvjereno tvrdi da je savladao tu vještinu, ali su že-

ne još podijeljene – nešto više ih priznaje muškarcima umijeće odlaganja završetka, nego što ih odriče, mada ni ovih posljednjih nije malo (48 prema 32 posto).

ŽENSKA GLUMA ORGAZMA

Zna li muškarac koji su putovi za postizanje ženinog orgazma? Opet odgovori muškarca i žena pokazuju karakteristične razlike. Prije svega, trećina muškaraca daje neodređene odgovore ili ne odgovara nikako. Kod žena toga gotovo i nema. Najviše muškaraca još uvijek vjeruje više u tzv. »vaginalni« orgazam žene, nego u »klitorični«, pa daje prednost dubokoj penetraciji penisa nad »digitalnom kompresijom« klitorisa (36 prema 20 posto). Kod žena je došlo do osvješćivanja pod utjecajem neofeminizma, te milovanje klitorisa vodi pred dubokim prodiranjem u vaginu (42 prema 32 posto).

Da li je muškarac uopće svjestan da žena teže od njega dostiže orgazam? Ima li jasnu predstavu o mogućim razlozima izostanka ženinog orgazma? Samo petina muškarca vjeruje da je orgazam kod žena redovita pojava pri seksualnom odnosu. To im se može oprostiti, jer je ista i proporcija žena koje gaje ovu iluziju. Međutim, dobr dio onih koji znaju da je orgazam žene neredovit nemaju nikakvo objašnjenje za to (30 posto), a ostali podjednak značaj pridaju žurbi partnera, napetosti i umoru žene (po 16 posto). Iz ženskog kuta gledano, žurba muškarca i napetost žene imaju dvostruko veću težinu pri izostanku orgazma, nego umor žene (po 30 posto prema 14 posto). Žene neredovitost orgazma rijetko ostavljaju bez objašnjenja (12 posto).



SUGLASNOST SPOLOVA

Suglasnost pripadnika oba spola postoji samo u ocjeni da je klasičan položaj najomiljeniji kod žena. Sad je jasno da muškarci pripisuju ženama sklonost položaju otpozadi i bočnom, a žene muškarcima sklonost klasičnom položaju. S obzirom da muškarci misle da oni vole jahaći položaj sa ženom odozgo više nego same žene, a žene im to né priznaju, moglo bi se zaključiti da je ovaj položaj trenutno »šik« među muškarcima. U duhu postfeminizma ovaj trend bi se mogao objasniti željom da se demonstrira »razumijevanje« za posebne potrebe Nove žene.

Da li su muškarci svjesni da žene katkad glume orgazam samo da bi zadovoljile mušku taštinu? Malo je lakovjernih (ili prepotentnih) među njima, ali ipak više nego samouvjerenih žena koje tvrde da nikad ne glume orgazam (20 prema 14 posto). Pored muške taštine, kao razlog za ovu »slatku prevaru« i jedni i drugi navode izbjegavanje sukoba i strah da ne ispadne frigidna u očima partnera.

Ovaj ženski strah (da ne ispadne frigidna) izbija i iz odgovora na pitanje o snazi seksualne želje kod muškaraca i žena. Većina žena, kao i većina muškaraca, još uvijek vjeruju u snažnije nagonske želje muškaraca (56 i 62 posto). Međutim, ostale anketirane žene najčešće se svrstavaju uz odgovor »Podjednako jaka želja«, a gotovo nijedna ne vjeruje u veću snagu seksualne želje žene (40 odnosno 4 posto). Kod muškaraca je obrnuto: vrlo malo ih vjeruje u jednaku snagu želje, a mnogo više u jaču želju žene (8 odnosno 26 posto). Otkud to vjerovanje muškaraca u snažniji seksualni motiv kod žena ako ni same žene u to ne vjeruju? Možda se one trude ostaviti takav dojam na muškarce baš iz straha da ne ispadnu frigidne.

Čime ih zastrašuje etiketa frigidnosti? Kako muškarci reagiraju na prolaznu frigidnost kad je žena ne skriva? Petina žena i muškaraca tvrde da im se tako nešto nikada nije dogodilo. Po mišljenju žena, najčešća reakcija muškaraca je nerviranje (32 posto), pa razumijevanje za ženu ili otvorena agresivnost (24 odnosno 20 posto).

Muškarci u toj situaciji opažaju sebe drukčije: na prvom mjestu je razumijevanje (26 posto), zatim nerviranje i dobronamjerni pokušaji zagrijavanja žena za seks (16 i 14 posto), pa na kraju pasivno primanje ili agresivnost (12 i 10 posto).

Kako se žena postavlja prema vlastitoj bezvoljnosti i prema reakciji partnera? Muškarci na prvo mjesto stavljaju ženino nerviranje u ovoj situaciji (34 posto), zatim normalno prihvaćanje stvarnosti ili bezvoljno popuštanje nasrtljivom partneru (18 i 14 posto), a spominju i tragično dramatiziranje i glumljenje zagrijanosti. Žene daleko ispred svega drugog ističu svoje nerviranje (46 posto), a zatim dosta često govore samo još o dramatičnom preuveličavanju svoje nevolje (18 posto). Normalno prihvaćanje stvarnosti jedva da i spominju (8 posto).

Da li je ovu zbunjenost pred tjelesnom bezvoljnošću za seks žena preuzela od muškarca koji se slično ponaša kad ga snađe impotencija? Imperativ potentnosti bio je glavna crta mačo-ideala muškosti, protiv kojeg je usmjeren feministički bunt. Ako bi u procesu traganja za svojim identitetom, ravnopravnim muškarčevom, žena preuzela taj imperativ od muškarca, to bi bio još jedan tužno-smiješni, primjer identifikacije žrtve s agresorom, stvarnim ili zamišljenim. ●

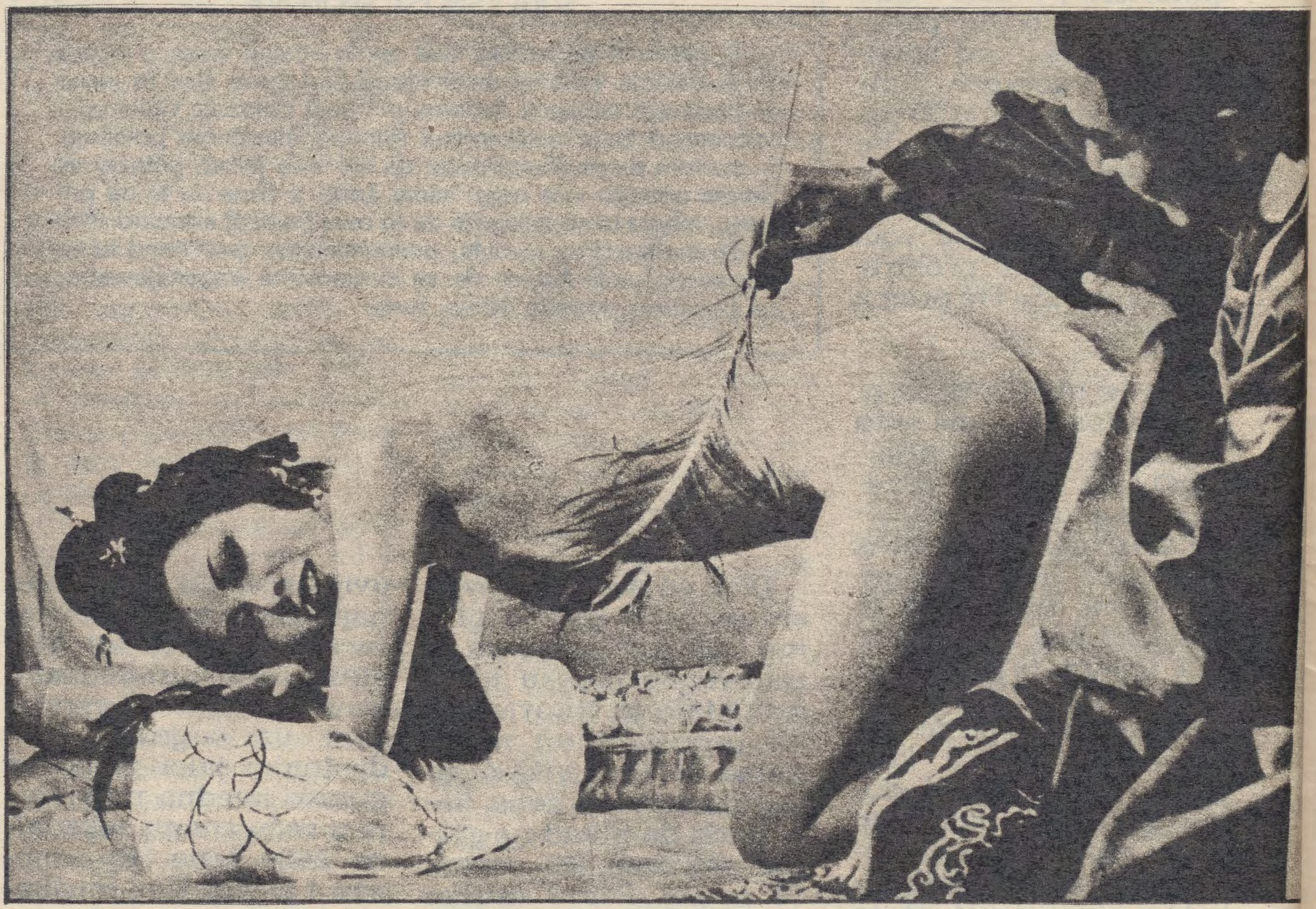
ZVIJEZDE EROTSKE SLAVE

U čemu je tajna uspjeha Sylvije Kristel, prve mega-zvijezde erotskog filma i ostalih glumica koje su krećući se njenim putem stigle do nespornih visova popularnosti? Za svoj uspjeh one ipak najprije trebaju zahvaliti vremenu u kojem su se afirmirale...

Tekst Vidmir Raič

IDEALIZIRANA SLIKA

Glumica Jam Jam Shoe je popularnost stekla u filmu »Konkubinine ispovijesti« koji je idealizirana slika najstarijeg zanata



Novi filmski žanr, stvoren krajem šezdesetih godina, nazvan erotskim filmom, oslobođen je od banalnosti i opskuznosti pornografije. Formula je takvih filmova jednostavna: skupa i raskošna scenografija, tehnička perfekcija, po mogućnosti dobar ili barem pristojan literarni erotski predložak, atraktivna glumačka imena i najvažnije nova lica (naravno ženska) kao svojevrsni seks-simboli kraja dvadesetog stoljeća. Naravno, to sve zajedno u pravilu garantira i goleme prihode, što je zapravo u osnovi svega.

Prvi film napravljen u toj maniri, bila je »Emanuela«, a Sylvia Kristel prva mega-zvijezda erotskog filma. U čemu je tajna njezinog uspjeha i svih drugih glumica koje su na sličan način postale zvijezde? Priča o tome nije baš kratka, jer sve one za svoj uspjeh trebaju zahvaliti vremenu u kojem su se afirmirale.

BRAVURE JAM JAM SHOE

Erotika Dalekog istoka oduvijek je bila obavijena velom mističnosti i mala je draž egzotičnosti. Evropa i Amerika se tek ekspanzijom medija počinju upoznavati sa seksualnim vještinama i erotskim igrama koje, posredstvom filma, dolaze iz jedne druge kulturne sredine i tradicije. Fenomen ogromne filmske produkcije Hong Konga Zapad je upoznao tek sedamdesetih godina, zahvaljujući obilju akcionih kung-fu filmova, koji su tada najbolje prolazili na tržištu.

Kad je evropski film buknuo s erotskim valom i ostvario velike profite pomoću filmova kao što su »Emanuela«, »Priča o djevojci O« i Kinezi su, poštujući logiku profita »daj publici ono što voli«, užurbano počeli proizvoditi erotske filmove.

Naravno, oni su plod njihovog shvaćanja erotičnosti i kao takvi su u cijelom svijetu doživjeli uspjeh. Prirodno je da i honkonški erotski film ima svoje veće ili manje kreativne uspjehe, svoje zvijezde i zvijezdice, samo što njihove glumice su Evropi ili Americi gotovo nepoznate i ne uživaju planetarnu popularnost kao njihove kolegice iz razvijenih kinematografija.

Shoe je rođena u Hong Kongu u porodici kineskih izbjeglica. Stjecajem okolnosti, zbog nesređenih prilika u obitelji zarana počinje zarađivati da bi preživjela. Prvo vrijeme radi kao plesačica u noćnim klubovima da bi kasnije, zahvaljujući poznanstvima s utjecajnim filmašima, zaigrala i na filmu pokoju sporednu ulogu. Krajem sedamdesetih dobiva glavnu ulogu u filmu »Konkubinine ispovijesti«, što je promovira u pravu zvijezdu erotskog filma i seks-simbol Dalekog Istoka.

Scenarij tog film bio je kao stvoren za lijepu Shoe i dao joj priliku da publici prikaže svoje čari. On govori o staroj Kini u vrijeme cara Čeng Tenga, koji je poznat kao jedan od najrazbludnijih kineskih vladara, tako da dramaturška potka filma obiluje erotskim scenama. Shoe glumi prostitutku koja se seksualnim doživljajima potpuno predaje.

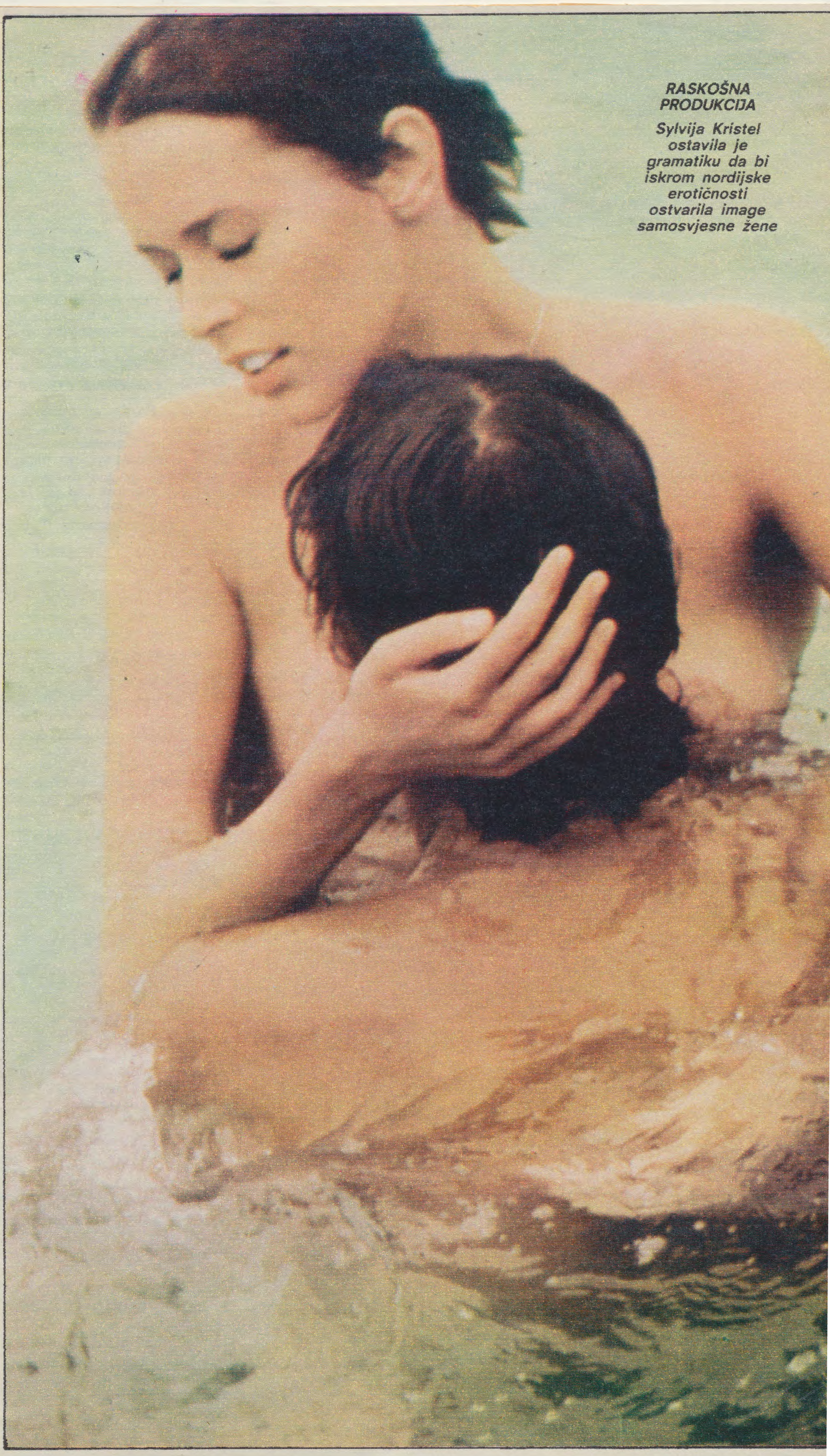
To je jedna idealizirana slika »najstarijeg zanata« u kojoj se ona itekako dobro snašla, jer je scenarij tako zahtijevao. Na filmu je doživjela grupno silovanje (12 muškaraca), raznovrsne igrarije udvoje (nadražavanje s oklopom kornjače ili pak, umjetnim penisima enormnih veličina). Ali ipak, sve je to film. Shoe to samo glumi, na vlastito zadovoljstvo (ako zbog ničeg, onda zbog novca) i naravno, na ogromno zadovoljstvo, uglavnom, muške publike.

PRVA MEGA-ZVIJEZDA

Zahvaljujući seksualnoj revoluciji, prosječan kinogledalac bio je idealan konzument erotskih filmova koji su unatoč slobodi scena, bili prikazivani u standardnoj kino-mreži. Upravo za njega stvoren je novi filmski žanr, erotski film, lišen banalnosti pornografije. Njegova formula je jednostavna: skupa i raskošna produkcija koja omogućuje tehničku perfekciju, po mogućnosti dobar erotski literarni podložak, atraktivna glumačka imena i najvažnije-nova glumačka zvijezda u liku novog seks-simbola. Prvi film koji je napravljen po takvom klišeu bila je »Emanuelle«, a Sylvia Kristel prva mega-zvijezda erotskog filma.

Sylvia je rođena u Uterickту, Nizozemska, 1952. godine, gdje je završila srednju školu i studij engleskog jezika. Budući da nije namjeravala ostatak života provesti podučavajući pubertetlije gramatici, odlučila je svoju ljepotu unovčiti. Postaje foto-model i manekenka, a njezina suzdržana nordijska erotičnost i image samosvjesne žene ubrzo joj donosi titulu »Miss-TV«, a to je sigurna karta za svijet filma. No, Sylvija nije bila naivna i nije željela da se njena karijera završi s par filmova. Zato je i pristala na ulogu Emanuelle u istoimenom filmu francuskog režisera Jackina Justa, koji će se kasnije proslaviti nizom erotskih filmova. (»Priča o djevojci O«, »Madame Claudie«, »Gvendoline« itd.)

Literarni predložak tome filmu je bio roman Emanuelle Arsan, a odlika gotovo svih njezinih djela je sloboda erotskih maštarija, što je, doduše, Sylviji ostavljalo malo prostora da pokaže svoje glumačko umijeće, ali je svakako bilo pogodno da iskaže svu svoju seksualnost.



RASKOŠNA PRODUKCIJA

Sylvija Kristel ostavila je gramatiku da bi iskrom nordijske erotičnosti ostvarila image samosvjesne žene



IZAZOVNA FIGURA

Bo Derek postala je također simbolom ženskosti. Na filmu je uvjerljivo strasna i to joj je otvorilo put popularnosti

U filmu, vođena strastima, ide iz avanture u avanturu, tako da smo svjedoci njezinih raznovrsnih doživljaja, počev od lezbijske ljubavi, preko silovanja, pa do vojaerizma. Tokom čitavog filma ona se izdašno i raskalašeno prepušta svim mogućim seksualnim igrarijama, a interijeri i eksterijeri u kojima se ona predaje užicima su u najmanju ruku egzotični: ljubav u prvoj klasi interkontinentalnog leta, Indokina, Daleki istok, Sejšelski otoci.

Uspjeh je bio fantastičan. Za samo tri mjeseca prikazivanja film je imao višemilijunsku publiku, što je producentu donijelo veliki financijski dobitak, a Sylviji svjetsku slavu.

Sredinom sedamdestih postaje jedna od najtraženijih evropskih glumica, što joj donosi angažmane kod vrhunskih režisera, s Vadimom snima »Vjernu ženu«, a Chabrol ju angažira za film »Alice ili posljednji bijeg«. Ali režiseri najčešće od nje traže samo jedno ogoljenu savršenu figuru. Kao da je i sama uvidjela to i odustaje od pretencioznih ženskih likova i vraća se ulozi seks simbola i snima na radost publike još dva nastavka »Emanuelle«. Pretprošle godine dobila je ulogu svog života, kojom je konačno uspjela dokazati da osim lijepog tijela zna i dobro glumiti. Riječ je o filmu »Mata Hari«, novoj erotiziranoj verziji čuvenog filmskog hita.

BOLJA ALTERNATIVA

Bo Derek pripada onom krugu filmskih starova koje nazivamo glumicama samo zato što snimaju filmove. Njihove su glavne odlike dobra figura i seksipil, a ne moć glumačke transformacije. U zenitu njihove slave kritika ih redovito ocrnjuje, a publika naprosto obožava. Njihova prava glumačka vrijednost se ipak najbolje vidi na filmu, u vrijeme kad prođe euforija stvorena oko njihova imena.

Ali iz vremenske distance shvatimo da su one, osim što su dobre mačke i što su imale dovoljno pameti da svoju guzu i grudi dobro unovče, samo produkt umjetnog stvaranja seks-simbola, neprestanim fabriciranjem mladih filmskih starova.

John Derek zasigurno neće u historiju kinematografije ući zbog svojih filmova, jer je zaista riječ o minor-

nim djelima bez umjetničke vrijednosti, ali će ostati zapamćen po tome što je promovirajući svoje supruge u svijet filma od njih stvorio seks-simbole. Njegovo »prvo otkriće« bila je Ursula Andress, koja je nakon uloge prve James Bondove partnerice u filmu »D. r. NO« postala simbolom ženstvenosti šezdesetih, doba kad je kod publike najbolje prolazila neskrivena erotičnost, pomalo agresivna i divlja.

Kad je promijenio suprugu John je svijetu ponudio novu viziju seksipila, oličenu u tihoj, skrušenoj, gotovo uplašenoj pojavi Linde Evans.

Krajem sedamdesetih Derek upoznaje mlađanu Bo i premda se u nizu Ursula-Linda-Bo može naći zajednička crta, mogli bismo reći da je Bo svojevrsna sinteza Johovih naklonosti.

Godine 1979. snimila je »Desetku« vjerojatno najlošiji film u karijeri Blakea Edwardsa. Ali, ipak je ta uloga od nje stvorila prvorazrednu senzaciju. Histerija zvana Bo, simbolizirana frizurom sićušnih pletenica, proširila se svijetom. Popularnost što je stekla tim filmom BO nije znala na pravi način iskoristiti i umjesto da je suradnjom s priznatim režiserima pokušala odigrati ozbiljnije filmske uloge, ona je, krećući se linijom manjeg otpora snimila film »Tarzan«, naravno, pod režijskom palicom svog slavnog muža Johna, čime je samo potvrdila status filmske starlete.

Svojim posljednjim filmom »Ekstaza«, kod nas preveden kao »Bo bolero« konačno nas je uvjerila da osim njezine izazovne figure u egzotičnim predjelima i erotičnim situacijama od njezinih filmova ne možemo više očekivati. No, ipak, nije ni to tako loše, jer nastupa u perfektno napravljenim filmovima, lijepim za oko, relaksirajućim, a oni su svakako bolja alternativa od tvrdih pornića.

SNAGA GRACIOZNOSTI

Nastassia Kinski je imala sve uvjete da postane velika glumica: oca Klausa, jednog od najpoznatijih glumaca današnjice, ljepotu i gracioznost, poželjnu figuru, svestrano obrazovanje. Studij glume je završila kod čuvenog Strasberga u New Yorku, a perfektno govori engleski, francuski, talijanski, španjolski i, naravno, njemački jezik. Tako u odabiru svojih uloga nema problema s jezikom na kojemu bi trebala glumiti.

Još kao nedorasla djevojčica, na samoj granici puberteta, okušala se prvi put u filmu. Bio je to film »Matursko svjedočanstvo« u kojemu ona glumi četrnaestogodišnjakinju u koju se zaljubljuje sredovječan situiran muškarac.

Što je najzanimljivije, unatoč njenoj mladenačkoj dobi, to nije uloga Lolite, već zrele žene čija je duhovna snaga u velikom nesrazmjeru s njenim mladolikim i nedoraslim tijelom. Iako je bila poprilično poznata glumica mlađe generacije, tek s filmom Romana Polanskog »Tesa – čista žena« započinje njena prava filmska karijera, koja je još uvijek u usponu i nije u petnaestogodišnjem trajanju nikada imala padova. Iako u filmu gotovo da i nema izravnih erotskih scena on je ipak nabijen erotikom. Ona je u liku Tese suzdržana, spiritualne prirode, zarobljena u njezinu tijelu i pogubna za njezin život. Kako to u svijetu filma obično biva, njezino prijateljstvo s Polanskim je vrlo dobro iskorišteno za plasiranje njihovog prvog zajedničkog filma. Neposredno nakon evropske premijere »Der Spigel« je objavio da je Polanski silovao maloljetnu Nastassiju. Nasti nije željela to komentirati i tvrdoglavo je ponavljala da je njezin odnos s njim prijateljski, gotovo očinski, a publika je hrlila u dvorane da vidi novu zvijezdu.

Novine su se okomile na starog perverznjaka Polanskog, što njemu nakon serije skandala nije moglo previše naškoditi. Tako stečen publicitet Nasti je znala iskoristiti i sa svojim intimnim stanjima, koja na lukav način publicira u javnosti.

Gledajući njezine filmove i oprečne uloge u njima, Nasstasiju je gotovo nemoguće jednoznačno definirati. U filmu »Ljudi – mačke« simbol je neukrotive požude; kod Wendersa u filmu »Paris-Texas« glumi požrtvovanu majku, dok su »Marijini ljubavnici« film o strasnoj ženi koja ipak racionalno prosuđuje. Svakim svojim novim filmom ona nam se predstavlja u novom svjetlu, čime se dokazuje kao pravo oličenje zamamne žene: čas neodgovorna, a ponekad i preozbiljna, katkad povučena u sebe, a nekad i preagresivna; ona koja se rado daje i ona koja se bezrazložno čuva; vrlo jednostavna i prosta, ali i komplicirana i začudna, no uvijek itekako poželjna. ●



OPREČNE ULOGE

Nastassia Kinski privukla je pažnju likom Tesse, suzdržane žene zarobljene u svom tijelu. Njene su uloge zato oprečne i nemoguće ih je jednoznačno definirati



PREKO PUNE CRTE MORBIDNOG
Da muškarci mogu i svoj život uložiti na zavodnički rulet jedne žene pokazuje i ovaj foto-strip o čudnoj Laurie

SAMO DVOBOJEM

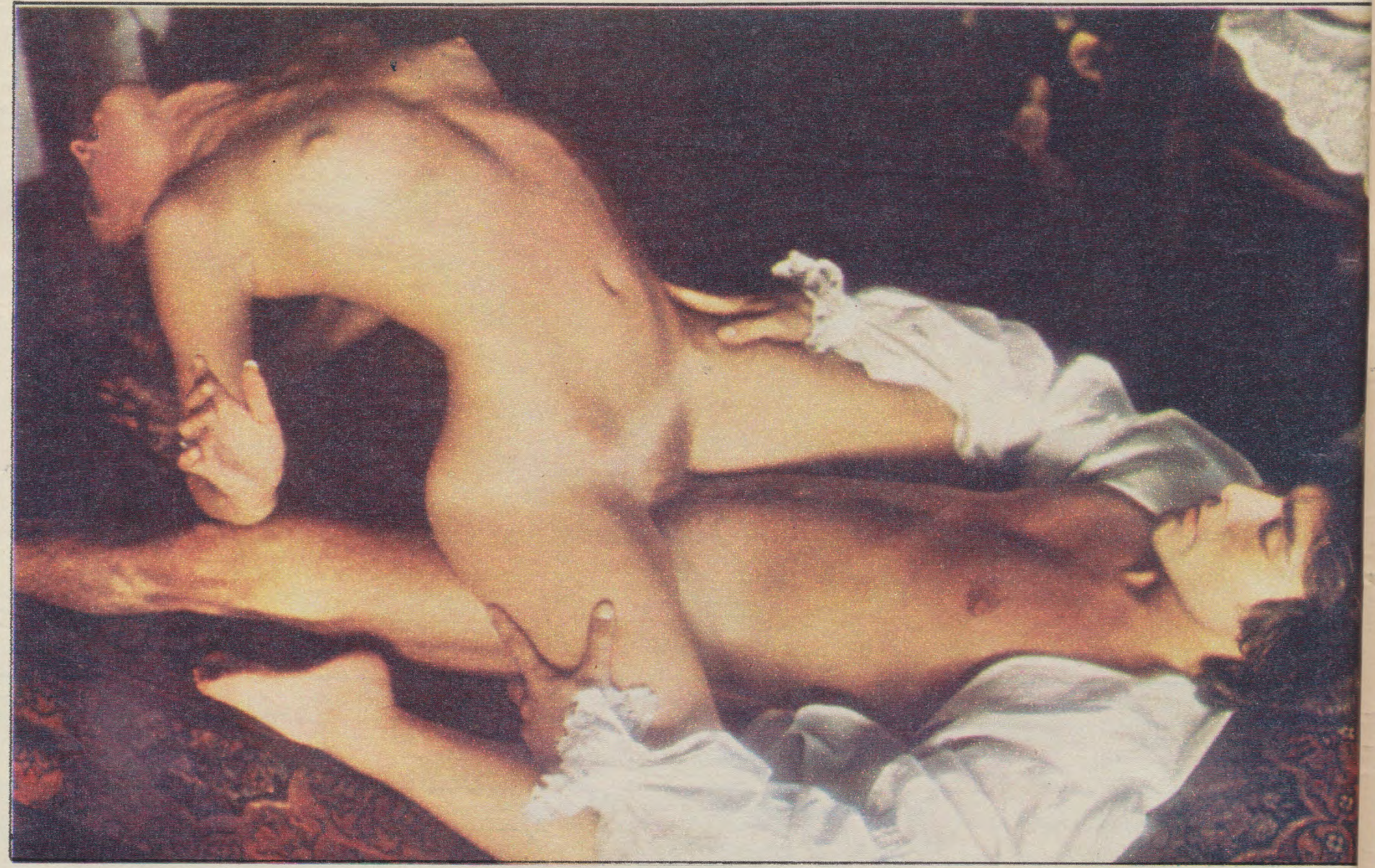
U seksualnoj igri ljudi iskazuju svakakve sklonosti. To potvrđuje i slučaj zrele Laurie, žene koja vrhunac zadovoljstva doživljava tek u zagrljaju pobjednika u neobičnom dvoboju

Tekst Biserka Pupavac
Fotografije Earl Miller

Kada su se njihova bedra prvi put spojila, Daniel i Laurie su spoznali da ih ništa neće zaustaviti da ostanu zajedno. No tu je bio Laurienin suprug, koji ju je nekad osvojio svojom muževnošću. Ipak osjetivši neodoljivu želju Lauire je brzo pristala da ju Daniel odvede u njezinu spavaću sobu dok joj je muž bio zaokupljen gostima u prizemlju.

Prodirući u nju osjetio je njezinu potpunu spremnost, shvatio da je pronašao nešto rijetko – ženu toliko senzualnu da bi za nju riskirao čak i život. I ubrzo je mogao testirati svoju hrabrost... Vrata spavaće sobe – loše zaključana – iznenada su se s treskom















otvorila i na njima je stajao Laurienin muž.

– Učinit ćete mi uslugu ako se sutra ujutro pojavite na dvoboju. Tada će pitanje posjedovanje ove male bludnice zauvijek biti riješeno – pozvao je Daniela.

– Za ljubav ove žene bit ću počašćen da se borim s vama – odgovorio je Daniel.

U sivo praskozorje idućeg jutra okrenuti leđima, s pištoljima u rukama stajali su Daniel i Laurienin muž. U malim svijetlim očima Laurieninog supruga mogla se vidjeti mržnja i želja za osvetom, a u Danielovim očima samo mirna odlučnost. Pogledao je prema Laurie koja mu je namignula »Gospodo, priprema«, čuo se poziv. »Kad izbrojim do pet, okrenite se i pucajte. Jedan... dva...« Čuli su se samo koraci po suhoj zemlji. »Tri, četiri... pet!« Oštar prasak pištolja se razlegao jutarnjom tišinom i bio je kraj.

Laurienin muž je ukočenog osmijeha uspio samo reći: »Gospodine vi ste me ubili...«

– To je jedina prava stvar koju mi je rekao – dodao je Daniel i rukom pritisnuo Laurienine grudi.

Kasnije istog dana dok se Laurie nabijala na Daniela, a on ulazio u nju znao je da je nagrada veća od riječi opasnost. Nikad prije nije toliko uživao u njoj. Imala je zrelo žensko tijelo i nemirne prstiće koji su stalno nešto tražili. Poslije svega bilo je ugodno voditi ljubav s njom. Njezine su bradavice zahvalne za pobjedu stajale i pozdravljale Danielove usne koje su prelazile preko njih. Bedra su joj se uzdizala, a Daniel se kao pastuh propinjao.

Uzdisala je sve brže i ništa nije bilo ljepše od promatranja njezinog zadovoljstva. Za udovicu znala je živjeti. Navodila ga je na nove položaje, radio je ono o čemu nije dotad mogao ni sanjati i bio je zadivljen.

– Izvanredna si – rekao je – ali ne mogu da ne mislim o tvojem mužu. To je na kraju i zaslužio.

– Da, ti ni ne možeš naslutiti koliko je to bilo potrebno.

– Ipak, ti si ga nekoć voljela. Kako si ga upoznala?

– Mislila sam da znaš – rekla je Laurie prelazeći jezikom po sočnim usnama. – Srela sam ga dan prije nego je moj prvi muž ubijen. Znaš dragi, on je pobijedio na posljednjem dvoboju radi mene. ●

cigareta za dvoje



SLIKAREVA ŽIVA TIJELA

Režiser Jean-Luis Ka upravo snima film pod naslovom »Grofica i slikar«. Tema je život nedavno preminulog talijanskog slikara Renata Guttusoa i neki dosad nepoznati detalji koji bacaju drugačije svjetlo na velikog ljubitelja žena i majstora kista

Tekst Mirjana Obuljen

Od svih svjedočanstava i kritika izrečenih na račun pokojnog umjetnika (neke i vrlo oštre, sve do negiranja umjetničke vrijednosti Maestrovog djela), priča Marije Sole možda najviše iznenađuje.

Senzualnost Guttusovih slika prihvaćena je činjenica. Da boje njegove palete i teme njegove inspiracije vibriraju sveprisutnim i nezasitnim emocijama čula vrlo je očito. Ali da je taj pjesnik žene, taj strastveni obožavalac nage ženske ljepote, bio voyer, prilično začuđuje.

A ipak, Maria Sole je sigurna u to. Antonio Marini, sudac istražitelj, koji pokušava naći istinu u zamršenoj aferi oko Guttusovog nasljedstva, saslušao je Mariu Sole koja tvrdi da je ona, a ne grofica Marta Marzotto, bila model tolikih nastalih radova Maestra. U istoj prilici Maria Sole je i iznijela neke podatke o ličnosti Maestra koji su bili potpuno nepoznati javnosti.



UMJETNIK I GROFICA

– Guttuso, pod zaljubljenim pogledom grofice Marte Marzotto, oslikava jedno sjenilo. Dovoljno je nekoliko poteza rukom velikog Maestra i pred nama je malo umjetničko djelo. Divna ljubavna priča umjetnika i grofice obično se opisuje kao niz takvih malih spontanih remek-djela, bez drugih pretenzija, osim da posvjedoče strast koju je osjećao prema Marti

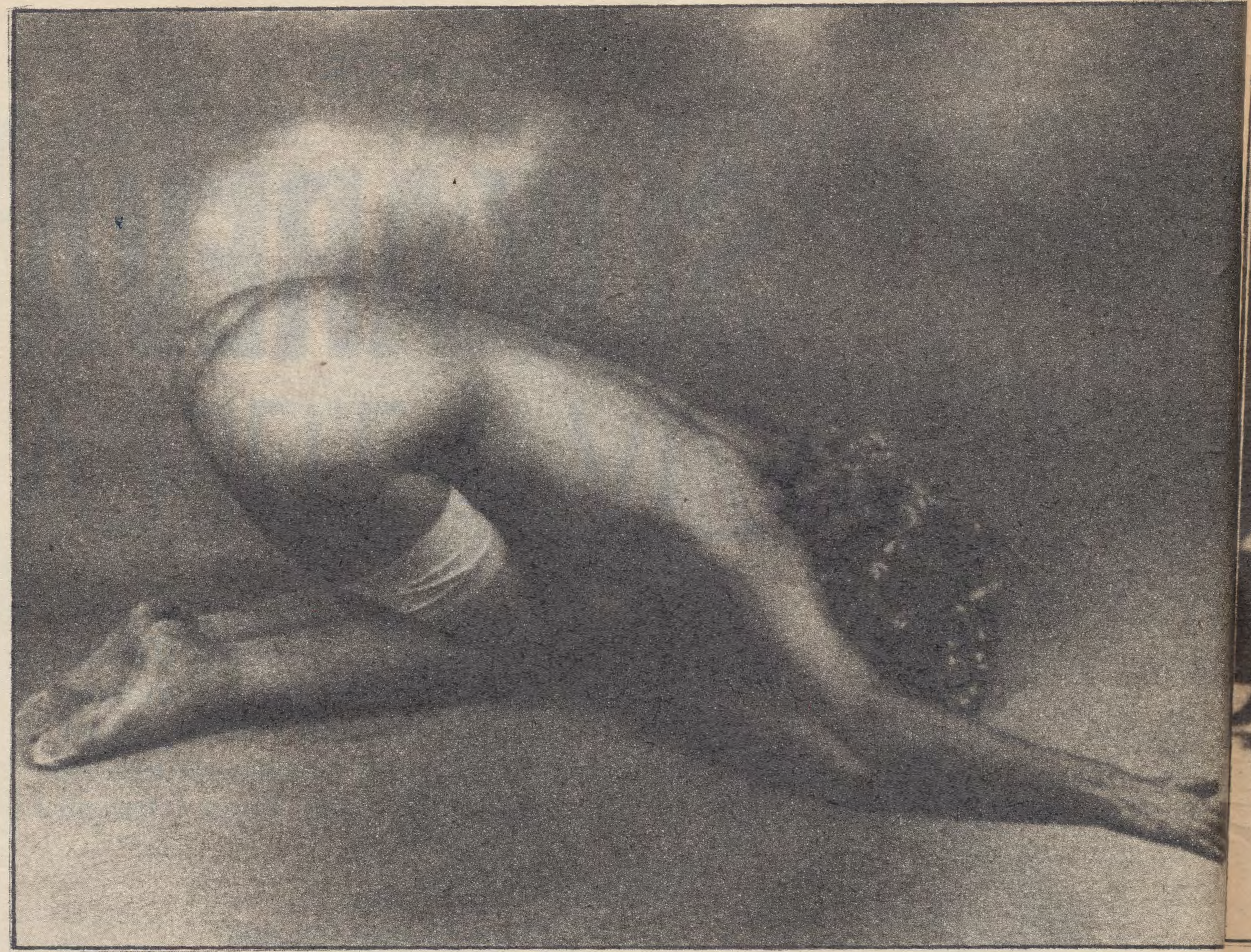
Tko je Maria Sole? To je ličnost koju treba objasniti. Žena koja već godinama ne dopušta da joj se obraćaju njenim pravim imenom, od kojeg je ostalo samo taj »Sole« koji obasjava njenu novu umjetničku ličnost.

Model, kabaretska glumica, zajedno s mužem autor je mnogih tekstova koje interpretira. I sama slikarica, često je posjećivala Guttusov atelje. Lijepa, bila je idealan model za slikara. Bilo je razdoblja o čemu svjedoče brojne fotografije koje ih zajedno prikazuju – kad je bila najdraži Maestrov model.

– Papessa (ženski papa) – govorio mi je – postavi se ovako... Zvao me papessa iz šale, simpatije... Ako mi se neka poza nije svidjela, ako sam se stidjela, govorio mi je da zamislim kao da sam kod liječnika...

– Pa u kakve vas je to poze postavljao?

– Pa... upravo kao kod doktora... kad žena mora leći na ginekološki stol zbog pregleda. Čak me je portretirao u tom položaju, ali sliku nisam nikad nikome pokazala.



– Što se još događalo?

– Jedanput... oh... ne tjerajte me da govorim o tome...

– Hajde, recite...

– Jednom mu je pozlilo. Ja sam ležala u uobičajenoj pozi, pred njim i on me je gledao i gledao ubrzano dišući... Zatim je iznenada problijedio i onesvijestio se.

– Zašto, zaboga?

– Ali zar ne razumijete? Uzbudio se. Gotovo uvijek mu se događalo da se uzbudi. Samo taj put su ga osjećaji prevarili.

– A što ste vi učinili?

– Što sam mogla učiniti? Onako gola jurila sam po palači zovući Mimise, njegovu ženu. Kad sam je našla zajedno smo pošle u atelje, ali srećom, on se u međuvremenu povratio.

– I tu je završilo?

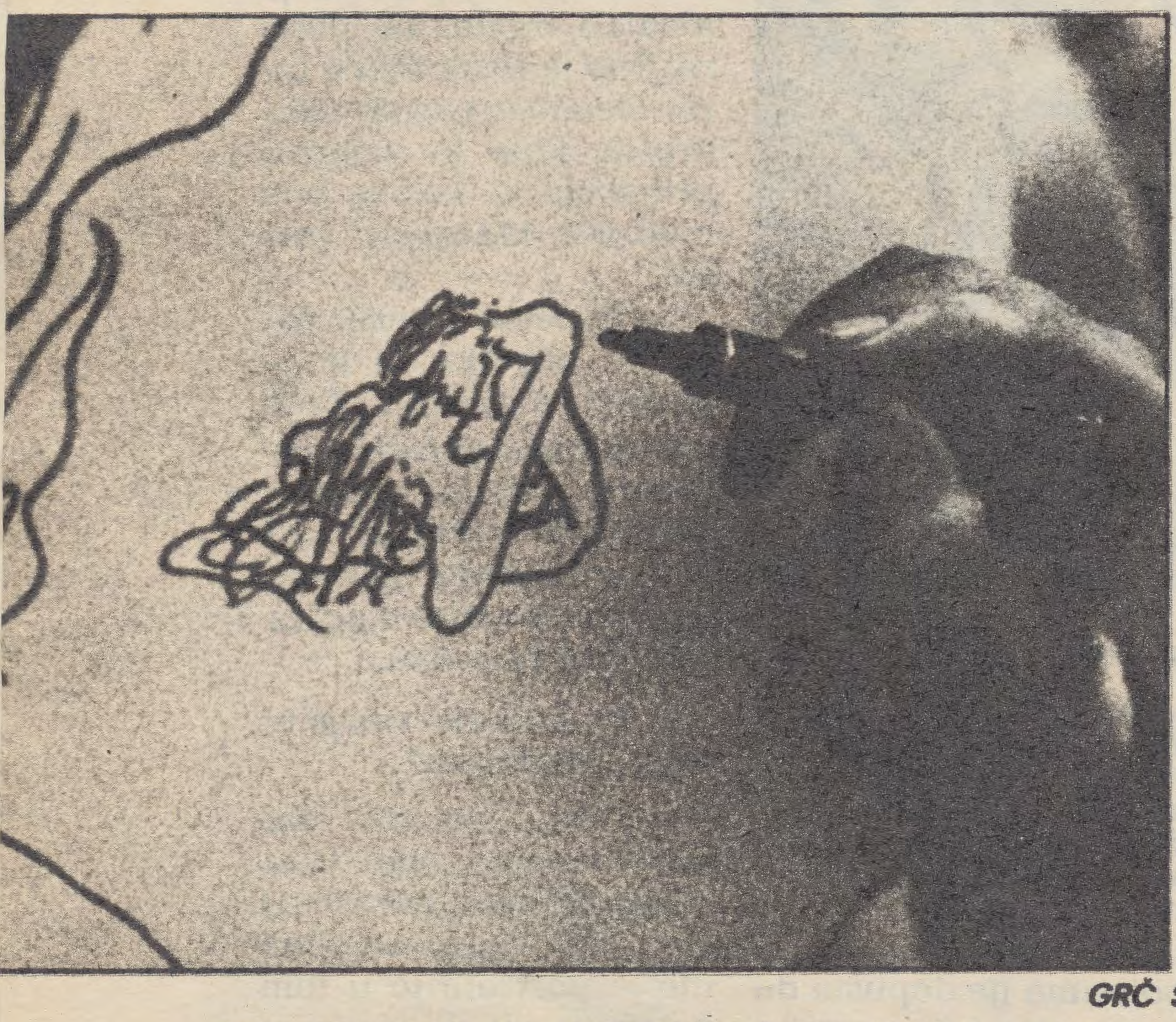
– Ne. Ubrzo zatim Mimise me je pozvala u stranu i rekla mi da nije dobro da se Renato tako uzbuđuje i da bi se morao zadovoljiti.

– Znači, pozvala vas je da budete »ljubazni« prema njemu?

– Da. Ja nikad nisam na to pristala, iako je gospođa Mimise to često spominjala.

– Da se Mimise nije željela i vama poslužiti u borbi protiv suparnice koje se najviše bojala, Marte Marcotto?

– Moguće je, ali se na to ne mogu zakleti. Mislim da je Mimise doista voljela svog muža. Znala je da je fizička veza između njih završena, da ih veže samo duhovni sklad... I on me je nagovarao da postanemo in-





GRČ STRASTI

Ruka Renata Guttusa nastavlja ocrtavati sjenilo u salonu grofice Marzotto. Ovdje Maestro oslikava dvoje ljubavnika u grču strasti zatvorenih u velikom srcu



SVJEDOČANSTVO NABOJA

Ova slika sada pripada Marti Marcotto, ženi koja je dvadeset godina bila Maestrova ljubavnica, prijateljica i muza. Maestro joj je sliku poklonio kao svjedočanstvo izuzetne strasti koju je osjećao prema njoj

timni ali ja nikad nisam popustila. Tada sam bila zaljubljena u jednog mladog političara i Renato se ljutio što mu pretpostavljam mladića.

Znači među vama se nikad ništa nije dogodilo?

– Ne.

– A onih 10 milijuna koje vam je Guttuso poklonio?

– Ah to? Poslao mi je novac da me navede da prekinem turneju na kojoj sam bila tih dana s mojim mužem... Nikad nisam uzela taj novac. Vratila sam mu ček odmah. ●



NJIH DVOJE

Režiser Jean-Louis Ka snima film o životu slikara i grofice, u kojem glavne uloge igraju Manuela Romano i Lorenzo Baldieri

DOSJE O JEDNOM STRAHU

BAUK NIJE STVARNOST SIDE

Sida ipak prestaje biti bauk. U inozemnim novinama, publicistici i stručnoj štampi osjetni su umjereniji tonovi, prvenstveno zahvaljujući liječnicima i novinarima koji trezveno analiziraju ne baš male uspjehe u borbi protiv te bolesti. Sida je među nama, ali valja naučiti kako se živi u njenom susjedstvu

Odigralo se to u svega nekoliko sekundi. Kriminalac je ujurio kroz vrata banke u Staplehillu (SAD), srušio na pod zatečenog čuvara i zabio mu injekciju u butinu povikavši:

– U injekciji je krv zaražena sidom! Vaš stražar još ima priliku da se izvuče bez infekcije, ali ako pritisnem klip – krepat će. Novac na vidjelo!

Pljačkašev plijen nije bio bog zna kakav, dvije-tri tisuće dolara, ali se šteta koju je počinio ipak ničim ne može nadokanditi: nekoliko kapljica krvi koje su iglom dospjele u stražarevo tijelo, zarazile su tog četrdesetogodišnjaka virusom side.

Monstruozan čin, posve izvan pameti. I monstruozno oružje. Protiv noža ili revolvera čovjek se barem može pokušati obraniti, no što da napravi protiv virusa ubojice? Novi tip siledžija sa zaraženom špricom u ruci sve se češće pojavljuje na sceni, javljaju kriminalistički stručnjaci iz cijelog svijeta, pri čemu im pomažu čak i oni od kojih bi se to najmanje očekivalo: oboljeli od side. »Bolesnicima se nude velike svote novca za malo njihove krvi, a budući da ih većina potječe iz zabitih i siromašnih gradskih četvrti, da su nezaposleni i bez para, dogodi se da neki popuste – zbog obitelji koju valja novčano osigurati, ili sebe. Srećom, takvih je pacijenata još malo«, priča njujorški ljekar. U SAD i Evropi strahuje se i od namjernih silovanja koja bi mogle počiniti osobe zaražene sidom, zapravo – podmuklog pokušaja ubojstva, nedokazivog na sudu.

Reagiranje? Također monstruozno – traži se krv za krv, čak i s najviših političkih vrhova (SR Njemačka), frcaju polemike, razbuktavaju se potiskivane strasti i predrasude svih boja, optužuje se odreda ili odreda brani, ukrštaju se ideološka, religiozna, politička i ina koplja, šikaniraju bolesnici i najbliža im rodbina... Tužno i pretužno, znade li se da velika većina od 40.000 oboljelih od side u svijetu nema baš nikakve veze sa spomenutim kriminalom, da ionako umire na stubu društvenog srama, da im uopće nije lako i da – čekaju da im društvo, svijet, pomogne.



ZAVRŠNA FAZA DRAME

Kaposijev sarkom izjeda tkivo oboljelog od side u jednoj zapadnonjemačkoj bolnici.

Zbrka u glavi, zbrka među nogama, zbrka u medijima. Senzacije, strah, panika – čovjek se naprosto zbuni, prestraši izgubi. Što vrijedi to što neusporedivo, neusporedivo više pacijenata i dan-danas umire od npr. raka ili pogiba u prometnim nesrećama, ako se njega ili nju – ljubavnika ili ljubavnicu, ljude od putenosti, od nesputanosti – neprestano kljuka kontroverznim ili senzacionalističkim vijestima i dezinformacijama, nemirom, osjećajem totalne bespomoćnosti... Mora li tako?

Ne mora i srećom, sve manje jest. Listajući inozemnu štampu, osjetni su umjereniji tonovi posljednjih godinu ili dvije, prvenstveno zahvaljujući liječnicima i novinarima, kao i trezveno analiziranje nemalih uspjeha u borbi protiv side. Sida je tu; valja samo naučiti kako da se živi u njezinu susjedstvu.

DAVAOCI KRVI – PAŽNJA!

Što sve znamo o sidi danas, osamnaest godina nakon što je došlo do njene epidemije u središnjoj Africi, najvjerojatnije u Zairu ili Kongu? I što moramo znati da ostanemo zdravi a da si ipak ne uskratimo nijedan od seksualnih užitaka – uživanih ili priželjkivanih? Odgovarajući na ta i druga pitanja, poslužit ćemo se najnovijim izjavama uglednih francuskih znanstvenika, nesumnjivih autoriteta u istraživanju kuge 20. stoljeća, koji – čovjek ipak odahne kad ih čuje! – zapravo ne govore svome narodu da promijeni seksualne navike (kako to ponekad dopire do nas u još uspaničenim domaćim novinskim prilozima), nego da se oboruža znanjem i sredstvima koja dosad vjerojatno nije koristio. Neka navike ostanu, neka cvatu, ali – uz stanovite mjere opreza.

Profesor *Luc Montagnier* iz glasovitog *Instituta Pasteur*, koji se odavno uhvatio u koštac sa sidom, u tom je smislu bio više nego jasan. Na pitanje kako je i koliki rizik da se čovjek danas zarazi sidom, nedvosmisleno odgovara: dva su načina na koja se virus prenosi sa zaražene na zdravu osobu seksualnim odnosima i krvlju.

Virus side, naime, bio je izoliran u spermi; točnije – izolirana su bijela krvna zrnca, limfociti T4, kao no-

sioci virusa, ali se još pouzdano ne zna jesu li i spermatozoidi njime zaraženi. Ustanovljeno je također da su limfociti T4 nosioci virusa u krvi. Možda u tijelu ima i drugih nosilaca virusa, drugih stanica, kao što su makrofagi ili stanice u stijenkama krvnih sudova, kaže Montagnier, a to bi bilo još opasnije i zaraznije. Jer, neuništene virusom, te bi ga stanice mogle mnogo duže proizvoditi.

Rizik od zaraze krvlju prilikom transfuzije trenutno je minimalan zahvaljujući usavršenim testovima kojima se otkriva prisutnost antitjela na virus side. Minimalan? To znači da stanoviti rizik ipak postoji, pa bi bilo uputno da davaoci krvi pažljivo pročitaju ove retke. Nitko, naime, ne može biti stopostotno siguran da davalac krvi nije »friško« zaražen, niti se to može ustanoviti testom. Jer, u nosioca virusa antitijela se ne razvijaju odmah, nego čak tjednima ili mjesecima nakon odnosa, pa je poželjno – poručuje Montagnier – da se davaoci krvi uzdrže od tog plemenitog čina ukoliko su dan ili nekoliko dana prije davanja krvi imali seksualne odnose s nepoznatim partnerom ili partnericom. Neka u tom slučaju ne daju krv, neka pričekaju! Tu je u prvom redu riječ o moralnoj odgovornosti prema drugima. »Mnogo više vjerujem u uvjeravanja, u apele i pozive na savjest slobodnog građanina, nego u zakonske prinude i mjere«, kaže Montagnier, a mi mu se pridružujemo.

NEOPASNA SLINA?

Često se nagađalo u nas i u svijetu je li i slina opasna, ima li i u njoj opasnih virusa side, te da li se uopće ljubiti i kako – ako se ljubiti ipak smije? Odgovor je opet izravan i jasan: postoji samo teoretski rizik od zaraze slinom (pljuvačkom). Virusa i u njoj ima, ali u nestalnim i premalenim količinama koje bi mogle dovesti do infekcije. U svakom slučaju, barem tako pišu u Francuskoj, još nije poznat nijedan slučaj zaraze sidom samo putem sline.

A što savjetovati osobi koja živi s nosiocem virusa ili s oboljelim od side?

1. Koristite kondome (prezervative) prilikom seksualnog odnosa.
2. Ne služite se istom četkicom za zube i istim brijaćim aparatom.
3. U tom slučaju izbjegavajte i razmjenu sline putem tzv. *francuskog poljupca*, jer je usna sluzokoža nezaštićenija od kože.
4. Popijete li slučajno gutljaj iz čaše oboljelog, ili pojedete zalogaj s tanjura zaraženog, ne očajavajte, jer vam se ništa neće dogoditi: eventualno progutani virus vrlo će brzo uništiti želučani sokovi.





PROŠLO JE VRIJEME STIDA

Prije nekoliko desetljeća, kupci prezervativa postiđeno bi pružali prodavačima ceduljicu s naštampanom narudžbom, poput ove iz 1944. godine. Šef firme »Mapa« Claus Richter danas se više ne libi čak ni rastezanja svojih proizvoda pred kamerama javnosti.

Zanimljiva je i Montagnierova tvrdnja da nisu opasni insekti koji rado »pikaju« čovjeka, poput komarca, ili muhe. Opet postoji samo teoretska šansa da se netko zarazi sidom nakon što ga je ubo komarac koji se, prije toga, nasladivao krvlju zaraženog. Dokazano je, naime, da insekt može ponijeti u sebi svega dva milijunta dijela kubnog centimetra krvi, pa jednostavno nema dovoljno virusa koji bi mogli dovesti do zaraze. Virus bi, osim toga, bio ubrzo uništen u probavnom kanalu insekta. Čak ni epidemiološka istraživanja u Africi više ne podržavaju tezu o značajnoj ulozi insekata pri prijenosu te bolesti.

Gdje, dakle, leže najveće opasnosti od zaraze sidom?

1. U seksualnim odnosima sa zaraženim osobama
2. U krvi, osobito zajedničkim korištenjem iste »šprice« pri drogiranju
3. U transfuzijama krvi, ali samo u onim zemljama koje ne primjenjuju testove za otkrivanje anitijela na virus side, odnosno koje ne kontroliraju krv davalaca.

IME I PREZIME VIRUSA

Postoje, tvrdi francuski tim istraživača side, dva virusa te opake bolesti. Imaju istu strukturu, iste karakteristike, ali im je genetski kod posve različit. Zovu ih virusima *HIV 1* i *HIV 2*. Prvi je rasprostranjeniji, a drugi srodniji virusima u majmuna *mangabey* i tzv. *afričkih zelenih majmuna*. Smatra se da je jedan od majmunskih virusa dospio u čovjeka ugrizom životinje. HIV 2 najčešći je u Zapadnoj Africi, npr. Seneglu, Obali Slonovače, Maliju, Gvineji. Taj drugi virus otkriven je 1985. godine u bolesnih Afrikanaca na liječenju u Portugalu i Francuskoj. Polovica ih je umrla od side. HIV 2 različito procjenjuju na različitim stranama svijeta: Amerikanci ga smatraju manje opasnim od virusa HIV 1, a Francuzi – kaže Mantagnier – barem isto toliko opasnim.

Epidemija side počela je 1970. u središnjoj Africi, a iz Konga ili Zaira virus HIV 1 proširio se do SAD, prvo u New Yorku ili San Franciscu. U posredničkoj se ulozi često spominjao i Haiti, mada »zasluga« Haićana još nije posve razjašnjena. Iako u Zairu živi kolonija Haićana, sve je više onih koji vjeruju da su stanovnike samog otoka ipak zarazili Amerikanci, a ne obratno.

Zaraza se u SAD isprva ponajviše širila među homoseksualcima koji su skloni čestom mijenjanju partnera (poznat je slučaj mladića koji je za kratko vrijeme zarazio četrdesetak ljubavnika!), a svoj je danak osobito uzela u velikim gradovima. Ubrzo su preskočene i druge granice. Australija, Evropa... U Francuskoj, prvi homoseksualac u kojeg je izoliran virus side – boravio je u SAD prije no što se bolest rasplamsala. U toj su zemlji najugroženiji gradovi Pariz, Marseille i Nica (s najviše neopreznih ovisnika o drogi).

Najviše je zaraženih po glavi stanovnika u Švicarskoj, u Ženevi i Zurichu. Globalno, računa se da danas od side u svijetu boluje 40.000 ljudi. Ta brojka ne obuhvaća bolesne u Africi, gdje je pravo stanje još nepoznato. U Evropi, u travnju je od side bolovalo 4549 ljudi. U Francuskoj 1300 slučajeva... U odnosu na broj stanovništva pojedinih zemalja, Švicarska je na vrhu liste ugroženih – s 29,5 slučajeva na milijun stanovnika. Slijede Danska s 27,7 slučajeva na milijun stanovnika, pa Francuska (22,2), Belgija (20,9), SR Njemačka (13,5), Velika Britanija (10,8), ... Prema najnovijim izvještajima, Jugoslavija zasad nije na listi najugroženijih zemalja. Potvrđuju to i brojke: za razliku od Francuske u kojoj je otkriveno 150.000 nosilaca virusa side, dakle – seropozitivnih ali još neoboljelih ljudi (od toga će brojka, predvida se, njih 15.000 oboljeti a polovica i umrijeti do 1990.), u nas ih je 500. Pučki rečeno, imali smo sreće: mada nismo na vrijeme krenuli u sustavno prosvjećivanje i informiranje javnosti a posebno mladih, još nije kasno.

SAM SVOJ ZAMORAC!

U studenome prošle godine, poput bombe je odjeknula vijest da si je Francuski profesor *Daniel Zagury* (zajedno s još dvanaestoricom dobrovoljaca – deset Zairaca i tri Francuza) hrabro uštrcao cjepivo protiv side. Odnosno – nešto što bi tek moglo postati cjepivom protiv bolesti koje se svijet toliko pribojava. U ekipi Zaguryjevih dobrovoljaca, mada ne sasvim dobrovoljno, našao se i dr *Bernard Goussard*, čovjek koji je odgovoran za virusološki laboratorij *Nacionalnog instituta za biomedicinska istraživanja* u Kin-

šasi. Još 26. siječnja nesretnim se slučajem ubo iglom dok je istraživao limfocitni koncentrat zaražen virusom side. Dakle – virusni koncentrat HIV-a 1! Mada je brzo reagirao, malo je što mogao učiniti: nakon savjetovanja s profesorom Zaguryjem i suprugom, odlučio je da se i on cijepi nepuna tri dana kasnije.

Te su vijesti nesumnjivo barem malo olakšale snove nosiocima virusa side i javnosti širom svijeta. Jer, čim se s čimpanza prešlo na ljude, čim se već i na njima iskušavaju odlike mogućeg cjepiva – znači da su napravljeni značajni koraci.

Ali, otkud odjednom cjepivo? I zašto se o njemu šuti? Kome će sve koristiti? Zdravima da ne »zarade« sidu? Ili i već zaraženima zlosretnim virusom – da se bolest ne rasplamsa? Što s oboljelima? Smije li se i njima dati cjepivo? Što je s *AZT*-om, jedinim dosad poznatim (američkim) lijekom protiv bolesti koje izjedaju tijelo nakon što virusi side unište njegov imunosistem? Tisuće pitanja, premalo odgovora i neizbježan dodatak: ne treba rasplamsavati nadu dok se ne istraži i iskuša sve što se istražiti mora.

Pa ipak i ono malo odgovora nesumnjivo ohrabruje, a posebno optimizam pojedinih znanstvenika koji se bave sidom. Montaigner je sigurno jedan od njih, pa je zanimljivo čuti kako su u njegovu *Institutu Pasteui* reagirali na Zaguryjevo cijepljenje. »Cijenim rad profesora Zaguryja. Njegov pristup vakcinaciji vrlo je sličan našem, kao i postupcima u drugim laboratorijima...«

Zapravo četiri grupe znanstvenika u svijetu rade na virusu koji bi trebao poslužiti pri izradi »cjepiva« (vakcina koja se koristi protiv variola), iz kojeg će se na kraju i dobiti cjepivo protiv side. Genetskom manipulacijom, taj se virus modificira (dodaju mu se geni side) kako bi postao aktivan protiv te bolesti. Istražuje se i radi u Seattlu (SAD), u Parizu (uz suradnju iz Strasbourga), te u Washingtonu (ekipa profesora *Mossa* i *Galloa)* i New Yorku (ekipa dr *Paolettija* sa suradnicima iz laboratorija *Mérieux)*.

Ubrizgavajući si cjepivo, profesor Zagury nesumnjivo je koristio virus iz laboratorija Mossa i Galloa. To što je primijenio cjepivo na sebe i dobrovoljce, znači samo jedno: da dosadašnje pripreme i iskušavanja mogućeg cjepiva na životinjama – nisu dala negativne rezultate! Što se tiče pozitivnih rezultata, kaže Montaigner, oni su uistinu ohrabrujući, mada se još ne može govoriti o pobjedi. Ohrabrujući u smislu izazivanja očekivane imuno-reakcije protiv virusa side. Dugačak je put od laboratorijskih istraživanja do praktične upotrebe na terenu. I u *Institutu Pasteur* ubrizgavali su cjepivo čimpanzama u određenim vremenskim razmacima ne bi li otkrili sve moguće negativne posljedice, ali i istražili reagiranje imuno-sistema izazvano cjepivom – da ne ostane nikakve sumnje. Tada će i oni prijeći na ljude, na tridesetak dobrovoljaca. Bude li sve kako treba, očekuju se i prvi pozitivni efekti u ugroženim grupama stanovništva.

Cjepivo, u principu, neće biti namijenjeno oboljelima od side; izazove li dobar odgovor imuno-sistema, najvjerojatnije će se moći davati nosiocima virusa, onima koji još nisu oboljeli. U prvom je redu namijenjeno zdravima – da se ne zaraze. Ljudima u kojih se sida rasplamsala, u kojih je imuno-sistem opasno nagrižen, cjepivo se ne smije ubrizgavati: mogli bi završiti s dodatnom i vrlo gadnom bolešću kao što je – variola. Njima je namijenjen lijek kojeg još, zapravo, nema...

Trenutno, riječ je o *AZT-u*, medikamentu koji ne liječi, ali ipak poboljšava opće stanje oboljelih, produžavajući im život. I to ne svim oboljelima, nego samo pojedinim kategorijama. U Americi (gdje je proizveden) i u Evropi, *AZT* smatraju suviše otrovnim: uzrokuje snažne anemije, pa su neophodne česte transfuzije krvi... Zato su u punom pogonu istraživanja i pokušaji da se smanji njegova toksičnost.

Što nam preostaje dok se ne pojave cjepivo i lijek protiv side, a valja vjerovati da hoće? Da se zaštitimo jedinim oružjem koje nam stoji na raspolaganju: kondomom ili prezervativom.

ČARI I MANE GUMENE KAPICE

Mada smiješno, čak groteskno, ipak je shvatljivo to što svijet danas više znade o sidi negoli o prezervativu.

U vihoru seksualne revolucije i obilju seksualnih sloboda (mada ne baš svugdje i ne istim žarom) a poslije trijumfalnih uspjeha u liječenju veneričnih bolesti što su stoljećima harale najravnopravnijim prostorom na svijetu – krevetom, kondom je morao biti osuđen na propast. Na radost muškaraca i žena (ne baš uvijek) žena. Užitak je jedno a neželjeno začeće drugo...

Sida, čini se, naglo mijenja nadmeni muški odnos prema gumenoj kapici bez koje mnogi naši djedovi nisu ni pomišljali na avanture a kamoli očekivali čuda poput anti-bebi pilule, zaštitnih pjena ili spirala čije je ugrađivanje i danas mnogim muškim glavicama tajanstvenije od izgradnje egipatskih piramida. Kao trenutno jedino djelotvorno oružje protiv zaraze od side, kondom naglo izbija u prvi plan – stariji se prema njemu odnose kao prema davno zametnutoj sitnici, mladi ga obrću, okreću i rastežu zbijajući šale (a i drugi na njihov račun), dovijajući se kako da navuku zakonski propisanih 17,5 gumenih centimetara na nenavikla spolovila. Toliko dugačak kondom mora biti u SAD i Evropi u »stanju mirovanja«, obujma 52 milimetra, te izrazito elastičan (iznimka je Japan u kojem prezervativ mora biti dugačak 15 cm, obujma 49 milimetara).

Što sve niste znali o kondomu a morat ćete, kako se čini, vrlo brzo – želite li se i dalje bezbrižno upuštati u seksualne igre?

Kondom se proizvodi posebnim lateks-postupkom još od tridesetih godina, čime je postao finiji, izdržljiviji i jeftiniji nego što je dugo prije toga bio. Lateks je zapravo specijalno kaučukovo mlijeko iz kojeg se i danas izrađuju prezervativi, mada usavršenijim tehnološkim postupkom. Trideset i pet centimetara dugački stakleni kalupi, promjera trideset i tri milimetra, na tekućoj se vrpci uranjaju u tekući lateks, prosušuju pa opet uranjaju sve dok se ne stvori opna koja se vulkanizira u komori s vrućim zrakom. Ovisno o vrsti kondoma, ne smije biti deblja od četiristotog odnosno osamstotog dijela milimetra. Prilikom testiranja u tvornici, kondom mora iskazati sposobnost rastezljivosti 650 posto! Pući smije tek kada se napuni s više od 25 litara zraka. Oko dva posto proizvedenih kondoma ne odgovara svim tim zahtjevima, pa se uništavaju, dok se preostali (veći) dio ukrašava garantnim žigom koji vam – ne mora garantirati baš ništa!

Veliko testiranje kondoma 1983. godine, otkrilo je mnoge nedostatke, pa je znatno splasnula vjera u njihovu apsolutnu sigurnost. Utješno je to što su dvije trećine testiranih kondoma ipak u Berlinu dobili dobru ocjenu, a onima koji su tada pali na ispitu – ovog će se ljeta pružiti nova prilika za popravni: novo testiranje. Do tada, zlu ne trebalo, izbjegavajte marke *Ritex* (13 manjih nedostataka u propustljivosti), *Contracor promed* (šupljikavost srednji dio), *Ritex Sanex* (rupice pri osjetljivom vrhu), *Fromms Feuchtfilm*, *Fromms Transparent* i *Blausiegel ABC* (oštećenja na rubu), te *London Gefühlsecht* i *Ritex Sanssouci* (nisu izdržali test puknuća).

Ipak se kritika pojedinim markama prezervativa manje upućuje zbog njihove sigurnosti a više zbog stanovite skučenosti, neugodnosti (kako ga navući pred partnericom?!) i nespretnog rukovanja. Supersenzibilni muškarci koji, slikovito rečeno, pucaju čim uđu u partnericu, gotovo se ni ne usuđuju primijeniti erotske etuie, uvjereni da će svršiti prije no što uopće krenu u akciju. Čemu su odmah doskočili spretni proizvođači firme *Mapa*, čiji šef *Claus Richter* kaže: »Baš se takav hendikep može ispraviti nešto debljim kondomima«.

Sve su to, zapravo, trice u usporedbi s iskustvima naših predaka.

CASANOVA KRADE KONDOME!

Kondom, prezervativ, kuton (u nas i kurton, što je netočan naziv), »kaputić«, vrećica za spolovilo, gumena kapica, gumenjak i tko zna kako ga sve zovu, poznavali su već stari Egipćani i Grci. Predaja kaže da je kralj *Minos* s Krete koristio riblji mjehur kao zaštitu, a popularna su bila i ovčja crijeva. Dugotrajnu srednjevjekovnu šutnju o kondomu prekida renesansni slobodarski život, opterećen zarazama, pa liječnik *Gabriele Falloppio* savjetuje svojim pacijentima da na spolovila navuku vrećice od lanenog platna, namočene u posebnu tinkturu, kako bi se te daleke 1564. kako-tako zaštitili od nadirućeg i neizlječivog sifilisa. Vrećice nisu nikoga usrećile, pa povijest – bizarna kako to sa-



ZAMISLITE OVE KUTONE NA SEBI!

Ništa strašno, čak ako se do suza nasmijete i vi i vaša partnerica. Neobični oblici kondoma sjajno se prodaju, kaže i trgovkinja Beate Uhse, čije prodavaonice erotskih pomagala bilježe tridesetpostotni porast prometa

mo ona može biti – bilježi da je stanovita *Madame de Sevigne* pisala rođenoj kćeri da su »te stvari« bedem protiv zadovoljstva, ali dobro predivo protiv opasnosti.

I slavni je *Casanova*, vjerojatno pritiješnjen učestalim skakanjem iz kreveta u krevet – ukrao 1753. na Dušni dan, zalihu prezervativa od opatice, ostavivši joj pjesmicu u zamjenu. Nesretna opatica svesrdno je molila da joj se vrati »ono što je toliko vrijedno redovnici koja se želi žrtvovati za ljubav«.

Trgovina kondomima posebno cvate u 19. stoljeću, kada je utvrđeno da se njima može zaštititi ne samo od infekcije nego i od začeća, a osobito 1839. kada je Amerikanac *Charles Goodyear* otkrio vulkanizaciju kaučuka u gumu. Počinje industrijska proizvodnja kondoma, gumene kapice koju je veliki *George Bernard Shaw* proglasio najvećim pronalaskom 19. stoljeća, ali nezadovoljnih još ima – ne odgovara im šav na gumenoj navlaci, smatraju da su joj stijenke još predebele a cijena previsoka, tolika da kondom moraju brižno čistiti i čuvati za novu priliku.

Pojavom lateksa, otpada većina prigovora, ali se rađaju novi – i u muškaraca i u žena. Ne i nesavladivi, dapače.

»Uvijek sam vjerovala da neću moći voditi ljubav s muškarcem koji koristi kondom«, izjavila je osamnaestogodišnja *Anna Maria P.* »To mi je izgledalo odvratno, a strahovala sam i stidjela se trenutka u kojem bi mi partner rekao – čekaj malo, moram nešto navući... Ali, moj je momak sve to izveo vrlo duhovito; odbojnost prema kondomu odmah je nestala. Jednog je dana jednostavno došao s paketićem i rastvorio ga, budeći moju znatiželju. Sada sam sigurna od zaraze jer – nisam sigurna u njegovu vjernost...« Drugi primjer – *Georg R.* (34) i slična iskustva. »U odnosima s djevojkama nastojim biti što maštovitiji. Kupim npr. prezervativ s kvržicama, šiljcima ili pipcima... Neke djevojke umiru od smijeha dok ga navlačim na svoj cijenjeni ud, a mogu vam reći da to – jako zgodno izgleda. Ima djevojaka koje čak tvrde da, na taj način, postižu osobit doživljaj.«

DESET NEOBAVEZNIH ZAPOVIJEDI

Što, dakle, raditi prilikom navlačenja i korištenja kutona?

1. Ne stavljajte kondom nervozno i kriomice: možda vam baš on otkrije neslućene nježnosti ljubavne predigre, osobito ako partneru (partnerici) dopustite da ga navuče na erektirani ud.

2. Ukoliko još niste toliko slobodni da zajedno s partnerom, uz pokoju šalu, proučite uputu o upotrebi, štampanu na svakom pakovanju, pravodobno je pročitajte sami.

3. Ne trgajte zubima omot u kojem je kuton kako ne biste oštetili i gumenu navlaku.

4. Ne navlačite prezervativ prebrzo ili nakrivo, a posebno se čuvajte noktiju, prstenja, grmlja (ako još nemate stana)... jer bi ga svaki oštriji rub mogao oštetiti, a svako bi maleno oštećenje moglo završiti kidanjem kondoma prilikom strastvenog seksualnog spoja.

5. Ne lišavajte se oralnih zadovoljstava, od kojih mnogi odustaju iz straha od side, a i mogli bi je zaraditi gutajući spermu. I u takvim trenucima koristite kondom! Neki su od njih toliko tanki i fini da ni vi ni partner nećete osjetiti razliku.

6. Kada smo već kod kidanja i finoće materijala – ne navaljujte silovito, grubo i nestrpljivo, čekajte da prorade svi mehanizmi i sokovi.

7. Kondom navucite do kraja, pazeći da ne oštetite suženi osjetljivi vrh (labav i na erektiranom udu) u koji će se sliti sperma.

8. Ne zaboravite pridržati kuton prilikom izvlačenja uda iz vagine, nakon ejakulacije – da ne sklizne unutra, jer bi to sigurno dovelo do neželjenog izlijevanja sperme.

9. Odbije li partner (partnerica) upotrebu kondoma, bolje je da do koitusa ne dođe: bacite se na peting, igrajte se, milujte... Stotinu je načina do obostranog zadovoljstva.

10. Ukoliko ste neoženjeni, uvijek nosite sa sobom kondom ili dva u džepu – na prijeme, žurke, u kino (to vrijedi i za muškarce i za žene). Ukoliko ste oženjeni a vragoljasti, pazite da ga ne ostavite u džepu pri povratku kući...

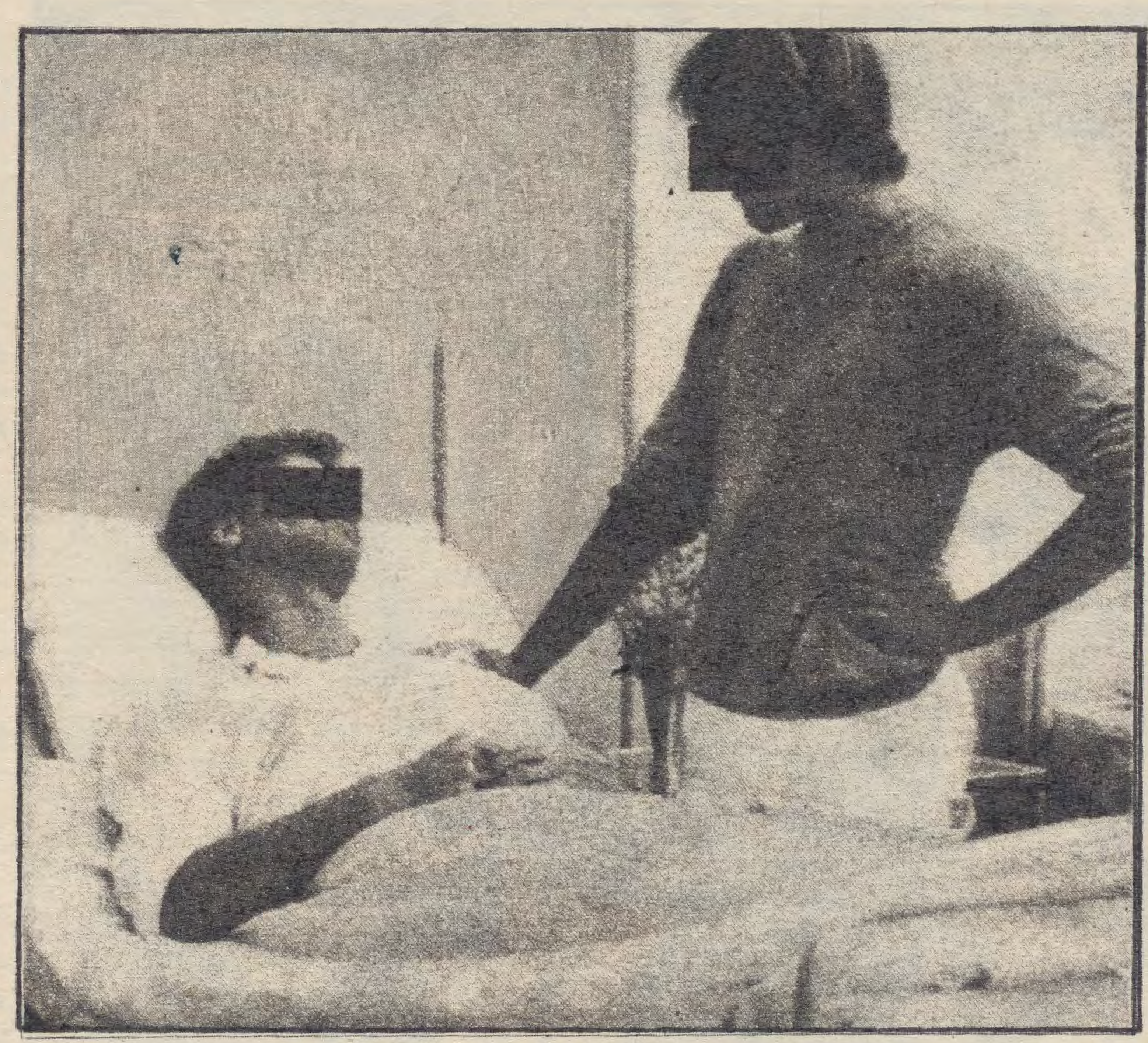
Ako vam se kuton baš nikako ne dopadne, sjetite se da je taj jedan komad u vašemu džepu uistinu samo jedan od stotinu milijuna kondoma koliko ih se godišnje u svijetu proizvodi, a ta brojka nezaustavljivo, ubrzo raste, gurana baš strahom od side. Odnosno – da niste jedini i da vam (a toga i inače treba) nedostaje malo mašte.

Maštovitost samo prividno splašnjava pred vratima naših trgovina duhanom (većina novinskih kioska, za razliku od općeg uvjerenja, uopće ne prodaju prezervative) – kada treba ući i kupiti kutijicu-dvije raskrinkavajućeg gumenog proizvoda. Najgore je (i najskuplje) ako iz čistog srama da uopće izgovorite riječ prezervativ, prvo nabrojite desetak nepotrebnih sitnica prodavaču kojemu će, na kraju, ipak sve biti jasno. I svejedno. Ne ustručavajte se: sigurno vas neće pitati što će vam kuton!

Zapravo bi svaki naš prodavač ili apotekar morao

znati sve o kutonima – od toga kako se koristi do odlika i sigurnosti pojedinih vrsta.

Smiješno je da se o sidi govori otvoreno (posebna predavanja, mada još malobrojna, naših znanstvenika i stručnjaka po školama, pun su pogodak!), a da se zbog kutona još crveni. Sudeći prema glasovima iz razvijenih zemalja Evrope (a s kime da se uspoređujemo?!), prodaja i promet kondomima sve su uobičajenija pojava, a politička prepucavanja i moralizatorska nadmetanja o tome je li trebalo postaviti automate s kondomima u javne zahode, lokale, školske foajee ili na pročelja zgrada – poput automata za cigarete, sve češće s pravom padaju u vodu pred opasnostima koje nosi zaraza od side i brzinom kojom se širi, i to bez obzira je li riječ o heteroseksualcima, homoseksualcima, biseksualcima, »dvocjevkama« ili kako ih već zvali. Kao što na neplodno tlo padaju i crkvena protivljenja organiziranoj propagandi i upotrebi kondoma u npr. Francuskoj, nadvladana liječničkim mišljenjima i zdravim razumom.



DODIR PRIJATELJSTVA

Mnogo znači oboljelome od side taj neopasni dodir najbližih – prijatelja, rodbine...

U nas automata za prodaju kondoma nema niti će ih ubrzo biti, najmanje zbog ekonomske krize (ipak je to unosni biznis!) ili moraliziranja tipa *Fuj...*, nego zato što se – barem mi to nismo saznali; ispričavamo se ako smo pogriješili – uopće ne zna tko bi trebao proizvoditi ili makar uvoziti takve automate, tko bi trebao napraviti prvi korak. Liječnici sigurno ne jer im to jednostavno nije dužnost: svoju su – kad je riječ o »dočeku« side u Jugoslaviji – organizirano ispunili.

Zato – ne čekajte. Volite se, uživajte, tražite, dajte, ljubite, mijenjajte, ševite se, ali – ne budite seksualne kamikaze. S malo upućenosti i opreza, razliku nećete ni osjetiti. I ne budite seksualni ubojice! Osjetite li i trun sumnje u ishod pojedinih seksualnih veza s nepoznatim partnerima, čak i onih prije tri-četiri godine, podvrgnite se sida-testu.

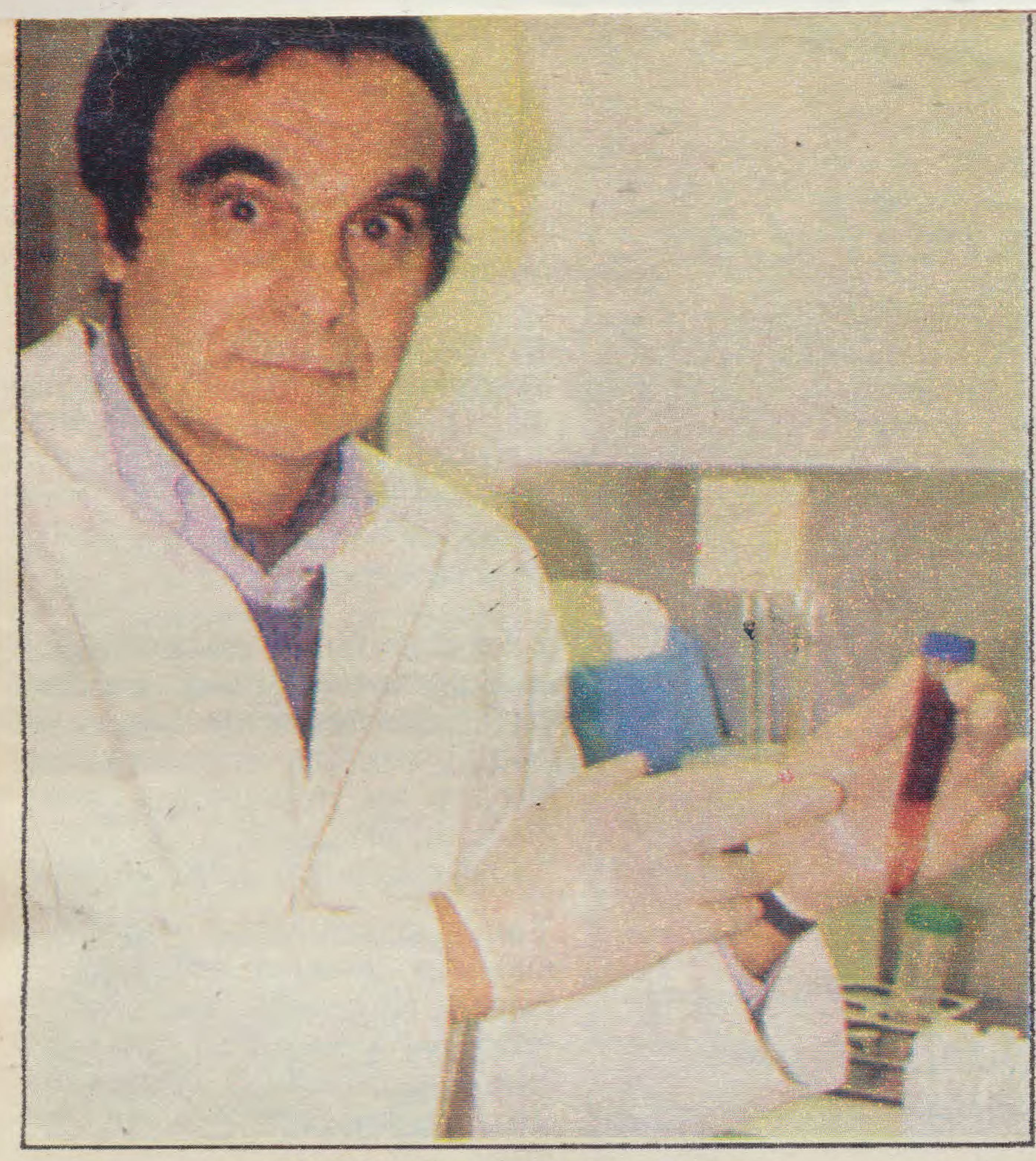
Zbog sebe, zbog drugih. Nadasve, budite strpljivi: sida je, kaže profesor Montaigner, uistinu čudovište, ali ipak bolest lakša od raka.

Sida je neprijatelj čije lice poznajemo, a to i omogućava iznalaženje oružja kojim ćemo je pobijediti. Nema baš nikakvog razloga da mu ne vjerujemo. ●



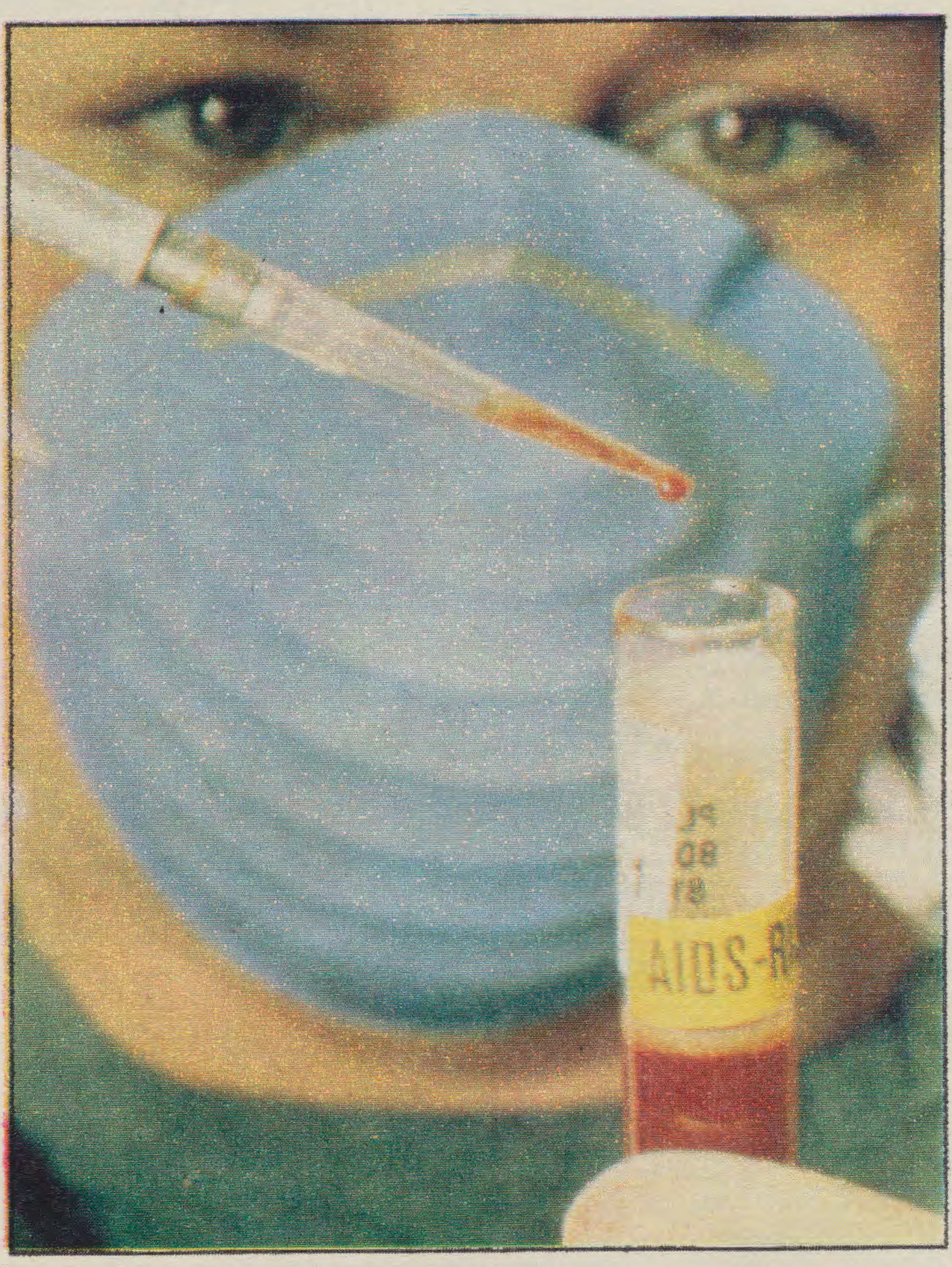
KONTROLA KVALITETE KONDOMA

U trgovačkoj kući »Mapa« u Zevenu, propustljivost prezervativa kontrolira se punjenjem vodom.



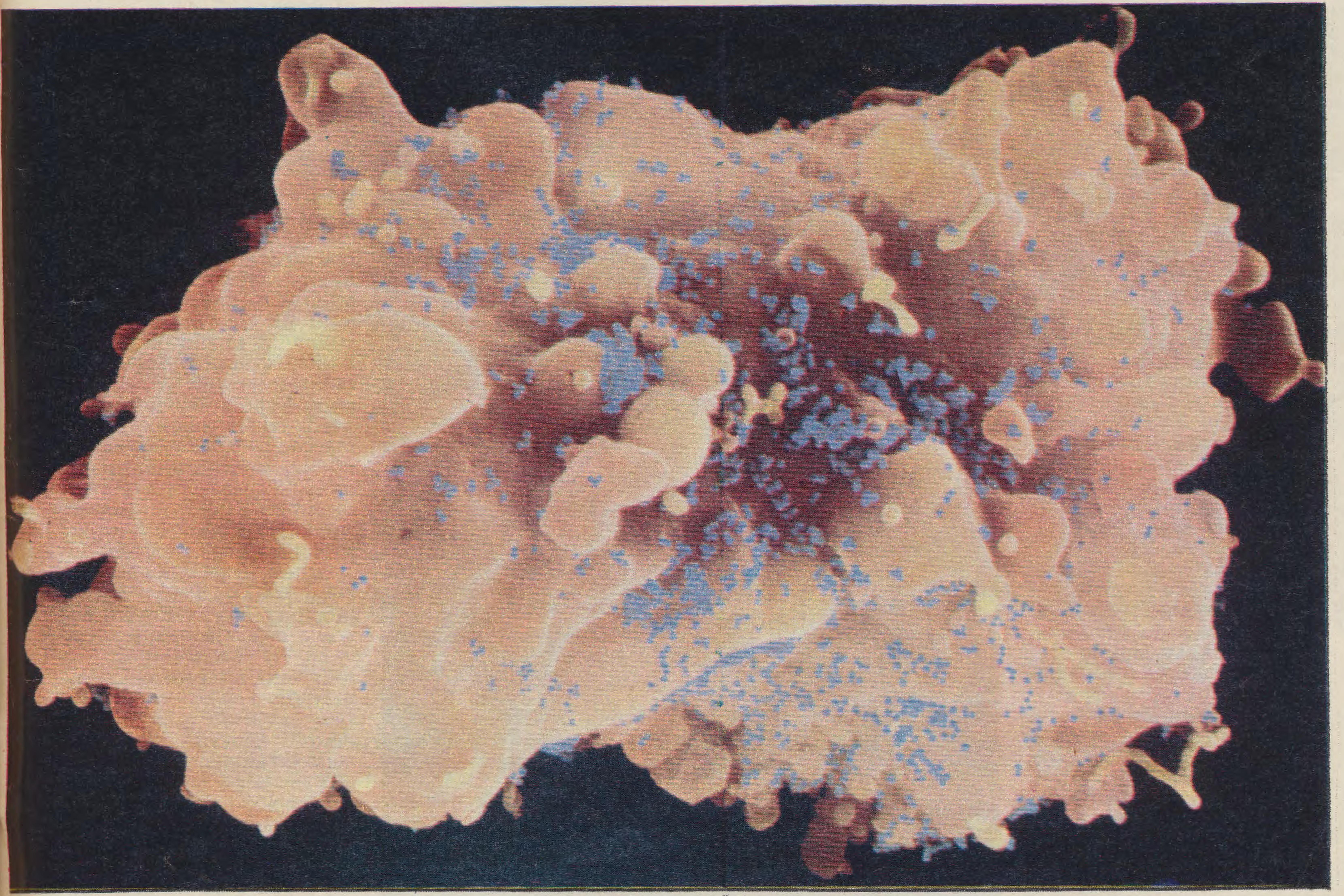
POKUS NA SAMOME SEBI

Daniel Zagursky prvi je čovjek-zamorac u istraživanju cjepiva protiv side. Taj oženjeni pedesetogodišnji profesor i otac obitelji, izjavio je u Parizu: »Da, bio sam prvi zamorac. Cijepio sam se u studenome prošle godine prvi u svijetu. . .« U zajedničkom pokusu sudjeluje ukupno trinaest cijepljenih dobrovoljaca, Zairaca i Francuza



BORBA ZA POVIJEST

U ovoj kapljici krvi zaražene virusom side, odvija se jedna od najznačajnijih borbi u povijesti čovječanstva: borba protiv opasnog virusa. Rukovanje krvlju pacijenta zaraženog sidom obavlja se u rukavicama, lica zaštićenog maskom, kako bi se izbjegla eventualna zaraza



AGONIJA ZARAŽENE STANICE

Eto, sada, agonije limfocita T4 kojeg je napao virus. Uzgojen in vitro, bio je kemijski fiksiran kako bi se mogao posmatrati elektronskim mikroskopom (traženje reflektorskim snopom). Njegova se struktura dezorganizira, membrana mu postaje nepravilna, rasteže se i na kraju će se rasprsnuti. Usprkos prisutnosti antitijela, novostvoreni oslobođeni virus (antigen) iz uništenog limfocita napast će druge stanice istog tipa, kao i druga bijela krvna tjelešca, ganglije, pa čak i moždane stanice

tru postoji pepeljara i gdje vas ostavljaju u miru da kupujete ili jednostavno pušite i pijete čaj. Čavrljamo ta prelijepa Turkinja i ja o ljubavi, o seksu. Najprije suzdržano, a onda govori o tome kako je nevinost obavezna za ulazak u brak.

Uozbiljila se i rekla kako je to prirodno. No, baš, prirodno! Poštujem njeno uvjerenje, ali ne mogu da je ne pitam ako je istina to što sam doznala u razgovoru sa muškarcima da imaju po tri, četiri ljubavnice tko su onda te žene? Odgovara u hipu: »Slobodne žene«. Ipak se osjeća da još nešto želi reći. Muca kako su neke žene bogatih ljudi slobodne, kako im njihova materijalna sigurnost daje i slobodu izbora. Ali, oprez! U Turskoj se dobiva razvod ako jedan od partnera prevari drugoga.

Upada nam u razgovor sitna plavooka putnica iz naše grupe.

— Ovo s nevinosti i nije problem. Ja sam bila četiri puta nevina. Bila bih još da mi nije dosadilo.

Turkinja je razumjela. Smije se. Očito postoji univerzalni jezik ženskih smicalica i tajni.

GAČICE U LANCIMA

Kiša je padala neprestano, a sad je nastao pravi potop. Lovimo taksi, ima ih mnogo u gradu. Mokre, promrzle izgovaramo ime hotela »Klas« i ulicu. Vadimo cigarete. Taksist se okreće prema meni na zadnjem sjedalu i pripaljuje mi cigaretu. Pretrnula sam od straha. U tom gustom prometu gdje se vozi po pet traka zajedno, ali to »traka« ne znači ono što mi obično znamo o tome.

Jednostavno automobili se voze jedan uz drugoga tako blizu da samo očekujete kad će se okrznuti. Začudo, Istambul ima manje prometnih nesreća od gradova gdje je to drugačije sređeno. Potpuno su tolerantni u vožnji. Ne daje se žmigavac, malo se potrubi i svi vas poštuju. Po kiši, po potopu naš je taksist u hipu prošao pet traka i došao na suprotnu stranu. Smijem se i kažem mu da bi mu za taj podhvat u Zagrebu trebalo sat vremena. Ne razumije me. Jasno, kad ne vozi u Zagrebu.

U kavani pričamo o kupovini. Sve su zapazile izlog pun najmaštovijeg erotskog rublja. Grudnjaci i gaćice povezani lancima, jednodjelni komplet od crne svile obrubljen kožom. Čipka, saten, svila. Trokutići, kvadratići puni šljokica. Sve blješti, sjaji, poziva, izaziva.

Jedna putnica se smije i objašnjava kako će carinik vrisnuti kad otvori njen kovčeg. Pun je takvog rublja. Muž joj je pomorac. Pametna žena. Zna ona navike svog muža. Šalimo se na njezin račun a, ozbiljno izjavljuje:

— Želiš li nešto dobiti, moraš i ulagati!

Dok se svih sto šezdeset žena priprema za noćni izlazak u poznati lokal, razgovaram s muškarcem tridesetih godina. Turčin. Molim ga da me taksijem otprati u ulicu De Casio.

Tu su javne kuće. Pogledava me ispod oka. Ne odbija, ali priča kako je prije pet godina pošao tamo, izabrao je ženu koja mu se dopala i čekao red tri sata! Raspitujem se je li izabrao najmlađu, najljepšu. Ne, sa svima je isto — objašnjava iznenađen mojim pitanjem. Oko pet stotina muškarca čeka. Cijena je (barem se meni učinilo) visoka, jedna trećina prosječne mjesečne plaće radnika. I tako — nastavlja priču — čekajući svoj red, umorio se gledajući tu ženu kako dolazi i odlazi, isprаća i prihvaća stalno nove muškarce i kad je napokon stigao u njezinu sobu — zatajio je!

Požuruju me na izlazak. Moram odustati od posjeta javnoj kući. Autobus čeka.

Stižemo pred Kervansaray.

Tek što smo se smjestili za stolove stižu konobari s predjelima i aperitivima. Nižu se jela. Na pozornici plešu turske narodne plesove. Prije prvog jela prva plesačica trbušnog plesa. Promatram muškarce. Pribor za jelo im je zastao u zraku, oči su prikovane na njoj. Predivnog stasa, bujnih grudiju, zaobljena boka, a uska struka. Glazba i njen ples prodiru kroz sve pore tijela i zaustavljaju se u preponama. Viore resice, viore velovi, talasaju se grudi, podrhtava trbuščić.

Iza nje voditeljica i voditelj. Pozdravljaju goste na četiri svjetska jezika, i dakako, orkestar uz to svira neku poznatu melodiju te zemlje. Kad su zasvirali »Jugoslavijo« španjolski turisti pjevaju s nama, mašu nam Talijani. Oni već znaju da smo grupa Jugoslavenki s mora.



LETEĆI BOKOVI

Kad počne trbušni ples zastaje disanje muškaraca, noge plesačice plešu odvojeno od bokova koji imaju svoj ritam, svoju putanju

Ponovno novo jelo i nova plesačica. Bolja od prve. Ljepša. Crnokosa, dugonoga, malo oblija, ali zato i privlačnija. Muškarci se utapaju u naoko neobuzdanim kretnjama njenog boka, u igru njenog zabacivanja kose, u šarenilo svile koja se omata oko njenih nogu. Pljesak ne prestaje. U zraku kao da lebdi miris njene kože, sjaj očiju.

— Spavati s takvom ženom je kao da si se uključio u električnu struju — dobacuje usamljeni muškarac.

RITMOVI I BOKOVI PLESAČICA

Voćna salta i posljednja plesačica, poslije izvrsnog madioničara, poslije prekrasnih turskih pjesama.

Kad se ta pojavila zastalo i disanje već pri prvim njezinim kretnjama. Njišu joj se uzgibane grudi, ruke se uspinju gore kao da žele zagrliti svakog muškarca u dvorani. A noge kao da plešu odvojeno od boka koji ima svoj ritam, svoju putanju. Pojačava se glazba, ubrzava se ritam boka, grudi se nude na nedoživljen način. Nema ničeg prostačkog, jeftinog u njenom plesu. To je doista ples umjetnice.

Mi žene smo sve ustale u promatrale je. Jedan muškarac glasno uzdiše. Kad je završila ples dugo je potrajalo prije no što se prolomio pljesak, a onda mu nije bilo kraja.

Pijemo, plešemo. Pričamo o seksu. Možete li zamisliti što može preko stotinu žena izgovoriti!

Povratak u hotel, presvlačenje, podizanje prtljage i odlazak na aerodrom. Puštaju u zgradu samo nekoliko putnica, ostale čekamo vani. Nije nam hladno. Zagrijene od pjesme i plesa pjevamo »Marijane, Marijane« a policajci i carinici nas najprije čudno gledaju, potom se počinju smješkati i na kraju nam prilaze. Nije čudo što su odustali od strogih propisa slušajući pjesmu tolikih žena. Istina, unutra nam pažljivo pregledavaju. Jedna putnica koju pregledavaju dobacuje:

— Nikad me moj muž nije tako pažljivo ispipao.

U avionu netko spominje carinu. Kažu najstroža carina je splitska. Putnice iz Zagreba to misle o zagrebačkoj carini. Nismo se dogovorile koja je stroža, ali nastavili smo sa šalom, vicevima. Priključuju nam se stjuardese i stjuard Jasna, Zorica, Boško. Veći dio grupe izlazi u Splitu a, mi nastavljamo let za Zagreb. Zora nad Splitom. Bit će sunčan dan. Mislim na to što bi dao poneki muškarac da je putovao poput mene — sa stotinu i šezdeset žena. Pravi harem.

Odlazim s aerodroma pravo u redakciju. U ušima mi je još turska glazba, u nogama flamengo, rok, valcer, a u srcu sjećanje na tri predivna dana. Oči su mi pune slika ljepote grada koji se ne zaboravlja. ●



LIPANJ 1987

p	u	s	č	p	s	n	p	u	s	č	p	s	n
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31											


erotika